VÝROČNÍ ZPRÁVA 2015

ZOO DVŮR KRÁLOVÉ

SAFARI ZOO DVŮR KRÁLOVÉ

ZOO Dvůr Králové a.s.

VÝROČNÍ ZPRÁVA

2015

ZOO Dvůr Králové a. s.
Štefánikova 1029 | 544 01 Dvůr Králové n. L.
info@zoodvurkralove.cz | www.zoodvurkralove.cz | tel.: +420 499 329 515
IČ: 27478246 | Zapsána v obchodním rejstříku u Krajského soudu v Hradci Králové oddíl B vložka 2443

Statutární orgány
k 31. 12. 2015

Správní rada
Předseda: Doc. RNDr. Marian Slodičák, CSc.
Místopředseda: RSDr. Ing. Otakar Ruml
Členové: Jan Bém, PhDr. Robin Böhnisch, Bc. Karel Klíma, RNDr. Josef Janeček, JUDr. Miroslav Antl

Statutární ředitel
MVDr. Přemysl Rabas

Zřizovatel
Královéhradecký kraj | Pivovarské nám. 1245/2 | 500 03 Hradec Králové
posta@kr-kralovehradecky.cz | www.kr-kralovehradecky.cz | tel.: +420 495 817 111

Statutární orgán
Hejtman Bc. Lubomír Franc

© 2016 ZOO Dvůr Králové a. s.

Foto: (a) archiv, (im) Igor Mašín, (jm) Jana Myslivečková, (jsa) Jakub Samek, (jst) Jan Stejskal, (jz) Jaroslav Závora, (lp) Lukáš Pavlačík, (ma) Matyáš Adam, (mk) Martin Kvak, (sj) Simona Jiřičková, (th) Tomáš Hajnyš, (zb) Zdeněk Bárta, (zč) Zdeněk Čermák

Foto na obálce: Joel Sartore / www.joelsartore.com

Foto statutárního ředitele: Khalil Baalbaki

Foto zaměstnanci: Zdeněk Čermák

Redakce: Jan Stejskal, Pavel Moucha, Pavel Šereda
Jazyková úprava: Andrea Jiroušová, Ilona Kratochvílová, Jan Stejskal
Grafická úprava: Pavel Šereda

ISBN 978-80-905184-6-9

Úvodní slovo

Vážení příznivci královédvorské zoo,
máme velkou radost, že vaše komunita se v roce 2015 opět o něco rozrostla a branou zoologické zahrady prošlo bezmála půl milionu návštěvníků. To je zájem, který nejen potěší, ale také zavazuje.

Hned na začátku roku jsme s velkým nadšením ve zcela nové ubikaci předvedli výjimečné africké zvíře, hrabáče kapského. Je to vůbec poprvé, co se toto zvíře představuje našim návštěvníkům.

Do otevření hlavní sezóny jsme pak měli plné ruce práce s dokončením dvou významných projektů. Za vilou vznikla jihoafrická vesnička Gwanda. Stylová expozice s domácími zvířaty Afriky je doplněna o tržiště a důl na zlato včetně důlní mašinky a vozíků. Součástí jsou také vodní hrátky pro děti. V těsném sousedství na terase vily byla otevřena kavárna Karen pojmenovaná podle autorky slavného románu Vzpomínky na Afriku. Celý upravený areál za vilou včetně obnoveného amfiteátru se v červenci stal dějištěm již druhého afrického festivalu. Mimo řady umělců, zpěváků, tanečníků a sochařů byla obrovským přínosem také účast zástupců Demokratické republiky Kongo, kteří v prostoru tržiště představovali svou kulturu včetně ukázek nejrůznějších pokrmů.

Nejvýznamnější novinkou celé sezóny pak bylo otevření Lvího safari. Návštěvníkům jsme zprostředkovali jedinečný zážitek doplněný o nové hřiště pro děti a lvům jsme poskytli mnohem větší prostor, než jaký se dostává šelmám ve většině evropských zoologických zahrad. Mimořádným úspěchem pak bylo získání velmi vzácných drilů. Jedna z pouhých osmi skupin v Evropě našla nový domov v expozici upravené z původního lvince.

Návštěvníci, kterým nestačí na prohlídku zoo jeden den a využívají naše ubytovací služby, mohli ocenit rekonstruované pokoje Safari Lodge laděné do exotického stylu. Obyvatelům Safari kempu jistě přišla vhod nová kuchyňka.

Smutným příběhem pro královedvorskou zoo byl úhyn poslední samice severního bílého nosorožce v Evropě Nabiré. Přesto, že na světě zůstávají již jen poslední tři jedinci tohoto nosorožce, tedy naši Fatu, Nájin a Sudán v keňské rezervaci Ol Pejeta, nelámeme nad osudem tohoto druhu hůl. Z tkání uhynulé Nabiré se

podařilo vykultivovat pluripotentní kmenové buňky a z nich po několikatýdenním úsilí i buňku srdečního svalu. Je to další z důležitých kroků na cestě za získáním pohlavních buněk, které by mohly umožnit záchranu severních bílých nosorožců.

Veškerá činnost zoologické zahrady ve Dvoře Králové, ať již ochranářská, chovatelská, nebo celý komplex služeb poskytovaný našim návštěvníkům, by nebyla možná bez tří základních podmínek. Obětavá práce všech nadšených zaměstnanců zoo, podpora zřizovatele a přízeň návštěvníků a přátel zoo si zaslouží obrovské poděkování.

Těšíme se na vás v roce 2016, v roce, kdy zoologická zahrada oslaví 70 let od svého založení.

MVDr. Přemysl Rabas
Dvůr Králové nad Labem, 31.12.2015

Vedení a zaměstnanci

Vedení a zaměstnanci k 31. prosinci 2015

Ředitelství zoo
MVDr. Přemysl Rabas
Ředitel zoo
Ing. Jaroslav Hyjánek
Zástupce ředitele
Sekretariát ředitele: 2

Komunikace a mezinárodní projekty
Mgr. Jan Stejskal
Vedoucí útvaru
Další zaměstnanci útvaru:5

Návštěvnický servis
Jan Pařík, DiS
Vedoucí útvaru
Lucie Petráčová
Vedoucí návštěvnického provozu
Ing. Zuzana Dědová
Vedoucí prodejen
Roman Lahučký
Vedoucí Hotelu Safari a Safari Kempu
Další zaměstnanci útvaru: návštěvnický provoz 7, zooshop 4, hotel 5, sklad 2, kemp 5

Zoologie
RNDr. Pavel Moucha
Vedoucí útvaru
Bc. Luděk Čulík
Vedoucí oddělení kopytníků 1
Bc. Jiří Hrubý
Vedoucí oddělení kopytníků 2
RNDr. Gabriela Linhart, Ph.D.
Vedoucí oddělení šelem, slonů, ryb a bezobratlých
Mgr. Michal Podhrázský
Vedoucí oddělení ptáků a primátů
Zdeněk Bárta
Vedoucí výměny zvířat
Bc. Radek Hlávka
Inspektor zoologie
Další zaměstnanci útvaru: vrchní ošetřovatelé 5, ošetřovatelé 52, administrativa 3

Ekonomie
Hana Dvořáková
Vedoucí útvaru
Další zaměstnanci útvaru: 8

Technický provoz a servis
Ing. Jiří Děd
Vedoucí útvaru
Ing. Petr Jiřička
Vedoucí útvaru technický servis
Ing. Monika Ptáčková
Vedoucí oddělení výživy zvířat
Miroslav Bednář
Vedoucí oddělení technické údržby
Martin Vala
Vedoucí objemových krmiv a energetik
Další zaměstnanci útvaru: technický servis 3, výživa zvířat 16, údržba 9, zahradní údržba 9

Externí spolupracovníci
Ing. Arch. Markéta Šebestová
Zahradní architektka
MVDr. Jiří Váhala, Ph.D.; MVDr. Lukáš Pavlačík, Ph.D., MVDr. Tomáš Krejčí
Veterinární lékaři

Přepočtený počet zaměstnanců zoo v roce 2015: 155

Marketing a PR

Andrea Jiroušová, Jan Stejskal, Zdeněk Hefka, Simona Jiřičková

Vystoupení zimbabwské skupiny IYASA na festivalu Africa Live. (zč)

Marketingové aktivity i v roce 2015 směřovaly k rozvoji konceptu africké specializace zoo, který byl postupně definován v minulých letech. Jeho základem je přiblížit návštěvníkovi kus afrického kontinentu se vším, co k němu patří. Soustředíme se, aby vysoká úroveň chovatelských podmínek včetně komfortu zvířat byla udržována v rovnováze s atraktivností a přirozeností expozic a výběhů. Nedílnou součástí tohoto úsilí je zprostředkovat návštěvníkovi kromě ukázky africké fauny také prožitek afrického umění a kultury. Celou zoo se snažíme proměnit tak, aby vizuálně působila jako jednotný a přitažlivý celek.

Po celý rok 2015 jsme pokračovali v zavádění vizuálního a obsahového systému popisných cedulek u expozic a výběhů zvířat, na kterém jsme začali pracovat v roce 2014. Původní fotografie zvířat na cedulkách byly nahrazeny autorskými kresbami Jitky Mašínové. Zjednodušila se textová a piktogramová část cedulek, původně obdélníkový formát A4 byl změněn na čtverec 25 x 25 cm a výraznou proměnou prošla celá grafika cedulek. V tomto roce jsme se zaměřili také na vytvoření a instalaci nových směrovek, které byly zhotoveny v jednotném vizuálním stylu zapadajícím do celkové africké koncepce. Směrovky jsou na klíčových místech areálu doplněny o obrázky zvířete, které má v daném místě expozici či výběh. Tyto cedule s obrázky zvířat jsou součástí jednotného orientačního systému zahrady.

Grafická tvář zoo vycházející z původní africké batiky se během roku 2015 promítala do všech tiskovin, propagačních a prodejních předmětů a její prvky ozdobily další interiéry i exteriéry zahrady. Vydali jsme dvě čísla informačního magazínu Jambo. Po jarním čísle jsme v létě ještě připravili verzi, která podrobně popisovala provoz Lvího safari, který byl zahájen 12. července 2015.

Stolní kalendář, který zoo začala vydávat v roce 2014 po několikaleté pauze, doznal několika změn. Graficky byl navržen tak, aby splňoval náležitosti jednotného grafického vizuálu zoo. Zároveň byly autorské fotografie zvířat nahrazeny originálními kresbami Jitky Mašínové.

Kromě kalendáře jsme připravili i novou edici oblíbených plecháčků – opět s africkými motivy, přičemž jedna varianta nese nápis český, druhá pak slogan v angličtině. Jako drobný propagační předmět jsme nechali vyrobit textilní náramky s motivy zoo a pro oslovení návštěvníků informačních center, penzionů a dalších vhodných míst jsme nechali vytisknout zcela nový skládací leták představující zoo jako místo plné skvělých zážitků, kde je fajn i přenocovat.

Africké prvky jsme se přitom snažili přenášet do všech oblastí služeb zahrady od zážitkových programů a akcí pro veřejnost, přes gastronomii a ubytování, až po výstavbu Jihoafrické vesničky nebo uspořádání desetidenního Afrického festivalu.

Natáčení TV Barrandov - reportáž o zážitkovém programu Ošetřovatelem na jeden den. (zč)

Směrovky doplněné o cedule s obrázkem zvířete jsou součástí jednotného orientačního systému zoo. (sj)

V průběhu roku prošla výraznou proměnou celá grafika cedulek u zvířat. Zjednodušila se textová a piktogramová část cedulek, původně obdélníkový formát A4 byl změněn na čtverec 25 x 25 cm. (zč)

Tento proces letos zahrnoval rovněž obměnu skladby zvířat v zahradě, ať už se jednalo o odvoz posledních tygrů, získání sedmičlenné smečky lvů či výstavbu nové expozice pro hrabáče kapského.

Podstatnou část propagační práce tvořilo informování veřejnosti o dění v zoo a spolupráce s médii. Hlavním mediálním partnerem zoo byl stejně jako v minulých letech Český rozhlas. Důležité okamžiky v naší zoo byly pravidelně zahrnovány do televizních relací, z nichž se nejčastěji jednalo o vysílání TV Nova a České televize. Navázali jsme rovněž úzkou spolupráci s TV Noe, která s naším přispěním vytvořila cyklus pořadů o osobnosti Josefa Vágnera a jeho přínosu pro rozvoj dvorské zoo. Z cyklu s názvem Sedm výprav Josefa Vágnera byly v roce 2015 odvysílány tři díly, natáčení zbylých čtyř je naplánováno na rok 2016. V průběhu roku vydalo oddělení komunikace desítky tiskových zpráv a o dění v zoo jsme také pravidelně informovali na webových stránkách zahrady. Jako ještě důležitější nástroj pro přímou komunikaci se však ukazují sociální média, zejména Facebook. Příspěvky jsme přidávali téměř denně, v hlavní sezoně pak i několikrát za den. V prosinci jsme založili profil ZOO Dvůr Králové na Instagramu a během roku jsme několika příspěvky drželi aktivní i profil zoo na YouTube.

Ke zvýšení povědomí o zoologické zahradě výrazně přispěly i dvě akce, které původně neměly čistě propagační účel. Po úspěchu dvoudenního Afrického festivalu uspořádaného v roce 2014 jsme se rozhodli prodloužit jeho trvání v roce 2015 na celých deset dní. Dle hladiny návštěvnosti, pozitivních ohlasů od návštěvníků a také zájmu médií o tuto akci jsme došli k závěru, že prodloužení festivalu je přínosem jak pro zoo, tak i pro samotné návštěvníky.

Za jednu z nejvýznamnějších událostí roku 2015 pak považujeme podpis Deklarace o mezinárodní spolupráci v oblasti implementace úmluvy CITES mezi ČR a Vietnamem. Dne 19. listopadu se v Neumannově vile setkal za přítomnosti novinářů náměstek ministra životního prostředí Vladimír Dolejský a náměstek ministra zemědělství a rozvoje venkova Vietnamu Ha Cong Tuan, aby zde společně písemně stvrdili dohodu o vzájemné podpoře v boji proti nelegálnímu obchodu s ohroženými druhy, zejména s rohovinou a slonovinou.

Fakt, že se slavnostní akt podpisu konal na půdě královédvorské zahrady, jen podtrhuje skutečnost, že je v současnosti naše zoo v mezinárodním měřítku vnímána jako jedna z institucí významně přispívajících k záchraně kriticky ohrožených druhů nosorožců a k informování veřejnosti o jejich tragické situaci. Kampaň Burn Horns Save Rhinos – veřejné spálení rohoviny z roku 2014, projekt na záchranu severních bílých nosorožců, kterému se nyní intenzivně věnují přední světoví odborníci včetně odborného týmu naší zoo, navracení nosorožců dvourohých zpět do Afriky a veškeré úspěchy s chovem těchto zvířat byly toho dne jedny z hlavních bodů diskuze českých a vietnamských představitelů.

Aktivity zaměřené na Polsko

Stejně jako v minulých letech se i v roce 2015 propagace ZOO Dvůr Králové výrazně zaměřila na Polskou republiku, zejména Dolní Slezsko. Cílem bylo pozvat turisty na návštěvu zoo a safari, zaujmout je a přivítat je vícekrát za rok. K tomu slouží akce, které mají pevné datum v kalendáři akcí. Důležitou částí kampaně bylo plánované otevření Lvího safari.

V únoru jsme se prezentovali na 4. ročníku BUM (Běh ulicemi města) v Kudowie Zdróju. Zúčastnili jsme se také VII. ročníku mezinárodního veletrhu ve Wroclawi ve dnech 27. 2. – 1. 3. 2015.

V březnu jsme propagovali Zoo Safari v Parku rozrywki Kudowa Zdrój. Polskou veřejnost jsme informovali o letním otevření Lvího safari. Infotour v Hradci Králové byl dalším místem setkáním s polskými turisty.

V dubnu proběhla Česko-polská konference o turistice v příhraničí v Hotelu Horizont, Pec pod Sněžkou. V termínu od 30. 4. do 3. 5. jsme byli na tradiční akci Majówka ve Walbrzychu v Stado ogierów Ksiaz. Tyto Dny květů a umění navštěvuje až 100 tisíc lidí, kteří se živě zajímají o novinky v zoo. V květnu také odstartovala úspěšná akce „malování na makety lvů“. Děti ze základních škol z Jelení Hory, Kudowy Zdrój a Walbrzychu pomalovaly dřevěné reliéfy lvů.

V červnu vrcholilo úsilí polských dětí při malování lvů. V příhraničních místních denících a elektronických médiích byla tato aktivita náležitě okomentována. Polská veřejnost se seznamovala s letní akcí „Otevření lvího safari“. Letáky, plakáty a další propagační materiály byly průběžně umísťovány v Dolním Slezsku. Areál Western City Ściegny u Karpacze a Park Minieuroland v Klodzku se stal dalším barterovým partnerem ZOO Dvůr Králové na polském území.

V červenci a srpnu probíhala reklamní kampaň na Lví safari, tedy billboardy, bannery, inzerce v tištěných médiích, televizní a rozhlasové vysílání v regionu Dolní Slezsko.

V září se 5. a 6. konala přehlídka letecké techniky CIAF v Hradci Králové. Zoo zde měla umístěný informační stánek. Vzhledem k příznivé dojezdové vzdálenosti na tuto akci přijeli turisté z Polska. 18. 9. pak byla uspořádána významná regionální událost Swidnický gryf v městě Swidnica, na které zoo také nechyběla.

V prosinci se v Muzeu tkacztwa Kamenná Hora uskutečnilo setkání s představiteli města na téma společné propagace mikroregionu.

Ředitelství zoo (zleva): Ing. Jaroslav Hyjánek, Zdeňka Nepilá, MVDr. Přemysl Rabas, Radka Vítězníková.

Útvar komunikace a mezinárodních projektů (zleva): Zdeněk Čermák, Andrea Jiroušová, Jan Stejskal, Ilona Kratochvílová, Pavel Šereda, Ing. Tomáš Hajnyš.

Významné události

Tomáš Hajnyš, Simona Jiřičková, Andrea Jiroušová

Ohňová show na festivalu Africa Live. (lp)

V lednu se narodila hned dvě mláďata černých nosorožců, v rozmezí sedmnácti hodin. Z investičních staveb bylo největší událostí roku otevření Lvího safari. Vznikl tak 16,5 ha velký areál pro lvy, do kterého od 12. 7. mohli návštěvníci zajíždět vlastními vozy nebo Afrika Truckem. Délka safari projížďky se tak pro návštěvníky prodloužila o 500 m zpevněné komunikace. Domov v novém Pavilonu lvů s výběhy nalezlo celkem devět afrických lvů. O bezpečnost návštěvníků dbali ošetřovatelky z obslužné věže a zoolog zajišťující dozor z terénního vozidla. Zoo rovněž slavnostně otevřela Pavilon pro drily černolící, který vznikl přestavbou starého Pavilonu lvů. Nově byla otevřená Jihoafrická vesnice, ve které se odehrávala podstatná část programu festivalu Africa Live s africkými trhy a předváděním sochařského umění, africké módy a účesů. Do zoo přišlo celkem 494.057 návštěvníků, což bylo o 29 892 lidí více než v roce 2014. Další informace naleznete v následujícím přehledu.

Leden

1. 1. **Do zoo jen za 15 Kč**. Mimořádná novoroční akce na první den nového roku 2015. Pokladny byly otevřeny od 9 hodin do 19 hodin. Prvním mládětem roku byla impala, prvního ledna využilo symbolického vstupného k návštěvě zoo 5 500 návštěvníků.

1. 1. – 4. 1. **Vánoční zoo**. Zoo byla slavnostně osvětlena a vyzdobena, otevřeno bylo až do 19 hodin.

7. 1. **Krokodýli, jak je možná neznáte**. 1. klubová přednáška v galerii Tengenenge ze středečního cyklu organizovaného devátým rokem. RNDr. Pavel Moucha přednášel o těchto fascinujících zvířatech s řadou jedinečností, které jim umožnily přežít na Zemi miliony let. Galerie Tengenenge v ZOO Dvůr Králové, 30 účastníků.

9. 1. **Setkání se zaměstnanci**. Ředitel zoo MVDr. Přemysl Rabas poděkoval zřizovateli a zaměstnancům zoo za výsledky minulého roku. Ing. Otakar Ruml, náměstek hejtmana Královéhradeckého kraje, si zoo váží jako nejnavštěvovanějšího místa Královéhradeckého kraje. Ing. Marian Slodičák, předseda správní rady, poděkoval RNDr. Přemyslu Rabasovi za jeho práci, jako hlavě podniku. Za závěr ředitel ocenil za kvalitní práci zaměstnance Bc. Markétu Čulíkovou, Martina Smrčka a Jiřího Vettera. Setkání dále pokračovalo masopustní zábavou.

15. 1. **Nosorožci bílí severní**. Povídání MVDr. Přemysla Rabase a Mgr. Jana Stejskala o nosorožcích bílých severních. Aktuální informace z Ol Pejety a San Diega a možnosti dalšího postupu jejich záchrany. Galerie Tengenenge v ZOO Dvůr Králové, 35 účastníků.

25.-26. 1. **Narození 40. a 41. černého nosorožce během 17 hodin**. Rodiči samičky byli Maisha a Mweru a rodiči samečka Jessi a Baringo.

29. 1. - 1. 2. **Za hezké vysvědčení do zoo jenom za desetikorunu**. Od pátku do neděle chodily děti a studenti za vysvědčení s jedničkami a nejhůře dvojkami do zoo jenom za deset korun. Někteří z nich pozvali kamarády na bowling v Hotelu Safari za stovku a dali si v Restauraci U Lemura za desetikorunu smetanovou roládu.

Únor

2. 2. **Tisková konference k projektu Záchrana nosorožců severních bílých a k unikátnímu narození dvou mláďat nosorožců dvourohých během 17 hodin**. MVDr. Přemysl Rabas společně s Mgr. Janem Stejskalem seznámili s výsledky posledních jednání v Africe. Bc. Jiří Hrubý popsal přípravy a průběh porodů samic Maishy a Jessi. Konference v Galerii Zdeňka Buriana se zúčastnilo 20 novinářů.

2. 2. - 15. 3. **Detektivem v říši zvířat a zajímavosti ze zákulisí zahrady během jarních prázdnin**. Zajímavosti ze zákulisí zoo se návštěvníci dozvěděli v úterý a pátek, vždy v 12.30 od našich průvodců zdarma. Pro všechny, kteří se na chvíli chtěli stát „detektivy v říši zvířat“, probíhal po celé období jarních prázdnin, tedy od 2. února do 15. března, napínavý pátrací závod po zoo. Stačilo si vzít na pokladně zoo připravené pracovní listy a podle mapy vyrazit na dobrodružnou procházku osmi tropickými pavilony. Pátrací závod byl připraven i v jazyce anglickém. Správné odpovědi nalezli na stojanu v galerii Pravěk očima Zdeňka Buriana, kde byly pro ně připraveny i drobné odměny.

V lednu se narodila dvě mláďata nosorožců dvourohých během pouhých 17 hodin. (lp)

Slavnostní večer k 110. výročí narození Zdeňka Buriana. (th)

11. 2. **110. výročí narození Zdeňka Buriana**. Akce k uctění památky malíře Zdeňka Buriana. Přednášky zahájil „burianolog“ Rostislav Walica z Prahy příspěvkem „Život a pravěk v díle Zdeňka Buriana“. O následovnících a pokračovatelích odkazu mistra Buriana přednášel Václav Valeček. Dcera ředitele Josefa Vágnera, Lenka Vágnerová, vyprávěla o tom, jak se její otec se Zdeňkem Burianem seznámil a jak vznikla myšlenka spoluvytvoření galerie. Historii a proměny Galerie Zdeňka Buriana připomněl Tomáš Hajnyš. Ten také poděkoval Nadaci Josefa a Zdenky Vágnerových za zapůjčení obrazu do expozice Velké africké expedice Josefa Vágnera. Na závěr Zdeněk Čermák, Lenka Vágnerová a ředitel zoo, Přemysl Rabas slavnostně pověsili portrét manželů Vágnerových namalovaný Zdeňkem Burianem.

13. – 15. 2. **Valentýnský víkend**. O valentýnském víkendu mohl zamilovaný pár přijít do zahrady za cenu jedné vstupenky, navíc využít nabídky valentýnského balíčku Hotelu Safari v kombinaci s valentýnským menu v Restauraci U Lemura a koupit v Zoo Shopu dárek se slevou.

28. 2. **Slavnostní otevření expozice pro hrabáče kapského**. Pro zcela nový druh v historii naší zoo, hrabáče kapského, expozici slavnostně otevírali starosta města Dvůr Králové nad Labem Jan Jarolím, ředitel zoo Přemysl Rabas, pan Musil a rodina paní Naděždy Bezstarosti, kteří si hrabáče adoptovali. Hrabáč Eko (*28. 2. 2013) přicestoval do zoo na podzim roku 2014 a byl umístěn v zázemí. Původně se předpokládalo, že jde o samičku, ale genetické testy potvrdily samce.

Březen

4. 3. **Sumatra – za orangutany do deštného pralesa**. 3. klubová přednáška v galerii Tengenenge ze středečního cyklu organizovaného devátým rokem. RNDr. Petr Rybář živě komentoval své video ze Sumatry, kam se vydal za kriticky ohroženými orangutany sumaterskými, tygry, slony, vzácnými rafléziemi a dalšími unikáty. Nádhernou přírodu však ničí nelegální kácení stromů a pytláctví. Zastavit úbytek pralesů je tedy velkou výzvou do budoucna. Galerie Tengenenge v ZOO Dvůr Králové, 60 účastníků.

11. 3. **Dovezení čtyř nových lvic z Burger’s zoo z Holandska**.

13. – 14. 3. **Veletrh cestovního ruchu a cykloturistiky 2015**. Prezentace zoo na veletrhu cestovního ruchu na výstavišti Aldis v Hradci Králové ve společném výstavním stánku Královehradeckého kraje. Zoo se prezentovala tiskovinami, individuálním oslovováním návštěvníků veletrhu a páteční prezentací kontaktních zvířat.

21. 3. **31. narozeniny samice Uke**. Zároveň se také odehrály symbolické narozeniny ostatních tří členů skupiny šimpanzů (Dinga, Babety a Bonie), kteří pocházejí ještě z přírody.

Duben

1. 4. **Hudební festival Afrika pro žáky speciálních škol regionu**. Představení výukových programů zoo a ukázka jednoho z nich v Městském divadle Dr. J. Čížka v Náchodě pro asi 150 posluchačů.

1. 4. **Grónsko není jen led**. 4. přednáška z cyklu organizovaného devátým rokem. RNDr. Vladimír Lemberk hovořil o naprosto čisté přírodě největšího ostrova na Zemi. Během 200 km dlouhého treku od mořského pobřeží až na kontinentální ledovec posluchače seznámil s tundrou a jejími obyvateli včetně stád sobů a pižmoňů. Povyprávěl, jak žijí v současné době Inuité (Eskymáci) a zprostředkoval posluchačům jejich lov tulenů a sobů. Galerie Tengenenge v ZOO Dvůr Králové, 25 účastníků.

3. 4. **Brífink daňová KOBRA**. V pátek dopoledne uspořádal tým KOBRA (tým zaměřený na potírání daňové kriminality) v Hotelu Safari brífink pro média s aktuálními informacemi k případu UHLÍ. Poté se členové týmu přesunuli do pavilonu Vodní světy, kde jim ředitel zoo Přemysl Rabas předal adopční diplom a poděkoval za finanční příspěvek na chov kober, který mezi sebou členové týmu vybrali. KOBRA si adoptovala velmi nebezpečné a útočné kobry černé, které patří mezi nejjedovatější hady Afriky. Na závěr akce zahrada připravila mimořádné krmení kober, samozřejmě těch adoptovaných. Obě černé kobry si pochutnaly na pěti myších. V rámci celé akce naštěstí nebylo zapotřebí žádného zásahu a všechny kobry i KOBRY byly spokojené.

4. 4. **31. ročník silničního Běhu Safari**. Letošní ročník Běhu Safari si připsal rekord hned při zahájení. Na trať vyrazilo, i přes avizovanou nepřízeň počasí, rekordních 165 závodníků, 124 mužů a 41 žen. Absolutním vítězem se stal Sebastian Vošvrda (AC Mladá Boleslav), který 10,8 km dlouhou trať zaběhl v čase 34:59. Letošní běh odstartoval u brány Afrického safari Josefa Vágnera starosta města Dvůr Králové nad Labem Jan Jarolím. Díky „dobroběžcům" se podařilo vybrat i 690 Kč na transport samice nosorožce dvourohého Elišky do Tanzánie. Od 12:00 hodin měli návštěvníci s platnou vstupenkou výjimečnou možnost si projít trasu Afrického safari pěšky.

4.-6. 4. **Velikonoce**. Od víkendu začala již jarní mezisezona, která trvala až do 24. 4. V pondělí mohli návštěvníci v rámci velikonoční dílny plést pomlázky.

15. 4. **Safari po Safari**. Soutěž pro školní kolektivy i veřejnost u příležitosti Dne Země ve spolupráci s DDM „Jednička" a Lesy ČR. Letošní téma Safari po safari se věnovalo africké velké pětce, tedy zvířatům jako jsou slon, nosorožec, buvol, lev a levhart. Účastníci absolvovali trasu s pěti stanovišti, kde si ve dvou věkových kategoriích vyzkoušeli znalosti o těchto zvířatech. Na start přišlo celkem 456 účastníků ve dvaceti

V únoru jsme otevřeli zcela novou expozici pro hrabáče kapského. (lp)

Tiskový briefing týmu KOBRA ve dvorské zoo. (jm)

31. ročník Běhu safari. (jm)

Návštěva Albertine Milebwe Kabambi - chargé d'affaires DR Kongo v ČR. (sj)

dvou skupinách z třinácti škol. Trasa byla zatraktivněna přírodninami ve formě kůží, lebek, rohů, klů a výkladem, proč jsou afričtí sloni a nosorožci zabíjeni. Děti viděly příklady zakázaných suvenýrů zabavených na českých hranicích.

16. 4. **Pracovní setkání se zaměstnanci**. Ředitel zoo MVDr. Přemysl Rabas hovořil o proměnách naší zoologické zahrady a o tom, jak mají pracovníci zoo prezentovat naši nabídku návštěvníkům zoo. Dále mluvil o novinkách nadcházející sezony a ukázal návrhy triček pro zaměstnance zoo.

22. 4. **Likvidace černé skládky**. Druhá akce královédvorské zoo ke Dni Země. Děti ze školy Bílá Třemešná nám, v rámci akce Ukliďme Česko, pomohly zlikvidovat černou skládku hned za zdí Safari. Z potoka Netřeba, ze kterého naše zvířata pijí, vytahaly přes jednu tunu svinčíku. Poté se přesunuly do zahrady a děti ze ZŠ Bílá Třemešná se za odměnu podívaly do zákulisí zoo.

23. 4. **Zvíře není věc**. V Galerii Tengenenge bylo oceněno 36 nejlepších prací z 640 došlých děl a 44 škol z celé ČR. Současně byla otevřena výstava obrázků XI. ročníku výtvarné soutěže „Zvíře není věc“, kterou vyhlašuje Hankův dům MKZ Dvůr Králové. Na začátku akce ocenila ředitelka Hankova domu Zuzana Čermáková autory nejlepších děl. Ceny předával Jan Jarolím, starosta Dvora Králové n. L. a předseda poroty Miroslav Barták. Ředitel zoo Přemysl Rabas předal cenu ředitele zoo malé Lindě Vondroušové.

25.4. - 4.10. **Hlavní návštěvnická sezona**. Africké safari bylo otevřeno již v šestadvacáté sezoně a zoo tím nabídla návštěvníkům kompletní služby letní sezóny. Návštěvníci si mohli prohlédnout zvířata na safari mezi stády zeber a antilop. Probíhal prodej sběratelských materiálů pro fanoušky zoologických zahrad. Návštěvníci zoo měli možnost se setkat s Janou Královou a Zdeňkem Tyrychtrem, dlouholetými zaměstnanci a pamětníky. Byla zahájena výstava soch zimbabwského umění komunity Tengenenge s Ondřejem Homolkou z ateliéru Africké sochy před pavilonem Vodní světy. Odpoledne proběhla oslava třetích narozenin lvích dvojčat Barta a Napoleona. Zoo byla otevřena každý den od 9 do 18 hodin po dobu 163 dní.

25. 4. **1. den ČSOB**. Akce pro klienty generálního partnera zoo. 66 klientů ČSOB z Prahy dopoledne absolvovalo krmení žiraf a prohlídku zákulisí Vodního světa a dalších pavilonů. V odpoledních hodinách s odborným průvodcem prošli pěší Safari až k Pavilonu lvů a pak projeli Africké safari. Na závěr proběhla u lanového maxihřiště soutěž pro děti a následovala individuální prohlídka zoo.

27. 4. **Výjezdní zasedání**. Stálé komise Senátu pro rozvoj venkova. Královédvorská zoo přivítala účastníky Stálé komise Senátu pro rozvoj venkova. Senátoři si v doprovodu ředitele Přemysla Rabase prohlédli

Galerii Zdeňka Buriana a expozici Josefa Vágnera, vyzkoušeli si zážitkový program Zoo zadními vrátky u žiraf, prošli se pěším Safari a projeli Afrika Truckem mezi volně vypuštěnými zvířaty. Zahrada se hostům líbila, ocenili zejména veliké výběhy plné zvířat, Africké safari a Safari Kemp.

Květen

5. 5. **Od přírody k welfare**. 17. ročník semináře pro učitele přírodopisu a biologie. Na začátku semináře pozdravila 20 učitelů Mgr. Eva Voláková ze Školského zařízení pro DVPP Královéhradeckého kraje. Mluvčí zoo Jana Myslivečková informovala o novinkách v zoo. Odbornou přednášku na téma Moji přátelé hadi měl zoolog Pavel Moucha. Po přestávce ošetřovatel Martin Smrček ukázal chovatelské zázemí jedovatých hadů a dalších plazů na Vodních světech. Nádherným zážitkem bylo předvedení 4,5 m dlouhé krajty tmavé. Seminář ukončil Tomáš Hajnyš projížďkou Afrika truckem po safari.

6. 5. **Domácí mořské akvárium**. 5. přednáška z cyklu organizovaného již devátým rokem. Ošetřovatel zoo Radek Šleis přednášel o bohatém a složitém ekosystému korálového útesu. Poradil posluchačům, jak založit mořské akvárium a seznámil je s komplikovaným technickým zázemím pavilonu Vodní světy, který umožňuje fungování velkých mořských akvárií. Galerie Tengenenge v ZOO Dvůr Králové, 15 účastníků;

7. 5. **Výjezdní zasedání 44 pracovníků Královéhradeckého kraje** včetně projížďky po Africkém safari.

14. 5. **Den lesů**. Prezentace zoo na akci Lesů ČR v Hájemství, kde probíhaly akce pro cca 600 dětí místních základních škol a mateřských školek. Vzdělávací pracovníci zoo prezentovali program o afrických šelmách a jejich loveckých strategiích. Děti štvaly svou vyhlédnutou kořist a mohly si sáhnout na kůže a lebky afrických zvířat.

16. 5. **Hrátky se zvířaty**. Prezentace zoo na akci DDM Jednička se stánkem plným přírodnin a kontaktních zvířat (želva uhlířská, agama vousatá, korálovka sedlatá). Součástí akce bylo i představení kůží a dermoplastických preparátů afrických zvířat. Akci navštívilo cca 600 dětí.

23. 5. **2. den ČSOB**. Akce pro klienty generálního partnera zoo. 32 klientů ČSOB z oblasti Jižní Moravy dopoledne absolvovalo krmení žiraf a prohlídku zákulisí Vodního světa a dalších pavilonů. V odpoledních hodinách s odborným průvodcem prošli pěší Safari až k Pavilonu lvů a následně projeli Africké safari. Na závěr proběhla u lanového maxi hřiště soutěž pro děti a následovala individuální prohlídka zoo.

23. 5. **Den s Krnapem**. Den plný soutěží a ukázek kůží, rohů ze zvířat evropské fauny s pracovníky KRNAPu. Děti a dospělí se mohli

Slavnostní pojmenování paterčat gepardů. (zč)

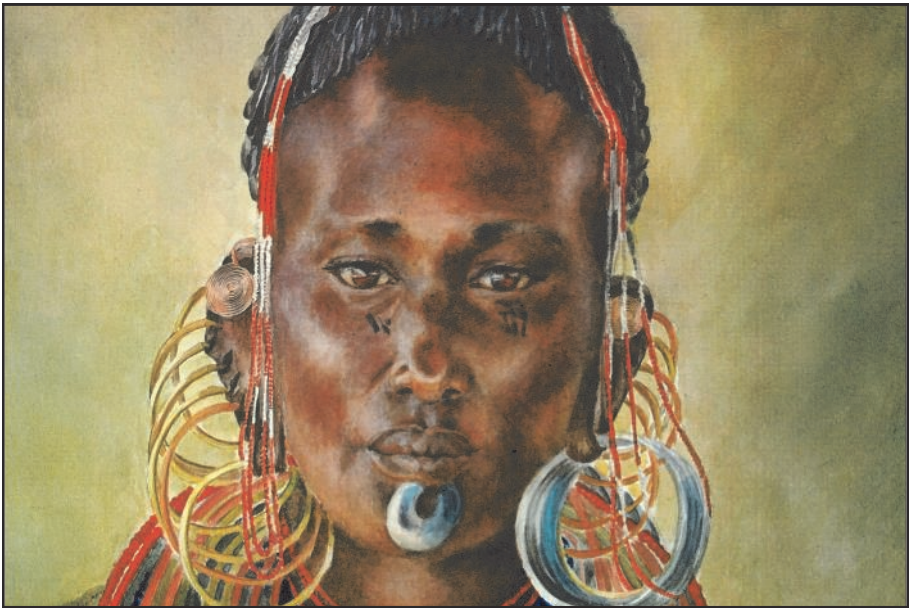

Jepterokwa Lotaën Riwua z kmene Suků (jinak též Pokotů). Jde o jeden z portrétů keňských kmenů, které byly k vidění na výstavě maleb Joy Adamsonové. (zč)

Vyhlášení výsledků soutěže „Třídíme s Nikitou“. (sj)

Dostih podporovaný ZOO Dvůr Králové na pardubickém dostihovém závodišti. (th)

seznámit s přírodou Krkonošského parku formou soutěží a kvízů. Program připravil tým Správy KRNAP pod vedením Michala Skalky.

30. 5. **3. den ČSOB**. Akce pro klienty generálního partnera zoo. 60 klientů ČSOB z oblasti Jižní Čechy dopoledne absolvovalo krmení žiraf a prohlídku zákulisí Vodního světa a dalších pavilonů. V odpoledních hodinách s odborným průvodcem prošli pěší Safari až k Pavilonu lvů a následně projeli Africké safari. Na závěr proběhla u lanového maxi hřiště soutěž pro děti a následovala individuální prohlídka zoo.

30.5. - 30.9. **Soutěž Triangl zážitků**. Soutěž o zájezd od cestovní kanceláře Adventura a další zajímavé ceny pro děti do 15 let, které navštívily Park Mirakulum, ZOO Dvůr Králové a iQLANDII a ve všech třech areálech správně odpověděly na připravené kvízy.

30. 5. **Dětský den**. V rámci Dne dětí byla zahájena akce „S vysloužilci do zoo“, kdy za odevzdaný nefunkční elektrospotřebič dostali návštěvníci dětskou vstupenku zdarma nebo slevu na vstupném pro dospělého. Od 10:00 do 14:00 hodin probíhal zábavný a vzdělávací program pro děti a dospělé v areálu Ostrova lemurů, povídání o lemurech a setkání s papouškem Nikitou. Letošní téma se věnovalo africké velké pětce, tedy zvířatům jako jsou slon, nosorožec, buvol, lev a levhart. Účastníci absolvovali trasu s pěti kontrolními zastávkami, kde si ve dvou věkových kategoriích vyzkoušeli znalosti o těchto zvířatech.

Červen

6. 6. **Oslava 44. narozenin Tadaa**. Gorilí samec Tadao se narodil v Kamerunu a jako přibližně dvouleté mládě přicestoval v sedmdesátých letech minulého století do Evropy, se skupinou dalších malých goril odchycených v přírodě. Ošetřovatelé pustili Tadaa do výběhu a v expozici mu nachystali malou oslavu. A protože z vedlejší expozice vidí na Tadaa čtveřice šimpanzů, dostali dárky i oni.

6. - 7. 6. **Tatrovka od CK Adventury**. Jako první vozidlo zkušebního provozu Lvího safari vjel Tatrabus od CK Adventura.

6. 6. **Dětský den v Pardubicích**. Prezentace novinek v zoo a možnost si sáhnout na hroznýše, agamu a korálovku. Nové propagační materiály na sezonu včetně Lvího safari. Návštěvnická účast byla cca 6500 lidí.

7. 6. **Zachráněné Safari**. Propagační akce na zámku Kačina u Kutné Hory. Stanoviště s kůžemi i živými zvířaty, kde se klienti automobilky Citroen seznamovali s africkými zvířaty a novinkami v zoo. Návštěvnická účast byla cca 2500 lidí.

13. 6. **Safari Cheer Cup 2015**. Druhý ročník celonárodní soutěže roztleskávaček s mezinárodní účastí cca 600 lidí. Vítězné týmy obdržely jako ceny adopci surikaty a návštěvy zákulisí u žiraf a na Darwinově stanici. Soutěžící v průběhu závodů poznávali zoo

s pracovními listy Detektivem v říši zvířat a po skončení i na večerním safari.

13. 6. **Křtiny paterčat gepardů**. První odchovaná paterčata gepardů v ZOO Dvůr Králové se narodila v říjnu 2014. Jedinečný úspěch našich chovatelů jsme oslavili netradičním ceremoniálem s hosty z nejrůznějších kontinentů. Americké indiány při slavnosti reprezentovala peruánsko-česká rodina Goldise Perryho s ženou Jitkou, která pro první mládě vybrala jméno Inti, jež v kečuánštině znamená slunce. Druhé mládě dostalo jméno Zee od Agnes Laury Peniškové, která je z Kamerunu a přijela se svým mužem Petrem. Zee znamená v africkém jazyce Ewondo gepard. Arabsko-česká rodina Abdally Gamala s ženou Kateřinou pak pojmenovala třetí mládě Fahd, což v překladu z arabštiny rovněž znamená gepard. Mongolská rodina Shagdara Purevjava se ženou Selenge si pro mládě připravila jméno Altai podle nejvyšší a posvátné hory Mongolska. Pětici uzavíral český žid Jaroslav Achab Haidler, jenž páté mládě pojmenoval Nameri, což je jméno geparda v hebrejštině. Na zdraví paterčatům s nimi připila rovněž Eva Novotná, zástupkyně firmy Bioanalytika CZ, která se stala adoptivním rodičem hned dvou z pěti geparďat. K mimořádné příležitosti firma Bioanalytika CZ vyrobila speciální sadu sklenic z dílny designéra Bořka Šípka.

13. 6. – 4. 12. **Výstava kreseb Joy Adamsonové**. V galerii Tengenenge byla ředitelem zoo, Přemyslem Rabasem, zahájena výstava reprodukcí kreseb Joy Adamsonové „Portréty keňských kmenů“. Ta je u nás díky příběhu lvice Elsy známá především jako ochránkyně přírody. Ve světě je však považována i za vynikající malířku. Proslulé jsou jak její botanické kresby, kterých nakreslila přes 600, tak zejména zdařilé portréty příslušníků 22 keňských kmenů (přes 700 děl). Právě výstavou The Peoples of Kenya, která keňské kmeny představuje, jsme slavnou ochranářku připomenuli i jako významnou malířku.

13. 6. **4. den ČSOB**. Akce pro klienty generálního partnera zoo. 41 klientů ČSOB z oblasti Západní Čechy dopoledne absolvovalo krmení žiraf a prohlídku zákulisí Vodního světa a dalších pavilonů. V odpoledních hodinách s odborným průvodcem prošli pěší Safari až k Pavilonu lvů a následně projeli Africké safari. Na závěr proběhla u lanového maxi hřiště soutěž pro děti a následovala individuální prohlídka zoo.

14. 6. **Potštejn**. Prezentační akce Kukátkem do Zoo Dvůr Králové v Kemp Western Vochtánka. Pracovníci oddělení vzdělávání předvedli program se zvířaty a přírodninami a pobavili děti i dospělé soutěží a fotografováním na plyšové žirafě. 300 účastníků.

14. 6. **5. den ČSOB**. Akce pro klienty generálního partnera zoo. 60 klientů ČSOB z oblasti Praha a Střední Čechy dopoledne absolvovalo krmení žiraf a prohlídku zákulisí Vodního světa a dalších pavilonů. V

Výstava dřevěných lvů na náměstí ve Dvoře Králové nad Labem. (jst)

Slavnostní zahájení provozu Lvího safari. (zč)

Návštěva britské velvyslankyně, paní Jan Thompson. (sj)

Vystoupení zimbabwské skupiny IYASA na festivalu Africa Live. (sj)

odpoledních hodinách s odborným průvodcem prošli pěší Safari až k Pavilonu lvů a následně projeli Africké safari. Na závěr proběhla u lanového maxi hřiště soutěž pro děti a následovala individuální prohlídka zoo.

16. 6. **Třídíme s Nikitou**. Vyhodnocení VIII. ročníku soutěže pořádanou pro základní školy Královéhradeckého kraje v rámci celostátní kampaně „Čistá obec, čisté město, čistý kraj“, zajišťovanou společností EKO-KOM, a.s. a ve spolupráci s dalšími partnery: Krajský úřad Královéhradeckého kraje, společnosti ASEKOL a.s., ELEKTROWIN a.s. a Centrum investic, rozvoje a inovací. První tři místa: 1. místo: ZŠ a MŠ OHNIŠOV, 2. místo: ZŠ a MŠ Chomutice, 3. místo ZŠ Hradec Králové, Habrmanova a ZŠ Schulzovy sady Dvůr Králové nad Labem.

19. 6. **Festival sociálních služeb**. Prezentační akce Zoo Dvůr Králové Akce byla realizována ve spolupráci se Vzdělávací agenturou, Statutárním městem Hradec Králové a Univerzitou Hradec Králové pod záštitou primátora Statutárního města Hradec Králové a rektora Univerzity Hradec Králové. Poskytovatelé sociálních služeb regionu seznamovali návštěvníky s jejich činností, nabízenými službami, dosavadními zkušenosti formou výstavních stánků, ale také prostřednictvím kulturních vystoupení pro celkem 800 účastníků. Pracovníci zoo představili africké kopytníky, šelmy a novinky v ZOO Dvůr Králové.

20. 6. **Mezinárodní den žiraf**. Na lávce u výběhu žiraf proběhlo komentované krmení, ukázky kostí, povídání o stavu populace žiraf v přírodě a tipovací soutěž. Soutěžní otázka na den otců, zněla: "Kolikanásobným otcem se stal náš samec žirafy Rothschildovy jménem Tommy?" Odpovědí mělo být číslo 31. Nejblíže tomuto číslu byly dvě děti ze Dvora Králové a mladý pár. Jejich výhrou se stalo krmení žiraf z VIP vyhlídky. V průběhu akce se rozdávaly pamětní „placky“ dětem.

22. 6. **Dětský den v Motole**. Pracovníci vzdělávání uspořádali ve spolupráci s organizátory Indiánských prázdnin dětský den na onkologické klinice v nemocnici Motol pro 40 dětských pacientů a 10 dospělých. Pracovníci představili africké kopytníky, šelmy a kontaktní zvířata z Darwinovy stanice.

27. 6. - 2. 9. **Ukázky zimbabwského sochařského umění**. Sochařka Maudy Muhoni z umělecké komunity Tengenenge ze Zimbabwe tvořila africké sochy a vedla víkendové sochařské workshopy pro zájemce přímo v naší zoo poblíž Restaurace U Lemura a přírodního divadla.

27. 6. - 5. 7. **Výstava kaktusů, sukulentů a exotických rostlin**. Tradiční prodejní výstava pichlavých krasavců, tropických rostlin a masožravek se pořádala vedle správní budovy zoo. Výstavu pořádalo Občanské sdružení Klub kaktusářů v čele s panem Francem. Pěstitelé návštěvníkům radili, jak správně o kaktusy a sukulenty pečovat.

27. 6. **Závod ZOO Dvůr Králové na pardubickém dostihovém závodišti**. V sobotu 27. června se běžel jako zahajovací dostih II. kvalifikace na Velkou pardubickou dostih za podpory ZOO Dvůr Králové. Byly to proutky IV. kategorie pro tříleté koně v délce tratě 2800 m. Vítězem se s lehkostí stal kůň trenéra Michala Liska Casper s jezdcem Kubíkem a zvládl to v čase 03:32,28. Ceny za ZOO Dvůr Králové předával zástupce ředitele Jaroslav Hyjánek.

29. 6. **Prvoodchov karakalů**. Samici Keiře a samci Mazurimu se narodila 24. května 3 koťata. Karakal je středně velká kočkovitá šelma příbuzná rysovi. Jeho jméno pochází z turečtiny, v níž znamená „černé ucho“, což vystihuje typický znak jeho vzhledu – černé štětinky na konci uší. Žije v Africe a v Asii.

Červenec

1. 7. **Nový druh v zoo**. Od začátku července bylo v zoo možné vidět zcela nový druh opic, kočkodana bělonosého. Zoo získala samce se dvěma samicemi, v Evropě přitom v současné době žilo pouhých 9 jedinců tohoto druhu.

5. 7. – 15. 8. **Praxe studentů České lesnické akademie Trutnov**. Čtyři desítky studentů České lesnické akademie Trutnov předávali informace o zvířatech návštěvníkům, zejména v době konání afrického festivalu Africa Live pomáhaly se soutěžemi a trhy. U dotykových stolů studenti hovořili o plazech, rybách a savcích před pavilony Vodní světy, Ptačí svět a Africká savana.

6. - 17. 7. **Letní tábory**. V termínu od 6. do 17. července se uskutečnily 2 tábory pro celkem 59 lidí. 23 mladých přírodovědců ze stanice Asterix Havířov se zúčastnilo týdenního letního tábora v zoo již počtvrté. O týden později probíhal i tábor pro 36 členů pohybového tábora Life, kteří se pod vedením lektorů Magic English učili angličtině v zoo, absolvovali 2 zákulisní prohlídky (hmyz a žirafy) a denní i večerní safari.

8. 7. – 31. 8. **Výstava dřevěných lvů**. Na královédvorském náměstí bylo vystaveno sedmdesát lvů. Na dřevěné makety je namalovali žáci a žákyně více než dvaceti uměleckých i základních škol z celé České republiky, a dokonce i z Dolního Slezska v Polsku. Na náměstí ve Dvoře Králové nad Labem tak vzniklo unikátní barevné lví safari. V neděli 12. července byli někteří lvi přesunuti na oficiální otevření lvího safari do zoo.

12. 7. **Otevření Lvího safari**. V neděli 12. července krátce před polednem byl slavnostně otevřen oficiální provoz Lvího safari v zoo. Návštěvníci v něm ve vlastních autech nebo ve speciálně upravených vozech zoologické zahrady projížděli mezi volně vypuštěnými lvy. Jde o jediné lví safari ve střední Evropě. Slavnostním ceremoniálem provázel

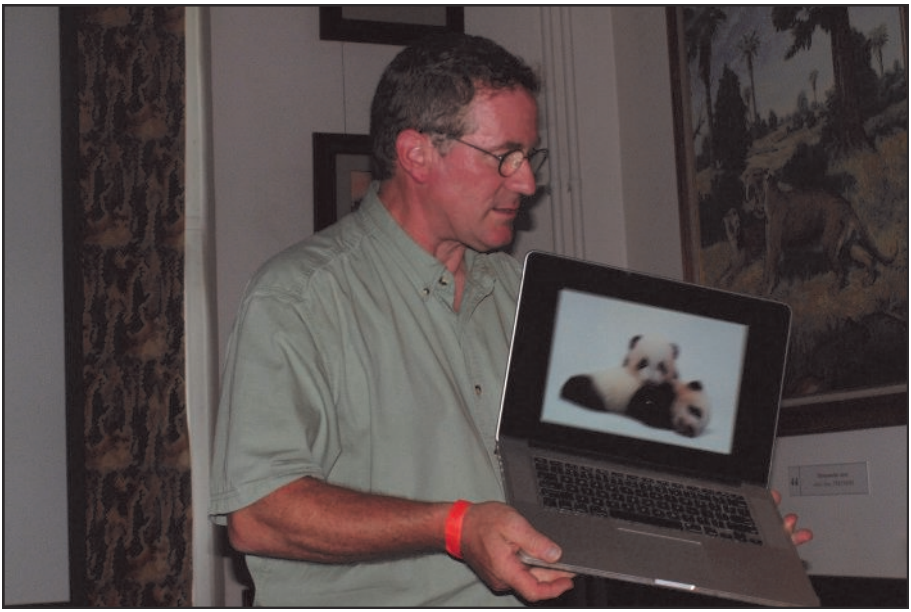

Fotografický workshop Joela Sartoreho v zoo. (th)

Křest dvou mláďat černých nosorožců s Monikou Leovou a Michalem Horáčkem. (lp)

Křtiny mláďat karakalů s Českým rozhlasem. (sj)

Slavnostní otevření expozice a výběhu drilů černolících s parkour týmem In Motion. (sj)

ředitel zoo Přemysl Rabas a s krátkými projevy při něm vystoupili hejtman Královéhradeckého kraje Lubomír Franc, jeho první náměstek a zároveň člen správní rady zoo Otakar Ruml a rovněž předseda správní rady Marian Slodičák. Přestřižením pásky pak lví safari slavnostně otevřel hejtman Lubomír Franc společně s Lenkou Vágnerovou, dcerou bývalého ředitele ZOO Dvůr Králové Josefa Vágnera. Lví safari je součástí klasického okruhu po Africkém safari Josefa Vágnera. Na konci trasy je možné projet dvojitou branou do lvího výběhu a z něj pak pokračovat k výjezdu ze safari. Lví safari tak vzniklo ve svahu nad bývalým pavilonem lvů a nástupem na safaribus, tedy velice blízko místa, kde ho před několika desítkami let plánoval vybudovat Josef Vágner. Vjezd i výjezd střeží hlídka ze strážní věže, která má zároveň pod dohledem celý výběh díky kamerovému systému. Na bezpečnost přímo ve výběhu nepřetržitě dohlíží také ostraha v automobilu. Lvy je však možné pozorovat i bez auta. Celý areál je uzpůsoben tak, že do něj dobře vidí i pěší návštěvníci. Zpevněnou stezkou ve svahu mohou vystoupat k pavilonu lvů, kde je od šelem dělí jen sklo.

17. 7. **Návštěva britské velvyslankyně**. ZOO Dvůr Králové navštívila i britská velvyslankyně Jan Thompson. Cílem její cesty do zoo byla návštěva Elišky, samice nosorožce černého, která se v roce 2016 vydá na cestu do Afriky – rezervace Mkomazi v Tanzanii. Projekt návratu nosorožců černých zpět do Afriky britská ambasáda podporuje již od minulého roku, kdy velvyslankyně ve spolupráci s dvorskou zoo uspořádala ve své residenci fundraisingovou večeři na shromáždění potřebných finančních prostředků pro transport nosorožce do Tanzanie. Ředitel zoo MVDr. Přemysl Rabas ukázal velvyslankyni nejzajímavější místa v zoo, samici severního bílého nosorožce Nabiré, paterčata gepardů i nově otevřené Lví safari.

17. - 26. 7. **Festival Africa Live**. Akce s africkými rytmy a uměním plný hudebních a tanečních vystoupení, poutavých vyprávění, afrických specialit, afrického umění a nostalgického promítání v letním kině. Hvězdou festivalu byla oblíbená taneční a hudební skupina IYASA a poprvé v ČR také vystoupilo zimbabwské trio vokalistů INSINGIZI. Dále vystupovali i další hudebníci z různých koutů Afriky i z České republiky. Společně s českou Miss Earth 2013 Monikou Leovou a spisovatelem Michalem Horáčkem během festivalu jsme pojmenovali dvě letošní mláďata nosorožců dvourohých. Po setmění upoutalo představení ohňové show a milovníci filmů mohli zhlédnout promítání v letním kině. Zoo rovněž uspořádala besedu se světoznámým fotografem Joel Sartorem, kterému vyšly desítky reportáží v časopise National Geographic. Na své si během festivalu přišly i děti díky hravým soutěžím a dovednostním úkolům. Každý den bylo pro návštěvníky

rovněž připraveno africké tržiště, africký gril, malby keňských kmenů či výstava soch se Zimbabwe, v zoo byla i sochařka přímo ze Zimbabwe. Po celých deset dnů byly k vidění filmy, a to často jako součást besedy s jejich tvůrci. O svém novém filmu Daleko za sluncem, natočeným v Keni, vyprávěla Olga Špátová společně s Alešem Bártou. K vidění i film Petra Horkého „Století Miroslava Zikmunda“. S odbornými přednáškami vystoupili například Jiří Bálek, ředitel zoo v Ústí nad Labem nebo Marie Imbrová, bývalá velvyslankyně ČR v Zimbabwe. Během festivalu naši zoo navštívila také konžská chragé d'affairs.

20.7. **Fotografování Joela Sartoreho v zoo**. Světoznámý fotograf Joel Sartore, kterému vyšly desítky reportáží v časopise National Geographic, fotografoval v zoo samici severního bílého nosorožce Nabire, frankolíny a další druhy vzácných ptáků. V zoo pro zaměstance zoo a další zájemce uspořádal v Galerie Zdeňka Buriana besedu na téma Fotografování vzácných zvířat zoo.

26. 7. **Křest černých nosorožců**. Mláďata nosorožců byla slavnostně pokřtěna před výběhem nosorožců za 3D malbou Viktoriiných vodopádů. Jména vybrali naši čestní hosté, Monika Leová, česká miss Earth 2013, a Michal Horáček, spisovatel, básník, antropolog a velký milovník Afriky.

27. 7. **Úhyn Nabiré**. V pondělí 27. července večer uhynula samice Nabiré, poslední severní bílý nosorožec v Evropě a jeden z posledních pěti nosorožců tuponosých (jinak též bílých) severních na světě. Příčinou smrti bylo prasknutí cysty uvnitř těla samice.

Srpen

4. 8. **Stop palmovému oleji**. 6. klubová přednáška v galerii Tengenenge. Přednáška Mgr. Stanislava Lhoty, Ph.D., uznávané osobnosti v boji proti rozšiřování palmových plantáží. Přednáška pojednávala o devastaci deštných pralesů, pěstování palmy olejné a jeho následcích, o hrubém porušování územních a lidských práv, ohrožování zdraví místních obyvatel a zvířat. Galerie Tengenenge v ZOO Dvůr Králové, 20 účastníků;

7. 8. **Křtiny mláďat karakalů.** Kmotrem se stal Pavel Kudrna, ředitel Českého rozhlasu Hradec Králové. Český rozhlas HK měl v tento den živé vysílání ze zoo od 9 do 12 hodin. Posluchači i návštěvníci si připomněli Lví safari, ale „podívali“ se i do zákulisí nového Pavilonu lvů, další zastávka byla v Pavilonu drilů a také ve Vodním světě. Dozvěděli jsme se také, co se děje u nosorožců a nakonec jsme poradili všem, koho láká chov hadů. Živé vysílání vygradovalo křtinami malých karakalů. Mláďata se narodila 24. května samici Keiře a samci Mazurimu a jedná se o samičku a samce. Ředitel ČRO Hradec Králové

Světový den slonů s houslistou Pavlem Šporclem a jeho ženou Bárou Kodetovou. (sj)

Na Světový den lvů mohli návštěvníci vidět ukázky krmení lvů berberských. (sj)

Oslava Mezinárodního dne orangutanů a rozloučení s prázdninami. (sj)

Dvoudenní zasedání Asociace krajů v ZOO Dvůr Králové. (th)

a Pardubice, Pavel Kudrna, vybral krásná jména našim karakalům, která vymyslela posluchačka paní Radmila Brennerová, Uma a Kisu, což znamená ve swahilštině „nůž“ a „vidlička“.

7.8. **Slavnostní otevření expozice a výběhu drilů černolících.** Při té příležitosti proběhly i křtiny nejmladší samičky tohoto nového druhu primátů v zoo. Kmotr nejmladší samice byl pan Tomáš Zonyga z týmu In Motion. Tým In Motion nám představil velmi zajímavý druh sportu – Parkour a dokázali nám, že i člověk se může v obratnosti a fyzické zdatnosti směle vyrovnat drilům. Parkour (umění pohybu/umění přemístění) se zaměřuje na trénink účinných pohybů a rozvoj těla a mysli. In Motion předvedli své umění Parkouru přímo na dřevěných podestách a kmenech pro drily. Poté pojmenovali nejmladší samičku výstižně Traceuse, což je označení ženy, která provozuje parkour.

8. 8. **Historické motorové vozy**. Osmdesát posádek automobilových veteránů a dvacet motocyklů zamířilo do zoo v rámci 15. ročníku Dvorské toulky do Ratibořic. Výstava byla součástí již tradiční společné akce Old Racing Clubu Dvůr Králové nad Labem a ZOO Dvůr Králové. Výstava těchto krásných strojů byla na parkovišti před Safari kempem, zatímco řidiči a jejich posádky měli možnost si prohlédnout i pěší část zoo. V rámci každoroční spolupráce při pořádání této krásné akce Old Racing Club adoptoval drila černolícího.

11. 8. - 22. 9. **Úterní pozorování Slunce**. V letních útercích probíhalo ve spolupráci s Hvězdárnou Úpice dopolední pozorování slunečních skvrn a dalších útvarů na Slunci. Pozorování Slunce speciálním solárním dalekohledem se těšilo pozornosti návštěvníků. Odborníci poskytovali návštěvníkům výklad úkazů na Slunci.

12. 8. **Světový den slonů**. Mezinárodní den slonů probíhal před jejich výběhem od 11 hodin. Návštěvníci shlédli ukázky poslušnosti slonů, komentované krmení a poslouchali hraní na harmoniku od slonů a na housle od čestného hosta, uznávaného houslisty Pavla Šporcla. Toho pozdravila Ing. Lenka Vágnerová, která přinesla housle svého otce Ing. Josefa Vágnera.

14. 8.- 25. 9. **Hvězdné safari**. Spojení večerního pozorování zvířat s pozorováním krás letní oblohy ve spolupráci s Hvězdárnou Úpice. Jízdy Večerního safari byly obohaceny o komentované pozorování noční oblohy prostřednictvím hvězdářských dalekohledů.

15. 8. **Světový den lvů.** Na tíživou situaci lvů v přírodě jsme se snažili upozornit i v naší zoo a připojili jsme se k celosvětové kampani World Lion Day. Pro návštěvníky zoo jsme připravili soutěžní kvíz, ukázky krmení, ale také poznávačku kůží, lebek. Odpoledne proběhl ve spolupráci se zoologií a oddělením výživy komentovaný enrichment, který byl zpestřením pro dva mladé lvy berberské a následné

zodpovězení otázek na téma „Co byste ještě rádi věděli o lvech?“. Vypomáhali nám také studenti z České lesnické akademie.

29. 8. **Velké prázdninové rozloučení**. V sobotu 29. srpna proběhl v zoo mezinárodní den orangutanů, velké prázdninové rozloučení v jihoafrické vesničce a nakonec byla představena nová geocachingová hra „Po stopách krále ZOO“. Po celý den byly před výběhem orangutanů připraveny lanové prolézačky pro děti a také malý stánek s informacemi o palmovém oleji a důsledcích jeho nadměrné produkce. V jednu hodinu odpoledne jsme našim orangutanům připravili hračky ve výběhu v podobě plastového sudu, krabic, jutových pytlů a proutěných koulí, které v sobě ukrývaly různé laskominy – sušené ovoce, ale i ovocnou zmrzlinu. Žaneta s Tessou se okamžitě pustily do zkoumání nových věcí a návštěvníci se skvěle bavili jejich pozorováním. V jihoafrické vesničce již od rána sochařka Maudy sochala, pletly se africké copánky, bubnovalo se na africké bubny, ochutnávka hmyzu byla velkým lákadlem a děti a i dospělí si zde užili spoustu zábavy a her. Ve dvě hodiny odpoledne jsme vesničku představili a vysvětlili, že cílem bylo vytvoření reálné vesničky tak, aby návštěvníci získali představu o tom, jak to ve skutečné africké vesničce vypadá. Poděkovali jsme Nadaci ČEZ za podporu a účast, díky které mohla vesnička vzniknout. Na závěr odpoledne jsme zahájili novou geocachingovou hru „Po stopách krále zoo“. Celkem 12 tajných skrýší mohli návštěvníci objevovat v areálu zoologické zahrady za pomoci zeměpisných souřadnic.

Září

2. 9. **Austrálie**. 7. klubová přednáška v galerii Tengenenge. RNDr. Dana Holečková vyprávěla o zemi protinožců. Austrálie je také místem s unikátní faunou, která přežívá v důsledku geologického rozdělení prakontinentu doslova až od druhohor. Setkání s klokany, koalami, dalšími vačnatci a barevnými papoušky. Dojmy z návštěvy jihozápadní Austrálie - Adelaide a Sydney. Galerie Tengenenge v ZOO Dvůr Králové, 15 účastníků;

7. 9. **Sedm výprav Josefa Vágnera - TV Noe**. Námětem nového pořadu byly výpravy, lovy zvěře, transporty, osobnost Josefa Vágnera, ZOO Dvůr Králové plná kontrastů, kde úspěch střídá tragédie a zklamání. Dramaturgie pořadu byla postavena jako 7 návštěv či sedm výprav televize Noe v ZOO Dvůr Králové. Moderátor besedoval s ředitelem ZOO, MVDr. Přemyslem Rabasem a ředitelkou Nadace Josefa a Zdenky Vágnerových, Ing. Lenkou Vágnerovou, dcerou Josefa Vágnera.

12. 9. **6. den ČSOB**. Akce pro klienty generálního partnera zoo. 51 klientů ČSOB z oblasti Severní Čechy dopoledne absolvovalo krmení žiraf a

XXI. Setkání českých, slovenských a polských zoologických zahrad. (th)

Na Světový den nosorožců jsme se rozloučili se samičkou Eliškou, která v roce 2016 pojede do Tanzanie. Váženým hostem celého dne byl kmotr Elišky, herec Josef Dvořák. (zč)

Týden duchů si v naší zoologické zahradě užívají nejen návštěvníci, ale i zvířata, například surikaty. (sj)

Oslava narozenin gepardích paterčat. (sj)

prohlídku Darwinovy stanice a dalších pavilonů zoo. V odpoledních hodinách s odborným průvodcem projeli Africké safari včetně Lvího safari. Na závěr proběhla u lanového maxihřiště soutěž pro děti a následovala individuální prohlídka zoo.

12. 9. **Jičín – město pohádky**. Propagační akce zoo spojená s předváděním plazů. Náměstí v Jičíně navštívilo cca 10.000 návštěvníků.

11. 9. – 13. 9. **Akce pro společnost con4PAS, a.s.** Zoo poskytla klientům příjemné zázemí hotelu Safari a restaurace U LEMURA. Zážitkové programy jako podvečerní projížďka safari autobusem, prohlídka ZOO s průvodci, krmení žiraf, prohlídka Darwinovy stanice a prohlídka zákulisí pavilonu Vodního světa, byly velice vydařené a poučné. V poslední řadě i diskotéka a tradiční africká bubenická a taneční show. Také lanový park KATIKA MITI měl veliký ohlas.

14. -15.9. **Dvoudenní zasedání Asociace krajů.** Projížďka 40 hostů Královéhradeckého kraje Afrika Trucky do Safarikempu a přes Africké safari včetně Lvího safari. Následovala prohlídka zoo a program v Galerii Zdeňka Buriana, kde jednání pokračovala i následující den.

17. 9. **Exkurze pro Krajskou hygienickou stanici**. Zoo navštívilo 16 pracovníků z Královéhradeckého kraje. V rámci zákulisní prohlídky zoo je Ing. Monika Ptáčková seznámila s kuchyní pro zvířata a pak všichni účastníci absolvovali prohlídku zoo s průvodcem.

19. -22. 9. **XXI. Setkání českých, polských a slovenských zoologických zahrad.** Čtyři dny probíhalo v ZOO Dvůr Králové setkání tří desítek ředitelů Unie českých a slovenských zoologických zahrad a polských zoo. Kolegům jsme připravili pestrý program s vyjížďkou po africkém safari a prohlídkou zoo včetně Galerie Zdeňka Buriana. Závěrem akce navštívili kolegové i Braunův betlém a hospital Kuks.

26. 9. **7. den ČSOB**. Akce pro klienty generálního partnera zoo. 53 klientů ČSOB z oblasti Střední Čechy dopoledne absolvovalo krmení žiraf a prohlídku zákulisí Vodního světa a dalších pavilonů. V odpoledních hodinách s odborným průvodcem projeli Africké safari včetně Lvího safari. Na závěr proběhla u lanového maxihřiště soutěž pro děti a následovala individuální prohlídka zoo.

26. 9. **Světový den nosorožců - rozloučení s Eliškou**. Světový den nosorožců proběhl na dřevěné lávce u výběhu nosorožců. Váženým hostem byl Josef Dvořák, herec a kmotr Elišky. Eliška, samička nosorožce dvourohého bude v roce 2016 přesunuta do národního parku Mkomazi v Tanzanii. Tam na ni už čekají nosorožci Jamie, Jabu a Deborah, které naše zoo do Mkomazi převezla v roce 2009, a také nosorožčí holky Hilla a Tunu, které se naší Deborah narodily pod africkým nebem v letech 2011 a 2014. Výherci soutěžního kvízu se setkali přímo s Eliškou.

Říjen

4. 10. **Ukončení hlavní letní sezony**. Příznivého počasí využila ZOO Dvůr Králové k prodloužení letní sezony včetně Afrického safari až do soboty 4. října. Zahrada nabízela své kompletní služby, pokladny zůstaly otevřeny do 18.00 hodin. Letošní hlavní sezóna trvala od 25. dubna do 4. října, tj. plných 163 dní!

5. 10. - 2. 11. **Podzimní mezisezona**. V rámci podzimní sezóny bylo zahájeno stěhování zvířat do zimovišť, safaribusy odjely do garáží. Bylo sníženo vstupné a pokladna zůstala otevřena do 17. hodin. Pro návštěvníky byly přístupné všechny pavilony a většina letních výběhů. Vyhlídkové Afrika Trucky jezdily okružní jízdy k Pavilonu lvů a zpět.

6. 10. **Prvoodchov osináka afrického**. Vůbec poprvé v historii českých a slovenských zahrad se v ZOO Dvůr Králové na začátku září podařilo odchovat osináka afrického. Jde o středně velkého afrického hlodavce, který zepředu připomíná krysu, vzadu ale spíše dikobraza. K tomu má ocas s dutými ostny, kterým dokáže chřestit podobně jako chřestýš.

7. 10. **S Adventurou za bílými titány na úpatí Mt. Keňa**. 9. klubová přednáška v galerii Tengenenge. Ing. Jaroslav Hyjánek hovořil o spolupráci ZOO Dvůr Králové a CK Adventura, která uskutečnila pro své klienty setkání se vzácnými severními bílými nosorožci v rezervaci Ol Pejeta a umožnila jim pozorování krásné fauny okolí jezer Nakuru a Naivasha v Keni. Stáda na proslulých plání Serengeti a strhující scenerie Velké příkopové propadliny u jezera Manyara a kráteru Ngorongoro. Galerie Tengenenge v ZOO Dvůr Králové, 25 účastníků;

9. 10. **Den firmy Dyka**. Firemní akce pro 80 lidí včetně soutěží, hmatového stánku a ochutnávky jihoafrických vín. Na závěr proběhla i prohlídka zoo.

10. 10. **8. den ČSOB**. Akce pro klienty generálního partnera zoo. 60 klientů ČSOB z oblasti Severní Morava absolvovali prohlídku zákulisí spojenou s krmením žiraf a ukázku kontaktních zvířat na Darwinově stanici zoo. V odpoledních hodinách s odborným průvodcem projeli Africké safari včetně Lvího safari. Na závěr proběhla u lanového maxihřiště soutěž pro děti a následovala individuální prohlídka zoo.

14. 10. **Jednání Asociace krajů komise rady pro financování a majetek** pro cca 40 osob. Projížďka 12 hostů Afrika Truckem po Lvím safari zákulisní prohlídka u žiraf.

16. 10. **9. den ČSOB**. Akce pro klienty generálního partnera zoo. 60 klientů ČSOB z oblasti Severní Morava absolvovali prohlídku zákulisí spojenou s krmením žiraf a ukázku kontaktních zvířat na Darwinově stanici zoo. V odpoledních hodinách s odborným průvodcem projeli Africké safari včetně Lvího safari. Na závěr proběhla u lanového maxihřiště soutěž pro děti a následovala individuální prohlídka zoo.

Společnost TOMS a časopis Elle věnovaly díky spolupráci s modelkou Veronikou Vařekou na africké projekty ZOO Dvůr Králové přes 60 tisíc Kč. (sj)

Podpis Deklarace o spolupráci Vietnamu a České republiky v oblasti implementace úmluvy CITES. (sj)

Příjezd Pamira, samce nosorožce tuponosého jižního, do ZOO Dvůr Králové. (sj)

Sbírka krmiva pro zvířata ZOO Dvůr Králové v královéhradeckém obchodním centru Futurum. (jsa)

24. 10. – 1. 11. **Týden duchů**. Tradiční akce pro veřejnost. Dlabání dýní, reje strašidel a nezvyklá večerní výzdoba přilákaly během Týdne duchů do královédvorské zoologické zahrady přes 18 tisíc návštěvníků. Jde o nejvyšší číslo za celou dobu pořádání této akce. Rekordní byl i počet dýní, které mohli návštěvníci vydlabat nebo vyřezat - na patnáctý ročník Týdne duchů jich bylo připraveno 4000. Zoo byla otevřena do 18:00 hodin. Ve sváteční 28. říjen byl pro děti připraven „Strašidelný ostrov“ s živými strašidly a stezkou odvahy. Návštěvníci se také dozvěděli, jak slaví svátky zemřelých v Africe. Ani zvířata nebyla o dýně ochuzena, každý den na některá čekala dýňová překvapení. Během akce zoo překročila svou celkovou loňskou návštěvnost - v roce 2014 přišlo do zoo přes 464 tisíc návštěvníků.

24. 10. **9. den ČSOB**. Akce pro klienty generálního partnera zoo. 60 klientů ČSOB z oblasti Západní Čechy absolvovali prohlídku zákulisí spojenou s krmením žiraf a ukázku kontaktních zvířat na Darwinově stanici zoo. V odpoledních hodinách prošli s odbornými průvodci pěší Safari kolem nosorožců až ke lvům a dlabali z dýní vlastní strašidla v rámci Týdne duchů u okapi. Tam proběhla na závěr soutěž pro děti a následovala individuální prohlídka zoo.

24.10. **Oslava narozenin gepardích paterčat.** Ve výběhu na ně čekalo překvapení v podobě slaměné žirafy, spousta dobrot, a jelikož ve stejný den začal tradiční Týden duchů, měli nachystané jako překvapení i dýně. Návštěvníci obestoupili celý výběh a s nadšením sledovali gepardí útok na slaměnou žirafu i hrátky s dýněmi, které probíhaly až do večera a také následujících několik dní. Současný vrh paterčat je jediným, kdy se v historii naší zoo podařilo všech pět mláďat úspěšně odchovat. Na tři mladé samičky již čekají v zázemí dva noví chovní samci.

25. 10. **10. den ČSOB**. Akce pro klienty generálního partnera zoo. 60 klientů ČSOB z oblasti Západní Čechy absolvovali prohlídku zákulisí spojenou s krmením žiraf a ukázku kontaktních zvířat na Darwinově stanici zoo. V odpoledních hodinách prošli s odbornými průvodci pěší Safari kolem nosorožců až ke lvům a dlabali z dýní vlastní strašidla v rámci Týdne duchů u okapi. Tam proběhla na závěr soutěž pro děti a následovala individuální prohlídka zoo.

31. 10. **11. den ČSOB**. Akce pro klienty generálního partnera zoo. 60 klientů ČSOB z oblasti Východní Čechy absolvovali prohlídku zákulisí spojenou s krmením žiraf a ukázku kontaktních zvířat na Darwinově stanici zoo. V odpoledních hodinách prošli s odbornými průvodci pěší Safari kolem nosorožců až ke lvům a dlabali z dýní vlastní strašidla v rámci Týdne duchů u okapi. Tam proběhla na závěr soutěž pro děti a následovala individuální prohlídka zoo.

Listopad

3. 11. **TOMS a Elle věnovaly na africké projekty ZOO Dvůr Králové přes 60 tisíc korun**. Prodej speciální edice obuvi TOMS, jejíž ambasadorkou se stala modelka Veronika Vařeková, přinesl zoologické zahradě ve Dvoře Králové přes 60 tisíc Kč, které budou věnovány na africké projekty záchrany nosorožců.

4. 11. **Z Náchoda do Monaka a zpátky za 36 dní**. 10. klubová přednáška v galerii Tengenenge. Vyprávění Ing. Martina Adámka o pětitýdenní cestě sedmi českých cyklistů do Monaka. Všichni si výbavu potřebnou pro více než měsíční cestu dlouhou 3700 km vezli na kolech bez doprovodného vozidla. Galerie Tengenenge v ZOO Dvůr Králové, 30 účastníků;

14. 11. **S Martinem na bílém koni.** Pracovníci zoo se zúčastnili akce pro veřejnost organizované ZŠ Schulzovy sady. Příjemné nedělní odpoledne přišlo prožít přes 150 dětí se svými rodiči i prarodiči. Ve třídách byly připraveny zábavné úkoly, za jejichž splnění dostávaly děti indicie k vyluštění tajenky. Pracovníci ZOO připravili pro děti také zajímavé úkoly. Děti určovaly, komu patřily vystavené kožešiny, mohly si sáhnout na hada, želvu i chameleona. Po celou dobu se dobře bavily nejen děti, ale také dospělí, kteří neodolali a úkoly plnili také.

17. 11. **Oslava 5. narozenin mláděte orangutana bornejského samičky Tessy**. Samička orangutana bornejského Indah-Tessa se narodila samici Žanetě dne 13. listopadu 2010. Tessa rozbalila své narozeninové dárky a pochutnala si na ovocném dortu. ZOO Dvůr Králové se tímto připojila k mezinárodní akci Orangutan Caring Week, která seznamuje veřejnost s kritickou situaci orangutanů v přírodě.

19. 11. **Podpis Deklarace o spolupráci v oblasti implementace úmluvy CITES (Úmluva o mezinárodním obchodu s ohroženými druhy volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin).** Za ČR ji podepsal náměstek ministra životního prostředí Vladimír Dolejský, za Vietnam náměstek ministra zemědělství a rozvoje venkova Ha Cong Tuan. Slavnostní akt se uskutečnil v královédvorské zoo za přítomnosti ředitele zoo Přemysla Rabase. Všichni tři jmenovaní přednesli své projevy, poté následovala tisková konference. Ceremoniál byl ukončen přednáškou Mgr. Jana Stejskala na téma kritického ohrožení populace nosorožců a snah na jejich záchranu.

22. 11. **Úhyn Noly**. V americkém San Diegu musela být utracena samice Nola, která byla jedním z posledních čtyř nosorožců tuponosých severních na světě a byla v majetku naší zoo. Samice zdravotními komplikacemi trpěla už řadu měsíců. Její stav se v sobotu zřetelně zhoršil a v neděli kolegové v San Diegu nakonec přistoupili k eutanázii.

Vernisáž fotografií soutěže Fotosafari 2015. (zč)

Mikuláš v zoo. (th)

Křtiny osináka afrického se státním podnikem Lesy ČR. (sj)

Součástí výročního setkání přátel zoo byla i přehlídka modelů z afrických tkanin broumovské firmy Veba. (lp)

Prosinec

1. 12. **Nový přírůstek v zoo** - samec nosorožce tuponosého jižního původem z Afriky. ZOO Dvůr Králové získala do svého chovu nosorožce tuponosého jižního. Samec jménem Pamir byl do zoo přivezen z belgické zoologické zahrady Pairi Daiza v rámci Evropského záchovného programu. Narodil se v jižní Africe v roce 2007, do Evropy putoval o čtyři roky později.

2. – 21.12. **Zdobení stromečků**. Zoo uspořádala již šestým rokem tuto akci pro školy. Třídní kolektivy si mohly přijít ozdobit za desetikorunu svůj vánoční stromeček a potom si i zoo za symbolické vstupné prohlédnout. Zdobit stromeček přijížděli školáci a děti z mateřských, základních, středních a praktických škol, školních družin, domů dětí a mládeže a ze stacionářů.

2. 12. **Příběhy Afriky**. 11. klubová přednáška v galerii Tengenenge. Alexandra Ryvolová seznámila posluchače se zvířaty a přírodou v národních parcích Zimbabwe, Zambie a Jihoafrické republiky. Zastavila se také u proslulých Viktoriiných vodopádů a na místech, kde skončila poslední africká výprava Dr. Emila Holuba. Galerie Tengenenge v ZOO Dvůr Králové, 40 účastníků.

4. – 21. 12. **Sbírka krmiva pro zvířata ZOO Dvůr Králové**. Ve dnech 4. – 21. prosince proběhla na podporu ZOO Dvůr Králové sbírka krmiva, kterou ve spolupráci s královédvorskou zoo uspořádalo Obchodní centrum Futurum Hradec Králové. Do sbírkové akce se zapojilo téměř 1 500 lidí a dohromady nashromáždili více než sedm tun potravy pro zvířata. Při příležitosti slavnostního ukončení charitativní sbírky 21. prosince předala ředitelka OC Futurum Hradec Králové, Jana Zbořilová, zástupcům zoo symbolický šek na 6 373 kg ovesných vloček a 921,4 kg sušeného ovoce. Během necelých tří týdnů tak získala královédvorská zahrada zásobu vloček téměř na celý rok.

5. 12. **12. den ČSOB**. Akce pro klienty generálního partnera zoo. 53 klientů ČSOB z Východních Čech absolvovali prohlídku zákulisí spojenou s krmením žiraf a ukázku kontaktních zvířat na Darwinově stanici zoo. V odpoledních hodinách prošli s odbornými průvodci pěší Safari kolem nosorožců až ke lvům a dlabali z dýní vlastní strašidla v rámci Týdne duchů u okapi. Tam proběhla na závěr soutěž pro děti a následovala individuální prohlídka zoo.

5. 12. **Oslava 13. narozenin sloního samce v ZOO Dvůr Králové**. Kito je jediný samec slona afrického chovaný v zoo na území České republiky a Slovenska. Narodil se 6. 12. 2002 v Anglii samici Tanye a otci Tembovi po umělém oplodnění (jeden z prvních pokusů o umělé oplodnění slonů na světě). Během své narozeninové oslavy předvedl slon Kito nejprve několik svých naučených kousků dle povelů ošetřovatele, poté byl vpuštěn do druhého výběhu, kde na něj čekal

narozeninový dort. O ten se nakonec podělil i se samicemi Saly a Umbu. Závěr oslavy patřil už jen návštěvníkům, kteří se pod vedením zoolektora a ošetřovatelů zvážili na sloní váze s cílem překonat váhu pět tun. Této hmotnosti dosáhl samec Kito krátce před svými třináctými narozeninami.

5. 12. - 10. 1. **Fotografická soutěž Fotosafari 2015.** Letošního 4. ročníku fotosoutěže se zúčastnilo 110 autorů z celé ČR a zaslali 376 fotografií. Porota v zoo a v KRNAPu Vrchlabí, byla zde i kategorie Zvířata Krkonoš, vybrala k ocenění 15 fotografií. Vernisáž proběhla v sobotu 5. prosince ve 14 hodin za účasti většiny autorů. Součástí programu byla videoprezentace oceněných a došlých snímků. Po předání cen byla zahájena výstava oceněných a vybraných fotografií. Celkem bylo k vidění v galerii Tengenenge 42 fotografií, poté se výstava přesunula do výstavních prostor KRNAPu ve Vrchlabí.

5. 12. **Mikuláš v zoo**. Zoo nachystala pro malé i větší návštěvníky mikulášskou nadílku. Od 13 do 17 hod chodil po zoo Mikuláš s maskotem lva, žirafy, slona a hrocha. Mikuláš rozdával sladkosti těm, kteří přednesli básničku, písničku či přinesli obrázek. Mikuláše doprovázel také čert, který zlobivé děti strkal do pytle. Děti měly radost nejen ze sladkostí, ale i závodění se žirafou v běhu.

9.12. **Česko zpívá koledy**. Již potřetí se naše zoo zapojila do celorepublikové akce „Česko zpívá koledy“. Návštěvníci zoo si vyslechli pěvecké vystoupení komorního sboru Cantus Jaroměř a poté si již všichni společně zazpívali 5+1 koled. Akce se zúčastnilo takřka 200 návštěvníků.

11. 12. **Křtiny osináka afrického**. Vůbec první mládě osináka afrického, které se kdy podařilo odchovat v českých nebo slovenských zoo, bylo pokřtěno jménem Forest. Kmotrem samečka se stal státní podnik Lesy České republiky. Slavnostního ceremoniálu se zúčastnili tři představitelé Lesy ČR v čele s výrobně technickým ředitelem, Václavem Lidickým. Po krátkém uvítání v podání ředitele zoo, MVDr. Přemysla Rabase, dostal slovo zoolog Michal Podhrázský, který seznámil účastníky křtin se způsobem života osináků afrických. Na závěr pronesl projev pan Lidický a následně mládě osináka slavnostně pojmenoval.

11. 12. **Výroční setkání přátel zoo**. Součástí setkání byla komentovaná prohlídka po zoologické zahradě následovaná slavnostním programem v Galerii Zdeňka Buriana. Na úvod večera zhodnotil ředitel zoo Přemysl Rabas ve svém proslovu rok 2015. Poté předal slovo místopředsedovi správní rady ZOO Dvůr Králové Otakaru Rumlovi. Zástupce ředitele Jaroslav Hyjánek diváky pozval na africký festival, který se koná v létě 2016. Slavnostní program byl ukončen módní přehlídkou tradičních afrických šatů, které zapůjčila společnost

Veba, textilní závody a.s. Na setkání dorazilo takřka 130 hostů, mezi nimi i konžská chragé d'affairs.

19. - 31. 12. **Vánoční ZOO Dvůr Králové**. Během Vánoční ZOO bylo pro návštěvníky jako každý rok připraveno několik akcí. Návštěvníci mohli ve Vánoční ZOO obdivovat více než 250 stromečků, které ozdobily děti mateřských a základních škol z celého regionu a také desítky svítících zvířat, které byly rozmístěny po areálu zahrady. Po celé období platila pro návštěvníky prodloužená otevírací doba do 19 hodin (vyjma Štědrého dne a Silvestru) a snížené vstupné.

19. - 20. 12. **Vánoční nadílka u šelem a lidoopů, dílny pro děti**. Na poslední adventní víkend 19. – 20. prosince připravili pracovníci zoo vánoční nadílku pro zvířata. Sobota patřila šelmám. Levharti nejvíce ocenili „chutně“ ozdobené vánoční stromečky, zatímco gepardí paterčata se ihned vrhla na slaměné hračky. V neděli se nadělovalo u lidoopů. Šimpanzi, gorilí samec Tadao a orangutani se radovali ze speciálních vánočních stromečků a hraček v podobě barevných kuželek nebo smetáčku a lopatky. V průběhu celého víkendu probíhaly v galerii Tengenenge vánoční dílny pro děti.

31. 12. **Silvestr v zoo**. Slavnostní přípitek pro 2 skupiny 40 hotelových hostů, kteří v restauraci U Lemura trávili silvestrovský večer. Přípitek servírovala firma Gastro – ZOO v pavilonech Vodní světy. Následovala zákulisní prohlídka se dvěma odbornými průvodci Ptačím světem, Pavilonem goril, Africkou savanou a Pavilonem okapi, hrošíků a šelem.

Vánoční zoo Dvůr Králové. (sj)

Vzdělávání

Tomáš Hajnyš, Ilona Kratochvílová

Studenti SŠIS Dvůr Králové nad Labem pomáhali v průběhu sezony s informováním návštěvníků o zvířatech, která v zoo chováme. (th)

Vzdělávání je jedna ze čtyř základních funkcí každé zoologické zahrady. Naše zoo nabízí řadu programů pro školní a volnočasové skupiny, tábory, ale i zážitkové programy pro firmy a jednotlivce.

I v této komerční době zoo poskytovala 35 % slevu na vstupném pro třídní kolektivy, zájmové organizace a tábory v souvislosti se vzděláváním.

Letošních 670 výukových programů a přednášek se zúčastnilo 14 539 žáků a studentů. Zoolektoři se při výukových programech věnovali celkem 233 školním skupinám se 4 778 žáky a studenty. Samostatné sady pracovních listů si zakoupilo 394 školních skupin. 45 přednášek a besed pořádaných pracovníky zoo nebo s dohodnutými lektory se zúčastnilo 2151 lidí. Návštěvníkům bylo poskytnuto 900 povídání o zvířatech. Zážitkového programu Zadními vrátky se zúčastnilo 2 972 lidí ve 236 skupinách, na program Průvodce po zoo se vydalo 1159 klientů v 96 skupinách. Na brigádách v areálu zoo se vystřídalo celkem 14 skupin, 371 studentů a 33 učitelů, kteří odpracovali celkem 1 292 hodin v předsezónní přípravě. Do kroužku Darwinovy stanice chodilo 18 dětí. Konaly se dva letní zootábory pro celkem 59 účastníků. Sedm desítek studentů České lesnické akademie Trutnov a SŠIS Dvůr Králové nad Labem předávali informace o zvířatech návštěvníkům a v době konání afrického festivalu Africa Live pomáhali se soutěžemi a africkými trhy.

Ekologické vzdělávací programy

Pro žáky a studenty bylo připraveno 24 vzdělávacích programů, ze kterých si bylo možné vybírat, z toho jeden program byl i pro handicapované občany. Součástí programu byly i pracovní listy, které žáci a studenti vyplňovali v areálu zoo.

Vzdělávací programy absolvovalo 627 školních skupin s 12 658 žáky a studenty (o 93 skupin více než v roce 2014). Vzdělávací program se zoolektorem si objednalo 233 školních skupin (o 18 více než v roce 2014) s 4 778 žáky a studenty. Zaznamenali jsme nárůst zájmu o programy se samostatným vyplňováním pracovních listů díky výhodné nabídce. Programy bez zoolektora si objednalo 394 skupin (o 75 skupin více než v roce 2014).

Největší zájem byl o vzdělávací programy se zoolektorem Exotická zvířata (55×), kdy jsme s dětmi navštěvovali čtyři nejpopulárnější zvířata v zoo (slon, žirafa gorila a gepardici s paterčaty) a Kontaktní zvířata (43×), při kterém si děti mohly sáhnout na živá zvířata na Darwinově stanici. Další pořadí úspěšnosti programů lze vyčíst z tabulky.

Program se zoolektorem	Skupin	Osob
Exotická zvířata	55	1281
Kontaktní zvířata	43	909
Šelmy	21	448
Tropický deštný les	18	390
Lidoopi	14	287
Život ve vodě	12	194
Plazi	10	169
Savana	8	124
Etologie zvířat	7	133
Okno dokořán	7	75
Žirafa	6	133
Programy v angličtině	6	126
Vývoj života	5	100
Nosorožec	4	83
Ptáci	4	80
Tygr	4	75
Slon	4	71
Ohrožené druhy	3	50
Pátrací závod	2	50
Celkem	**233**	**4778**

Pracovní listy	Skupin	Osob
Exotická zvířata	166	3320
Ptáci	65	1300
Domácí zvířata	34	680
Šelmy	22	440
Slon	20	400
Plazi	16	320
Žirafa	16	320
Tropický deštný les	14	280
Nosorožec	11	220
Život ve vodě	10	200
Tygr	8	160
Programy v angličtině	7	140
Evropská fauna	3	60
Etologie zvířat	1	20
Pátrací závod	1	20
Celkem	**394**	**7880**

Vzdělávací programy a přednášky

Rok	2011	2012	2013	2014	2015
Počet skupin	362	244	477	573	670
Počet účastníků	7256	3443	8586	12584	14539
Počet hodin	543	366	466	569	611

Vzdělávací programy a přednášky

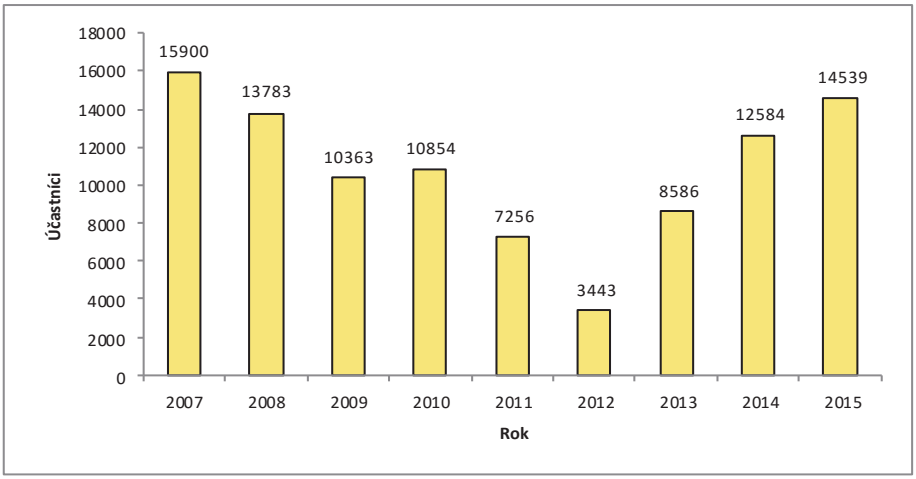

Sadu pracovních listů pro samostatnou vzdělávací práci bez zoolektora si v pokladně zakoupilo celkem 394 učitelů pro 7 880 dětí a studentů. Zde byl zaznamenán vzestup zájmu prodeje o 75 sad více než v roce 2014. Největší zájem byl o pracovní listy k vzdělávacímu programu Exotická zvířata (166x), Ptáci (65x) a Domácí zvířata (34x).
Přednášky

Naše zoo zorganizovala nebo se lektorsky podílela na 45 osvětových přednáškách pro širokou či odbornou veřejnost. Těchto přednášek se zúčastnilo celkem 2151 osob, což je o 6 přednášek a 482 účastníků více než v roce předcházejícím.

Soupis přednášek 2015:

- 7. 1. Moucha, P.: Krokodýli-jak je možná neznáte. Středeční cyklus přednášek pro veřejnost v zoo. Galerie Tengenenge, ZOO Dvůr Králové, 30 účastníků;
- 9. 1. Rabas, P.: Hodnocení minulého roku a plány do budoucna. Galerie Pravěk očima Zdeňka Buriana v ZOO Dvůr Králové, 85 účastníků;
- 15. 1. Rabas, P., Stejskal, J.: Nosorožci bílí severní. Galerie Tengenenge, ZOO Dvůr Králové, 30 účastníků;
- 28. 1. Hajnyš, T.: Za krásami Albánie. Obecní úřad, Velký Vřešťov, 18 účastníků;
- 2. 2. Rabas, P., Stejskal, J.: Záchrana nosorožců severních bílých. Tisková konference. Galerie Zdeňka Buriana, ZOO Dvůr Králové, 20 účastníků;
- 2. 2. Hrubý, J.: Unikátní narození dvou mláďat nosorožců dvourohých během 17 hodin. Tisková konference. Galerie Zdeňka Buriana, ZOO Dvůr Králové, 20 účastníků;
- 11. 2. Walica, R.: Život a pravěk v díle Zdeňka Buriana. Akce k uctění památky 110. výročí narození malíře Zdeňka Buriana. Galerie Zdeňka Buriana, ZOO Dvůr Králové, 70 účastníků;

Díky dotykovým stolům, které jsme v průběhu sezony používali, měly děti možnost zapojit do poznávání zvířat také svůj hmat. (th)

Škola v Jihoafrické vesničce. (th)

Park Lane International School při anglickém výukovém programu s kontaktními zvířaty. (zč)

Projížďka dětí z Darwinovy stanice při závěrečné podvečerní schůzce. (th)

- 11. 2. Valeček, V.: Následovníci a pokračovatelé odkazu mistra Buriana. Akce k uctění památky 110. výročí narození malíře Zdeňka Buriana. Galerie Zdeňka Buriana, ZOO Dvůr Králové, 70 účastníků;
- 11. 2. Hajnyš, T.: Historie a proměny Galerie Zdeňka Buriana. Akce k uctění památky 110. výročí narození malíře Zdeňka Buriana. Galerie Zdeňka Buriana, ZOO Dvůr Králové, 70 účastníků;
- 11. 2. Vágnerová, L.: Jak se Josef Vágner a Zdeněk Burian seznámili a jak vznikla myšlenka spoluvytvoření galerie. Akce k uctění památky 110. výročí narození malíře Zdeňka Buriana. Galerie Zdeňka Buriana, ZOO Dvůr Králové, 70 účastníků;
- 18. 2. Hajnyš, T.: Přechod albánských Alp. Obecní úřad, Velký Vřešťov, 15 účastníků;
- 4. 3. Rybář, P.: Sumatra – za orangutany do deštného pralesa. Středeční cyklus přednášek pro veřejnost v zoo. Galerie Tengenenge, ZOO Dvůr Králové, 60 účastníků;
- 11. 3. Hajnyš, T.: Národní parky USA. Obecní úřad, Deštné v Orlických horách, 15 účastníků;
- 13. 3. Rabas, P.: Baroko- inspirace pro tvoření moderní zoo. Veletrh cestovního ruchu a cykloturistiky 2015, Aldis v Hradci Králové, 150 účastníků;
- 1. 4. Myslivečková, J., Hajnyš, T.: Představení výukových programů zoo. Městském divadle Dr. J. Čížka v Náchodě, 150 účastníků;
- 1. 4. Lemberk, V.: Grónsko není jen led. Středeční cyklus přednášek pro veřejnost v zoo. Galerie Tengenenge, ZOO Dvůr Králové, 25 účastníků;¨
- 15. 4., Podhrázský, M. 2015: Zkušenosti se spojováním orangutanů bornejských. Komise pro gibony a lidoopi, ZOO Ostrava.
- 16. 4. Rabas, P.: Baroko- inspirace pro tvoření moderní zoo. Setkání se zaměstnanci. Galerie Tengenenge, ZOO Dvůr Králové, 75 účastníků;
- 5. 5. Moucha, P.: Moji přátelé hadi. Seminář pro učitele přírodopisu a biologie. Galerie Tengenenge, ZOO Dvůr Králové, 23 účastníků;
- 6. 6. Šleis, R.: Domácí mořské akvárium, aneb úvod do mořské akvaristiky. Středeční cyklus přednášek pro veřejnost v zoo. Galerie Tengenenge, ZOO Dvůr Králové, 25 účastníků;
- 17. 7. Homolka, O.: Sochařské umění. Festival Africa Live. Galerie Tengenenge, ZOO Dvůr Králové, 10 účastníků;
- 18. 7. Andrlová, K.: Uganda – krása národních parků, ale také děti, které potřebují Vaši pomoc – Bwindi Orphans o.p.s. Festival Africa Live. Galerie Tengenenge, ZOO Dvůr Králové, 15 účastníků;
- 18. 7. Rabas, P, Stejskal, J.: Projekty ZOO Dvůr Králové – Eliška do Afriky a Ol Pejeta. Festival Africa Live. Galerie Tengenenge, ZOO Dvůr Králové, 90 účastníků;
- 18. 7. Kutilová, M.: Demokratická republika Kongo – promítání filmu Slzy Konga. Festival Africa Live. Galerie Tengenenge, ZOO Dvůr Králové, 25 účastníků;

- 19. 7. Šilhová, O.: Ženská obřízka v Keni a promítání filmu Latim obřezaná. Festival Africa Live. Galerie Tengenenge, ZOO Dvůr Králové, 15 účastníků;
- 19. 7. Kabami, A.: Demokratická republika Kongo – film La vie est belle. Festival Africa Live. Galerie Tengenenge, ZOO Dvůr Králové, 40 účastníků;
- 20. 7. Sartore, J.: Fotografování zoozvířat celého světa. Festival Africa Live. Galerie Zdeňka Buriana, ZOO Dvůr Králové, 50 účastníků;
- 21. 7. Bálek, J.: Madagaskarská mozaika. Festival Africa Live. Galerie Tengenenge, ZOO Dvůr Králové, 25 účastníků;
- 22. 7. Bárta, A. a Špátová, O.: Kenya a povídání o filmu Daleko za sluncem. Festival Africa Live. Galerie Tengenenge, ZOO Dvůr Králové, 25 účastníků;
- 23. 7. Jeřábková, M.: Život a dvě výpravy Dr. Emila Holuba do Afriky. Festival Africa Live. Galerie Tengenenge, ZOO Dvůr Králové, 15 účastníků;
- 24. 7. Vejmelková, L.: Projekty Zoo Praha. Festival Africa Live. Galerie Tengenenge, ZOO Dvůr Králové, 25 účastníků;
- 24. 7. Prouza, J.: Environmentální hrozby v západní Africe. Festival Africa Live. Galerie Tengenenge, ZOO Dvůr Králové, 20 účastníků;
- 25. 7. Mikeš, M.: Muž, který sází stromy - Kedjom Keku. Festival Africa Live. Galerie Tengenenge, ZOO Dvůr Králové, 20 účastníků;
- 25. 7. Imbrová, M.: Historie Rhodezie a Zimbabwe. Festival Africa Live. Galerie Tengenenge, ZOO Dvůr Králové, 20 účastníků;
- 25. 7. Šíl, M.: Jak se měří vodopády. Festival Africa Live. Galerie Tengenenge, ZOO Dvůr Králové, 20 účastníků;
- 26. 7. Horký, P.: Století Miroslava Zikmunda. Festival Africa Live. Galerie Tengenenge, ZOO Dvůr Králové, 30 účastníků;
- 4. 8. Lhota, S.: Stop palmovému oleji. Středeční cyklus přednášek pro veřejnost v zoo. Galerie Tengenenge, ZOO Dvůr Králové, 15 účastníků;
- 2. 9. Holečková, D.: Austrálie. Středeční cyklus přednášek pro veřejnost v zoo. Galerie Tengenenge, ZOO Dvůr Králové, 15 účastníků;
- 7. 10. Hyjánek, J.: S Adventurou za bílými titány na úpatí Mt. Keňa. Středeční cyklus přednášek pro veřejnost v zoo. Galerie Tengenenge, ZOO Dvůr Králové, 25 účastníků;
- 16. – 18. 10., Podhrázský, M., Adam, M., Musil, P. & Závora, J. 2015: Vývoj sledování migrace husy velké. Metody a výsledky výzkumu ptačích populací VI., Pardubice.
- 4. 11. Adámek, M.: Z Náchoda do Monaka a zpátky za 36 dní. Středeční cyklus přednášek pro veřejnost v zoo. Galerie Tengenenge, ZOO Dvůr Králové, 30 účastníků;
- 7. - 8. 11., Podhrázský, M., Adam, M., Musil, P. & Závora, J. 2015: Tudy cesta nevede. 34. Aktiv spolupracovníků Kroužkovací stanice Národního muzea, Kostelec nad Černými lesy.
- 10. 11. Stejskal, J.: Soumrak titánů aneb Proč vozit nosorožce do Afriky není to samé jako nosit dříví do lesa. Seminář Wildlife crime v České republice pro ČIŽP a Ministerstvo vnitra ČR. Hotel Šumava, Kašperské Hory, 135 posluchačů.

Studenti SŠIS Dvůr Králové nad Labem při práci na dotykových stolech. (th)

Interaktivní informační stanoviště seznamovala návštěvníky během oslav Světového dnu slonů se životem těchto zvířat. (th)

Radka Maříková hovoří o výživě zvířat pro Asterix Havířov. (th)

V průběhu sezony v zahradě probíhala pravidelná povídání o zvířatech naší zoo, která zajišťovali ošetřovatelé ve spolupráci se zoology. (th)

- 10. 11. Stejskal, J.: To to krásně hoří! aneb Jak to udělat, aby si naší práce někdo všimnul. Seminář Wildlife crime v České republice pro ČIŽP a Ministerstvo vnitra ČR. Hotel Šumava, Kašperské Hory, 135 posluchačů.
- 18. – 19. 11., Podhrázský, M. 2015: Přehled afrických druhů zoborožců v ZOO Dvůr Králové. Komise chovu ptáků UCSZ, , ZOO Zlín – Lešná.
- 19. 11. Stejskal, J.: Kritické ohrožení populace nosorožců a snahy na jejich záchranu. Podpis Deklarace o spolupráci v oblasti implementace úmluvy CITES. Galerie Zdeňka Buriana, ZOO Dvůr Králové, 30 účastníků;
- 2. 12. Ryvolová, A.: Příběhy Afriky. Středeční cyklus přednášek pro veřejnost v zoo. Galerie Tengenenge, ZOO Dvůr Králové, 40 účastníků;
- 11. 12. Hyjánek, J.: Festival Africa Live 2015 v ZOO Dvůr Králové. Výroční setkání přátel zoo. Galerie Zdeňka Buriana, ZOO Dvůr Králové, 130 účastníků;
- 11. 12. Rabas, P.: Vývoj ZOO Dvůr Králové v posledních dvou letech. Výroční setkání přátel zoo. Galerie Zdeňka Buriana, ZOO Dvůr Králové, 130 účastníků;

Zvířata zblízka

Povídání u zvířat je oblíbená a moderní forma vzdělávání veřejnosti. Na devíti stanovištích povídání zajišťovaly tři desítky ošetřovatelů a odborných pracovníků, kteří představovali řadu zvířat chovaných v zoo. Povídání probíhala v květnu, červnu a v září o víkendech a o svátcích, v červenci a v srpnu denně. U výběhů a expozic zvířat bylo veřejnosti celkem prezentováno přes 900 představení, za což ošetřovatelům patří velký dík.

Šelmy - 10.00 hod.
moderátoři: Z. Petržílková, L. Pavlačíková, G. Žižková
Želvy - 10.30 hod.
moderátoři: M. Smrček, P. Kalus, I. Kratochvílová, Ing. Tomáš Hajnyš
Sloni - 11.00 hod.
moderátoři: M. Bartoš, J. Čuboň, P. Kalus
Ostrov lemurů - 12.30 hod.
moderátoři: J. Vodehnal, Z. Jarošová, Z. Petržílková, L. Pavlačíková, G. Žižková
Primáti Asie - 13.00 hod.
moderátoři: A. Ryšavá, N. Humlová, I. Kratochvílová, Ing. T. Hajnyš, K. Korecová
Žirafy - 13.30 hod.
moderátoři: J. Kabát, M. Voňková, Bc. Markéta Čulíková, M. Syrůček
Primáti Afriky - 14.00 hod.
moderátoři: A. Ryšavá, N. Humlová, K. Korecová, I. Kratochvílová, Ing. T. Hajnyš
Ptáci - 14.30 hod.
moderátoři: Z. Jarošová, D. Kodet, Z. Řeháková, J. Vodehnal
Nosorožci - 15.00 hod.
moderátoři: J. Žďárek, J. Šejnoha, V. Hošková, Ing. P. Petržílek, J. Gandurski

Průvodce po zoo a Zadními vrátky

V rámci zážitkového programu Průvodce po zoo absolvovalo 96 skupin s 1 159 účastníky prohlídky po zoo s odborným průvodcem, což je o 8 skupin více a 587 lidí méně než v roce 2014. V rámci zážitkového programu Zadními vrátky jsme zaznamenali veliký nárůst zájmu o tuto službu v souvislosti se zavedením komerčního krmení žiraf

Průvodce po zoo

Rok	2011	2012	2013	2014	2015
Počet skupin	38	42	44	88	96
Počet účastníků	701	685	711	1746	1159

Zadními vrátky

Rok	2011	2012	2013	2014	2015
Počet skupin	115	129	177	167	236
Počet účastníků	1409	1665	2540	2803	2972

ubytovanými hotelovými hosty za zvýhodněnou akční cenu z nové žirafí vyhlídky. S klienty se chodilo také do zákulisí Pavilonu žiraf, Vodních světů, na Ostrov lemurů a na Darwinovu stanici. Program Zadními vrátky absolvovalo celkem 236 skupin s 2 972 účastníky. Je to o 69 skupinek více než v roce 2014. Pro další zlepšování této servisní služby by bylo potřeba vytvořit další zázemí, kam by se mohlo s návštěvníky chodit.

Zákulisní zážitkové programy, které jsou pro klienty velmi atraktivní, jsou i nemalým finančním příjmem pro zoologickou zahradu. Daří se to uskutečňovat díky spolupráci se zoology, ošetřovateli, pracovníky oddělení výživy, návštěvnického servisu a vzdělávání. Za to všem patří poděkování.

Detektivem v říši zvířat a zajímavosti ze zákulisí zahrady během jarních prázdnin

Od 2. 2. do 15. 3. 2015 nabídla zoo návštěvníkům zdarma prohlídku s odborným průvodcem. Zajímavosti ze zákulisí zoo, netradiční představení zvířat i odpovědi na zvídavé otázky si vyslechlo v 8 termínech celkem 71 zvídavých návštěvníků.

Pro všechny, kteří mají rádi kvízy a soutěže a chtěli se na chvíli stát „detektivy v říši zvířat“, byl připraven napínavý pátrací závod po zoo. Pátrat, hledat zvířata a správné odpovědi si mohli zkusit jednotlivci i celé rodiny. Listy pátracího kvízu byly připraveny na hlavní pokladně zdarma. Podle mapy vyráželi na dobrodružnou procházku do osmi tropických pavilonů. Soutěživé rodiny si mohly stanovit i časový termín na setkání v cíli závodu. Tím byla galerie Zdeňka Buriana, kde byly umístěny správné odpovědi a drobné dárky.

Seminář Od přírody k welfare

Dne 5. 5. se konal 17. ročník semináře Od přírody k welfare pro učitele přírodopisu a biologie ve spolupráci se Školským zařízením pro DVPP Královéhradeckého kraje, pracoviště Hradec Králové. Mluvčí zoo Jana Myslivečková informovala o novinkách v zoo. Odbornou přednášku o škrtičích a jedovatých hadech chovaných v ZOO Dvůr Králové měl zoolog Pavel Moucha. Po přestávce ošetřovatel Martin Smrček ukázal

Seminář pro učitele 5.5.2015. (th)

Během semináře pro učitele 5. 5. 2015 měli účastníci možnost seznámit se zblízka s krajtou tmavou. (th)

Také v roce 2015 byla v zoo uspořádána tradiční soutěž pro školní kolektivy i jednotlivce Safari po safari. (th)

V zoo v průběhu roku probíhaly praxe studentů SŠIS Dvůr Králové nad Labem. (th)

chovatelské zázemí jedovatých hadů a dalších plazů na Vodních světech. Nádherným zážitkem bylo předvedení 4,5 m dlouhé krajty tmavé. Seminář ukončil Tomáš Hajnyš projížďkou Afrika truckem po safari.

Safari po Safari

U příležitosti Dne Země uspořádala ZOO Dvůr Králové ve spolupráci s DDM „Jednička“ a Lesy ČR soutěž Safari po Safari pro školní kolektivy i veřejnost. Letošní téma v hlavní soutěži se věnovalo africké velké pětce, tedy zvířatům jako jsou slon, nosorožec, buvol, lev a levhart. Účastníci absolvovali trasu s pěti kontrolními zastávkami, kde si ve dvou věkových kategoriích vyzkoušeli znalosti o těchto zvířatech.
Na start u hlavní pokladny zoo přišlo mezi 8. a 10. hodinou celkem 456 účastníků ve dvacetidvou skupinách z třinácti škol.

Trasa byla zatraktivněna přírodninami ve formě kůží, lebek, rohů, klů. Děti se dozvěděly, proč jsou afričtí sloni a nosorožci zabíjeni a ukazovali jsme dětem příklady zakázaných suvenýrů.

Na závěr pochodu si žáci a studenti opékali špekáčky. Děkujeme pracovníkům zoo z oddělení údržby za připravený táboráček a firmě GASTRO - ZOO za poskytnutý čaj a vodu. Slunečné počasí zlákalo nakonec některé skupiny ke krásné procházce po zoo.
Brigády a praxe v zoo

V zoo pracovalo v rámci aktivit ke Dni Země celkem 14 skupin se 371 žáky a 33 učiteli. Odpracovali pod vedením pracovníků oddělení zahradní údržby celkem 1 292 brigádnických hodin.

Za pomoc při přípravě na letní sezonu děkujeme tradičně žákům a učitelům ZŠ Voletiny Trutnov, ZŠ Batňovice, ZŠ kpt. Jaroše Trutnov, ZŠ bratří Čapků Úpice, ZŠ Velké Svatoňovice a ZŠ Hořičky.

Děkujeme také učitelům a studentům ze Střední školy informatiky a služeb Dvůr Králové nad Labem, kteří po pět pracovních dnů v termínu 16. 3. - 31. 3. pomáhali s přípravou zoo na hlavní návštěvnickou sezonu. Svou praxi zde vykonávalo 15 středoškoláků pod dohledem učitele a týmu pracovníků oddělení zahradní údržby. V odpoledních hodinách absolvovali vzdělávací programy. Studenti střední průmyslové školy sbírali zkušenosti v ZOO Dvůr Králové již dvacátým rokem nepřetržité spolupráce. Pomohli vydatně v předsezónní přípravě a zaslouží si naši pochvalu.

V době od 5. 7. do 15. 8. čtyři desítky studentů České lesnické akademie Trutnov předávali informace o zvířatech návštěvníkům, zejména v době konání afrického festivalu Africa Live. Pomáhali se soutěžemi a trhy, u dotykových stolů hovořili o ohrožených druzích plazů, ptáků a savců před pavilony Vodní světy, Ptačí svět a Africká savana.

Osvěta návštěvníků u dotykových stolů probíhala se i studenty Střední školy informatiky a služeb Dvůr Králové nad Labem v měsících květnu, červnu a v září, vždy od 9 hod do 14 hod. V zoo se při třídenních praxích vystřídalo celkem 30 studentů, kteří byli pod vedením lektora zoo na tuto činnost celoročně připravováni. Ohlasy návštěvníků na tuto formu osvěty byly vesměs příznivé.

Výstava CITES

Z pavilonu Africká savana se výstava zabavených exponátů CITES přesunula do předsálí galerie Tengenenge. Je zakomponována do stylového afrického celního úřadu a směnárny, které zde vytvořil tým pracovníků pod vedením Ing. Jiřího Děda. Upozorňujeme na alarmující skutečnosti, že např. pytláci zabijí jen v Jihoafrické republice průměrně 3 nosorožce denně a na celém černém kontinentu je každý den upytlačeno 96 slonů! ZOO Dvůr Králové upozornila na vybíjení nosorožců již v předchozím roce, kdy 21. 9. 2014 demonstrativně spálila 53,2 kg rohů, jejichž hodnota by na černém trhu přesáhla 53 milionů korun.

Zoo dlouhodobě spolupracuje s Českou inspekcí životního prostředí a ve výstavě ukazuje návštěvníkům zapůjčené „zakázané suvenýry“ zabavené českým turistům při letištních kontrolách. Kabelky, aktovky, peněženky, opasky, polobotky a jiné předměty vyrobené z kůží ohrožených druhů hadů, varanů a krokodýlů jsou sice atraktivní, ale každý takový výrobek je zaplacený životem konkrétního zvířete. Podobně to platí i pro výrobky z kůží šelem, z lastur mořských měkkýšů (zév a křídlatců) nebo z tvrdých korálů.

Výstava taky ukazuje praktiky chovatelů a pašeráků cizokrajných zvířat při nelegálních dovozech živých papoušků, suchozemských želv, krokodýlů, varanů, leguánů, chameleónů, hadů a opic. Ta se pašují někdy za otřesných podmínek. Tato zvířata jsou cílovými zákazníky kupována zejména jako domácí mazlíčci.

Zookroužek

Zoo nabídla dětem jeden zájmový kroužek, kterého se pravidelně jedenkrát týdně (středa, 14:30 – 16:00) zúčastňovalo 18 dětí. Vedoucím tohoto kroužku byla Ilona Kratochvílová.

V letošním roce opět došlo k výraznému snížení věkového průměru dětí, nejstarší ukončily činnost a přišlo několik nováčků, převážně z nejnižších ročníků.

Děti mají možnost poznávat zvířata v zoo a aktivně sledovat všechny změny v průběhu celého roku. Na Darwinově stanici se učí starat o zvířata a sbírají zkušenosti ve správném kontaktu s jednotlivými druhy. Absolvovaly řadu kvízů, soutěží a exkurzí do zákulisí a postupně se seznamovaly s chovanými druhy zvířat.

Činnost kroužku byla pro děti zajímavá i díky pomoci dalších zaměstnanců zoo. Chovatelky z oddělení šelem pomáhaly s realizací enrichmentu, do kterého se děti s

Poslední schůzka dětí z Darwinovy stanice. (th)

Mirek Pochylý při programu o hmyzu pro Asterix Havířov. (th)

velkým zájmem zapojovaly. Další aktivity probíhaly i v dětské zoo. Poděkování patří také vedoucí oddělení výživy, Monice Ptáčkové, která děti seznámila s problematikou výživy zvířat a provozem.
Výborná byla i spolupráce s rodiči, kteří pomáhali s náročnějšími akcemi. Dvakrát v roce probíhala společná aktivita, na Týden duchů a při posledním předprázdninovém setkání.

Nejúspěšnější akcí a skvělým závěrem školního roku bylo pro děti přenocování v zoo v Tengenenge, s opékáním u afrického ohniště, večerním safari a noční návštěvou u hrabáče.

Darwinova stanice
Darwinova stanice slouží jako chovatelské zázemí pro kontaktní zvířata a učební prostor pro výuku speciálních programů: Kontaktní zvířata, Plazi, Okno dokořán pro hendikepované a dalších. Při těchto programech byla vždy používána kontaktní zvířata. Absolvovalo je 1153 dětí v 60 skupinách.

Darwinova stanice je také využívána jako jedna ze zákulisních zastávek zážitkového programu. Letos navštívilo stanici 43 skupin. S kontaktními zvířaty a přírodninami jsme se zúčastnili 12 velkých akcí a veletrhů mimo zoo.

Letní zootábory
V termínu od 6. do 17. července se uskutečnily 2 tábory pro 59 dětí. 23 mladých přírodovědců ze stanice Asterix Havířov se zúčastnilo týdenního letního tábora (6. - 10. 7.) v zoo již počtvrté. O týden později, od 11. do 17. 7., probíhal i tábor pro 36 členů tábora Life, kteří se pod vedením lektorů Magic English učili angličtině v zoo, absolvovali 2 zákulisní prohlídky (u žiraf s Jirkou Kabátem a hmyzu s Mirkem Pochylým) a projeli si denní i večerní safari.

Připojujeme ohlas z letního tábora Asterix:
„Dětský tábor z SVČ Asterix Havířov se v sobotu 11.7. vrátil z týdenního pobytu ve Dvoře Králové. Věnoval se nám jako každým rokem pan Tomáš Hajnyš, kterému tímto chci moc poděkovat. Absolvoval s námi spoustu výukových programů a dokázal dětem vnést radost a úsměv na tvářích. Děti odjížděly nadšené, spokojené, byl to pro ně opět zážitek. Jsou nabití informacemi a získaly další zkušenosti. Ještě jednou mockrát děkujeme a také celé ZOO Dvůr Králové za podporu, a za možnost se zúčastnit tak skvělého tábora. Těšíme se na příští rok. Krásný den všem.“

Publikační činnost v roce 2015:

- VÝROČNÍ ZPRÁVA ZOO DVŮR KRÁLOVÉ 2015: ZOO Dvůr Králové, Dvůr Králové nad Labem.
- JAMBO 2015: verze Otevíráme Lví Safari. ZOO Dvůr Králové, Dvůr Králové nad Labem.

- KALENDÁŘ Karibu Sana 2016: 2015. ZOO Dvůr Králové, kalendář s kresbami Jitky Mašínové, Dvůr Králové, tisk: Foto-Design Jiří Semerák.
- POHLEDNICE 3 D. 18 druhů: surikata 2x, levhart 2x, žirafa 2x, lev 3x, gepard 2x, lemur, zebra Grévyho, pes ušatý, veverka kapská, impala, okapi, šimpanz
- POHLEDNICE 15 x 10,5 cm. 15 druhů: slon africký, levhart, lev, lví safari 2x, nosorožec dvourohý, buvol kaferský, zebra Grévyho, hrabáč kapský, lemur kata 2x, gorila nížinná, surikata, žirafa, safari

Spoluúčast na publikacích a letácích:

- SAFARI KURÝR: Ročník 24. 2015. Pardubický kurýr s.r.o., Pardubice.
- VÝROČNÍ ZPRÁVA UCSZOO 2015: Unie českých a slovenských zoologických zahrad, Liberec.

Odborné články pracovníků zoo

- Adam, M., Podhrázský, M. & Musil., P. 2015: Chování husy velké Anser anser v pohnízdním období. Co nám dokáží říct GPS vysílače a co nikoliv? Kostelecké inspirování VII., sborník abstraktů: 9 – abstrakt, přednáška.
- Adam, M., Podhrázský, M. & Musil., P. 2015: Should I stay or should I go? Effect of start of hunting season on behaviour of Greylag Geese (Anser anser). 42. etologická konference, sborník abstraktů: 47 – abstrakt, poster.
- Adam. M., Podhrazský, M. & Musil., P. 2015: Vliv zahájení lovecké sezóny na chování husy velké Anser anser. Zoologické dny, sborník abstraktů: 23 – abstrakt, poster.
- Adam, M., Podhrazský, M. & Musil, P. 2015: Vliv zahájení lovecké sezony na chování husy velké. Zoologické dny, sborník abstraktů: 23 – abstrakt, poster.
- Stejskal, J., 2015: Burn Horns – Save Rhinos. Spálení nosorožčí rohoviny v ZOO Dvůr Králové. Výroční zpráva 2014. ZOO Dvůr Králové: 132 – 141.
- Stejskal, J., 2015: Nosorožci dvourozí v Mkomazi, Tanzánie. Výroční zpráva 2014. ZOO Dvůr Králové: 142 – 145.
- Stejskal, J., 2015: Nosorožci tuponosí severní v Ol Pejetě, Keňa. Výroční zpráva 2014. ZOO Dvůr Králové: 146 – 151.
- Podhrazský, M., 2015: Sledování migrace husy velké. Výroční zpráva 2014. ZOO Dvůr Králové: 152 – 155.
- Podhrazský, M., 2015: Návrat pelikánů skvrnozobých na Filipíny. Výroční zpráva 2014. ZOO Dvůr Králové: 156 – 161.
- Plemenné knihy:
- Čulík, L., 2015: Plemenná kniha žiraf České republiky a Slovenské republiky. ZOO Dvůr Králové.
- Čulíková, M., 2015: Plemenná kniha stepních zeber České republiky a Slovenské republiky. ZOO Dvůr Králové.

Zahraniční cesty

Hana Dvořáková

Do Afrického safari mohou návštěvníci zajíždět vlastním vozem. (zč)

Zahraniční cesty zaměstnanců převáženě souvisely s transporty zvířat po celé Evropě jak pro naši zoologickou zahradu, tak i pro jiné české a zahraniční zoologické zahrady. Ostatní cesty byly uskutečněny v rámci spolupráce naší zahrady v oblasti chovu ohrožených druhů zvířat se zahradami a institucemi v zahraničí, týkaly sezvláště mezinárodního projektu královédvorských nosorožců v Africe. Další zahraniční cesty se týkaly účasti na odborných jednáních a mezhinárodních zasedáních.

Datum	Místo a účel	Jméno pracovníka/ků
20. - 23. 1.	Holandsko - Zoo Bekse Bergen, Německo - Zoo Osnabrück, transport zvířat	Bárta, Vetter
23. - 29. 1.	Keňa - Ol Pejeta, jednání o nosorožcích	MVDr. Rabas, Mgr. Stejskal
2. - 4. 2.	Německo - Zoo Magdeburg, Slovinsko - Zoo Ljublana, transport zvířat	Bárta, Vetter
18.2.	Polsko - ZOO Wroclaw, konzultace	Ing. Jiřička, Ing. Mertlík, Bc. Hrubý, Bc. Hlávka
22. - 24.2.	Itálie - Zoo Pombia, Španělsko - Zoo Barcelona, Francie - Zoo Obterre, transport zvířat	Vetter, Vala
9.-10.3.	Německo - Zoo Münster, Holandsko - Zoo Arnhem, transport zvířat	Bárta, Bc. Hrubý
11.3.	Rakousko - Zoo Vídeň, transport zvířat	Mgr. Podhrázský
9.-12.3.	Francie - Zoo Obterre, transport zvířat	Vetter, Vala
16.3.	Polsko - Zoo Borysew, transport zvířat	Bárta, Vetter
18.-19.3.	Holandsko - letiště Amsterdam, transport tygrů	Bárta, Vetter
24.-26.3.	Německo - Zoo Berlin, transport zvířat	Mgr. Podhrázský
23.-27.3.	Španělsko - Zoo Valencia, Maďarsko - Zoo Veszprém, transport zvířat	Bárta, Bednář
31.3.-1.4.	Polsko - JURAPARK Krasiejów, transport zvířat	Bárta, Vetter
11.-18.4.	Španělsko - Zoo Barcelona, transport zvířat	Bárta, Vetter
12.-19.4.	Keňa - Ol Pejeta, kontrola nosorožců	Šejnoha
27.-28.4.	Slovensko, Maďarsko - Zoo Györ, transport zvířat	Bárta

Datum	Místo a účel	Jméno pracovníka/ků
4.-6.5.	Švýcarsko - Zoo Basel, transport zvířat	Bárta, Vetter
5.-6.5.	Německo - Zoo Frankfurt, konzultace - chov drilů	Mgr. Podhrázský, Ing. Mertlík, A Ryšavá
11.-12.5.	Německo - IZW Berlin, Jednání a filmování NWR	Mgr. Stejskal
11.-14.5.	Anglie - Zoo Woburn, transport zvířat	Bárta, Vetter
14.-16.5.	Španělsko - Zoo Barcelona, jednání o NWR na veterinární konferenci (IZW a San Diego)	Mgr. Stejskal
18.-20.5.	Holandsko - Zoo Rotterdam, Zoo Amsterdam, Zoo Arnhem, Německo - Zoo Lipsko, transport zvířat	Bárta, Vetter
20.-21.5.	Slovensko - Zoo Bojnice, jednání komise pro slony při UCSZ Bojnice	Kalus
20.-22.5.	Slovensko - Zoo Spišská Nová Ves, valná hromada UCSZ	MVDr. Rabas
31.5.-5.6.	Slovensko - Zoo Košice, konference EARAZA	MVDr. Rabas
1.-4.6.	Dánsko - Zoo Givskud, Lví safari - konzultace	RNDr. Linhartová, Bc. Hlávka, Marvanová, Petržílková
8.-9.6.	Německo - Zoo Berlin, transport zvířat	Vetter, Vala
23.-25.6.	Srbsko - Zoo Beograd, transport zvířat	Bárta
14.-19.6.	Velká Britanie - Zoo Chester, mezinárodní workshop ošetřovatelů nosorožců	Bc. Hrubý
29.6.-3.7.	Francie - Zoo Arcachon, transport zvířat	Bárta, Vetter
14.-16.7.	Polsko - Zoo Wroclaw, transport zvířat	Bárta, Vetter
23.7.	Rakousko - Zoo Vídeň, odvoz tří afrických umělců do Vídně	Vetter
28.7.	Itálie - Cremona, odvoz vzorků - severní tuponosý nosorožec	Bc. Hrubý, Vala
27.-31.7.	Litva, Estonsko - Zoo Tallinn, Slovensko - Zoo Košice, transport zvířat	Bárta, Vetter
28.7.	Německo- IZW Berlin, odvoz vzorků nosorožce	Mgr. Podhrázský, Kodet
1.-2.9.	Německo - Zoo Magdeburg, Zoo Hannover, transport zvířat	Bárta, Vetter
8.-10.9.	Německo - Zoo Mnichov, Holandsko - Zoo Arnhem, transport zvířat	Bárta, Vetter
17.9.	Polsko - Zoo Wroclaw, konference EAZA	Mgr. Stejskal
17.-18.9.	Německo - Zoo Stuttgart, transport zvířat	Bárta, Vetter
24.9.	Polsko - Zoo Wroclaw, transport zvířat	Bárta, Vetter
29.9.-2.10	Francie - Zoo Mulhouse, Zoo Peaugres, transport zvířat	Bárta, Vetter
15.-20.9.	Polsko - Zoo Wroclaw, výroční konference EAZA	Bc. Čulík, Bc. Hrubý
12.-16.10.	Německo - Zoo Hamburg, Francie - Zoo Arcachon, transport zvířat	Bárta, Vetter
16.-25.10.	Keňa jednání o NWR, natáčení filmu o NWR	Mgr. Stejskal
22.-27.10.	Rusko, Novosibirsk - jednání Prezidia EARAZA	MVDr. Rabas
16.-20.11.	Německo - Zoo Augsburg, Belgie - Zoo Pairi Daiza - transport zvířat	Bárta, Bc. Hrubý
20.-21.11.	Německo - Zoo Norimberk, transport zvířat	Bárta
23.-27.11.	Německo - Zoo Berlin, Francie - Zoo Arcachon, transpor zvířat	Bárta, Vetter
29.-30.11.	Rakousko - Zoo Salzburg, imobilizace nosorožce v Zoo Salzburg	Mgr. Stejskal, Bc. Hrubý
3.-6.12.	Rakousko - Zoo Vídeň, konference o záchraně NWR	Mgr. Stejskal
11.-12.12.	Německo - Hamm, dovoz zvířat	RNDr. Moucha, Smrček

Návštěvnický servis

Jan Pařík, Lucie Petráčová

Pokladna pro Afrika Truck . (zč)

ZOO Dvůr Králové je jedním z nejvíce navštěvovaných míst Královéhradeckého kraje. V roce 2015 jsme přivítali 494 057 návštěvníků což bylo o 29 892 více než v loňském roce. Jako každý rok jsme se jim snažili nabídnout dokonalý servis. V letošním roce jsme opět umožnili návštěvníkům projet Africké Safari vlastním vozem, Africa expresem nebo Safari busem. Novou nabídkou byly pěší trasy a nový vzhled zoo jako celku. Prodejny, Hotel Safari a Safari kemp připravily pro naše návštěvníky široký sortiment zboží, upomínkových předmětů, rozšíření ubytovacích kapacit a zážitků.

Rok návštěvnického provozu

Jako každoročně náš rok začal Vánoční zoo, která se opakuje už po deváté.

Zimní období je pro chod zoo náročné. V letošním roce byly na horách dobré sněhové podmínky, nízké teploty v měsících únoru až dubnu vedly k tomu, že zoo v tomto období nebyla moc navštěvována. První a druhé čtvrtletí 2015 proto byla návštěvnost na stabilním průměru. ZOO v tomto období navštívilo 152.064 lidí, což bylo o 5.661 osob méně než v roce 2014.

Během zimního a jarního období jsme připravovali zoo jako každý rok včetně novinek, tak aby návštěvníci mohli vychutnat skutečnou atmosféru Afriky a safari. Pro ty, kdo nemohli do Afrického safari vlastním vozem, byly pro tento rok připraveny Africa

expressy o celkové kapacitě 130 osob a tradiční safaribusy o celkové kapacitě 106 osob.

Letní sezóna začala již 25. dubna a skončila 4. října, trvala 163 dní, tedy o 7 dní méně než v roce 2014. Celkově v těchto dnech navštívilo zoologickou zahradu 396 311, a to včetně večerního safari, kde jsme převezli 9 916 osob a offroad safari, kde jelo 1.082 osob. Celkově tedy o 21 728 osob více než v roce 2014. Vjezd osobních vozidel byl stejný jako v roce 2014, kterých projelo do safari celkem 20 272, Africa expressem jsme převezli 67 458 osob a safaribusem 96 903 lidí. Cílem bylo poskytnout služby zoo pro co nejširší veřejnost. V tomto roce jsme dále rozšířili služby o možnost zapůjčení invalidních vozíků, kočárků pro děti a pro cyklisty nové stojany na kola. I tento rok v hlavní sezóně bylo v provozu večerní safari, offroad safari a večerní procházky po zoo. Rok a hlavní sezónu jako tradičně uzavíraly Týden duchů a Vánoční zoo. Celkový servis pro návštěvníky zajišťuje tým pokladních, řidičů, ostrahy, kontroly a úklidu pod vedením vedoucí návštěvnického provozu Lucie Petráčové.

Návštěvnost zoo

V následujícím grafu a tabulce návštěvnosti za období 2006 – 2015 jsou patrné značné výkyvy měsíční návštěvnosti. Zoo navštívilo přes 494 000 tisíc návštěvníků, což vytvořilo meziroční nárůst návštěvnosti o 7%.

Srovnání návštěvnosti (2007-2015)

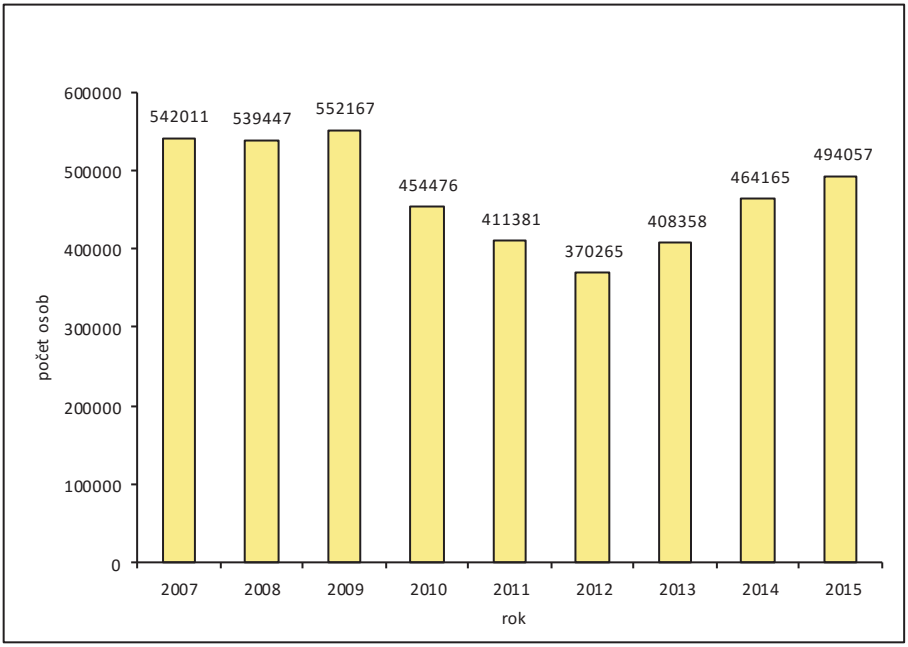

Prodej zboží

Zooshop Serengeti, prodejna v Galerii Zdeňka Buriana a od dubna do září i stánek, který je od roku 2013 umístěn u pavilonu lvů (drilů), už několik let nabízí návštěvníkům široký sortiment upomínkových předmětů a dalšího zboží s tematikou zoo, Afriky, zvířat a přírody. Prodej a další služby zajišťoval kolektiv prodavaček návštěvnického servisu pod vedením Ing. Zuzany Dědové, kterému se v letošním roce podařilo zvýšit celkový obrat z prodeje. Dále se podílí na tvorbě nových upomínkových předmětů jako jsou trička, pohledy a ostatní propagační předměty.

Návštěvnický servis

Útvar návštěvnického servisu zajišťuje i správu některých objektů. Mezi ně patří veškeré sociální zařízení v areálu zoo, letohrádek zoo, ubytovny, Hotel Safari, Safari kemp, centrální parkoviště a pronajímané přilehlé budovy. V průběhu celé sezóny jsme prováděli pravidelné úklidy a drobné opravy těchto budov. Na bezpečnost a zároveň kontrolu areálu a budov nám dohlížel kamerový systém po celém areálu zoo. Proběhly také drobné opravy nátěrů venkovních i vnitřních částí budov a střech.

Pracovníci návštěvnického servisu dále zdokonalují vnější navigační systém ve městě. V letošním roce se podařilo doznačit a doplnit navigaci do zoo vodorovným i svislým značením pod zoo.

Vstupné do zoo a ostatní služby

Zoo byla otevřena denně od 9 hodin. Otevírací doba se již několik let nemění a přehled jednotlivých sezon a otevírací dobu přehledně popisuje níže uvedená tabulka, která uvádí ceny vstupného platné v roce 2015. Zoo také nabízí přenosné i nepřenosné permanentní vstupenky pro soukromé osoby, školy a další organizace včetně firem.

Přehled cen vstupného za rok 2015

Druh vstupného	Letní sezona	Večer. safari	Mezisezona	Týden duchů	Zimní sezona	Vánoční zoo
Dospělí	195	180	175	175	120	95
Děti 4-12 let, studenti, důchodci	150	135	105	105	80	65
Děti 2 – 4 let	50	50	50	50	50	50
Rodinné vstupné	660	590	510	510	360	290
Psi	100	100	100	100	100	60
Skupinová sleva	10 % pro skupiny nad 15 platících osob, 35% pro školní zájezdy přizakoupení výchovného programu					
Zdarma	Děti do 2 let, nevidomí, učitelé (1 na 15 dětí), řidič autobusu					

Tržba prodejen 2007 - 2015 (údaje v Kč)

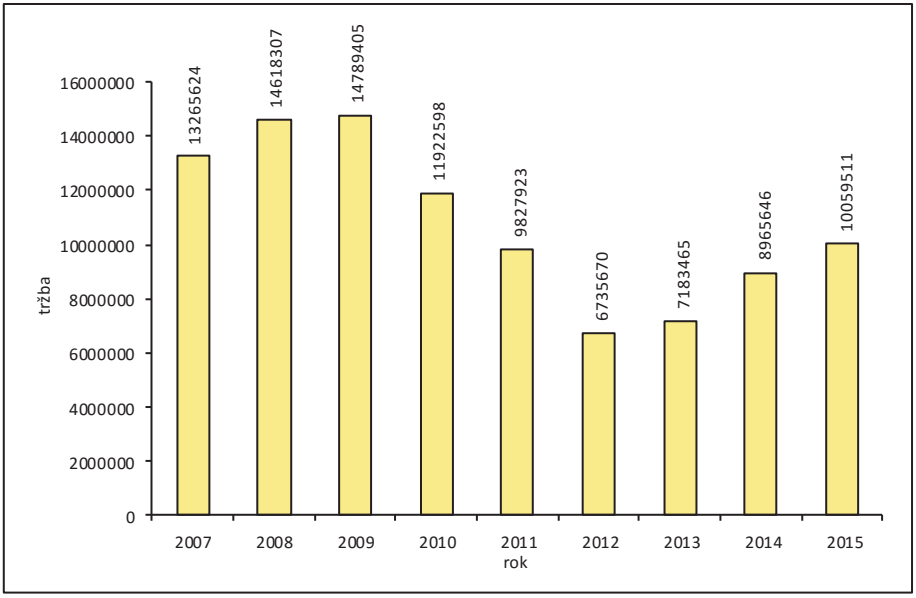

Oddělení návštěvnického servisu (zleva): Michaela Rutarová, Jan Pařík DiS., Zdeněk Felgr, Eva Voňková, Radek Mádle, Lucie Petráčová, Marcela Dvořákova, Miroslav Machek, Jana Hrdinová a Svatava Ištvánková.

Hotel Safari

Roman Lahučký a Jan Pařík

Atrium Hotelu Safari. (zč)

Hotel Safari*** je provozován od roku 2001 s posláním nabídnout hostům kvalitní ubytování a zázemí na dosah africké divočině, přímo v areálu zoo. Hotel je ideálním místem nejen pro individuální turistiku, ale také pro uspořádání firemní akce či rodinné oslavy.

Hotelové služby

Hotel Safari nabízí kvalitní a komfortní ubytování po celý rok. Díky své poloze přímo v areálu zoo nabízí, jako jediný ve střední Evropě, atmosféru skutečného afrického safari. Ubytování je možné ve 2 dvoulůžkových bezbariérových pokojích typu TWIN, 3 dvoulůžkových pokojích s přistýlkou, 10 pokojích typu etno se čtyřmi lůžky a 7 pokojů typu SUITE s možností až 4 přistýlek. Každý pokoj je vybaven vlastní koupelnou, TV, minibarem, rychlovarnou konvicí, fénem a telefonem s přímou volbou a Wi-Fi. Ke každému pokoji je v letním období k dispozici privátní posezení v zahradě hotelového atria s vyhřívaným hotelovým bazénem o rozměrech 8x4 m. Další možností, jak trávit volný čas, je 4 dráhový bowling pro 32 hráčů. Přímo v hotelu je k dispozici salonek U Gepardů o celkové kapacitě až 60 osob, který nabízí zázemí pro pořádání firemní akce, přednášky, semináře či oslavy. Pořádáme zde privátní, firemní a akce pro širokou veřejnost.

Hotel je spojen se stylovou a nekuřáckou Restaurací U Lemura, která zajišťuje stravování hostů a catering. Hoteloví hosté mají po celou dobu pobytu volný vstup do zoo.

Ekonomika a provoz hotelu

I v době pozvolného odeznívání hospodářské krize, které bylo pro celé odvětví po dlouhá léta téměř likvidačním, se podařilo hotelu přilákat velké množství hostů a dosáhnout tak výrazného zvýšení tržeb, které překračují částku 10 mil. Kč. Již tradičně k nám jezdí nejvíce hostů z ČR, zaznamenali jsme nárůst hostů ze Slovenska, Německa, Nizozemí, Polska, Rakouska, Ruska, USA, Belgie a Litvy.

V letošním roce přenocování v Hotelu Safari využilo o 2 tisíce hostů více a to celkem 13 062 hostů a utratilo za ubytování a služby s ním spojené necelých 17 mil. Kč, což posunulo loňskou laťku o více než 2 mil. Kč. Obsazenost v porovnání s předešlým rokem stoupla o 2,4% na 51,65%. Procento přímých elektronických rezervací s využitím vlastního rezervačního systému činilo 40%.

Konferenční služby

V konferenčním salonku U Gepardů probíhají různé odborné semináře, konference, firemní a soukromé oslavy. Kromě ubytování a konferenčních služeb hotel zajišťuje např. Večerní safari spojené s grilováním u nosorožců, nahlédnutí

Hotel Safari a Safari Kemp fungují nově pod sjednoceným názvem Safari Park Resort. (zč)

do ZOO zadními vrátky, hudební vystoupení, barmanské show, fire show a další. Mezi nově nabízené doprovodné akce patří například bubenická show, vystoupení afrických tanečnic a workshopy s africkou tématikou.

Změny v roce 2015

Cílem Hotelu Safari pro rok 2015 bylo zvýšení počtu zahraničních hostů, úspěšné certifikace hotelových služeb, postupná rekonstrukce hotelových pokojů, oprava schodišť a oprava vstupu do recepce a recepce samotné. Většinu stanoveného cíle se nám podařilo naplnit.

V únoru byl v Hotelu Safari zaveden systém kvality ubytovacích služeb a následná certifikace dle mezinárodních standardů Hotel Stars Union (HSU) a AHRČR. Nejedná se pouze o administrativní úkon, ale o funkční systém organizace práce a dodržování závazných standardů a týmových závazků. Navazujícím systémem je také Český systém kvality služeb, do kterého jsme se úspěšně zařadili a získali certifikát ČSKS.

V dubnu jsme dokončili opravy schodišť hotelového átria a opatřili je novými plotovkami, které v dnešní podobě dotváří iluzi africké lodge.

Ke konci roku bylo zrekonstruováno celkem 5 dvoulůžkových pokojů podle zdařilé studie architekta Havlického, který zakomponoval do obývacího pokoje výklopné lůžko. Tím jsme dosáhli vyššího využití pokoje a celkové kapacity hotelu, která ke konci roku vykazuje 117 lůžek včetně přistýlek. Koupelny na těchto pokojích doznaly také velkých změn se zapojením moderních a k přírodě šetrných prvků - LED žárovky a úsporné splachovače toalet. Pro zvýšení komfortu starších hostů byla opět nainstalována sklopná sprchová sedátka. Komfort hosta rozhodně zvýší ploché smart TV s připojením k internetu.

V průběhu roku bylo postupně rozšiřováno portfolio smluvních partnerů nejenom z ČR, ale také i ze Slovenska, Německa, Polska, Velké Británie za účelem zvýšení povědomí o ZOO Dvůr Králové a.s. s navazujícími službami. Významným krokem ke zvýšení počtu hostů z Německa byl podpis smlouvy s CK Der Tour.

Plán pro rok 2016

V lednu bychom rádi představili nový koncept nekuřáckého hotelu, na kterém jsme právě s našimi hosty spolupracovali. V plánu oprav jsou také rekonstrukce zbývajících pokojů, recepce a bowlingových drah, které jsou součástí pestré nabídky doplňkových aktivit hotelu.

Nově zrekonstruovaný pokoj Hotelu Safari. (sj)

Pracovníci Hotelu Safari (zleva): Roman Lahučký, Ing. Jana Brokešová, Bc. Míša Procházková, Mgr. Jana Senetová, Martin Bednář, Bc. Kristýna Štipáková, Bc. Andrea Peterová.

Safari Kemp

Roman Lahučký a Jan Pařík

Bungalov v Safari Kempu. (zč)

Safari Kemp je provozován od jara 2010. Součástí areálu je výběh afrických zvířat, oddělený pouze nenápadným plotem s možností pozorovat zvířata z velké vyhlídky v denních i nočních hodinách.

Ubytování a služby

Safari Kemp nabízí ubytování v bungalovech. Každá jednotka bungalovu má svůj samostatný vchod, chodbu, koupelnu s WC, TV, minibar, rychlovarnou konvici, fén, telefon, Wi-Fi a možnost přistýlky. Interiéry jsou vyzdobeny originálními batikami a maskami z Keni a Tanzanie a také fotografiemi příslušného zvířete z přírody. Pro hosty je dále k dispozici venkovní dřevěné posezení s grilem před každým bungalovem.

Safari Kemp dále nabízí karavanová stání (s přípojkami na vodu a elektřinu), stanová místa a vlastní stany zoo. K dispozici je stylové centrální sociální zařízení s pračkou a sušičkou prádla, přebalovacím pultem.

Součástí kempu je recepce s prodejnou drobného zboží, sezónní bufet Banua, venkovní bazén a vyhřívaná vířivka a stylový zahradní nábytek. V areálu kempu se nachází dětské hřiště, míčové hřiště, stoly na ping-pong a půjčovna dětských minikár.

Hosté ubytovaní v bungalovech mají vstup do zoo zdarma po celou dobu pobytu. Recepce zajišťuje pro hosty kempu zážitkové programy zoo: Večerní safari, Offroad safari, ZOO zadními vrátky, Ošetřovatelem v ZOO a také nové kulturní programy jako bubenické a taneční vystoupení pro převážně firemní klientelu.

Stravování zajišťuje nekuřácká Restaurace U Lemura, která se nachází v areálu zoo. Hosté mohou využít sezónně otevřený bufet se základní nabídkou nápojů a potravin.

Ekonomika a provoz kempu

Nejvíce hostů k nám jezdí z České republiky a Slovenska. Zaznamenali jsme výrazný nárůst počtu ubytovaných na úroveň 22 347 osob a nárůst celkových tržeb o 2,4 mil. Kč na 12 142 000 Kč. Průměrná roční obsazenost stoupla o 2%.

Novinky roku 2015

Cíle Safari Kempu pro rok 2015 tj. zvýšení počtu zahraničních hostů, úspěšné certifikace, odvodnění problematických stanových míst a prostoru za recepcí,

Součástí Safari Kempu jsou také prostorné africké Kalahari stany. (sj)

přesun vlastních afrických stanů k výběhu, řešení výlevky chemických WC karavanů, umývacího koutu na nádobí, řešení vjezdové brány, byly z větší části naplněny.

V únoru byl v Safari Kempu zaveden systém kvality ubytovacích služeb a následná certifikace dle mezinárodních standardů Hotel Stars Union (HSU) a AHRČR. Nejedná se pouze o administrativní úkon, ale o funkční systém organizace práce a dodržování závazných standardů a týmových závazků. Navazujícím systémem je také Český systém kvality služeb, do kterého jsme se úspěšně zařadili a získali certifikát ČSKS.

Koncem června jste rozšířili nabídku ubytování o 2 zapůjčené vybavené karavany, které sloužily jako pilotní projekt outsourcované ubytovací kapacity. Karavany byly umístěny v areálu Safari Kempu od konce června do konce srpna s průměrnou 91% obsazeností a celkovou tržbou 366 000 Kč.

Dobrý výsledek ve srovnání s minulým rokem zaznamenala kapacita bavlněných stanů zoo (Sudan, Etiopia, Kenya). Tj. 462 000Kč s průměrnou obsazeností 63% za období květen až září. Africké stany přesunuty blíže k výběhu afrických zvířat, aby iluze noci strávené v Africe byla co nejvěrnější. Pro zvýšení komfortu jsme stany opatřili elektrickými přípojkami, monoklimatickou chladničkou a venkovním nábytkem.

Nabídku služeb, které poskytuje recepce, jsme rozšířili o možnost zapůjčení turistických stanů, karimatek a spacáků s hygienickou vložkou. Vycházíme tak více vstříc hostům, kteří se na poslední chvíli rozhodnou, že v kempu přenocují a nemají potřebnou výbavu.

V Safari Kempu byl vzhledem velké úspěšnosti předchozích let pořádán letní pohybový tábor s výukou anglického jazyka. Tentokrát z kapacitních důvodů pouze 1 běh pro 36 dětí ve spolupráci s královédvorskou Střední školou informatiky a služeb.

V průběhu roku bylo postupně a cíleně rozšiřováno portfolio obchodních partnerů a hostů z ČR, Německa, Dánska, Nizozemí a Belgie, kteří mají možnost Safari Kemp navštívit za příznivějších podmínek v mimosezóně při předložení členských průkazů ACSI, CCI a Bord atlas.

Výhled na žirafy ze Safari Kempu. (sj)

Klienti Safari Kempu mohou během pobytu využívat venkovní kuchyňku. (sj)

Gastronomické služby

Igor Mašín, Jan Majzlík, Andrea Mašínová, Martin Kvak

V zoo umíme uspořádat také svatby, svatební hostiny se pak často odehrávají v Safari Park Resortu. (mk)

Společnost GASTRO-ZOO s.r.o. zajišťovala již sedmnáctým rokem kompletní gastronomické služby v areálu ZOO Dvůr Králové. Také v roce 2015 jsme pokračovali ve změnách, započatých v roce 2013. Stále vylepšujeme přípravnu jídel, umístěnou v hospodářské části ZOO – díky níž vznikla značka „naše domácí“ – označujeme tak jídla, která si od základu sami vyrobíme. Pokračujeme v orientaci na ekologické projekty v našem oboru. Tímto počínáním chceme přispět k poslání zoo jako takové – hlavní akcí je stále používání vratných „Chombo“ kelímků na veškeré nápoje. Nadále se snažíme pomáhat zahradě s financováním afrických prvků pro hlavní sezónu – konkrétně sochařky Maudy Muhoni a částečně se stravováním pro skupinu IYASA. Zaměstnali jsme na letní sezónu další Afričany – byli to především Facely a Camara z Guinei, kteří zajišťovali narozeninové překvapení především pro děti, bubenické představení pro hotelové hosty např. při snídaních s vyprávěním o Africe. Tento rok opět předčil ve výsledcích veškerá naše očekávání a plány – zásadní byl jak nárůst tržeb, tak i průměrné útraty na jednotlivého návštěvníka.

Již 2 sezóny v gastro provozech nepoužíváme palmový olej (PO) a od příštího roku nebudeme mít tento pro přírodu velice nebezpečný produkt v žádném sortimentu ani od našich dodavatelů. Díky tomu, že je PO prakticky ve všem, znamenalo to

částečné omezení sortimentu a u některých výrobků i úpravu ceny (místo PO např. použité máslo, mléko, smetana, slunečnicový, nebo kokosový olej).
V roce 2015 jsme nabízeli gastronomické služby v těchto provozech:

Restaurace U LEMURA – samoobslužná restaurace a restaurace s obsluhou
Naše hlavní provozovna v ZOO má tři části: restauraci s obsluhou v Africkém stylu, samoobslužnou restauraci typu fast food a letní terasu, která je zastřešena, v jarních či podzimních měsících ji tak můžeme vytápět. Restauraci s obsluhou může navštívit každý návštěvník zahrady, ale především je určena pro hosty Hotelu Safari a Safari Kempu. Každé ráno od 7 hodin zde mají nachystané snídaně. Během obědů je zde často prostřeno pro hromadné akce. I večer je tento provoz hotelovými a kempovými návštěvníky hojně využíván. Při snídaních je též využíván prostor bowlingu, přesto jsme letos měli v určitých momentech problémy s dostatkem míst pro všechny hosty. Rozšířili jsme tedy místo pro servírované snídaně o hotelový salonek a nechali vyrobit speciální snídaňovou linku. Od dubna 2015 jsme navázali spolupráci s dodavatelem africké speciality BILTONG, což je sušené maso, které je v afrických zemích velmi oblíbené. V ČR je tento způsob přípravy jedinečný a podchycený několikaletou zkušeností a životem v JAR. Dále jsme začali s prodejem speciálních afrických piv. Na jaře jsme přivezli nové

Café Karen vznikla na terasách před galerií Zdeňka Buriana. (im)

trnorepy africké do expozice uprostřed restaurace, která je dětmi oblíbená. Mohou zde totiž pozorovat tyto zvířata a velmi vzácné želvy paprsčité.

Občerstvení v areálu ZOO

V těsné blízkosti Restaurace U LEMURA je cukrárna U VEVEREK, kde má návštěvník možnost ukončení oběda sladkou tečkou v podobě zmrzliny a palačinky. Při prohlídce výběhů levhartů a dalších šelem byste neměli minout občerstvení U LEVHARTŮ, které je v klidném a příjemném prostředí mezi pavilonem šelem a výběhem pralesní antilopy bongo. Dále se zde nachází občerstvení U LETOHRÁDKU, kde má návštěvník možnost se občerstvit čerstvě grilovanou kýtou či kuřetem. Naproti výběhu největších suchozemských savců je situováno občerstvení U SLONŮ, které jsme na podzim roku 2014 zásadně zrekonstruovali. Po jídle si zde můžete vychutnat točenou zmrzlinu. U výběhu pralesních žiraf okapi se nachází AFRIKA BAR, jejž jsme provozovali střídavě s firmou MAMA AFRICA manželů Peniškových. Tento rok fungovalo občerstvení především jako gril Afrických specialit. Letní restaurace ROTUNDA se nachází na nejfrekventovanějším místě v ZOO, u vjezdu na Safari. Návštěvníkům zde nabízíme posezení pod velkou pergolou. Jedná se o moderně zařízené občerstvení se širokým sortimentem pokrmů, nápojů a cukrovinek. Nedaleko letní restaurace je malý provoz, kde prodáváme točenou zmrzlinu. Tyto provozy byly v letošním roce opět velmi navštěvované. Občerstvení U NOSOROŽCŮ bylo třetím nejnavštěvovanějším provozem a v tomto roce se obešlo bez zásadních novinek. Poslední občerstvení je u pavilonu lvů, těsně před nástupem do Safari busů. Stánek byl nově vystaven v africkém stylu s rákosovou střechou a nabízel návštěvníkům například grilovanou klobásu BOEREWORS s opékanými bramborami ve slupce. Před začátkem hlavní letní sezóny byla otevřena Café Karen, která se nachází na terasách secesní Neumannovy vily a návštěvníci zde mohli ochutnat kávu z Keni a dezerty - jako třeba náš domácí a velmi oblíbený africký koláč.

I nadále jsme opět úzce spolupracovali s kolegy z Restaurace Aquarium v Hradci Králové, kteří nám předávali zkušenosti v rámci gastronomických školení.

Celkové hodnocení roku 2015 je z našeho pohledu maximálně kladné, především navýšení průměru v tržbě na jednotlivého návštěvníka je úžasné.

Naše další služby a reference

Jako každým rokem, tak i letos jsme zajišťovali cateringové služby nejen v ZOO, ale pro stálé partnery i na jiných místech v České republice. Tyto služby primárně nenabízíme, ale v případě zájmu sestavíme speciální nabídku dle přání a představ klienta. Nečiní nám též žádný problém zajistit veškeré doplňkové služby včetně

Průměrná tržba na návštěvníka

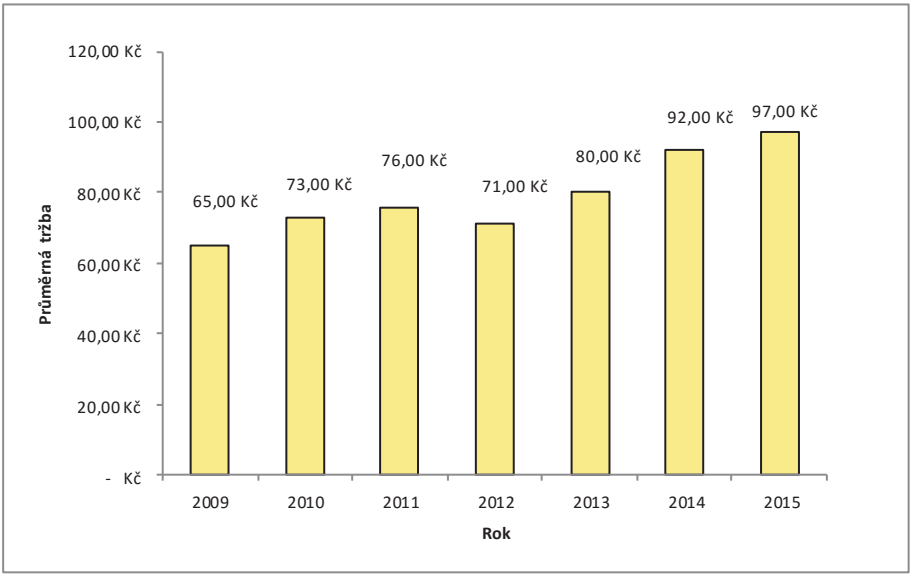

Přehled tržeb 2015 - jednotlivé provozy

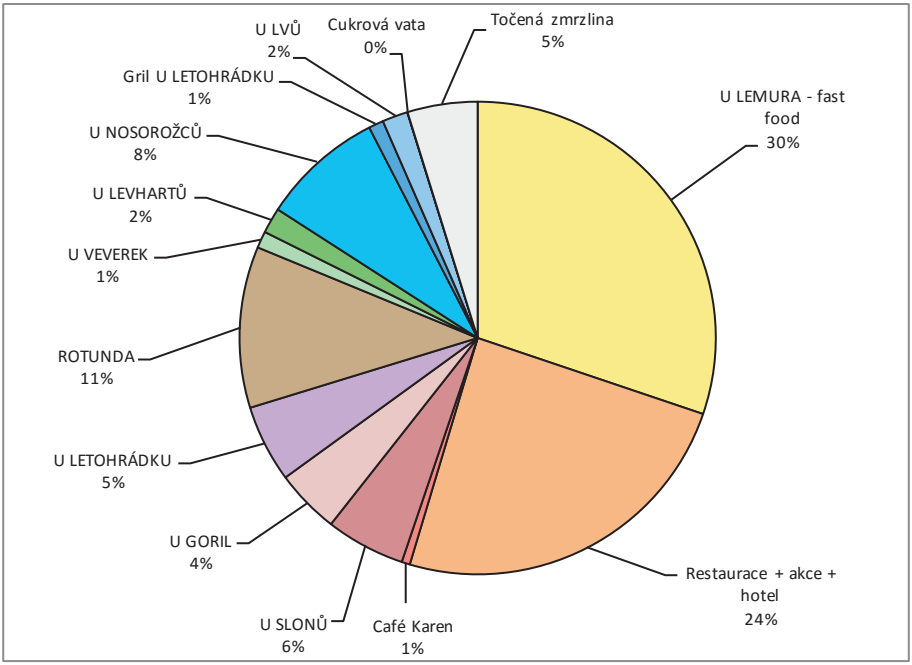

Občerstvení U LVŮ. (im)

Maudy, Camara a Facely před Restaurací U LEMURA. (am)

dopravy a doprovodného programu. Spokojenost partnerů a jejich hostů je pro nás vždy na prvním místě.

S našimi službami byly mimo jiné spokojeni: ČSOB, Královéhradecký kraj, KŘENEK FOREST SERVICE s.r.o., JASS a.s., cestovní agentura ADVENTURA, Lemon production s.r.o., Chládek a Tintěra, Pardubice a.s., VP AGRO spol. s r.o., HOCHTIEF CZ a.s., Stavební společnost Žižka spol. s r.o., MILCOM a.s., OMT group s.r.o.

GASTRO-ZOO

www.gastro-zoo.cz

Zaměstnanci GASTRO-ZOO (zleva): Hana Kalenská, Jaroslav Veselý, Eliška Plecháčová, Jan Kollár, Helena Vorochtová, Milada Odstrčilíková, Jitka Pultarová, Jaroslava Holičová, Hana Junková, Iva Nosková, Pavel Denk, Veronika Nováková, Godwin Yao Fenoo, Igor Mašín, Andrea Mašínová, Natálie Mašínová, Tereza Hanáková, Jan Majzlík a Martin Kvak.

Technický provoz a servis

Ing. Jiří Děd

Nová zeleň. (sj)

V průběhu roku 2015 přispívala vzájemná spolupráce pracovníků údržby, útvaru technického servisu, výživy a zahradní údržby k plynulému plnění úkolů celého úseku. Všechny investiční akce a opravy, realizované v průběhu roku dodavatelskými firmami, vyžadovaly od našeho oddělení přípravné a dokončovací práce.

Jednalo se především o následující akce:

- dokončovací práce v areálu lvího safari – zahradní úpravy, dekorace a zajištění dřevěných podest
- expozice drilů
- oprava objektu zimoviště watussi
- oprava schodiště do galerie TENGE NENGE – vstupní část nyní připomíná celnici a směnárnu, schodiště do galerie působí jako sklad
- Jihoafrická vesnička – dokončovací práce u zlatokopeckého dolu, stavba stánků, instalace nápisů a dekorací, záhonky květin atd..
- úprava expozice damana
- rekonstrukce PB stanice – fasáda připomíná stavbu z Timbuktu
- úprava výběhu tygrů pro hyeny
- oprava zázemí v amfiteátru
- dřevěné pergoly v zoo
- nové stany, kuchyňka a drenáže v Safari kempu
- nátěry a malby ve stylu africké batiky po areálu zoo

Pro pracovníky zahradní údržby se již staly samozřejmostí výsadby velkých letničkových záhonů, využívání mobilní zeleně, sekání a navážení vojtěšky i lučních porostů, pomoc s enrichmentem zvířat při křtinách a oslavách, příprava Týdne duchů (letos bylo navezeno rekordních 4000 dýní) i Vánoční ZOO s více než 500 stromečky.

Oddělení technického provozu (zleva): Zdeněk Vtípil, Dagmar Formanová, Zdeněk Říčař, Anna Říčařová, Jiří Fejk, Yaroslav Chemelyukh, Zdenka Lukáčová, Ivana Smrčková, Irena Matysová, Jana Nerudová, Miroslav Vršecký, Ing. Jiří Děd.

Oddělení technické údržby (zleva): Jaroslav Kozák, Jiří Kopitz, Miroslav Bednář, Viktor Sochor, Emil Voltr, Jaroslav Janeček , Čestmír Hošek.

Ekonomika zoo

Hana Dvořáková

Útvar ekonomie (zleva): Zdeňka Francová, Ivana Divišová, Hana Dvořáková, Petra Hajnyšová, Hana Hysková, Libuše Schejbalová, Daniela Kňourková, Ing. Pavel Horák.

Ekonomické výsledky zoologické zahrady jsou každoročně závislé na návštěvnosti, kterou ve velké míře ovlivňuje počasí. Finanční plán na rok 2015 byl sestaven na základě předpokladu, že se podaří dosáhnout návštěvnosti zahrady ve výši 490 000 osob a tím kladně ovlivnit ekonomické výsledky a dosáhnout vyšší soběstačnosti. V první polovině roku se vzhledem k nepříznivému a chladnému počasí nedařilo tento záměr plnit, návštěvnost byla 152 064 osob a v porovnání s předcházejícím rokem byla o 5 617 osob nižší, což se negativně projevilo i na ekonomických výsledcích. Během hlavní sezóny, převážně v době prázdnin se zahrada se ztrátou v návštěvnosti vypořádala, takže na konci měsíce září byla návštěvnost za tři čtvrtletí roku vyšší o 20 479 osob v porovnání se stejným obdobím předcházejícího roku.

Celková návštěvnost v roce 2015 byla 494 057 osob, byla vyšší než stanovil plán a ve srovnání s rokem 2014 to znamenalo nárůst 29 892 osoby, tj. 6,4 %. Ke zvýšení návštěvnosti přispělo otevření provozu lvího safari. Od 19. června 2015 byl zahájen zkušební provoz, během kterého byla auta vpuštěna do lvího safari na několik hodin denně, od 12. července 2015 bylo lví safari otevřeno oficiálně a cena za vjezd automobilu do safari byla stanovena ve výši 195,-- Kč. Ostatní ceny vstupného zůstaly na úrovni předcházejícího roku. Ve dnech 17. – 26. července 2015 pořádala zahrada festival AFRICA LIVE s bohatým programem. Obě tyto akce, které byly organizačně velice náročné a samozřejmě všechny další kulturní a naučné programy pořádané pro návštěvníky zahrady, přispěly ke zvýšení návštěvnosti a tím dosažení kladných ekonomických výsledků.

V průběhu roku 2015 byly realizovány investiční akce v celkovém rozsahu 24 595 tis. Kč, největší akcí bylo dokončení lvího safari, s jehož výstavbou se započalo v roce 2014. Celková hodnota lvího safari byla 16 295 tis. Kč, na tuto akci přispěl zakladatel, Královéhradecký kraj, v průběhu dvou let částkou 6 000 tis. Kč. Další akcí, která byla v roce 2015 realizována v hodnotě 4 627 tis. Kč byla kompostárna, kterou z 90 % dotovalo MŽP a SFŽP. Byla dokončena expozice hrabáčů v pavilonu slonů, akce jihoafrická ves, na kterou přispěla Nadace ČEZ částkou 300 tis. Kč, dále přestavba pavilonu lvů na drily a další investiční akce menšího rozsahu.

Hlavní část vlastních příjmů získala zahrada v hlavní sezóně, převážně v době prázdninových měsíců – července a srpna. Provozní soběstačnost zahrady byla 70,51 %, další potřeba provozních prostředků byla financována vyrovnávací platbou za plnění závazku veřejné služby od zakladatele, Královéhradeckého kraje a to ve výši 48 000 tis. Kč. Vyrovnávací platba byla o 1 000 tis. Kč vyšší než v předcházejícím roce. Účelovou dotaci obdržela zahrada od Ministerstva životního prostředí a to ve výši 1 242 tis. Kč, dotace byla o 75 tis. Kč nižší v porovnání s rokem 2014. Doplatek dotace z operačního programu „lidské zdroje a zaměstnanost“ byl 23 tis. Kč a 40 tis. Kč obdržela zahrada dotaci na plochu zemědělské půdy od SZIF.

Náklady na provoz představovaly za rok 2015 bez daně z přidané hodnoty částku 164 104 tis. Kč, byly v porovnání s rokem 2014 vyšší o 5 649 tis. Kč, tj. zvýšení o 3,6 %.

Hlavní položkou materiálových nákladů byla krmiva v celkové výši 11 542 tis. Kč, nárůst oproti předcházejícímu roku byl 410 tis. Kč, tj. 3,7 %. K nárůstu spotřeby došlo u masa 296

Celková výše dotací v letech 2012 - 2015 v mil. Kč

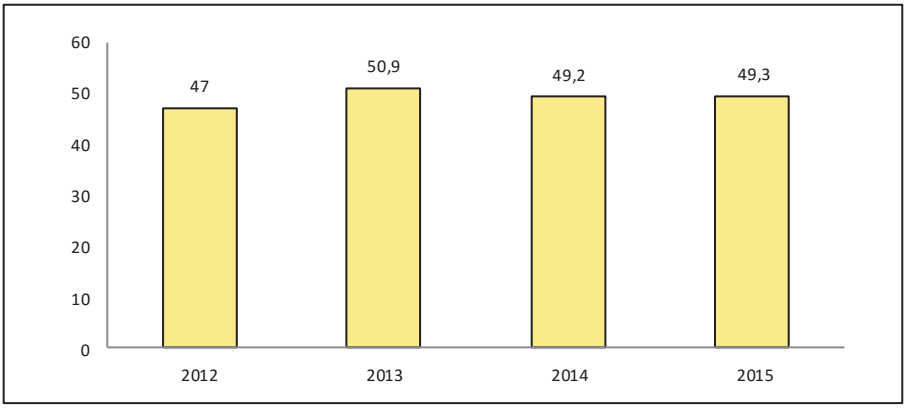

Provozní náklady v letech 2012 – 2015 (údaje v tis. Kč)

Rok	2012	2013	2014	2015
Celkové provozní náklady	140 814	139 573	158 455	164 104

Náklady v letech 2012 – 2015 (v tis. Kč)

Rok	2012	%	2013	%	2014	%	2015	%
Spotřeba materiálu; krmiva	11 093	7,9	11 579	8,29602	11 132	7,0253	11 542	7
Spotřeba materiálu; ostatní	10 601	7,5	9 624	6,89532	11 286	7,1225	13 061	8
Spotřeba energie	10 979	7,8	11 711	8,39059	11 398	7,1932	11 487	7
Vodné a stočné	2 725	1,9	2 402	1,72096	1 465	0,9246	1 482	1
Náklady na prodej zboží	4 624	3,3	5 599	4,01152	6 565	4,1431	7 236	4
Opravy a udržování	6 754	4,8	6 263	4,48726	17 419	10,993	15 640	10
Ostatní služby	13 976	9,9	12 296	8,80973	13 903	8,7741	14 466	9
Osobní náklady	54 918	39	54 991	39,3995	57 637	36,374	61 208	37
Odpisy	18 755	13,3	18 632	13,3493	18 706	11,805	19 331	12
Dodatečný odvod daně	-63		-13	-0,0093	45	0,0284	-3	0
Daň z příjmu	123	0,1	234	0,16765	289	0,1824	443	0
Odložená daň	-149	-0,1	-132	-0,1	-74	-0,0467	-123	0
Ostatní náklady	6 478	4,6	6 387	4,5761	8 684	5,4804	8 334	5
Provozní náklady celkem	**140 814**	**100**	**139 573**	**99,9946**	**158 455**	**100**	**164 104**	**100**

Členění nákladů v roce 2015 (v % z celkových nákladů)

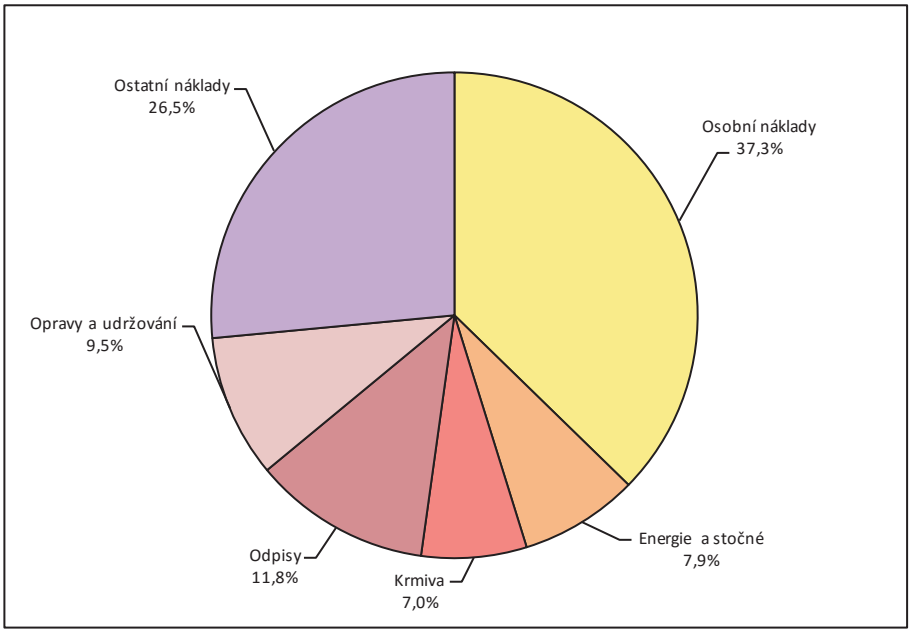

Výnosy v letech 2012 – 2015 (v tis. Kč)

Rok	2012	%	2013	%	2014	%	2015	%
Tržby za prodej služeb	73 267	52,7	71 296	51,1	89 172	56	96 628	58,5
- vstupné	46 313	33,4	45 167	32,3	54 813	34,5	58 984	35,7
- reklama	2 003	1,4	1 414	1	1 493	0,9382	1 607	1
- Gastro - služby, podíl na tržbě	3 517	2,5	4 139	3	5 468	3,43608	6 119	3,7
- vláček, podíl na tržbě	420	0,3	232	0,2	0	0	0	0
- ostatní	21 014	15,1	20 344	14,6	27 398	17,2168	29 918	18,1
Tržby za prodej zboží	7 661	5,5	8 673	6,2	10 633	6,68175	11 784	7,1
Tržby z prodeje zvířat	4 869	3,5	4 874	3,5	3 860	2,42561	1 382	0,8
Úroky	96	0,1	50	0	47	0,02953	14	0
Provozní dotace celkem	47 048	33,9	50 880	36,4	49 215	30,9266	49 305	29,9
- od Královéhradeckého kraje	45 000	32,4	49 500	35,4	47 000	29,5347	48 000	29,1
- granty, evropské fondy	0	0	0	0	898	0,5643	63	0
- od MŽP	2 048	1,5	1 380	1	1 317	0,8276	1 242	0,8
Ostatní výnosy	5 961	4,3	4 021	2,9	6 285	4	6 016	3,7
Změna stavu zvířat	-62	0	-137	-0,1	-77	-0,0484	-120	0
Výnosy celkem	138 840	100	139 657	100	159 135	100,015	165 009	100
Hospodářský výsledek po zdanění	-1 974		84		680		905	
Dary celkem	2 944		1 043		2 129		2 483	
Soběstačnost s dary	65		64		69		71	

Členění výnosů v roce 2015 (v % z celkových nákladů)

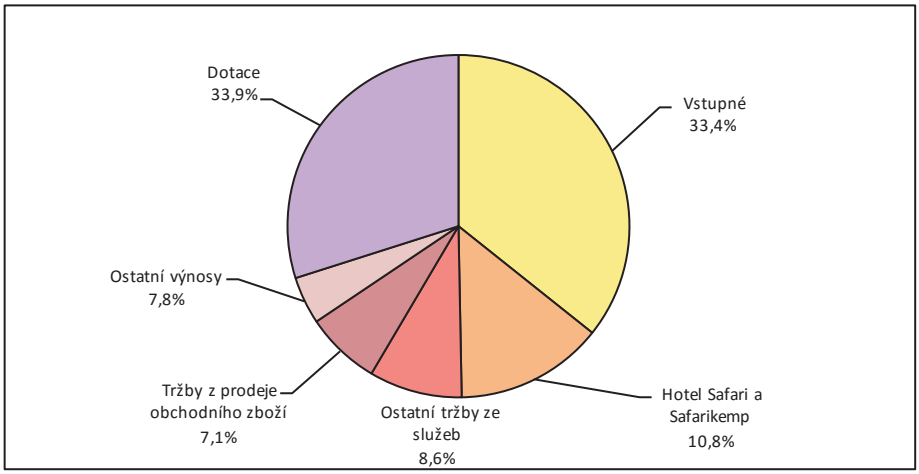

tis. Kč, u sena 173 tis. Kč, ostatní položky krmiv se pohybovaly zhruba na stejné úrovni jako v předcházejícím roce.

Náklady na nakupovanou elektrickou energii, teplo a plyn představovaly za rok 2015 částku 11 487 tis. Kč, byly vyšší o 89 tis. Kč, tj. o 0,8 %. U elektrické energie došlo k úspoře 513 tis. Kč, u plynu došlo k nárůstu 42 tis. Kč stejně jako u tepla, kde došlo ke zvýšení nákladů o 560 tis. Kč. Zvýšení nákladů na teplo a plyn souviselo s nepříznivým počasím v první polovině roku.

Vynaložené náklady na opravy a udržování celkem 15 640 tis. Kč byly o 1 779 tis. Kč nižší než v předcházejícím roce. Náklady byly vynaloženy např. na opravu střechy nad antilopincem, opravu dlažby u vily, opravu hydraulického systému v pavilonu africká savana, opravu krytiny na přístřešku pro žirafy a další nezbytně nutné opravy, které souvisely se zahájením hlavní sezóny. Další opravy byly realizovány po ukončení hlavní sezóny, jednalo se např. o opravu dalších pěti pokojů v hotelu Safari (v roce 2014 bylo opraveno deset pokojů), dále to byla oprava veterinární nemocnice, oprava střechy objektu odchovny krmných zvířat, oprava domečku IV. a přilehlého výběhu, oprava zámečnických konstrukcí v pavilonu nosorožců a další opravy.

Vynaložené náklady na ostatní služby v celkem za 15 948 tis. Kč byly o 580 tis. Kč, tj. o 3,8 % vyšší ve srovnání s rokem 2014. Nejvyšší položkou na účtu ostatních služeb byly náklady na služby hotelu a kempu a ostatní cateringové služby, které ve výši 4 095 tis. Kč narostly oproti předcházejícímu roku o 343 tis. Kč a souvisely se zvýšenými tržbami hotelu a kempu celkem o 3 029 tis. Kč. V průběhu roku 2015 byly uzavřeny smlouvy s ČSOB Leasing a.s. na financování nákupu automobilu Mitsubishi pro oddělení šelem, pračky a sušičky pro hotel a dvou vozítek TE GATOR pro oddělení šelem a ptáků. Náklady na leasing představovaly částku 221 tis. Kč. Náklady na stočné 1 482 tis. Kč byly na stejné úrovni jako v předcházejícím roce, náklady spojené s výpočetní technikou byly vyšší o 297 tis. Kč a souvisely s realizací kamerového systému v areálu zahrady a s údržbou počítačové sítě.

Mzdové a ostatní osobní náklady 45 606 tis. Kč byly o 2 505 tis. Kč vyšší oproti skutečnosti předcházejícího roku a o 706 tis. Kč v porovnání s finančním plánem. Nárůst v oblasti mzdových nákladů souvisel se zvýšením mezd zaměstnanců od 1. února 2015 o 500 Kč měsíčně v návaznosti na celostátní zvýšení minimální mzdy a dále v souvislosti se zahájením provozu lvího safari byl zvýšen stav zaměstnanců na úseku zoologie. Průměrný přepočtený stav zaměstnanců za rok 2015 byl 165,07, v roce 2014 to bylo 161,68, tj. nárůst 3,39 zaměstnance. Průměrná mzda za rok 2015 ve výši 22 551 Kč byla o 837 Kč vyšší než v roce 2014, tj. zvýšení o 3,9 %.

Účetní odpisy byly za rok 2015 celkem 19 331 tis. Kč, byly vyšší o 625 tis. Kč než v roce 2014 a souvisely s převodem dokončených investic do majetku.

Výnosy za rok 2015 celkem 165 009 tis. Kč bez daně z přidané hodnoty byly vyšší o 5 169 tis. Kč v porovnání s finančním plánem a oproti předcházejícímu roku byly vyšší o 5 874 tis. Kč, tj. o 3,7 %. Tržby ze vstupného byly v souvislosti s vyšší návštěvnosti a otevřením lvího safari vyšší o 4 171 tis. Kč, tj. o 7,6 % a byly proúčtovány v celkové výši 58 984 tis. Kč,

přičemž ke změně cen vstupného došlo pouze v souvislosti s otevřením lvího safari. Cena za vjezd automobilu do safari byla stanovena ve výši 195 Kč, ostatní ceny zůstaly na stejné úrovni jako v roce 2014. Do vstupného byly zahrnuty i tržby za projížďky safaribusy celkem 1 341 tis. Kč, za projížďky Afrika Trucky celkem 3 199 tis. Kč a tržby za službu „na safari vlastním autem“ celkem 2 881 tis. Kč. Zvýšená návštěvnost nejen příznivě ovlivnila tržby ze vstupného, ale současně došlo ke zvýšení tržeb za prodej obchodního zboží v areálu zahrady, které byly celkem 11 784 tis. Kč a byly o 1 151 tis. Kč vyšší než v předcházejícím roce. Vlastní příjmy zahrady kladně ovlivnily tržby hotelu a kempu, které celkem přinesly 23 076 tis. Kč, nárůst 3 029 tis. Kč, tj. 15,1 %. Podíl na tržbách firmy GASTRO – ZOO s.r.o., která zajišťovala v zahradě gastronomické služby pro návštěvníky dosáhl v roce 2015 částky 6 119 tis. Kč, nárůst oproti předcházejícímu roku 651 tis. Kč. Tržby za zážitkové programy pro návštěvníky 1 315 tis. Kč byly vyšší o 353 tis. Kč, tj. o 36,7 % v porovnání s předcházejícím rokem.

Ke zvýšení příjmů došlo na základě darovacích smluv u darů na provozní činnost o 535 tis. Kč, přijaté finanční dary představovaly částku 1 867 tis. Kč a byly určeny na ochranu zvířat a životního prostředí, z toho 300 tis. Kč byl nadační příspěvek od Nadace ČEZ, který byl určen na projekt „Informační a vzdělávací systém“. U adopcí došlo ke snížení o 180 tis. Kč a byly proúčtovány v celkové výši 616 tis. Kč.

Tržby za transportní činnost 1 786 tis. Kč byly nižší o 591 tis. Kč, tj. pokles o 24,9 %, k poklesu došlo rovněž u tržeb za prodej zvířat, které za rok 2015 představovaly částku 1 382 tis. Kč, snížení oproti roku 2014 bylo 2 478 tis. Kč, tj. 64,2 %.

Hospodaření společnosti za rok 2015 vykázalo kladný hospodářský výsledek - zisk ve výši 905 tis. Kč, který byl vyšší o 225 tis. Kč ve srovnání s rokem 2014. Provozní soběstačnost počítaná z vlastních příjmů včetně darů byla 70,51 %, byla vyšší v porovnání s předcházejícím rokem o 1,14 %.

Zahrada v průběhu roku 2015 splácela dlouhodobý účelový úvěr, který byl čerpán na výstavbu Safari Kempu, jistina k 31. 12. 2015 činila 18 486 tis. Kč a úvěr bude splacen v prosinci roku 2020. Dále byl splácen zákaznický úvěr na Afrika Trucky, jistina k 31. 12. 2015 činila 170 tis. Kč a tento úvěr bude splacen v měsíci únoru 2016.

Srovnání ekonomických ukazatelů v letech 2012 - 2015

Ekonomické údaje	2012	2013	2014	2015
Návštěvnost	370 265	408 358	464 165	494 057
Počet pracovníků (přepočtený)	152	158,1	161,7	165,1
Průměrná mzda (včetně odměn, v Kč)	21 413	21 199	21 714	22 551
Dary (v tis. Kč)	2944	1043	2129	2483
Celkové výnosy s dary (v tis. Kč)	139 040	140 057	159 135	167 492
Provozní soběstačnost (s dary)	65,33	63,89	69,37	70,51
Příspěvky na provoz (v tis. Kč)	47 048	50 880	49 215	49 305
Zřizovatel (Královéhradecký kraj)	45000	49500	47000	48000
Ministerstvo životního prostředí	2 048	1 380	1 317	1 242
Euroregion Glacensis a ROP NUTS II	0	0	0	0
Operační program lidské zdroje	0	0	842	23
SZIF - dotace na plochu zeměd. půdy	0	0	56	40

Investiční činnost, opravy a projekce

Petr Jiřička

Pohled na pavilon lvů, sousedící se Lvím safari. (sj)

V roce 2015 se útvar technického servisu věnoval především realizaci stavebních akcí Lví safari, přestavba pavilonu lvů na pavilon drilů a nová expozice pro hrabáče v pavilonu Africká savana.

Dále to byla příprava a zajištění projektových dokumentací a povolení pro plánované investice do dalšího roku jako Zimoviště Zahájí, Krytý výběh žiraf, oprava zimoviště pro watussi a zimní ubikace a letní výběh pro hrochy.

Hlavní činnost spočívala v udržení trendu postupných oprav a vylepšování staveb v areálu zoologické zahrady v souladu s jejími investičními plány, jako např. oprava střechy okapi a zimoviště VII, oprava další části hotelových pokojů a venkovních schodišť v atriu hotelu safari, oprava objektu modelárna, oprava teras Neumannovy vily pro novou kavárnu Café Karen atd. Souběžně s hlavní činností servisu jsme poskytovali technické podklady a konzultace všem ostatním útvarům zoo, zajišťovali poptávky stavebních akcí, kontroly cen, dohled na správné provedení prací a na výběrová řízení investičních akcí včetně jejich vyhodnocení.

Investice

V oblasti investic byly zahájeny, realizovány, rozpracovány nebo dokončeny akce v hodnotě 18 926 tis. Kč - roční rozestavěnost k 31. 12. 2015. Jednalo se především o akci Lví Safari.

Lví safari

Úspěšně pokračovala a byla dokončena výstavba nového pavilonu, dvorků, velkého výběhu s oplocením, vjezdového a výjezdového objektu s komunikací pro lví safari. Pavilon lvů je určen jako chovné a expoziční zázemí pro chované lvy. Půdorysné rozměry jsou 23,5 x 5,6 m, výška 3,77 m. Oplocení výběhů je tvořeno ocelovými sloupy a ocelovým pletivem a jeho výška je 3,6 m. Podél oplocení je natažen elektrický ohradník. Celková délka oplocení je cca 650 m – výběh má rozlohu 16 650m2. Komunikace pro lví safari má délku zhruba 500 m. Vjezdový a výjezdový objekt tvoří systém vjezdu a výjezdu s oplocením a čtyřmi elektricky ovládanými branami, dále objekt pro dozor a obsluhu. Dvorky u pavilonu slouží pro možnost venkovního pobytu lvů mimo hlavní výběh a mají rozlohu 305m2. Celý areál lvího safari je monitorován kamerovým systémem. U výběhu lvího safari bylo vystavěno hřiště. Dřevěné věže s rákosovými stříškami jsou propojeny lanovými mosty a poskytují krásný výhled přímo do výběhu lvů.

Expozice pro hrabáče v pavilonu Africká savana

Na konci února byla dokončena expozice pro hrabáče kapského v pavilonu Africká savana. Expozici tvoří africká chýše s rákosovou střechou a výběh.
Expozice drilů

Bývalý pavilon lvů se upravil pro chov drilů černolících. Proběhla zde oprava boxů v zázemí, expozičního boxu a dvorečků. Ve venkovním výběhu byl opraven elektrický

Expozice pro hrabáče kapského v pavilonu Africká savana. (sj)

ohradník. Pro návštěvníky zde vznikla dřevěná vyhlídka umístěná na svahu naproti výběhu.

Jihoafrická vesnička Gwanda
Bývalá dětská zoo byla přestavěna na jihoafrickou vesničku. Byla zde vystavěna africká škola, opuštěný zlatokopecký důl, větrné čerpalo s nádrží na vodu. Výběhy pro zvířata jsou ohraničeny dřevěnými kůly s propleteným proutím. Prostor vesničky je dotvořen několika jednoduchými stánky, různým nářadím, nádobím a ručně malovanými cedulemi.

Kavárna CAFÉ KAREN
Na objektu Neumannovy vily byly z východní strany opraveny terasy a vznikla zde nová kavárna pro návštěvníky.

Modelárna
Objekt modelárna v areálu bývalé slévárny byl opraven pro zimoviště ptáků. Proběhla zde oprava oken, elektroinstalace, rozvodů, omítek a podlah. Byly zde zhotoveny nové klece a nádrže pro vodní ptáky.

Rekonstrukce restaurace Rotunda a zastřešení hlavního vjezdu do safari
Na podzim tohoto roku započala rekonstrukce restaurace Rotunda a zastřešení hlavního vjezdu do safari. Vstupní prostor tím získá na atraktivitě a zapadne do koncepce zoologické zahrady ve stylu Afriky. Resturace bude mít zvýšenou terasu na dřevěných kůlech. Zastřešení bude rákosové. V přízemí vznikne navíc informační centrum pro návštěvníky. Hlavním investorem této investiční akce je firma GASTRO – ZOO s.r.o..

Z dalších oprav a investic se útvar technického servisu podílel například na:

- oprava střechy okapi a zimoviště VII
- oprava další části hotelových pokojů a venkovních schodišť v atriu Hotelu Safari
- oprava zimoviště pro watussi
- úprava výběhu pro hyeny
- VIP vyhlídka u žiraf
- oprava zázemí v amfiteátru
- oprava hřebene střechy na objektu nový nosorožinec
- oprava objektu veterinární nemocnice
- nové stany, kuchyňka a drenáže v Safari kempu

Nadále pokračovala i spolupráce s Vysokým učením technickým, fakultou architektury v Brně.

Přípravy na otevření jihoafrické vesničky Gwanda. (sj)

Oddělení technického servisu (zleva): Ing. Petr Jiřička, Simona Jiřičková, Mgr. Kateřina Paříková, Ing. Vladimír Mertlík.

Adopce zvířat

Zdeněk Čermák

Při rozhodování, které zvíře si vybrat, hrají i malé detaily velkou úlohu. (zč)

Veškerá lidská činnost v dnešní době vyvíjí enormní tlak na prostředí ve kterém žijeme. Z přírody si bereme větší rychlostí než jí vracíme. Je všeobecně známé, že zoologické zahrady pomáhají tento neblahý jev zvrátit ve prospěch přírody. Věnují se chovu ohrožených druhů a podle svých možností se snaží podílet na záchranných programech. Královédvorská zoologická zahrada se také věnuje záchraně afrických zvířat. A vítá každou pomoc při uskutečňování svého poslání.

Specializace naší zoologické zahrady jen na africkou faunu trochu zúžila výběr atraktivních druhů zvířat, ale počet adoptovaných jedinců nasvědčuje tomu, že Afrika je domovinou velkého množství více či méně zajímavých druhů divokých zvířat. Je tedy z čeho vybírat a při návštěvě zoo se na vlastní oči přesvědčit, které atraktivní druhy zde chováme. A zde je prostor si vybrat zvíře k adopci. Zoologická zahrada získává na provoz finance z řady zdrojů a právě jedním z nich je nezištná pomoc adoptivních majitelů, kteří přispívají na chov svého oblíbeného zvířete.

V roce 2015 se do programu adopcí zvířat zapojilo 123 fyzických osob, 8 škol a 17 instituci, které se staly kmotry 177 zvířat. Ti všichni svou laskavostí přispěli na jejich chov celkem částkou 615 964 Kč.

Co nejsrdečněji tímto děkujeme všem dlouholetým i novým adoptivním majitelům za podporu chovu zvířat v ZOO Dvůr Králové

Přehled adoptivních majitelů a spolumajitelů za rok 2015 uvádíme níže.

Adoptivní majitelé a spolumajitelé v roce 2015 (zastoupení v %)

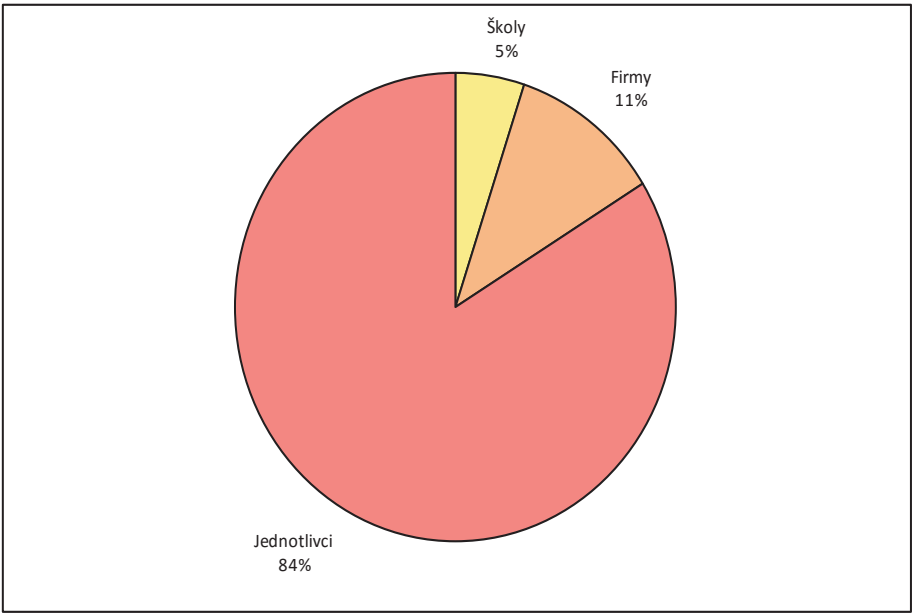

Adoptivní příspěvky v letech 2011 až 2015 (v Kč)

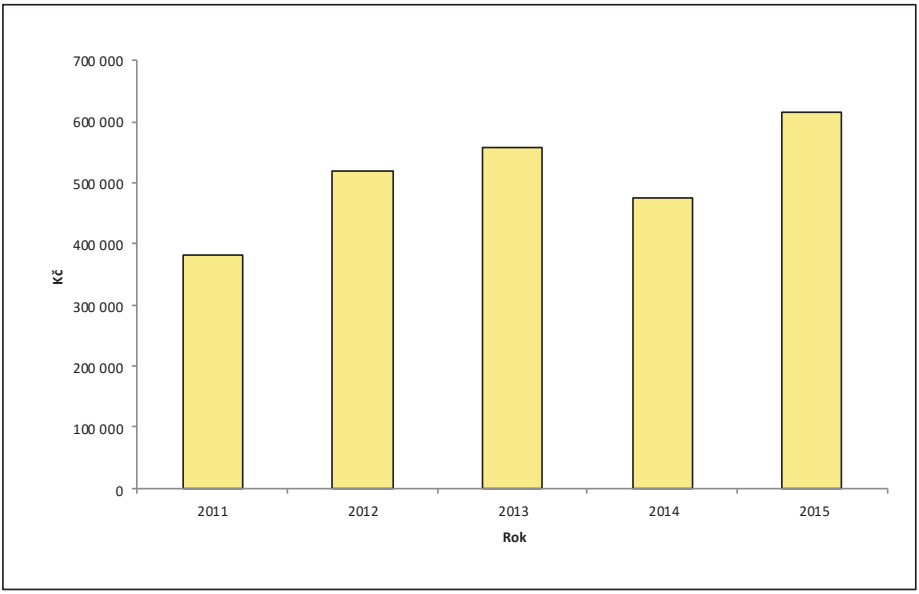

Adoptivní majitelé a spolumajitelé (v Kč)

Druh adoptivního majitele	2014		2015		Rozdíl
	Kč	Majitelů	Kč	Majitelů	
Jednotlivci	366660	115	389464	123	+ 22804
Školy a školní kolektivy	50700	12	27500	8	- 23200
Firmy a instituce	56759	15	199000	17	+ 142241
Celkem	**474116**	**142**	**615964**	**148**	**+ 141848**

Adoptivní majitelé a spolumajitelé, firmy a instituce v roce 2015

Adoptivní majitel	Zvíře	Kč
De Heus, Bučovice	gepard	30 000,00
Autocentrum Hájek, Týnec n/L	šimpanz	25 000,00
Bioanalytika CZ, Chrudim	gepard (2 x)	50 000,00
Daňová kobra, Praha	kobra černá	18 000,00
Old Racing Club, Dvůr Králové n. L.	dril	15 000,00
ZPA Smart, TU	serval	15 000,00
JUTA, DKnL	buvol kaferský	13 000,00
Panasonic AS Czech, Pardubice	jeřáb královský (2x)	8 000,00
ZTS, Dvůr Králové n. L.	surikata	6 000,00
Lemuří letka Scaneagle, Prostějov	lemur kata	5 400,00
Carla, Dvůr Králové n. L.	dikdik Kirkův	5 000,00
Studijní a vědecká knihovna, Hradec Králové	surikata	2 100,00
Aries, Studenec	surikata	2 000,00
ÚCZP Pardubice - TEAP, Pardubice	přímorožec arabský	2 000,00
Brück AM, Zámrsk	gekon obrovský	1 500,00
Junák, Hradec Králové	chameleon pardálí	1 000,00
Safari Cheer Cup	surikata	0,00
Celkem 17 institucí		**199 000,00**

Adoptivní majitelé a spolumajitelé, školy a školní kolektivy v roce 2015

Adoptivní majitel	Zvíře	Kč
ZŠ Týniště n. O.	hrošík liberijský	12 000,00
SOŠ veterinární, Hradec Králové	surikata	6 000,00
MŠ Holice	želva obrovská	5 000,00
1.soukromá ZŠ, Hradec Králové	leguán zelený	1 000,00
Školní družina Dubinka, Dubenec	želva obrovská	1 000,00
ZŠ a MŠ Jana Pavla II., Hradec Králové	chameleon pardálí	1 000,00
ZŠ na Habru, Hořice	chameleon pardálí	1 000,00
MŠ Přepeře, Turnov	čírka kropenatá	500,00
Celkem 8 škol		**27 500,00**

Adoptivní majitelé a spolumajitelé, jednotlivci v roce 2015

Adoptivní majitel	Zvíře	Kč
Holešínský Pavel, Šardice	lemur kata (5 x)	160 000,00
Kinami Ikuio, Tokio, Japonsko	nosorožec dvourohý	14 999,00
Nosková Markéta, Praha	žirafa síťovaná (2 x)	11 000,00
Karešová Blanka, Máslojedy	žirafa Rothschildova	10 000,00
Ladnar Martin, Nové Město n. M.	nosorožec tuponosý	10 000,00
Teplá Danuše, Náchod	lemur kata	10 000,00
Čulíková Jitka,	žirafa Jenifer	7 000,00
Řeháková Jana, Nová Paka	gorila Tadao	7 000,00
Svobodová Jana, Rudník	gueréza angolská	7 000,00
Šrůta Martin, Beroun	zebra Chapmanova (2 x)	6 500,00
Place Gabriela, Vrchlabí	surikata	6 000,00
Gobernač Petr, Pardubice	slon africký	5 000,00
Kubizňák Petr, Dvůr Králové n. L.	ovce kamerunská, pes ušatý, rosnička pruhovaná, surikata, hrošík liberijský, koza kamerunská, nosorožec dvourohý, lev	5 000,00
Fajt Jaroslav, Hradec Králové	zebra Grévyho	4 000,00
Kult Tomášek, Rtyně v Podkrkonoší	ara ararauna	4 000,00
Yasuda Itsuko a Hidemi, Tokio, Japonsko	zebra Grévyho	4 000,00
zaměstnanci Aries, Studenec	surikata	4 000,00
Běhalová Klára, Praha	zebra Chapmanova	3 000,00
Bergmanová Martina, Bakov n. J.	krokodýl čelnatý	3 000,00
Hanousková Nicole, Brno	hrošík liberijský	3 000,00
Horáček David, Nová Paka	žirafa síťovaná	3 000,00
Koláček Zdeněk, Strakonice	krajta tmavá	3 000,00
Matoušková Šárka, Žamberk	velbloud jednohrbý	3 000,00
Sucharda Lukáš, Nová Paka	žirafa Rothschildova	3 000,00
Šilhánová Vladimíra, Hradec Králové	bazilišek zelený	3 000,00
Věrčák Radek, Buštěhrad	lemur kata	3 000,00
Podlahová Miluše, Vodňany	gepard	2 400,00
Bachurová Lucie, Horní Jelení	sojkovec karmínovoocasý, leguan zelený	2 000,00
Čejková Lenka, Horní Počáply	levhart perský	2 000,00
Halířová Xenie, Turnov	turako chocholatý	2 000,00
Hamplová Lenka, Hradec Králové	pes hyenový	2 000,00
Kurtusová Inka,	levhart perský, slon africký, gorila, žirafa	2 000,00
Matušková Martina, Č.Lípa	gepard	2 000,00
Nosková Lenka, Pardubice	turako chocholaté	2 000,00
Opočenský František, Brandýs n. L.	přímorožec jihoafrický	2 000,00
Soukup Jiří, Jaroměř-Josefov	varan nilský, okapi	2 000,00
Šilhánová Vladimíra, Hradec Králové	sojkovec karmínovoocasý, drozdík bělotemenný, bazilišek zelený, koza kamerunská	2 000,00
Šlapáčková Kateřina, Mladá Boleslav	šimpanz	2 000,00
Šírová Jana, Jilemnice	žirafa Rothschildova, buvol pralesní	1 750,00
Štefáček Jan, Slatiňany	orangutan	1 600,00
Slaninová Monika, Náchod	lemur kata, gueréza angolská, gepard	1 500,00
Vinopal Vilém, Pardubice	hrabáč kapský	1 500,00
Umlaufová Jana, Opatovice n. L.	slon africký (2 x)	1 200,00
Bezstarosti Naděžda, Dolní Lánov	hrabáč kapský	1 000,00
Čapková Martina, Roztoky	chameleon pardálí	1 000,00
Čápová Věra, Kocbeře	rosnička pruhovaná	1 000,00

Adoptivní majitel	Zvíře	Kč
Čech Petr, Most	levhart perský	1 000,00
Čech Václav, Most	bongo	1 000,00
Drahoš Adam, České Heřmanice	chameleon pardálí	1 000,00
Dvořáková Karla, Pardubice	žirafa síťovaná	1 000,00
Gaudníková Jitka, Zdiby	nosorožec bílý	1 000,00
Gosmanová Karolína, Praha	gepard	1 000,00
Chválová Veronika, Nepolisy	agama vousatá	1 000,00
Jiranová Lenka, Hostinné	surikata, osel africký	1 000,00
Karbanová Jitka, Praha	žirafa síťovaná	1 000,00
Karvayová Petra ,	šimpanz	1 000,00
Klusáková Jana, Svitavy	lev	1 000,00
Kroužil Ondřej, Chrudim	slon africký	1 000,00
Krpoun Luděk, České Budějovice	gorila Tadao	1 000,00
Lukášová Ludmila, Vrchlabí	levhart perský	1 000,00
Man Michal, Odolena Voda	karetka novoguinejská	1 000,00
Melenová Malgorzata	surikata	1 000,00
Mrázková Petra, Praha	gekon obrovský	1 000,00
Novák Bořivoj, Vejprnice	žirafa síťovaná	1 000,00
Petrovická Diana, Chlumec n. C.	nosorožec dvourohý, nosorožec tuponosý	1 000,00
Rejman Petr, Vysoké Mýto	dahome	1 000,00
Roleček Aleš, Přelouč	žirafa Rothschildova	1 000,00
Řepka Rostislav, Hradec Králové	gepard	1 000,00
Štaud František, Hradec Králové	surikata	1 000,00
Toman Radek, Moravské Budějovice	krokodýl čelnatý	1 000,00
Grossová Vladimíra, Dobruška	gorila Tadao	850,00
Faldus Michal, Strážné	lev	750,00
Krejčová Gabriela, Vysoké Mýto	pes ušatý	750,00
Machková Andrea, Dvůr Králové n. L.	zebra Grévyho	750,00
Haismanovi, Hradec Králové	myšák hnědokřídlý	700,00
Hauptfleischová Iva, Rychnov n. K.	daman	700,00
Machatí Hana a Svatopluk, Jičín	kočkodan Campbellův	600,00
Bačáková Jitka, Praha	hrošík liberijský	515,00
Calta Martin, Praha 9	surikata	500,00
Černá Iveta, Hradec Králové	pralesnička	500,00
Dohnal Jakub, Trutnov	paovce hřivnatá	500,00
Doležalová Ivana, Holice v Čechách	hrošík liberijský	500,00
Dvorný Kamil, Rychnov n. K.	šimpanz	500,00
Genov Jiří, Bernartice u Trutnova	dikdik Kirkův	500,00
Hloušek Ladislav, Štoky	gepard	500,00
Horná Kateřina, Praha	šimpanz	500,00
Hostýnková Hana, Hradec Králové	dikdik Kirkův	500,00
Hrdý Zdeněk, Pardubice	orangutan	500,00
Hrústová Dagmar, Drahoraz	velbloud jednohrbý	500,00
Katrenčík Martin, Praha	koza kamerunská	500,00
Kellerová Šárka, Kutná Hora	perutýn krásnoploutvý	500,00
Kovaříková Zuzana, Svoboda n. Ú.	želva obrovská	500,00
Král Jan, Vyškov na Moravě	nosorožec dvourohý	500,00
Kuchařová Kateřina, Kobylice	surikata	500,00
Kukurová Katarina, Praha - Slanina Jakub	surikata	500,00
Ladmanová Lenka, Hradec Králové	hrošík liberijský	500,00

Adoptivní majitel	Zvíře	Kč
Lukášová Eva, Nová Paka	želva obrovská	500,00
Němečková Jana, Hradec Králové	serval, veverka kapská	500,00
Neradilová Diana, Přerov	slon africký	500,00
Nováková Eliška, Dvůr Králové n. L.	lemur kata	500,00
Ondráková Ivana, Brno	zebra Grévyho	500,00
Pekárková Nikola, Batňovice	veverka kapská	500,00
Pilát Tomáš, Praha	pes ušatý	500,00
Pipek Tomáš, Nová Paka	levhart perský	500,00
Pokorná Alena, Chotusice	lemur kata	500,00
Polák Pavel, Vysoké Veselí	polák proužkovaný	500,00
Poláková Kateřina, Vysoké Veselí	polák malý	500,00
Růžička Jaroslav, Třemošnice	surikata	500,00
Rýdlová Aneta, Úpice	surikata	500,00
Spišáková Pavla, Hradec Králové	slon africký	500,00
Starý Jindřich, Hostinné	tygr ussurijský	500,00
Stášová Aneta, Kamenice n. Lipou	adax	500,00
Svobodová Kateřina, Hradec Králové	lev	500,00
Šecová Daniela, Dvůr Králové n. L.	kočkodan Campbellův	500,00
Šedinová Jitka, Nedvězí	surikata	500,00
Šindlarová Eva, Praha 8	gepard	500,00
Šišáková Jitka,	surikata	500,00
Šrůtková Eliška, Jirny	okapi	500,00
Šťastná Kateřina, Všestary	pralesnička	500,00
Štědronská Petra, Praha	levhart perský	500,00
Šumberová Jana, Hradec Králové	surikata	500,00
Vaňková Julie, Trutnov	lemur kata	500,00
Trojáček Bohumil, Hlavečník	gorila Tadao	400,00
Celkem 123 jednotlivců		**366 660, 00**

Hrabáč kapský, přes svoji noční aktivitu, patří mezi nejzajímavější zvířata. Jeho prvním adopčním spolumajitelem v naší zoo je paní Naděžda Bezstarosti. (zč)

Sponzoring a dary

H. Dvořáková, J. Hyjánek

Surikaty se o svá mláďata pečlivě starají. (zč)

Dary, sponzoring a reklamní plnění pro naši zoologickou zahradu v roce 2015 dosáhly ve výnosu z peněžních darů a placené reklamy částky 4 255 303 Kč. Ve výnosu z nepeněžních darů a barterových reklam částka dosáhla výše 413 026 Kč.

Tímto bychom chtěli poděkovat všem, kteří podporují naši práci a tím chov a záchranu ohrožených druhů zvířat naší planety. Pomocí těchto darů jsme schopni realizovat záchranné projekty, které jsou nedílnou součástí hlavních aktivit každé zoologické zahrady.

Peněžní dary v roce 2015 (údaje v Kč)

Dárce	Částka	Účel daru
ČSOB a. s., Praha	1 000 000,00	financování provozu zoo v roce 2015
Pan Jiří Koláček, Boskovice	1 000 000,00	výstavba expozice afrických nosorožců
Nadace ČEZ, Praha	300 000,00	"informační a vzdělávací systém"
Anonymní dárci	199 201,44	ochrana zvířat a životního prostředí
Paní Marie Sixtová, Kolín (dědictví)	176 433,00	ochrana zvířat a životního prostředí
Unilever ČR, spol. s r.o., Praha	100 000,00	ochrana zvířat a životního prostředí
RNDr. Dana Holečková, DKnL	27 200,00	ochrana zvířat a životního prostředí
Plynosklad s.r.o., Pardubice	25 000,00	ochrana zvířat a životního prostředí
Pan a paní Čejkovi, Horní Počáply	15 000,00	ochrana zvířat a životního prostředí
Ing. Tomáš Hajnyš, DKnL	9 700,00	ochrana zvířat a životního prostředí
Československý lev, Hradec Králové	5 000,00	ochrana zvířat a životního prostředí
Paní Radmila Gareisová, Pardubice	5 000,00	ochrana zvířat a životního prostředí
Pan František Novák, Pardubice	5 000,00	ochrana zvířat a životního prostředí

Nepeněžní dary v roce 2015 (údaje v Kč)

Dárce	Hodnota daru	Forma daru
ZOO Pairi Daiza. Belgie	5 000,00	nosorožec tuponosý jižní
Pan J. Glatta, Nehvizdy	3 000,00	holub, kur
ZOO Woburn, Anglie	3 000,00	lev (3 x)
ZOO Liberec	2 000,00	zebra Chapmanova
ZOO Arnhem, Holandsko	2 000,00	zebra Böhmova
ZOO Peaugres, Francie	2 000,00	gepard (2 x)
ZOO Köln, Německo	1 900,00	kachnice, čejka, frankolín
Pan Laušman, Miletín	1 800,00	myš bodlinatá
Tierpark Berlin, Německo	1 500,00	zejozob africký
ZOO Liberec	1 000,00	buvolec běločelý
ZOO Wroclaw, Polsko	1 000,00	voduška jelenovitá
ZOO Le Pal, Francie	1 000,00	nyala nižinná
ZOO Lipsko, Německo	1 000,00	dikdik
ZOO Rotterdam, Holandsko	1 000,00	kudu
ZOO Dresden, Německo	1 000,00	nesyt africký
ZOO Praha	600,00	kladivouš, krkavec
ZOO Lešná	500,00	banánovec obecný
Pan F. Schmidt, Německo	500,00	želva skalní
Farma Aves, Uhlířské Janovice	500,00	perlička
ZOO Poznaň, Polsko	500,00	osinák africký
Anonymní dárci	300,00	myška africká
ZOO Olomouc	135,00	korálnatci
Pan M. Smrček, DKnL	100,00	blavor žlutý
Pan P. Malinský, Křižanov	100,00	snovač žlutý
Pan Otradovec, Praha	60,00	tlamovec
Euro Mall Hradec Králové Real Estate, s.r.o.	100 000,00	krmivo
Pan František Weiss, Milčice 94, Pečky	32 500,00	pšenice
UNILEVER ČR, Praha	30 258,20	čisticí prostředky

Nefinanční reklama v roce 2015

Partner	Kč	Plnění za poskytnutou reklamu
Dostihový spolek a.s., Pardubice	50 000,00	reklamní tabule na dostihovém závodišti
GOLEMGROUP, s.r.o., Letohrad	40 000,00	inzerát v časopise Abeceda bydlení
GOLEMPRESS, s.r.o., Letohrad	40 000,00	inzerát v novinách GOLEMPRESS
Miroslav Kocián, A+M Borovnička	20 662,00	údržba bazénů v hotelu a kempu
Pardubický kurýr spol. s r.o.	20 662,00	reklama v časopise Pardubický kurýr
LP Komfort s.r.o., Praha	17 028,00	dodávka pracovních oděvů
Šikland a.s., Zvole nad Pernštejnem	15 000,00	reklamní tabule v areálu Šilkova mlýna
BEAS, a.s., Hradec Králové	14 595,00	dodávka krmiva - tvrdé pečivo
Hvězdárna v Úpici	826,00	reklamní tabule ve hvězdárně

Výnosy z reklamy v roce 2015 - finanční

Partner	Kč
Lesy České republiky, s.p., Hradec Králové	400 000,00
Československá obchodní banka, a.s., Praha	248 000,00
ČEZ, a.s., Praha	200 000,00
Plzeňský Prazdroj a.s., Plzeň	150 000,00
Coca-Cola HBC Česká republika, s.r.o.	149 918,00
UNILEVER ČR, spol. s r.o., Praha	50 000,00
EKO-LAB Žamberk spol. s r.o.	49 586,00
ATAS elektromotory Náchod a.s.	30 000,00
Adventura s.r.o., Praha	25 000,00
BOBY - FLEISCH spol. s r.o., Dolní Brusnice	22 000,00
Město Dvůr Králové nad Labem	20 000,00
ZPA Smart Energy s.r.o., Trutnov	12 500,00
J. Seidl a spol. s.r.o., Dvůr Králové n. L.	12 000,00
I. SPZ s.r.o., Pardubice	9 984,00
JUTA a.s., Dvůr Králové n. L.	5 000,00
Mach drůbež, a.s., Litomyšl	3 781,00

Pozvání na výroční setkání přátel a příznivců zoo přijala také chargé d'affaires DR Kongo v ČR paní Albertine Milebwe Kabambi. (zč)

NATURA VIVA 2015

Jaroslav Hyjánek

Výroba nového informačního systému. (zč)

Občanské sdružení NATURA VIVA, jehož hlavním cílem a náplní je podpora environmentálního vzdělávání široké veřejnosti a podpora záchranných projektů ZOO Dvůr Králové, se v roce 2015 na základě Nového občanského zákona formálně přejmenovalo na NATURA VIVA z. s. (zapsaný spolek).

S touto změnou souvisela také úprava stanov tak, aby byly splněny podmínky dané novým občanským zákoníkem. Ke změnám v hlavní činnosti a poslání, nyní již zapsaného spolku, nedošlo. Nadále je hlavním smyslem spolku NATURA VIVA podpora zoologické zahrady ve Dvoře Králové nad Labem a vzdělávání veřejnosti ve vztahu k přírodě.

V roce 2015 příjmy spolku dosáhly 82.50 Kč. Výdaje činily 1 620 Kč (jedná se o bankovní poplatky spojené s vedením účtu spolku).

K 31. 12. 2015 spolek disponuje prostředky ve výši 128 849,02 Kč uloženými na běžném a spořícím účtu v ČSOB.

Spolek, dříve občanské sdružení, za dobu své aktivní činnosti získal finanční prostředky ve výši 6 499 864 Kč a to na realizaci svých hlavních cílů.

V roce 2015 spolek bohužel nebyl úspěšný v získání prostředků prostřednictvím darů, grantů či dotačních příležitostí.

Zoologie

Pavel Moucha, Irena Čiháková

Vyhlížím hrochy. (zč)

V následujících přehledech od jednotlivých zoologů jsou uvedeny nejzajímavější a nejpodstatnější události, které rok 2015 na zoologii přinesl. V závěru přehledu jsou podrobné tabulky. V nich je možné najít kolik a kterých zvířat v zoo bylo v uvedeném roce chováno, jak se měnily jejich stavy. Ze souhrnné tabulky je patrné, že kolekce chovanců zoo je stabilní. Počet druhů se pohybuje již dlouhodobě kolem čísla 330 a počet kusů je vždy mírně přes 2000. V porovnání počátku a konce roku 2015 se počet druhů změnil o 1,2% (4 druhy) a počet kusů o 0,86% (18 ks). Podobně vypadá i porovnání posledních několika let. Tato čísla ale vůbec nic neříkají o druhovém složení, kdy jedny druhy jsou nahrazeny jinými. Takových změn proběhlo několik. Podrobněji je vše dohledatelné v následujících tabulkách.

Jedna významná změna se udála i v rámci řízení chovů některých druhů. Na jaře byla zoo po téměř pěti letech znovu přijata do Evropské asociace zoologických zahrad a akvárií (EAZA). Stalo se tak po návštěvě kontrolní komise, ta proběhla v únoru 2015. Komise ve své zprávě doporučila přijetí zoo a z rozhodnutí řídícího výboru byla zoo přijata za dočasného člena. Zároveň bylo zoo doporučeno realizovat některé zlepšení v oblasti péče o zvířata a vzdělávání zaměstnanců. Po realizaci těchto doporučení (nejpozději do dvou let) si zoo může zažádat o změnu členského statutu z dočasného v plného člena. Návrat do EAZy sebou přinesl především tu skutečnost, že chov více jak 40 druhů našich zvířat je celoevropsky koordinován na úrovni EEP (Evropský záchovný program) nebo ESB (Evropská plemenná kniha). Cílem těchto programů je především udržení co nejširší genetické diverzity sledovaných druhů v rámci celoevropské populace. V praxi to znamená, že o veškerých chovatelských plánech a tím spojených přesunech zvířat, rozhoduje skupina odborníků (TAG) a její rozhodnutí jednotlivým zahradám sděluje koordinátor druhu.

Práce ošetřovatelů. (zč)

Hlavní zoolog RNDr. Pavel Moucha a Inka Čiháková, která vede evidenci zvířat.

Šelmy a malí savci

Gabriela Linhart, Radek Hlávka, Michal Podhrázský

Ve výběhu lvů mohou návštěvníci vidět dvojici lvů berberských. Jedná se o tříleté bratry Napoleona a Barta. (sj)

Kočkovití (*Felidae*)

Lev (*Panthera leo*) - Nejvýraznější novinkou roku 2015 nejen ze zoologického, ale i provozního hlediska, bylo zahájení lvího safari. Na jaře k našim stávajícím tříletým berberským lvům Napoleonovi a Bartovi přibyli tři kastrovaní samci z britského Woburnu a čtyři kastrované samice z holandské zoo v Arnhemu. Všechna nově příchozí zvířata měla ve svých předešlých domovech zkušenost s provozem safari – automobily návštěvníků. V květnu byl dokončen nový pavilon lvů a přilehlé výběhy.

Na rozdíl od areálu klasické pěší části zoo, kde je povolen vstup i pro psy návštěvníků, do lvího safari psi nesmějí. Proto byly na začátku safari trasy postaveny „odkládací“ boxy pro psy opatřené miskou s vodou a zajištěné zámkem. Během sezony byly hojně využívány.

Na počátku roku jsme museli utratit naši jedinou zbývající patnáctiletou samici indických lvů Avani z důvodu jejího dlouhodobě se zhoršujícího zdravotního stavu a nemožnosti dalšího chovu či expozičních účelů.

Tygr usurijský (*Panthera tigris altaica*) – Na základě doporučení EEP koordinátora a Amur Tiger Global Species Management Plan byli chovný samec Jupiter a jeho dcera Patricie v březnu transportováni do USA (Minnesota). I přes velkou vzdálenost jsme

s jejich současnými ošetřovateli dosud v kontaktu, abychom mohli diskutovat konkrétní specifika týkající se jejich chování, potravy apod. V únoru byl do Zoo Plzeň deponován mladý samec Tiber. V deponaci nadále zůstávají ještě Samec Oliver (Zoo Ohrada) a samice Nina (Zoo Tábor). Ve Dvoře Králové byl tak chov tygrů z důvodu zastarávajících chovných podmínek a celkové africké koncepce zahrady ukončen.

Levhart perský (*Panthera pardus saxicolor*) – do začátku roku 2015 jsme vstoupili s pěti levharty, z nichž čtyři byli, podle vyjádření EEP koordinátora, poddruhovými kříženci. Mladý sourozenecký pár odchovaný v roce 2013 odešel v únoru do Polska. U chovného samce Taiana i mladé samice Sáry nebylo doporučeno z důvodu jejich hybridního původu další krytí nebo přesun do jiného zařízení. Během celého průběhu roku probíhal intenzivní dialog s EEP koordinátorem za účelem řešení vzniklé situace, neboť se tak cenná (a ne již nejmladší) chovná samice Jacquelina dostala do nechtěné reprodukční izolace. Ke sklonku roku jsme dostali doporučení dovézt chovného samce ze Soči a zdá se, že se i otevírají možnosti na přesun samce Taiana a samice Sáry do nových domovů.

Gepard (*Acinonyx jubatus*) – pro gepardy byl rok 2015 velmi příznivý. Samice Darili úspěšně odchovala všech pět koťat. Matka s půlročními mláďaty byla přestěhována z chovného zázemí na pro veřejnost dostupnější šelminec, kde byla celá šestice zvířat

Levharti perští našli pod vánočním stromečkem slaměné hračky. (sj)

jedním z nejatraktivnějších prvků klasické části zoo. Dva odchovaní samečci by měli na jaře 2016 odejít do polských Katowic, jedna samička do rakouského Salzburku a dvě dcery Darili zůstanou nadále ve Dvoře jako budoucí chovné samice. Jejich otce, samce Nescia mohli návštěvníci vidět po celou sezonu v safari části zoo. Dva mladí samci Swen a Hawa (odchov z roku 2013) odjeli v létě do Zoo Belgrade. Na podzim jsme na doporučení EEP koordinátora přijali dva mladé chovné samce z francouzské Zoo Safari de Peaugres. Navzdory napínavé druhé polovině roku 2014 se počet gepardů v naší zoo navýšil na současných 9 jedinců (pět samců a 4 samice) a z hlediska chovu můžeme být snad již do dalších měsíců optimističtí.

Serval (*Leptairus serval*) – náš pár devatenáctiletého Batula a osmnáctileté Hýty se těší stále dobrému zdraví. Letos dostali nový výběh – z původního 200m2 výběhu, který střídavě sdíleli s cibetkou, byli přestěhováni do více než 300m2, ve kterém je kromě travnaté plochy, parkosů, rostlých stromů a keřů i rozsáhlá písečná plocha částečně stíněná borovicemi.

Karakal (*Caracal caracal*) – Na jaře tohoto roku jsme poprvé po předcházejícím „oťukávání“ s napětím spojili mladou samici Keiru a chovného samce Mazuriho. Vztah obou zvířat byl od počátku proměnlivý, střídaly se dny, kdy samice jevila zájem o samce, který ji zcela ignoroval nebo se před ní schovával, a naopak, kdy samec vyhledával společnost Keiry a ta ho „vítala“ vrčením. Přes tyto rozpačité začátky došlo k úspěšnému páření. Následovala trvale zvýšená agresivita ze strany samice, a proto byl Mazuri oddělen, a po zbytek roku umístěn v sousedním výběhu, odkud měl přehled jak o samici tak dvou mláďatech (samec a samice), která se narodila v květnu.

Promykovití (*Herpestidae*)

Surikata (*Suricata suricatta*) – na jaře byl do chovné skupiny o sedmi samicích zapojen nový samec afrického původu. Jeho začleňování do skupiny nebylo lehké, protože samec jevil od začátku poměrně silné vazby na člověka a před samicemi vlastního druhu měl velký respekt. Jeho příchod rozvířil i sociální vztahy mezi samicemi. Postupem roku bylo několik z nich dominantní samicí ze skupiny vyhnáno. Na sklonku roku nejstarší ze samic porodila pět mláďat (3 samičky a dva samečky), která byla ve venkovním výběhu úspěšně odchována. Oproti loňsku bylo z expozičního hlediska novinkou tohoto roku společné sdílení výběhu surikat se třemi samci veverky kapské.

Mangusta liščí (*Cynictis penicillata*) – během roku 2015 došlo ke dvěma vrhům. V únoru se narodila 4 mláďata, z nichž jedno uhynulo několik dní po porodu a druhé, sameček, uhynul na náhlý kolaps v pěti měsících. V květnu se pak narodily 3 samičky. 3 odchovky (2.1) z roku 2014 odešly k soukromému chovateli. Na konci roku je tak ve skupině mangust liščích sedm zvířat – chovný pár a pět loňských mláďat.

Mangusta trpasličí (*Helogale parvula*) – v chovné pětičlenné skupině mangust trpasličích nedošlo v roce 2015 k odchovu mláďat. V průběhu roku jsme proto oddělili

Významným okamžikem roku 2015 se stalo narození vůbec prvních mláďat karakalů v ZOO Dvůr Králové. (sj)

Výběh surikat patří mezi nejoblíbenější cíle návštěvníků zoo. (sj)

Sameček a samička šakalů čabrakových jsou velmi plaší a často se snaží před zraky návštěvníků skrývat. (sj)

V první polovině roku se hyeny přestěhovaly do nového výběhu s bazénkem. (sj)

mladšího ze samců a do zoo přijali mladý sourozenecký pár, abychom v roce 2016 sestavili dva nové páry/skupiny, z nichž jedna – perspektivní - bude do budoucna dál pobývat v expoziční vitríně pavilonu šelem.

Promyka červená (*Galerella sanguinea*) – nový chovný pár je zatím umístěn v zázemí zahrady. Během roku 2015 jsme zaznamenali dvakrát vrh mláďat, podařilo se odchovat jedno mládě - samičku z druhého vrhu.

Psovití (*Canidae*)

Pes hyenový (*Lycaon pictus*) – u tohoto druhu v tomto roce dál stagnoval chov, neboť kromě držení dvou kastrovaných starých samic jsme navíc v dubnu přišli o samce Jamese, který musel být utracen z důvodu rozsáhlého nádoru v dutině břišní. Během celého roku jsme ve spolupráci s koordinátorem EEP hledali nová zvířata pro vzkříšení chovu těchto vzácných šelem v královédvorské zoo. Výsledkem naší snahy a nadějí pro nadcházející rok byl listopadový příchod dvouleté feny Fiony z Říma a příslib brzkého doporučení samce nebo samců koordinátorem.

Pes ušatý (*Otocyon megalotis*) – v lednu uhynul chovný samec, v expoziční části psince po dobu sezony byly 3 samice – odchovky Ami a Tytu a jejich matka Temprens. Na podzim přišel do naší zahrady nový mladý sameček z polského Krakova. Jeho aklimatizace v novém prostředí neprobíhala nejoptimálněji, jevil známky velkého stresu, ke kterým se přidružily i zažívací potíže. Později se podařilo jej spojit se samicí Tytu a po zbytek roku obě zvířata prospívala bez problémů. Oddělené samice Temprens a Ami zatím zůstávají v zázemí. Po dohodě s koordinátorem pravděpodobně příští rok odejdou za vhodným chovným samcem do jiné zoo.

Fenek (*Vulpes zerda*) – u staršího páru fenků v expoziční části neproběhly žádné změny. Rovněž v současnosti deponovaný pár u soukromého chovatele se těší navzdory svému věku dobrému zdravotnímu stavu.

Šakal čabrakový (*Canis mesomelas*) – Obě zvířata jsou velmi plachá. V období zvýšené návštěvnosti zoo se prakticky neukazují. Vybudovali si ve výběhu hlubokou noru, kterou často pobytově využívají. Nijak jsme do jejich chování nezasahovali, abychom jim poskytli maximální klid na případné rozmnožovací aktivity. Přesto jsme u šakalů během roku nezaznamenali ani páření ani odchov.

Hyenovití (*Hyaenidae*)

Hyena skvrnitá (*Crocuta crocuta*) – v první polovině roku dostaly hyeny nový prostorný výběh s bazénem a brouzdalištěm na pavilonu šelem, který vznikl spojením původních dvou výběhů po tygrech. Kvůli stále se nedařícímu odchovu jsme započali intenzivnější komunikaci s kolegy ze zoo v Lipsku, kde mají s odchovy hyen bohaté zkušenosti, a zavedli některé změny, které by mohly ke zvýšené sexuální aktivitě u hyen vést. Přestože na podzim bylo pozorováno páření, ani v tomto roce k narození mláďat nedošlo.

Po více než 10 letech se podařilo do zahrady přivézt návštěvnicky atraktivního a v podmínkách evropských zoo ne zcela běžného představitele čeledi *Mustelidae* – medojeda kapského (Mellivora capensis). Pražská zoo k nám deponovala dospělého samce, který většinu svého života strávil společně se svou sestrou v Izraeli. Závěrem roku byl medojed umístěný v zázemí karantény. Rok 2016 bude tak u tohoto druhu ve znamení zařízení vhodného výběhu a snahy získat vhodnou samici.

Cibetkovití (Viverridae) – oba druhy této čeledi jsou chovány na psinci v klasické části zoo. V únoru uhynula 15 letá samice cibetky africké (Civettictis civetta). Novou vhodnou samici se ke stávajícímu samci přivézt zatím nepodařilo. U druhu ženetek tečkovaných (Genetta genetta) došlo k porodu dvou mrtvých mláďat. O úspěšný odchov budeme usilovat i v roce 2016.

Hlodavci – Nejnápadnějšími zástupci této skupiny se stali v roce 2015 nově přivezení dikobrazi jihoafričtí (*Hystrix africaeaustralis*). Reprodukčně aktivní mladý pár přivedl na svět 3 vrhy. Dikobrazí rodina obývá dočasně jeden z výběhů na šelminci. Doufáme, že se v příštím roce podaří dokončit expoziční výběh přiléhající k dětské části zoo.

Osinák africký (*Atherurus africanus*) - první osinák dorazil do zoologické zahrady v prosinci 2014, jednalo se o mladého samce odchovaného u soukromého chovatele v Německu. Samice k tomuto samci dorazila po třech měsících v únoru. Po odkaranténování se podařilo pár úspěšně spojit. Vzhledem k tomu, že se jedná o noční živočichy, a u nás obývají denní expozici, tak jsme u nich žádné projevy agrese či vlídnosti nezaznamenali. Samec se samicí bez problému obývají jednu boudičku. 12. 9. 2015 nalezly chovatelky samici vystěhovanou z boudičky od samce pod jiným úkrytem, v tomto úkrytu měla jedno mládě. Rozhodli jsme se, že pár necháme spojený. Mládě zdárně rostlo a po třech týdnech od narození jsme zaregistrovali přesunutí samice s mládětem do boudičky k samci. Mládě bylo ve věku jednoho a půl měsíce poprvé zkontrolováno a očipováno, jedná se o samečka. Celá rodinka je bez problému chována ve společné expozici s párem talapoinů severních. V prvních 14 dnech byli talapoini od osináků odděleni, protože pravidelně slézali na zem a prozkoumávali mládě v úkrytu.

Veverka kapská (*Xerus inauris*) – u tohoto druhu jsme zaznamenali třikrát porod, současný stav je 22 jedinců. Úspěšně se podařilo do stávající chovné skupiny začlenit nový pár z Afriky. Nově jsme umístili 3 samce veverky kapské do výběhu k surikatám. Zdá se, že toto soužití prospívá dobře.

Krysa obrovská (*Cricetomys gambianus*) – letos došlo k úhynu jedné ze samic. Stávající pár obývá nokturno část Vily společně se samcem damana stromového.

Kolekci hlodavců doplňují taxony myš bodlinatá (*Acomys cahirinus*) a myška africká (*Mus minutoides*).

Vůbec poprvé v historii českých a slovenských zahrad se v ZOO Dvůr Králové na začátku září podařilo odchovat osináka afrického. (sj)

Oddělení šelem (zleva): RNDr. Gabriela Linhart Ph.D.,, Jaroslava Hofmanová, Iva Váhalová, Lucie Pavlačíková, Iva Hajná, Zdeňka Petržílková, Radek Hlávka Bc., Zdena Hlávková, Galina Žižková.

Kopytníci

Luděk Čulík, Jiří Hrubý

Mládě osla afrického domácího. (sj)

Významné odchovy

V roce 2015 se narodilo ve stádech kopytníku 181 mláďat v 28 druzích. Mezi významná narození patří 2 nosorožci dvourozí, 6 antilop koňských, 7 antilop vraných, 3 bonga, 7 buvolů kaferských, 7 vodušek abok, 2 pakoně běloobradí, 5 přímorožců šavlorohých, 2 zebry bezhřívé, 3 zebry Böhmovy, 1 zebra damarská, 6 zeber Grévyho, 5 zeber Hartmannové, 5 žiraf Rothschildových, 15 sitatung, 10 kudu malých, 10 nyal nížinných, 8 impal, 5 antilop skákavých, 2 dikdici, 3 gazely Thomsonovy a 3 buvolci běločelí.

Nová zvířata v zoo

Chovné skupiny byly v letošním roce doplněny díky nově se rozvíjející spolupráci s koordinátory a vedoucími plemenných knih o důležité jedince do chovu. Během roku jsme dovezli: 1,0 adaxe ze Zoo Hannover, 1,0 přímorožce jihoafrického ze Zoo Olomouc, 1,0 zebru Böhmovu ze Zoo Arnhem, 1,0 zebru Hartmannové ze Zoo Ústí nad Labem, 1,0 nosorožce tuponosého jižního ze Zoo Pairi Daisa, 1,0 osel Poitou ze Zoo Vyškov, 1,0 zebra Chapmanova ze Zoo Plzeň, 1,0 štětkoun africký ze Zoo Osnabrück, zapůjčen byl 1,0 hrošík liberijský ze Zoo Olomouc, 3,3 gazela Thomsonova ze Zoo Rotterdam a Arnhem, 1,0 nyala nížinná ze Zoo Le Pal, 1,0 dikdik ze Zoo Lipsko, 1,0 antilopa skákavá ze Zoo Amsterdam, novým druhem bylo 1,1 ovce somálská od soukromého chovatele a snad nejdůležitějším příchodem byl 1,0 kudu malý ze Zoo San Diego.

Nosorožci

V chovu nosorožců došlo k několika změnám a to hlavně v případě nosorožců tuponosých. Smutnou zprávou byl červencový úhyn poslední námi chované samice

severního poddruhu nosorožce tuponosého. Samice Nabiré se již delší dobu potýkala se zdravotními problémy v podobě velké cysty na vaječnících. Tu jsme se snažili odstranit ve spolupráci s týmem IZW Berlin, který se specializuje na reprodukci divokých zvířat. O závažnosti a rozsahu tohoto onemocnění jsme se však přesvědčili až po úhynu zvířete, kde bylo zřejmé, že nebyla reálná šance na úspěšné odstranění této cysty. Bylo však odebráno několik sad biologických vzorků, které jak doufáme, budou v budoucnu základem nové generace severních tuponosých nosorožců.

Po úhynu samice Nabiré jsme se více začali soustřeďovat na budoucnost chovu jižních tuponosých nosorožců v naší zoo. Samice Jessika byla dlouhodobě spojena a se samcem Natalem, který je již velmi starý a zde přes řadu pokusů k páření nedošlo. A protože jsme zatím žádného jiného samce neměli k dispozici, byla Jessika také zapojená do projektu na záchranu severních tuponosých nosorožců. Ve spolupráci s IZW Berlin bylo provedeno několik pokusů o odběr oocytů a tyto pokusy byly úspěšné. Tato metodika by měla být v budoucnu využita právě pro severní tuponosé nosorožce. Situace se změnila na podzim, kdy k nám v rámci chovného programu EEP byl přidělen osmiletý samec Pamir, který dorazil ze Zoo Pairi Daiza v Belgii. Krátce po příjezdu byl spojen se samici Jessikou a doufáme, že tento pár by v příštím roce mohl položit základ k znovuobnovení chovu jižních tuponosých nosorožců v naší zoo.

V chovu nosorožců dvourohých rok 2015 začal pro nás velmi náročným, ale zároveň velmi příjemným obdobím. Na konci ledna se v rozmezí 17 hodin narodila dvě mláďata, kdy je hlavně samec Joul, jehož matkou je 31 letá samice Jessi, která se před touto březostí potýkala se závažnými zdravotními problémy, malým zázrakem. Druhým mládětem je samička Molly, kterou přivedla na svět samice Maisha. Tento úspěch nás nijak neukolébal a dále jsme pokračovali v chovatelské práci, což vyústilo ke třem potvrzeným březostem ke konci roku. První dvě jsou samice Eva a Jasmína, naše mladé samice, které čekají své první mládě, tou třetí potvrzenou březostí je zkušená samice Jola. Přesto jsme nevyčerpali všechny možnosti a další spojování budou pokračovat i v následujícím roce.

Zebry a osli somálští

V loňském roce jsme do chovu zapojili u zeber damarských nového hřebce Dubeho, který přišel ze ZOO Kerkrade, a v roce 2015 se po něm narodilo první hříbě.

U zeber bezhřívých v chovu úspěšně pokračuje hřebec Marty ze zoo Liberec, po kterém se narodila další dvě hříbata.

Také u zeber Hartamannové pokračoval úspěšný chov, kdy se narodilo 5 hříbat po hřebci Nelsonovi. Jsou to jeho poslední hříbata, protože do chovu bude v dalších letech připuštěn nový hřebec Urbi, pocházející z chovu v ZOO Ústí nad Labem.

Zebry Grévyho přivedli na svět 6 hříbat, která jsou všechna po hřebci Ernestovi. I ten již nebude do budoucna zasahovat do chovu a na jeho místo přijde hřebec nový, který bude doporučen na další léta koordinátorkou chovu.

Chov oslů somálských byl na několik let přerušen z důvodu nedostatku nových chovatelů a tudíž i problémů s umístěním jedinců. V roce 2016 bude počet našich klisen snížen a zbylé, které jsou geneticky vhodné k našemu hřebci Aidinimu, budou zapojeny do chovu.

Štětkouni a prasata savanová
V chovu štětkounů došlo k významnému posunu. Hned počátkem roku k nám byl v rámci chovného programu doporučen nový samec Kidigo, který dorazil ze Zoo Osnabrück. Následně došlo k novému složení dvou páru. Tato změna přinesla první úspěch, i když jen částečný, před koncem roku, kdy samice Viktorka porodila historicky první mládě v Zoo Dvůr Králové. Matka byla však nezkušená a mládě se nepřisálo, což vedlo k jeho úhynu následující den. Krátce poté však došlo znovu k páření a doufáme, že příští rok bude úspěšnější.

Skupina prasat savanových se úspěšně zabydlela na pavilonu nosorožců a na jaře byla spojena se skupinou nosorožců tuponosých. Od tohoto kroku jsme si slibovali nejen zatraktivnění expozice nosorožců, ale poskytnutí mnohem většího prostoru prasatům savanovým, což se splnilo a obě skupiny spolu fungují bez problémů.

Okapi a žirafy
V roce 2015 došlo v chovu okapi k jedné změně. Na doporučení koordinátora odešla samice Ebony do ZOO v Basileji, kde se bude moci zapojit do chovu. Doufáme, že koordinátor doporučí v dohledné době k našemu samci Ewangovi vhodnou samici, aby i náš započatý chov mohl dále pokračovat.

Chov žiraf je v Evropě v celkovém útlumu, na který jsme museli reagovat i my. Populace se za léta natolik rozrostla, že je problém s umístěním nejen samců, ale i samic. Proto některé zoologické zahrady přistoupily na podávání antikoncepce, či dokonce kastrace. Po úhynu chovného samce Jitu u žiraf síťovaných, jsme se rozhodli pozastavit chov na dva roky a až poté přivézt nového chovného samce, který bude kompatibilní ke všem našim samicím, a jeho potomci budou umístitelní v jiných zařízeních. K našemu rozhodnutí přispělo i to, že jsme započali s přístavbou zimní haly pro žirafy k stávajícímu pavilonu. V situaci kdy budou v okolí pavilonu probíhat stavební práce a manipulace se žirafami bude velmi náročná, by nebylo moudré dovézt nového jedince a zkoušet ho zapojit do skupiny. Výhodou nové haly bude, že návštěvníci konečně uvidí žirafy i v zimním období.

V chovu žiraf Rothschildových je stále v chovu samec Tommy pocházející ze ZOO Rhenen, ale jeho geny už jsou díky početné skupině jeho družek v žirafím světě natolik rozšířené, že je čas jej z chovu vyřadit. Koordinátor doporučil jen pár samic, s kterými může mít Tommy ještě mláďata a pak přijde čas na samce nového. Tommy je v chovu již od roku 2004 a narodilo se po něm 35 mláďat.

Antilopy
V posledních letech máme setrvalé úspěchy v chovu jak antilop koňských, tak také vraných. Nebylo tomu tak ale vždy. Antilopy vrané v minulosti trpěly vleklými

Během podzimního Týdne duchů si některá zvířata v zoo pochutnávala na dýňových specialitách. (sj)

Díky dlouhému jazyku a své výšce dosáhnou žirafy i na nejvyšší větvičky stromů. (sj)

Jedno z mláďat antilopy bongo roku 2015. (sj)

Samčí půtky u kudu malých. (sj)

průjmovými onemocněními a hynuly. Díky přijatým zoohygienickýcm opatřením, odborné veterinární péči a zejména kvalitní, vyvážené krmné dávce se situace zlepšila.

V chovu bong jsme v loňském roce neměli mnoho úspěchů, rok 2015, nám to však vynahradil. Narodila se nám tři zdravá mláďata, která velice dobře prosperují. I zde se chystáme k výměně samce. Koordinátorem bude vybrán nový, který nahradí samce Bruna. Bruno má ve stádě už samičí potomky a tak by docházelo k nežádoucí příbuzenské plemenitbě.

Stádo přímorožců šavlorohých bylo v loňském roce spojeno s novým samce Polákem ze ZOO Wroclav. V roce 2015 se po něm narodila již první mláďata. Chov bude nadále pokračovat podle doporučení koordinátorky a vhodní samci se budou ve skupině pravidelně střídat.

Chov pakoní běloocasých, měl v roce 2014 pauzu a do stáda nebyl zapojen samec. V roce 2015 už jsem samce Tatina do stáda připustili a v nadcházejícím roce se dočkáme opět mláďat.

Stádo pakoní bělobradých se letos v safari rozrostlo o dva odchovy, po dovezeném samci Edovi, který pochází ze ZOO Arnhem, se narodila první mláďata.

Chov všech druhů vodušek je v naší zoo také řízen a do početných stád jsou samci připouštěni většinou jednou za dva roky. U vodušek abok byl na svou poslední sezónu spojen samec Rocky, kterého by měl v příštím roce nahradit opět nový samce dle doporučení koordinátora chovu.

Rok 2015 byl výjimečný pro chov gazel Thomsonových. V rámci spolupráce se Zoo Arnhem a Rotterdam byl náš chov rozšířen o šest nových zvířat (3 samce a 3 samice). Tento krok nám umožnil začít naplňovat naši strategii chovu, kdy bylo našim cílem sestavit stabilní chovnou skupinu, která by se rozmnožovala, zároveň však jsme přistoupili k sestavení samčí skupiny. Tu jsme využili jako záložní skupinu samců potenciálně využitelnou do chovu, jak se ukázalo později nejen pro naši zoo, ale zároveň se nám podařilo zatraktivnit výběh kudu velkých a buvolců běločelých, kam byla tato skupina vypuštěna.

O poznání hůře je na tom chov gazel dama. Již jako jediní v Evropě chováme poddruh gazelu červenokrkou, což má za následek, že skupinu není možné doplnit novými zvířaty. Navíc se celé stádo potýká s vleklými zdravotními problémy a neustále se zmenšuje, tudíž výhled do budoucnosti není úplně optimistický.

Tento rok byl ve znamení nových zkušeností, kdy jsme se již fungující smíšené expozice snažili doplnit a zatraktivnit převážně samčími skupinami již u nás chovaných druhů. Došlo tak k rozšíření samčích skupin kudu velkých a malých, kdy bylo poprvé možno vidět ve výběhu na „Valu“ čtrnáct samců těchto impozantních antilop. Další samčí skupinou bylo pět samců nyal nížinných, kteří byli umístěni do výběhu zeber Grévyho a žiraf

Rothschildových. Tato skupina zde vydržela asi do poloviny léta, kdy se bez našeho souhlasu přestěhovala do výběhu nosorožců, kde bez problémů fungovala s nosorožci tuponosými a prasaty savanovými. Zde by proto měli být k vidění i příští rok.

Velmi důležitým krokem pro chov kudu malých v Evropě bylo dovezení tří nepříbuzných samců z USA. Tento transport, na kterém se naše zoo podílela, byl uskutečněn Zoo Basilej. Jeden ze samců, konkrétně samec Byron ze San Diega, byl přivezen do naší zoo, kde byl okamžitě zapojen do chovu. Od tohoto kroku si slibujeme snížení již celkem vysoké hladiny imbreedingu, se kterou se chovy kudu malých potýkají.

Tuři a ovce

Buvoli kaferští jsou v naší ZOO chováni už od roku 1971, kdy přišli první jedinci z přímého odchytu z Afriky. První mládě se narodilo již v roce 1973 a do dnešních dnů jich bylo neuvěřitelných 235. Proto není divu, že i v roce 2015 se v naší ZOO narodilo 6 zdravých mláďat. V početné skupině působí samec Marek, kterého jsme přivezli v roce 2010 od soukromého chovatele pana Gundackera z rakouského Melku. Buvoly pralesní, kteří jsou dnes vidět ve výběhu při vjezdu do safari, chováme od roku 1973, ale první mládě se narodilo až v roce 1989 a do dnes se jich narodilo již 46. Malou skupinu vede samec Charel, který pochází ze ZOO Antwerpy. Dalším zástupcem turů jsou Dahome, kteří sice byli v naší ZOO nakrátko chováni v šedesátých létech, ale bez potomků. Další zvířata přišla až v roce 2006 ze ZOO München a první mládě se narodilo v roce 2007. V roce 2015 se narodilo pak již 15. mládě.

Autosafari a výběh Safari Kempu

Africké safari bylo, tak jako každý rok, otevřeno pro veřejnost od konce dubna do konce září. V safari nedošlo k žádným zásadním změnám ve skladbě zvířat a návštěvníci zde již tradičně mohli sledovat velká stáda afrických kopytníků. Bylo zde vypuštěno více jak 140 kusů zvířat, což je na plochu safari po léta osvědčený počet, tak aby nedocházelo k nadměrné degradaci prostředí. Do budoucna plánujeme safari zatraktivnit o některé ikonické druhy, ale přípravy si ještě vyžádají nějaký čas.

Výběh Safari Kempu byl letos osazen stádem pakoní běloocasých, dvěma samci žiraf (Rothschildovy a síťované), 5 samci antilop vraných, 5 samci antilop koňských a stádem zeber damarských. V loňském roce jsme pro žirafy síťované zvětšili výběh a v letošním roce jsme je v tomto výběhu spojili se stádem zeber Böhmových a stádem antilop koňských. I když jsme měli obavy, jak vše dopadne, zebry, které celý svůj život žily v malém výběhu se s velkým prostorem brzy vyrovnaly a i vztahy mezi druhy byly v normě. Občas docházelo k napadení mláďat antilop koňských ze strany zeber, ale samice si mláďata ubránily. V dalších letech budeme postupovat tak, aby do výběhu chodila již starší mláďata antilop, která se budou držet u matek. Výběh, ve kterém je v letním období stádo žiraf Rothschildových a stádo zeber Grévyho, byl letos obohacen o pětici samců nyal nížinných. Samci obsadili příkopy, kde spásali drobné keře a po čase se odvážili i do volného prostoru. Ke konci léta přeskočili bariéru a nastěhovali se do výběhu nosorožců širokohubých. Ti si na jejich společnost brzy zvykli.

Oddělení kopytníci 1 (zleva): Růžena Buďárková, Jana Nerudová, Jiří Soumar, Hana Hájková, Bc. Luděk Čulík, Bc. Alena Smetanová, Jiří Kabát, Martina Voňková, Jiří Kubelka, Miroslava Kubelková.

Oddělení kopytníci 2 (zleva): Alena Kellnerová, Jana Pochylá, Lucie Vágnerová, Aleš Kopecký, Jan Žďárek, Jiří Hrubý Bc., Monika Darvašová, Jaromír Šejnoha, Veronika Hošková.

Bezobratlí

Gabriela Linhart

Pro expozici Svět hmyzu jsme v roce 2015 získali nové přírůstky, jako například černou vdovu. (sj)

Ačkoliv nejsou bezobratlí, v přírodě druhově nejpočetnější skupina živočichů na Zemi, přímo dominantou královédvorské zoologické zahrady, těší se ve Vile skrytá expozice nazvaná Svět hmyzu stále velkému zájmu návštěvníků. Zejména těch menších, pro které je cesta do Světa hmyzu vedoucí tmavými chodbami osazenými nokturními expozicemi hlodavců a damanů a dále kolem velkých modelů dinosaurů často zkouškou odvahy, aby se pak na jejím konci stali součástí pro laiky méně známého světa „mikrozookosmu“, v jehož jednotlivých teráriích žije na 40 taxonů sklípkanů, snovaček, kudlanek, strašilek, lupenitek, švábů, štírů, mnohonožek, koníků, kobylek, pakobylek a sarančí, zlatohlávků, jakož i krevetky, krab a další druhy, jejichž výčet je uveden v samostatné přehledné tabulce o stavu zvířat. Tradičně přitahují pozornost nejvíce například jako dlaň velicí švábi velkokřídlí (*Archinandrita tessellata*) a syčiví (*Gromphadorhina grandidieri*), kontrastně zbarvený sklípkan (*Brachypelma smithi*), smaragdoví zlatohlávci (*Chelorhina polyphemus*), respekt vzbuzující snovačky jedovaté zvané černé vdovy (*Lactrodectus mactans*) či naopak od listů vegetace nerozpoznatelné lupenitky a strašilky či vůbec bizarně vypadající mnohonožky (*Archispirostreptus gigas*).

Strašilka. (sj)

Zemní kobylka. (sj)

Sloni, damani a hrabáč

Gabriela Linhart

K zoo neodmyslitelně patří chov slonů. V naší zoo máme dvě samice a jednoho samce. (sj)

Z hlediska chovu nedošlo v roce 2015 u slonů (*Loxodonta africana*) k žádným změnám. U 13 letého samce Kita zatím nebyly pozorovány příznaky musthu, letos přesáhl hranici 5 tun hmotnosti. Se samicemi Umbu a Saly prosperuje v harmonickém soužití. Kromě každodenní péče o kůži a nohy u všech tří zvířat jsme nemuseli řešit žádné zásadnější zdravotní problémy. I letos patří velký dík firmě Aromatika za poskytnutí bylinných mastí pro péči o slony. V rámci behaviorální prevence jsou všichni sloni cvičeni na odebírání krve ze zadní strany boltce ucha, u samce i ze zadní končetiny. V srpnu proběhla oprava sloní váhy, jejíž funkčnost byla zasažena postupující korozí materiálu, dále bazénu a podlahy v pavilonu sloních samic. Rovněž byl uvedený prostor opatřen opravným nátěrem odřených stěn.

V pavilonu slonů, na místě ne příliš využívaného bývalého informačního koutku pro návštěvníky vznikl nový pavilon pro hrabáče kapské (*Orycteropus afer*). Z části se jedná o zařízení kryté, od návštěvníků oddělené pevnou bariérou v designu etnické chýše. Speciálními skleněnými průhledy mohou návštěvníci nahlédnout do expoziční části zařízení včetně nory, ve které přirozeně v noci aktivující hrabáč přes den odpočívá. V zázemí je kromě provozního prostoru pro ošetřovatele k dispozici jeden box pro případné budoucí nutné oddělení zvířat, porodu nebo veterinárního ošetření. Ke kryté hrabáčí chýši přiléhá ze strany od návštěvníků otevřený výběh s pískem a parkosy. V plánu je i realizace venkovního výběhu pro hrabáče na stávajícím dvorečku slonince.

Náš zatím jediný hrabáč Eka si v novém domově brzy přivykl a prospívá. Pro svůj originální vzhled se těší velké pozornosti. Samostatný řád hrabáči je v rámci skupiny savců v mnoha směrech jedinečný. U jedinců nejsou patrné žádné vnější znaky pohlavního dimorfismu. Což bylo příčinou zajímavé skutečnosti, že Eku, který k nám přišel z ruského Jekaterinburgu určený jako samice, jsme brzy předeterminovali na samce. Podle slov ESB koordinátorky taxonu není chybné určení pohlaví u hrabáčů v evropské populaci ničím výjimečným.

Daman skalní (*Procavia capensis*) – na začátku roku 2015 prošla expozice damanů skalních rekonstrukcí. Vznikl v ní nový umělý skalní masiv, dostatečně segmentovaný, aby prostor expozice opticky rozčlenil a poskytl zvířatům možnost úkrytu a solitérních zákoutí. Na počátku roku jsme měli jednoho samce, ke kterému jsme později přivezli samici z Olomouce. V červnu porodila samice dvě mláďata, bohužel obě bezprostředně po porodu uhynula. Do druhého dne jsme přišli i o samici. Patologickým vyšetřením orgánů byla zjištěna přítomnost *Yersinia pseudotuberculosis*. Následovala naše snaha o získání nové samice, v závěru roku pak došlo k dohodě se zoo v Rotterdamu o poskytnutí dvou mladých samic počátkem roku 2016.

Daman stromový (*Dendrohyrax arboreus*) – u toho druhu nedošlo v průběhu roku 2015 k chovatelským změnám. Samec damana stromového je umístěný ve společné noční expozici suterénu Vily s krysami obrovskými (*Cricetomys gambianus*). Celková situace chovu damanů stromových není nejlepší – v současnosti jsme jedním ze čtyř zařízení v Evropě, kde se damani stromoví chovají, přičemž zahrady v Praze a Plzni v chovu tohoto druhu do budoucna nechtějí pokračovat. Budoucnost chovu bude tedy patrně jen v ostravských a našich rukou.

Oddělení slonů a bezobratlých (zleva): Michal Bartoš DIS.,Miroslav Pochylý, RNDr. Gabriela Linhart Ph.D., Radoslav Jaroš.

Ptáci

Michal Podhrázský

Perlička kropenatá Reichenowa. (sj)

V roce 2015 proběhla významná rekonstrukce, která ovlivnila chov pelikánů. Původní zimoviště pelikánů sloužilo v minulosti ke karanténování slonů, nosorožců a hrochů. Bylo rozhodnuto, že se sem hroši vrátí a pro pelikány bude zrekonstruováno spodní patro „modelárny“, objektu v bývalém areálu Slévárny přesného lití. Rekonstrukce byla rozsáhlejšího charakteru, využili jsme při ní zkušenosti s nedostatky původního zimoviště. Vše se stihlo a pelikáni sem byli na podzim přestěhováni. Následný úspěšný průběh hnízdění ukázal, že se ptáci s novým prostředím rychle srovnali a vyhovuje jim. Krom toho zde vznikly prostory pro dva páry marabu afrických, u kterých se toto přestěhování do společnosti hnízdících pelikánů odrazilo na silném toku obou párů.

Na začátku roku bylo chováno celkem 150 druhů (a poddruhů) ptáků, na konci roku bylo chováno 148 druhů (a poddruhů) ptáků. Převážná část druhů již byla afrických, v kolekci zůstaly dva druhy neafrické, jedná se o pelikána skvrnozobého, tento druh zatím pravidelně množíme v Evropě jako jediní a připravujeme jeho návrat na Filipíny, kde vyhynul. Druhým druhem je ara ararauna, jedná se o kontaktního jedince, který je používán při programech. Do reprodukce se zapojilo 64 druhů (samice snesla vejce), což je o deset druhů víc než v předchozím roce, vylíhlo se 241 mláďat ve 45 druzích. Z významných odchovů lze zmínit 2 mláďata jeřábů královských, kteří se v zoo vylíhli po deseti letech. Po 7 letech se povedlo opět „nastartovat“ kolonii plameňáků růžových a podařilo se přirozeně odchovat 9 mláďat. Dále lze zmínit 5 odchovaných potápek

malých, 9 pižmovek ostruhatých a jednoho pštrosa dvouprstého. Dále pokračoval projekt Sledování migrace husy velké, který zoo zaštiťuje, v roce 2015 bylo nově označeno rekordních 102 jedinců krčním límcem, ze kterých ještě 6 dostalo GPS GSM vysílač.

Pštrosi

V druhé polovině roku 2014 byl pro trio **pštrosů dvouprstých** (*Struthio camelus*) vybudován odstavný výběh vedle velkého výběhu u Safari kempu. Tento výběh nám v letošním roce umožnil oddělení pštrosů od ostatních kopytníků a přirozené vyhnízdění. Všechna snesená vejce byla od druhé poloviny dubna ponechávána v předem připraveném písčitém důlku. Pštrosi na snůšce zasedli a všichni tři se střídali v zahřívání. Celkem se vylíhlo 5 kuřat, která byla ponechána v péči rodičů. Podařilo se přirozeně odchovat 1 mládě, jedná se o úspěšný prvoodchov v zoo.

Potápky

Pár **potápek malých** (*Tachybaptus ruficollis*), který přišel v roce 2014 ze ZOO Dresden, zahnízdil v průběhu roku třikrát. Při prvním hnízdění samice snesla jedno vejce, to bylo nalezeno ve vodě mimo hnízdo. Pokusili jsme se ho inkubovat v líhni, zárodek v polovině inkubace uhynul. Při druhém hnízdění samice snesla 3 vejce, potápky je bez problémů sami inkubovaly a odchovaly 3 mláďata. Při třetím hnízdění samice snesla 4 vejce, vylíhla se 3 mláďata a páru se podařila odchovat 2 mláďata. Jedná se o prvoodchov v rámci UCSZOO.

V roce 2015 se podařilo odchovat jedno mládě pštrosa dvouprstého. Ve dvorské zoo se jedná o prvodchov. (sj)

Vrubozobí

V chovu vrubozobých byl největším úspěchem odchov 9 **pižmovek ostruhatých** (*Plectropterus gambensis*). V letošním roce jsme se poučili ze zkušeností z předešlých let a chovný pár pižmovek byl od začátku chovné sezóny z důvodu vysoké agresivity samce umístěn samostatně ve výběhu v zázemí. Podařilo se odchovat 5 **kachen temných** (*Anas sparsa*) a 1 **čírku modrou** (*Spatula querquedula*) v obou dvou případech se jedná o prvoodchov. Dále se podařilo odchovat 5 **husic egyptských** (*Alopochen aegyptiaca*) a 1 **zrzohlávku rudozobou** (*Netta rufina*). V průběhu roku uhynuly všechny (3,1) **kachničky pestré** (*Nettapus auritus*), jedna z příčin byl pozitivní test na TBC, chov zatím nebyl obnoven.

Kolekce byla doplněna o 1 samce **husice modrokřídlé** (*Cyanochen cyanoptera*) a pár **ostralek rudozobých** (*Anas erythrorhyncha*) od soukromého chovatele. Dále byly přivezeny 1 samice **čírky modré** a 2 samice **čírky obecné** (*Spatula creca*) ze Zoo Ohrada a o pár **kachnic afrických** (*Oxyura maccoa*) ze ZOO Köln.

V safari poprvé vyhnízdil létavý pár **hus velkých** (*Anser anser*) a vyvedl 4 mladé. Podařilo se odchytit a krčními límci označit samce a všechna housata. V zimě byl pozorován houser s jedním mláděte v Maďarsku.

Hrabaví

U **frankolínů žlutohrdlých** (*Francolinus leucoscepus*) bylo vylíhnuto 10 mláďat, 7 mělo křivé prsty a bylo vyřazeno z chovu. S tímto problémem se u frankolínů potýkáme od začátku chovu. Páry snáší na zimovištích a na vejcích nesedí, pokud nejsou vejce zavčasu odebrána, jsou často naklovnuta. 70 - 80 % mláďat líhnutých v líhni má křivé prsty a někdy rozjeté končetiny. Pro rok 2016 uvažujeme o pořízení zakrslých kočinek (slípek), pod kterými bychom nechali vejce inkubovat. 15 mláďat bylo vylíhnuto u **křepelek harlekýnů** (*Cotunix delegorguei*). Obnovené trio **perliček chocholatých** (*Guttera pucherani*) v letošním roce nezahnízdilo. U **perliček kropenatých** domácích (*Numida meleagris*) jsme letos mladé nelíhli. Do páru byla přivezena slepice **perličky kropenaté** Reichenowi (*Numida meleagris reichenowi*) od farmy Aves. Pro obnovu krve byli přivezeni 3 samci **křepelek harlekýnů** ze ZOO Magdeburg. Kolekce byla doplněna o zatím 2 samce **frankolínů dvouostruhých** (*Francolinus bicalcaratus*) od soukromého chovatele z Německa.

Veslonozí

V chovu pelikánů se opět dařilo, byly rozmnoženy všechny 4 chované druhy, celkem bylo odchováno 25 mláďat - 8 mláďat u **pelikána skvrnozobého** (*Pelecanus philippensis*), 7 mláďat u **pelikána bílého** (*Pelecanus onocrotalus*), 6 mláďat u **pelikána kadeřavého** (*Pelecanus crispus*) a 4 mláďata u **pelikána afrického** (*Pelecanus rufescens*). U pelikánů skvrnozobých, které množíme pravidelně jako jediní v Evropě, se potýkáme s přebytkem samic. Jeden samec odešel do Tierparku Berlin, 3 samice do Bioparcu Fuengriola ve Španělsku. Vstupem do EAZA jsme se opět zapojili do EEP

Odchov pižmovek ostruhatých. (sj)

Vejce pelikánů v líhni. (sj)

Zejozob africký. (sj)

Volavka červená. (lp)

pelikánů kadeřavých, 6 mláďat odešlo do ZOO Arcachon ve Francii. Jak se již v úvodu zmiňuji, zimoviště pelikánů bylo přestěhováno do nově zrekonstruovaných prostor.

Brodiví

U **marabu afrických** (*Leptoptilos crumeniferus*) se v letošním roce nedařilo. U chovného páru jsme nezaznamenali snůšku. Krom toho jsme při spojování nového páru přišli o dvě samice. Samec, který přišel v předešlém roce, zabil druhý den po nastěhování na zimoviště v boxu o rozměrech 5 x 6 m jednu ze dvou samic, se kterými byl spojen. Ke druhé samici se nechoval agresivně, v boxe byly provedeny úpravy, aby mohla samice samci utéct. I přes to za 14 dní napadl neočekávaně druhou samici a ta zranění podlehla. Samice **čápa sedlatého** (*Ephippiorhynchus senegalensis*) snesla ve dvou snůškách celkem 8 vajec, všechna vejce byla opět neoplozená. Na podzim jsme se rozhodli, že bychom s kolegy ze ZOO Liberec zkusili u tohoto páru inseminaci, bohužel jsme nezvládli časovou koordinaci a k inseminaci zatím nebylo přistoupeno. **Nesytům africkým** (*Mycteria ibis*) se podařila v jednom hnízdě vyvést 2 mláďata. U **čápů simbilů** (*Ciconia abdimii*) se začal projevovat vysoký věkový průměr chovného hejna a většina vajec byla neoplozena, byla vyvedena 4 mláďata. Začátkem roku byla přivezena skupina 5 **zejozobů afrických** (*Anastomus lamelligerus*) z Tierparku Berlin, jednalo se o mláďata uměle odchovaná. Od začátku jsme se potýkali se značnými problémy s příjmem potravy těchto ptáků a do 3 měsíců uhynula 4 mláďata. Jeden pár zejozobů zahnízdil ve společné kolonii ve Velké průchozí voliéře, ale hnízdění nedopadlo úspěšně, je to ovšem dobré znamení, že kolonie tento druh vyprovokovala k hnízdní aktivitě. **Volavky rusohlavé** (*Bulbucus ibis*) odchovali 7 mláďat a **volavky stříbřité** (*Egretta garzetta*) 4 mláďata, u volavek stříbřitých se jedná prvoodchov v zoo. V období rozmnožování jsme přišli o chovného samce **kladivouše afrického** (*Scopus umbretta*) u jednoho páru, zahnízdil tedy pouze druhý pár, který vyvedl 3 mladé. Uhynulý chovný samec byl nahrazen mladým ze Zoo Praha. Jako v předešlém roce se podařila odchovat 3 mláďata **kolpíků afrických** (*Platalea alba*), ptáci opět zahnízdili až na podzim, ale o měsíc dřív oproti loňskému roku a díky teplému počasí mohla mláďata zůstat na hnízdech a byla úspěšně odchována rodiči. Před dosažením vzletnosti vypadlo jedno mládě z hnízda a rodiče ho na zemi přestali krmit. Mládě bylo bez problémů dochováno chovateli. **Kolpíci bílí** (*Platalea leucorodia*) zatím v letošním roce nezahnízdili. Jeden pár **ibisů posvátných** (*Threskiornis aethiopicus*) složený z dospělé samice, která přišla začátkem roku ze ZOO Dresden, vyvedl 2 mláďata. Jeden pár **ibisů hagedašů** (*Bostrychia hagedash*) vyvedl bez problémů 2 mláďata, druhý pár v loňském roce nově sestavený vylíhnul 5 mláďat, ale žádné neodchoval. Pár **ibisů jihoafrických** (*Geronticus calvus*) dospěl a poprvé zahnízdil, hnízdění nedopadlo úspěšně, ale dává to příslib do následujícího roku. Pár **bukáčků malých** (*Ixobrychus minutus*) zahnízdil ve volné hale v Ptačím světě, ale mládě z hnízda vyhodil. Zahradou prošla trojice **ibisů rudých** (*Eudocimus ruber*) naše původní deponace, která se k nám vrátila ze zkrachovalé ZOO Tábor – Větrovy, ibisi byli posláni do ZOO Novosibirsk.

Plameňáci
Po sedmileté pauze se opět v zoo podařilo přirozeně odchovat **plameňáka růžového** (*Phoenicopterus roseus*). Ptáci si začali stavět hnízda na jiném místě, než hnízdila původní kolonie. I když se nám zdálo, že jsou hnízda umístěná příliš blízko pletivu a mohlo by docházet k rušení ze strany návštěvníků, zariskovali jsme a hnízdění jsme nechali volný průběh. Ptáci sedící na hnízdech na návštěvníky nereagovali. Do hnízdění jsme se rozhodli nezasahovat ani po stránce odebírání vajec a nahrazování podkladky. Pouze jsme sbírali vejce, která z hnízd vypadla, a páry o ně nejevily zájem. Jednomu páru uhynulo dvoudenní mládě na hnízdě, pokusili jsme se ho nahradit podkladkem. Pár na podkladek zasedl. Po týdnu jsme podkladek vyměnili za naklubané vejce. Pár bez problému vychoval podložené mládě. Celkem bylo sneseno 19 vajec, ze kterých se vylíhlo 11 mláďat, 8 mláďat se podařilo odchovat. V zimě se vyskytly zdravotní problémy u 3 mláďat (1 x nádory na krčních obratlích, 2 x metabolická porucha), všechna musela být postupně utracena.

Dravci
Chovný pár **hadilovů písařů** (*Sagittarius serpentarius*) snesl celkem 7 vajec ve třech snůškách, 4 vejce byla oplozená, vylíhla se z nich 2 mláďata. Byla ponechána na hnízdě, po 5 ti dnech uhynulo slabší mládě, bylo nalezeno prochladlé mimo hnízdo a již se ho nepodařilo zachránit. Po 13 ti dnech bylo nalezeno starší mládě zraněné, pravděpodobně od rodičů, svým zraněním podlehlo. V tomto roce poprvé postavil hnízdo a snesl 3 vejce druhý dospívající pár. Všechna vejce byla zatím neoplozená. Na podzim jsme přivezli ze ZOO Zlín ročního samce, který by měl dělat partnera naší dvouleté samici.

Krátkokřídlí
V loňském roce nově sestavený pár **jeřába královského** (*Balearica regulorum*) snesl na začátku roku na zimovišti dvě vejce, na která nezasedl. Vejce byla inkubována v líhni a vylíhla se z nich 2 mláďata, obě se podařilo úspěšně odchovat a jedná se o odchov po desetileté pauze. V prosinci byla koupena od soukromého chovatele dvouletá samice jeřába královského. Delší dobu hledáme vhodnou partnerku pro našeho druhého plonkového samce, naši jeřábi fenotypově přísluší k nominátnímu poddruhu a to lze poznat jen u starších jedinců, proto jsme zatím odmítali všechna nabízená nevybarvená kuřata. V polovině roku pro nás získala firma Aves 5ti letého samce **jeřába bradavičnatého** (*Bugeranus carunculatus*), který se vylíhnul u Ludgerga Brehmera v Německu, odkud putoval do Anglie. Samec byl úspěšně spojen s naší 4 letou samicí. Začátkem roku uhynula jedna samice **chřástala žlutozobého** (*Amaurornis flavirostris*) na TBC, druhá byla pro podezření vyřazena z chovu. V dubnu jsme získali další 3 samce z jiného zdroje.

Bahňáci
Čejky běločelé (*Vanellus armatus*) v letošním roce nesnášely. Pár čejek **čejek korunkatých** (*Vanellus coronatus*) snesl první 4 vejce, všechna byla neoplozená. Bohužel jsme přišli o všechna 3 dospělá zvířata, byla zakousnuta lasicí kolčavou, která

Mládě plameňáka růžového. (sj)

Nově sestavený pár jeřábů bradavičnatých. (sj)

Výr africký. (sj)

Papoušek oranžovoprsý. (sj)

vnikla do Ptačího světa. Koncem roku byl přivezen mladý samec čejky korukaté ze Zoo Köln. **Tenkozobci opační** (*Recurvirostra avosetta*) opět v letošním roce nezahnízdili. V létě uhynul samec **ústřičníka velkého** (*Haematopus ostralegus*), samici jsme se z důvodu nevyhovujících prostorů k hnízdění rozhodli vrátit zpět do Zoo Ohrada, odkud k nám byla zapůjčená.

Stepokurové

Ani jeden pár **stepokurů hnědobřichých** (*Pterocles exustus*), které chováme, nesnesl vejce. V druhé polovině roku uhynula jedna samice.

Měkkozobí

U nově sestaveného páru **hrdliček damarských** (*Streptopelia capicola*) se podařilo odchovat 6 mláďat. Na první snůšce pár zatím neseděl a tak byla na zkoušku podložena pod **hrdličky senegalské** (*Streptopelia senegalensis*), pěstounský pár vychoval jednu hrdličku damarskou. Hrdličkám senegalským se podařilo odchovat jedno mládě. Ve velké průchozí voliéře se podařilo od dvou párů **holubů skvrnitých** (*Columba guinea*) odchovat 6 mláďat, ovšem při odchytu na podzim jsme zjistili, že 6 holubů z voliéry zmizelo, stav se nám podařilo doplnit o tři jedince od soukromého chovatele. **Holubi afričtí** (*Treron calvus*) snesli 8 vajec a všechna rozbili. U **holubů sahelských** (*Treron waalia*) jsme zaznamenali úhyn dvou jedinců v Ptačím světě, ukazuje se, že se oběma druhům plodožravých holubů ve velkých halách nedaří. Při řádění lasice kolčavy v Ptačím světě jsme přišli o pár **hrdliček madagaskarských** (*Streptopelia picturata*).

Sovy

Pár **výrů afrických** (*Bubo africanus*) byl přepárován, protože v loňském roce byla všechna vejce neoplozená. V letošním roce snesla samice 5 vajec ve třech snůškách. Vejce byla ponechána v hnízdě, pár vždy vejce naťuknul. Příslibem do dalšího roku bylo jedno oplozené vejce. V průběhu roku uhynuli dva nejstarší samci.

Papoušci

Protože byla v loňském roce všechna vejce u **agapornisů hnědohlavých** (*Agapornis nigrigenis*) a **agapornisů růžovohlavých** (*Agapornis lilianae*) neoplozená, byly skupiny doplněny ze 4 ptáků na 6. U agapornisů hnědohlavých se podařilo odchovat 15 mláďat, u agapornisů růžovohlavých se podařilo odchovat 10 mláďat. Jiné druhy papoušků se zatím rozmnožit nepodařilo.

Kukačky

V chovu turak jsme se potýkali s velkými problémy se zdravotním stavem ptáků, byla změněna krmná dávka a přístup k chovu i přesto uhynulo několik jedinců. Začátkem roku se nám podařilo získat samici **turaka velkého** (*Corythaeola cristata*), která se úspěšně zabydlela v Ptačím světě. Pár **turaků černozobých** (*Tauraco schuettii*) vyvedl ve velké průchozí voliéře 2 mláďata, bohužel obě postupně zmizela.

Myšáci
Z důvodů nákazy TBC v Ptačím světě byl zrušen do té doby úspěšný chov **myšáků hnědokřídlých** (*Colius strigoides*) a **myšáků dlouhoocasých** (*Urocolius macrourus*). Ukázalo se, že je tato skupina k nákaze velice citlivá a všichni myšáci se postupně nakazili.

Srostloprstí
U zoborožců se již tradičně podařilo odchovat 1 mládě u **zoborožců naříkavých** (*Bycanistes bucinator*). Po roční pauze po sestavení nového páru se podařila odchovat 2 mláďata **zoborožců šedých** (*Tockus nasutus*) a po delší pauze se podařilo odchovat 1 mládě též u nově sestaveného páru **zoborožců Deckenových** (*Tockus deckeni*). Stále se ukazuje, že chov dudků chocholatých (*Upupa epops*) není jednoduchý, z páru, který byl v loňském roce doplněn o samici, uhynul v letošním roce před začátkem chovné sezóny samec. Ze skupiny čtyř **vlh núbijských** (*Merops nubicus*) uhynula z kraje roku jedna samice, zbylé trio se nám daří držet při životě. Oba dva páry **mandelíků modrobřichých** (*Coracias cyanogaster*) snesli několik vajec, žádné mládě se ovšem nevylíhlo.

Pěvci
U **bulbulů zahradních** (*Pycnonotus barbatus*) bylo odchováno 6 mláďat, loňská a letošní mláďata odešla do ZOO Wroclaw a k soukromým chovatelům. Nově sestavený pár **drozdíků bělotemenných** (*Cossypha niveicapilla*) odchoval 4 mláďata. U **drozdíků běločapkových** (*Cossypha albicapilla*) se ze 4 vylíhlých mláďat podařilo do vzletnosti odchovat 1 mládě. **Leskoptve zlatoprsé** (*Cosmopsarus regius*) odchovaly 7 mláďat a **leskoptve bělobřiché** (*Cinnyricinclus leucogaster*) 2. Dovezli jsme 3 nové páry **špačků laločnatých** (*Creatophora cinerea*). U **snovačů zahradních** nominátního poddruhu (*Ploceus cucullatus cucullatus*) jsme odchovali 6 mláďat, u snovačů zahradních (*Ploceus cucullatus nigriceps*) bylo odchováno poprvé 1 mládě. Kolekce snovačů byla doplněna o **snovače žluté** (*Ploceus velatus*) a **snovače černohlavé** (*Ploceus melanocephalus*). Ze samic **snovačů Jacksonových** (*Ploceus jacksoni*), které přišly v loňském roce z importu od Thomase Hofmeistera, se vybarvili samci **snovačů žlutavých** (*Ploceus vitelinus*). Z tohoto důvodu byla přivezena 4 letošní mláďata snovačů Jacksonových od Petra Malinského. Ve skupině **vrabců hnědohřbetých** (*Auripasser luteus*) se podařila poprvé odchovat 4 mláďata, skupina byla doplněna o další 4 nepříbuzné jedince. V průběhu roku jsme získali 4 páry **vrabců kaštanových** (*Passer eminibey*) od Petra Malinského. Získali jsme pár **zvonohlíků šedých** (*Crithagra leucopygia*).

Některé druhy se podařilo rozmnožit poprvé v historii zoo, jiné se podařilo rozmnožit opakovaně, opakované odchovy jsou pro nás cennější a dokazují, že se podařilo osvojit si metodiku chovu daného druhu. Těchto výsledků by nebylo možné dosáhnout bez sehraného teamu ošetřovatelů, kterým patří na závěr poděkování.

Zoborožec chechtavý. (sj)

Oddělení ptáků (zleva): Zlatka Jarošová, Jiří Vodehnal, Mgr. Michal Podhrázský, Dagmar Rejchrtová, David Kodet, Bc. Radka Svobodová, Nela Krátká, Miroslav Máslo.

Primáti

Michal Podhrázský, Gabriela Linhart

Mezi lemury a dětskými návštěvníky panují vzájemné sympatie. (sj)

V roce 2015 proběhlo několik změn na úseku primátů. Chovatelka Pavla Židuliaková ukončila pracovní poměr v lednu, na její místo nastoupila již zkušená chovatelka Kristýna Korecová, která pracovala tři roky na úseku primátů v Zoo Bratislava. Byl ukončen chov hulmanů jávských. Do zoo přišla skupina kočkodanů bělonosých a drilů černolících. Podařilo se odchovat dvě mláďata u gueréz angolských. Vzhledem k zhoršujícímu se zdravotnímu stavu muselo být přistoupeno k eutanazii samice šimpanze Uke.

Lemur kata

V porovnání s předchozími lety byl rok 2015 u lemurů klidnější. Vzhledem k vážné nemoci a následnému utracení chovného samce v období říje bohužel nedošlo k nakrytí ani jedné z pěti samic. Jedinou nestandardní situaci jsme zaznamenali v září, kdy byla samice Glorie nalezena mimo Ostrov Lemurů s tržnou ránou na levé hrudní končetině. Příčinu nebo původce zranění se nepodařilo zjistit. Glorii byla rána zašita a po léčbě antibiotiky se zranění zahojilo bez následků. V červenci se nám podařilo získat nového chovného samce z francouzské zoo v La Palmyre, který byl na podzim úspěšně spojen se skupinou samic. Ke konci roku jsme pozorovali páření, tudíž s napětím očekáváme předjaří roku 2016, kdy bychom se mohli dočkat mláďat.

Talapoin severní

Pár talapoinů, který přišel postupně v roce 2014, spolu vychází bez problémů. Samice opakovaně přichází do říje, podařilo se zachytit páření, ale zatím k žádnému porodu

nedošlo. Expozici sdílí s rodinou osináků afrických. Oba dva druhy společně vychází bez problémů.

Kočkodan Campbellův

V únoru byl po měsíčním kontaktování bez problémů připojen k našim dvěma samicím nový samec, který přišel v prosinci 2014. Samec upřednostňoval jednu ze dvou samic, občas došlo k lehčímu napadení nepreferované samice. Skupina spolu jinak bez problémů vycházela po celý rok. Páření se nepodařilo zachytit a ani u jedné ze samic nedošlo k porodu. Proto jsme se domluvili se zoologem Janem Vašákem ze Zoo Jihlava na výměně samců. V Jihlavě chovali dospělý pár s dospívající samičku (dcerou páru). K samotné výměně došlo v prosinci. Po měsíční karanténě byl samec přes bariéru kontaktován s oběma samicemi. Vzhledem k tomu, že mezi samcem a samicemi nedocházelo k žádným agresivním interakcím, byl samec k samicím bez problémů puštěn po týdnu seznamování. Ihned po spojení bylo pozorováno páření.

Kočkodan bělonosý

Do expozice po hulmanech v Ptačím světě byla plánována skupina kočkodanů. Snažili jsme se sehnat kočkodany Dianiny. Naší poptávky si všimli v Zoo Rotterdam a nabídli nám jejich skupinu (1,2,1) kočkodanů bělonosých. Vzhledem k tomu, že se v Evropě nenacházel žádný přebytečný kočkodan Dianin, rozhodli jsme se přijmout celou skupinu kočkodanů bělonosých.

Jeden z nejkrásnějších zvířecích párů v zoo – talapoini severní. (lp)

Kočkodan bělonosý. (sj)

V létě 2015 se nám podařilo získat chovnou skupinu drilů černolících, kterou jsme umístili do bývalého pavilonu lvů. (sj)

S kočkodany bělonosými to v Evropě nevypadá nijak růžově, je celkem chováno 9 zvířat (1,1 Duisburg, 1,3 Wroclaw a Dvůr Králové – zdroj zims.isis.org).

Celá skupina dorazila z Rotterdamu 20. 5. 2015. Jedna samice po příchodu při vážení a poté při optické kontrole vykazovala pravděpodobnou graviditu, naše domněnka byla potvrzena i kolegy z Rotterdamu. Nicméně tato samice začala mít po 14 dnech po příchodu zakalený výtok z vagíny. Rozhodli jsme se ji proto uspat a vyšetřit. Vyšetřením bylo zjištěno, že gravidní není, a že má břišní dutinu plnou tekutiny, proto bylo přistoupeno k eutanazii. Pitvou bylo zjištěno, že u tohoto jedince muselo dojít v minulosti k vnitřnímu zranění, které se zhojilo, ale tekutina se nevstřebala. Jedinec byl značně hubený, bez svaloviny.

V době karanténování bylo rozhodnuto, že v bývalém vnitřním prostoru po hulmanech nebudou již chováni primáti, z důvodu přímého kontaktu s ptáky a možným přenosem TBC na primáty. Rozhodli jsme se, že zbylá tři zvířata přesuneme do zázemí primátů v Ptačím světě a k dispozici jim bude prostorná venkovní voliéra. V zimním období skupina kočkodanů obývá vnitřní box orangutanů.

Dril černolící

S budováním nového lvího safari vznikal plán na osazení starého pavilonu lvů. Nezávisle na tomto plánování probíhala jednání za účelem získání drilů černolících. O jejich umístění se částečně uvažovalo v Pavilonu goril. Nečekané, kladné rozhodnutí koordinátora EEP drilů Carsten Zehrer ze Zoo München, přišlo v době tohoto plánování. Bylo tedy rozhodnuto, že starý pavilon lvů projde úpravami, aby zde mohl být umístěn tento zajímavý druh primáta. Při první myšlence na chov tohoto druhu se nám ani nesnilo, že bychom se mohli hned na začátku propracovat k chovné skupině a spíš jsme počítali se samčí skupinou. Drilů je v Evropě chováno 80 v 15 institucích. Z postupných jednání vyplynulo, že bychom mohli získat celou skupinu sedmi jedinců ze Zoo Frankfurt. V této skupině žijí pohromadě dva dospělí samci, z čehož jsme měli ze začátku obavy. Proto jsme se jeli podívat na prostory, které tato skupina obývá ve Frankfurtu, než se pustíme do úprav pavilonu. Podmínka byla jasná, submisivní samec musí mít vždy možnost se vyhnout dominantnímu samci. Proto musely být do všech místností přidělány šupáky, aby jedním mohl dominantní samec vstoupit a druhým mohl submisivní samec odejít. V zázemí byly vybudovány dvě prostorné voliéry pro případné oddělování jedinců a po obvodu celého výběhu byl na hranu pletiva instalován elektrický ohradník.

Oběma chovným samicím byl ve Frankfurtu pod kůži vpraven antikoncepční implantát, aby se omezila jejich reprodukce. S koordinátorem jsme se domluvili, že nemáme problém s jejich reprodukcí a proto byly samicím při sedaci před transportem implantáty vyjmuty. Skupina byla do Dvora Králové přivezena 8. 7. 2015. V nových prostorech se bez problému zabydlela. Vzhledem k odebrání implantátů přišly obě samice 14 dní po příchodu do říje. Ve skupině vzrostlo napětí, zaznamenali jsme páření obou samic oběma samci, vše se obešlo bez vážného zranění. Vzhledem k tomu, že je

tento text připravován na konci ledna 2016, tak již víme, že obě samice úspěšně zabřezly a v lednu 2016 obě porodily zdravá mláďata.

Gueréza angolská
V průběhu roku porodily obě samice. V únoru porodila Viktorie (8) samečka Nickyho. V říjnu porodila samice Verena (7) mládě, jehož pohlaví se nám zatím nepodařilo zjistit. V prosinci uhynul náhle mladý (1 rok a 4 měsíce) sameček Keny. Pitvou byl zjištěn akutní zánět plic. Skupina na konci roku čítala celkem 6 jedinců.

Hulman jávský
V červnu porodila samice Artemis mrtvé mládě (samičku). Od prosince 2014 probíhala jednání s koordinátorem o odchodu celé skupiny hulmanů do jiné zoologické zahrady. Z jednání vyplynula jako vhodný kandidát Zoo Arcachon ve Francii, která o celou skupinu projevila zájem. V Zoo Arcachon již měli zkušenosti s chovem hulmanů posvátných, takže měli představu o náročnějším jídelníčku tohoto chovatelsky složitějšího druhu primáta.

Samotný transport proběhl na konci června. Všichni členové skupiny (2,4) byli postupně pochytáni bez sedace a umístěni do transportních beden, mláďata byla ve společných bednách s matkami. Transport do Francie proběhl bez problémů a v Zoo Arcachon se s chovem hulmanů popasovali na jedničku, bez ztráty jediného zvířete.

Orangutan bornejský
V chovu orangutanů se nic výjimečného neudálo. Samice Žaneta oslavila 39. a její dospívající dcera Indah Tessa 5. narozeniny.

Gorila nížinná
V průběhu roku byl chován jen jeden samec Tadao (43). Začátkem roku se u něj vyskytly problémy s polykáním, potravu přijímal v menším množství a též kašlal. Přesnou příčinu problémů se nepodařilo odhalit, nechtěli jsme přistoupit k uspání u takto starého jedince. Byl přeléčen ve dvou vlnách antibiotiky a problémy pomalu odezněly.

Šimpanz
V chovu šimpanzů došlo k jedné výrazné změně. V říjnu se objevily zdravotní problémy u samice Uke (31). Uke měla opakované záchvaty dušnosti. Hned po prvních příznacích byla zahájena léčba, ale Uke pomalu přestávala spolupracovat s chovatelkami, přestala si chodit pro léky a nakonec si přestala k chovatelkám chodit i pro potravu. Stav se postupně zhoršoval natolik, že jsme se rozhodli Uke uspat a vyšetřit ji s přizvanými humánními lékaři. Nicméně dva dny před plánovaným termínem vyšetření se zdravotní stav zhoršil natolik (apatie, malátnost), že bylo přistoupeno k eutanazii. Při pitvě bylo zjištěno celkové selhání organismu.

Na závěr bych chtěl poděkovat za spolupráci a ochotu všem čtyřem chovatelkám, které na úseku odvedli kus práce.

Šimpanz. (sj)

Oddělení primátů (zleva): Kristýna Korecová, Naděžda Humlová, Alice Ryšavá, Mgr. Michal Podhrázský.

Obojživelníci, plazi, ryby

Pavel Moucha

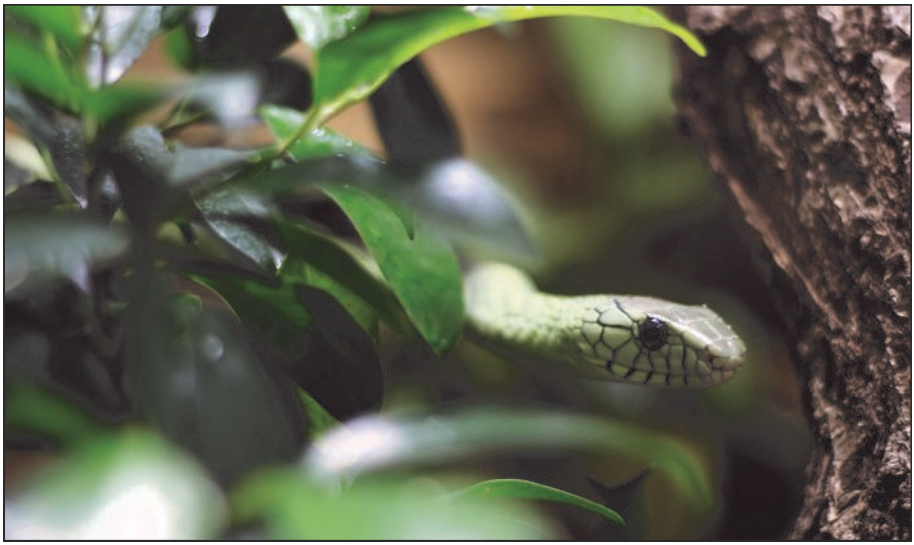

Mamba západoafrická. (sj)

Rok 2015 byl pro obyvatele pavilonu vodní světy, kde výhradně chováme ryby, obojživelníky a plazy, jedním z nejklidnějších roků nedávné historie. Změn bylo minimum, stejně tak i odchovů.

Situace obojživelníků je ze všech tří skupin nejkritičtější. Žádný z chovaných dosud druhů nemá zde vhodný prostor, a když vezmeme v úvahu, že žádný z nich nepatří mezi africký druh, není se co divit, že během roku byl jejich chov, až na jeden druh, ukončen. V depozitu zatím přežívají dva jedinci čolka mečoocasého (Cynops ensicauda). Ani nejbližší budoucnost nepřinese žádnou změnu, pro chov obojživelníků není momentálně v pavilonu vhodný prostor. Problém jsou především vysoké letní teploty, které obojživelníkům nesvědčí a kterým se za horkých letních dnů nevyhneme.

Plazi a především druhy pořízené do expozice Jedovatá Afrika v roce 2014, se k nám dostali jako mladá zvířata a pohlavní dospělosti zatím nedosáhli nebo se jedná o zvířata z odchytu, která si na chov v zajetí musí teprve zvyknout. Přesto jsme jeden odchov jedovatých hadů zaznamenali. Dokonce poprvé v naší zoo se rozmnožili křovináři ostnití (Bothriechis schlegelii). Jedná se ovšem o druh ze Střední Ameriky, který není v expozici a jeho chov bude během roku 2016 ukončen. Chováme je od roku 2010 a narodili se v roce 2009. Až ve věku 6 let se poprvé rozmnožili. Samice porodila

celkem 11 mláďat, všechna byla žlutě zbarvená (u tohoto druhu je velká barevná variabilita) a jak jsme předpokládali, mláďata první měsíce odmítala předkládanou potravu a musela být krmena násilně. Později začala sama přijímat holata myší nebo akvarijní rybičky. Na tomto příkladu je vidět, že hadům, ale nejen jim, nějaký čas trvá, než od mláďat dosáhnou dospělosti a začnou se množit. Na první odchovy některého z chovanců Jedovaté Afriky si musíme ještě počkat. Nejdále v tomto ohledu jsou asi zmije útočné (Bitis arietans), které se před vánocemi 2015 pářily. Tak jako v předcházejících letech se v pavilonu rozmnožovaly želvy uhlířské (Chelonoidis carbonaria) a emydury červenobřiché (Emydura subglobosa). U nich je zajímavý fakt, že želvy snáší vajíčka přímo v expozici tropické řeky neznámo kde a mláďata se zde líhnou bez naší pomoci. Během roku byly do expozic z depozitu přemístěny některé druhy plazů, které v zázemí dorostly výstavní velikosti. Byl to např. varan nilský (Varanus niloticus) nebo krajta písmenková (Python seabe).

V expozici Tropická řeka získávají pozvolna větší prostor africké druhy ryb. Pět druhů cichlid z jezera Malawi se úspěšně samostatně množí, stejně jako tilapie nilské, které svým potomstvem zaplavují veškerou sladkou vodu v pavilonu a jejich počty musí být pravidelně redukovány. Většina končí v bazénu krokodýlů. Rybí seskupení v nádržích korálového útesu žádnou změnu nezaznamenalo. Ryby zde jsou poměrně dlouhověké, běžně žijí i dvacet let, a pokud nedojde k nějaké havárii, není potřeba žádné nové ryby

Dokonalé zbarvení chameleona pardálího. (sj)

do akvárií přidávat. Nakonec to není ani jednoduché, protože ryby již mají v nádrži svá teritoria a nové jedince nechtějí přijmout, útočí na ně a často je i zabijí. Kdo však chodí do zoo častěji a nádrže korálového útesu sleduje, si mohl všimnout změny k lepšímu u bezobratlých organizmů v nádržích, korálnatců. Po změně filtračního systému na konci roku 2014 se během roku 2015 viditelně změnil vzhled korálnatců. Kolonie narostly a vypadají daleko zdravěji. Nově postavená filtrace daleko lépe udržuje vodu v optimální kvalitě. Sama kvalita vody je pravidelně kontrolována v specializované laboratoři v Německu, která i doporučuje případné úpravy vody na zlepšení chodu akvárií.

Tak jako každý rok nesmíme zapomenout na naše největší chovance v pavilonu, tomistomy úzkohlavé. Krokodýli, kteří v naší zoo žijí již 26 let. Patří mezi kriticky ohrožené krokodýlí druhy a zároveň i mezi jedny z nejobtížněji se v zajetí rozmnožující druhy. Naše samice je jedinou samicí z asi 25 samic chovaných v Evropě, která snáší ukázkovým způsobem vajíčka, tzn., že v substrátu vyhrabe jámu a do ní snese celou snůšku vajíček. V tomto roce se tak stalo 14. 3. a ve snůšce bylo 21 vajíček. Bohužel, stejně jak v minulých letech, byla i tato snůška neoplozená. Pro zlepšení kvality spermií samce jsme koncem roku do terária nainstalovali silný zdroj UV světla. V prosinci probíhalo páření a dál budeme čekat co nového u tomistom, ale ne jen tam, přinese rok 2016.

Krokodýl čelnatý. (sj)

Bodlok pestrý. (sj)

Oddělení plazů a ryb (zleva): RNDr. Pavel Moucha, Martin Smrček, RNDr. Gabriela Linhart Ph.D., Radek Šleis, Radek Kalus.

Veterinární zpráva za rok 2015

MVDr. Jiří Váhala, Ph.D., MVDr. Lukáš Pavlačík, Ph.D., MVDr. Tomáš Krejčí

MVDr. Lukáš Pavlačík provádí ošetření surikaty. (sj)

Problémy s infekčním onemocněním u ptáků z loňského roku přetrvávaly i v tomto roce. Převážně se komplikace vyskytují na zimovišti ptáků s jejich velkou koncentrací, ale hlavně na pavilonu Ptačí svět, kde lze jen stěží, vzhledem k charakteru prostředí, aplikovat metody asanace. Častou příčinou úhynů u ptáků byla traumata a v létě i zabití ptáků predátory.

Přišli jsme o samce psa hyenového s nálezem hemangiosarkomu a starou samici šimpanze, rovněž s nálezem nádorového onemocnění.

Při spojování skupiny kastrovaných samců se skupinou kastrovaných samic u lvů v nově vybudovaném lvím safari došlo k poranění dvou starých samic. Jedna samice měla prokousnutou lopatku se zhmožděním měkkých tkání, u druhé došlo k rozkousnutí kyčelního hrbolu s poraněním okolní tkáně. Po ošetření došlo u obou samic k uzdravení.

Mezi mláďaty gepardů se vyskytlo mykotické onemocnění kůže. Po následné vakcinaci a léčbě onemocnění ustoupilo.

Samice nosorožce bílého severní formy Nabire podstoupila v polovině roku zákrok, při kterém se pracovníci IZW Berlín pokusili o vypuštění obsahu ovariální cysty. Vzhledem k velikosti cysty se zákrok nezdařil. Po dvou měsících samice uhynula po prasknutí

cysty a vylitím obsahu do dutiny břišní. U jižní formy nosorožce bílého, samice Jesiky, byla stejnými pracovníky v narkóze úspěšně odebrána z vaječníku funkční vajíčka pro probíhající program s asistovanou reprodukcí u nosorožců. Samice Elba, nosorožec černý, u kterého byla v loňském roce provedena podpora ovulace, i přes probíhající říji a páření stále nezabřezla.

Samec žirafy Rothschildovy byl opakovaně konzervativně léčen na probíhající hematurii.

U antilop, u kterých dochází k výskytu hnisavěnekrotických procesů na čelistech, jsme přistoupili k aplikaci autovakcíny proti nejčastěji nalézanému původci Arcanobacterpyogenes. Zatím jsme ještě na počátku, ale subjektivně se zdá, že se frekvence výskytu onemocnění snížila.

Naproti tomu jsme nepozorovali výrazný efekt přidávání rostlinných antikokcidiostatik do krmné dávky na snížení stupně invaze kokcidiemi u vybraných skupin antilop. Po následující období plánujeme aplikaci kokcidiostatik vysadit a na závěr sezony vyhodnotit stupeň invaze.

Jako zajímavé případy lze zmínit ojedinělý výskyt velké cysty štítné žlázy u samice antilopy losí, konzervativně zvládnutou tříštivou mnohočetnou frakturu metakarpální kosti u gazely Thomsonovy nebo tříštivou otevřenou frakturu metakarpální kosti u samice kudu malého.

Preventivním vyšetřením musí projít téměř každé mládě narozené v zoo. (sj)

Oddělení výměny zvířat

Zdeněk Bárta, Kateřina Marvanová

Transport lvů ze ZOO Arnhem. (zb)

Rok 2015 byl pro naše oddělení rokem, kdy jsme museli postavit itinerář transportů hlavně na dovoz nových zvířat do ZOO Dvůr Králové.

Prioritou se stal dovoz lvů pro nové Lví safari, jehož otevření se plánovalo na začátek letní sezony. Lvi, dle požadavků zoologů, museli být dovezeni co nejdříve, aby si zvykli na nové prostory a aby se dostatečně aklimatizovali. První skupinu lvů, čtyři samice, jsme dovezli ze ZOO Arnhem 11. 3. 2015. Transport byl náročný, ale všechny samice převoz v pořádku zvládly. Další skupinu, tři vykastrované lvy ze ZOO Woburn v Anglii, jsme dovezli 14. 5. 2015. Tyto lvy jsme ve Woburnu naložili bez jakékoliv sedace, přímo do našich beden. Každý ze lvů vážil cca 250kg. I tito lvi snášeli samotný transport v bez problému, pouze jeden z pasažérů testoval pevnost bedny, a proto jsme museli transport uspíšit tím, že nám přijel naproti třetí řidič.

Začátkem července jsme dovezli dlouho očekávané drily černolící. Skupinu 3/4 jsme dovezli ze ZOO Frankfurt, kde s chovem těchto afrických opic končili. Transport byl velmi náročný, protože jsme museli ve Frankfurtu každé zvíře uspat, což bylo v podmínkách, ve kterých žili, velmi riskantní. I přes rizika, která tento převoz provázela, byla všechna zvířata v pořádku vypuštěna do nových připravených prostor.
S velkou radostí jsme zorganizovali dovoz samce nosorožce bílého jižní formy Pamira ze ZOO Pairi Daiza v Belgii. Při cestě do Belgie jsme převezli ze ZOO Karlsruhe

v Německu jiného nosorožce jako náhradu za Pamira. Převozy nosorožců jsou vždy vrcholem v transportní práci. Vezmeme-li v úvahu, že nosorožec váží přibližně dvě a půl tuny, není jeho nakládání a vykládání z beden tak jednoduché, jako u ostatních zvířat. Oba transportovaní nosorožci byli však převezeni na svá nová působiště bez jakékoli újmy.

Dalším velmi sledovaným transportem byl přesun našich posledních dvou tygrů sibiřských do ZOO Minnesota v USA. Na tento přesun jsme se připravovali velmi důkladně. Zvířata měla být dovezena na letiště v Amsterdamu a celý transport musel splňovat podmínky IATA. Bedny byly vyrobeny přesně na míru každému zvířeti. Itinerář jsme přizpůsobili době odletu, aby tygři nebyli dlouhou dobu zavřeni v bednách. Po necelých 48 hodinách od naložení ve Dvoře Králové nás kolegové z Minnesoty informovali, že tygři jsou v pořádku na místě.

Naše oddělení zorganizovalo v tomto roce také přesun naší samice okapi Ebony do ZOO Basel ve Švýcarsku. Díky kvalitní přípravě na přesun zvířete, který zahrnoval zvykání Ebony na přepravní bednu, zvládla okapi i přes velkou vzdálenost transport na jedničku.

Během roku jsme zajistili velmi mnoho dalších transportů, jak pro naši zahradu, tak i pro jiné evropské zoo. Jako příklad uvádíme převoz deseti buvolů kaferských ze Dvora

Transport lvů ze ZOO Woburn. (zb)

Králové do nové polské ZOO PABICH, dvou šimpanzích samic ze ZOO Valencie ve Španělsku do ZOO Veszprém v Maďarsku, čtyř kočkodanů bělovousých ze ZOO Rotterdam v Holandsku do Dvora Králové, kozorožce sibiřského ze ZOO Tallin v Estonsku do ZOO Košice, dvou samců geparda ze Dvora Králové do ZOO Beograd v Srbsku,dvou samců geparda ze ZOO Peaugres ve Francii do Dvora Králové a mnoho dalších zvířat.

Jako každý rok, i v roce 2015 jsme transportovali také žirafy. Je pravdou, že díky náročné práci koordinátora EEP, který nemá vhodné destinace pro umístění žiraf v Evropě, se převozy výrazně omezily. V minulých letech jsme převezli každý rok desítky žiraf, v roce 2015 jen sedm. Za nejnáročnější transport žiraf roku 2015 považujeme odvoz dvou žirafích samců z dvorské zoo do jediné zoologické zahrady na ostrově Mallorca. Transport probíhal po vlastní ose do přístavu ve španělské Barceloně a poté lodí až na ostrov. Transport proběhl bez komplikací a díky tomu jsme se s majitelem této zoo domluvili na další spolupráci při převozech zvířat z Evropy na Mallorcu.

Transporty se staly prioritou našeho oddělení výměny zvířat, ale práce s prodejem zvířat plně, ne-li více, nahradila práce při různých zvířecích výměnách a darech. Věřím, že naše oddělení bude i v příštím roce plně vytížené a že plány na dovoz dalších nových zvířat do dvorské ZOO budou ke vší spokojenosti zoologů i návštěvníků realizovány.

Transport lvů ze ZOO Woburn. (zb)

Transport žirafy pro ZOO Kaunas. (zb)

Oddělení výměny zvřat (zleva): Jiří Vetter, Zdeněk Bárta, Kateřina Marvanová.

Výživa

Monika Ptáčková

Individuální dávka pro nosorožce dvourohého. (zč)

Denní včasný servis kvalitních krmných dávek pro zoologická oddělení byl v roce 2015 již standardní prioritou oddělení výživy. Aktivity podmiňující výsledek zmiňovaného procesu rozšířily další činnosti. Některým z nich věnuji podrobnější komentář.

Spolu s nástupem velmi suchého a teplého charakteru klimatických podmínek začala „výživa“ již v jarním období vytvářet systém úspor finančních prostředků na nákup krmiv. Dostupnost a vývoj tržních cen objemných krmiv a ovoce se zeleninou se staly parametrem, který do značné míry ovlivňoval nejenom ekonomickou hodnotu, ale i kvalitu krmné dávky chovaných zvířat, zejména kopytníků. Plán 11. 500 tis. Kč (bez DPH) jsme tedy přizpůsobili v rámci jednotlivých skupin krmiv tak, aby vznikla rezerva především na krmiva rostlinného původu.

Celková nákladovost spotřebovaných krmiv však zaznamenala i pohyb ve spotřebě masa (meziroční nárůst cca 20%). Jeho navýšené množství a požadovaná rozšířená druhová pestrost souvisela zejména s realizací nového projektu „lví safari“.

Přes všechna učiněná opatření byl finanční plán na rok 2015 překročen o cca 70. 000 Kč. Výraznější nárůst byl eliminován nejenom prováděním pravidelných revizí skladby, kvality a vlastního příjmu krmných dávek, ale i selektivním nákupem krmiv hlavně z prvovýroby. Stále užší spolupráce s odděleními zoologie a současný zvýšený tlak na

Náklady na spotřebovaná krmiva (bez DPH)

Rok	Ovoce a zelenina	ostatní krmiva	mléčné výrobky	maso	granuláty	obilniny	krmná zvířata	objemná krmiva, steliva	celkem
	tis. Kč	tis. Kč	tis. Kč	tis. Kč	tis. Kč	tis. Kč	tis. Kč	tis. Kč	tis. Kč
2014	1500	1425	110	1000	3000	60	1890	2200	11185
2015	1600	1410	105	1100	3000	75	1975	2305	11570

míru hospodárnosti zkrmování především objemných krmiv se stal a jistě i bude nutnou paralelou k udržení kvalitativních parametrů výživy nejenom listožravých zvířat. Poznatky z několika minulých let totiž prokázaly, že bez nákupu sena, zatím pouze vojtěškového, zahraniční produkce se již trvale neobejdeme.

Finanční rozvaze jsme podrobili i provoz a produkci tzv. odchovny krmných zvířat. V objektu, který funguje v aktuální podobě již více než 10 let, tak došlo ve druhé polovině roku k výrazným změnám. Novou koncepci chovu předznamenala nejenom stále rozdílnější produktivita chovu slepic a králíků, ale i rostoucí poptávka drůbežího masa. Četnost úhynů králíků v důsledku pasteurelly rozhodnutí o nutnosti zásahu jen urychlilo. Předpoklad silné mikrobiologické zátěže prostředí, které již nedokázal odolávat ani pravidelně vakcinovaný chov, potvrdily výsledky kontrolních stěrů (EKOLOGICKÁ LABORATOŘ EMPLA, Hradec Králové). Vyřazení více než 40 ks chovných králíků bylo poslední tečkou za stagnujícím chovem.

Krmení paterčat gepardů. (zč)

Náklady na spotřebovaná krmiva (bez DPH)

Rok	potkáně	potkan M	potkan L	morče	králík	slepice	prodej potkan
	ks	ks	ks	ks	kg	kg	Kč
2014	781	2801	104	189	1374	3754	12580
2015	942	3068	100	257	1459	3912	5625

V souvislosti s hodnocením ekonomiky oddělení výživy považuji za vhodné zdůraznit poděkování všem, kteří dary, sponzorskými cenami a vstřícným jednáním napomáhali zajišťovat celoročně kvalitní a cenově přijatelnou krmivovou základnu. Specifická krmiva, jako např. klíčené obilí a okus, byla již tradičně zajišťována ve spolupráci s oddělením zahradní údržby.

Původ a kvalita krmiv byla osnovou semináře krmivářské komise UCSZOO, který naše oddělení pořádalo ve dnech 22. – 23. října 2015. Odborné příspěvky a praktická část dvoudenního jednání zdůraznily nezbytnost prověřování základny a způsobu zpracování tuzemských i zahraničních krmiv. Významným bodem programu bylo seznámení s problematikou používání palmového oleje v potravinářské ale i krmivářské výrobě. Několik zoologických zahrad v ČR je do „bezpalmové kampaně“ již zapojeno. Idea podpory jejich aktivit eliminací používání krmiv s obsahem „palmových surovin“ oslovila všechny účastníky.

Mražený okus pro okapi. (zč)

Čerstvé krmení pro veverku kapskou. (zč)

Oddělení výživy zvířat (zleva): Ing. Monika Ptáčková, Jana Tlustá, Ing. Radmila Maříková, Josef Tlustý, Jitka Kopecká, Jaroslav Voňka, Petr Klust, Jiří Kroupa, Milan Nesvadba, Pavel Langr, František Barták, Petr Kiss, Milan Pátý.

In situ a další ochranářské projekty ZOO Dvůr Králové

Jan Stejskal, Michal Podhrázský

Samice nosorožce tuponosého severního Fatu v rezervaci Ol Pejeta, leden 2015. (jst)

Snahy ZOO Dvůr Králové o záchranu nosorožců tuponosých severních

Základní informace o projektu:
V době přípravy této výroční zprávy byli na světě známi už jen tři nosorožci tuponosí severní (jinak též bílí nebo širokohubí, *Ceratotherium simum cottoni*). Všichni tři žijí v rezervaci Ol Pejeta v Keni, kam byli v roce 2009 převezeni ze ZOO Dvůr Králové. Dvorská zoo je jedinou zoo na světě, kde se tato vzácná zvířata podařilo rozmnožit, jejich reprodukce však probíhala příliš pomalu. V naději, že jim to v přirozenějších podmínkách půjde lépe, byli dva samci a dvě samice v roce 2009 vráceni do Afriky. V říjnu 2014 však jeden ze samců uhynul a při vyšetření v listopadu 2014 se ukázalo, že žádné ze zvířat už není schopné přirozené reprodukce. ZOO Dvůr Králové se proto se svými partnery spolupodílí na vývoji metod, díky nimž by tito nosorožci mohli být rozmnoženi uměle. Do snah o jejich záchranu tak byla zahrnuta nejen poslední zvířata v Africe, ale i samice žijící v zoologických zahradách. Zvažováno bylo i co nejúčinnější využití uchovaného genetického materiálu.

Vývoj projektu v roce 2015:
Na konci ledna se v keňské Ol Pejetě uskutečnilo setkání expertů, kteří rozhodují o nosorožcích tuponosých severních v Ol Pejetě. Na společném jednání bylo dohodnuto, že je potřeba pokusit se ze samic v Ol Pejetě odebrat vajíčka, která by se v budoucnu dala využít pro oplodnění in vitro a následný transfer embrya do těla samice příbuzného nosorožce.

Následně ZOO Dvůr Králové společně s IZW Berlín, s rezervací Ol Pejeta a s dalšími experty v oblasti asistované reprodukce připravili program, jehož cílem je odebrání a následné bezpečné uložení vajíček (oocytů) ze samic Nájin a Fatu, které jsou v Ol Pejetě, a také vyvinutí postupu pro vytvoření embrya v laboratorních podmínkách a jeho následné vložení do samice jižního bílého nosorožce. Za jeden z prvních úkolů byla označena potřeba optimalizovat bezpečnou metodu pro odběr vajíček. Vzhledem k nízkému počtu jedinců nosorožců tuponosých severních je nutné pracovat s jejich blízce příbuznými nosorožci tuponosými jižními.

V květnu proběhlo v ZOO Dvůr Králové vyšetření samice Nabiré, v tu dobu posledního žijícího nosorožce tuponosého severního v Evropě. Bohužel se ukázalo, že cysta, kterou se veterináři z IZW Berlín snažili odsát už na podzim roku 2014, se ještě zvětšila, a tudíž nebylo možné přistoupit k jakémukoli zákroku směřujícímu k odběru vajíček.

V polovině května se zástupce ZOO Dvůr Králové Jan Stejskal v Barceloně setkal s experty z IZW a s Oliverem Ryderem ze San Diega k detailní diskusi o dalším postupu ohledně nosorožců tuponosých severních. Na setkání byla probírána možnost uspořádání konference odborníků na buněčné technologie.

Se souhlasem evropského koordinátora chovu nosorožců bílých se do projektu v průběhu roku zapojily i další evropské zoologické zahrady a velkoryse poskytly své samice k pokusům o odběr vajíček. První z těchto pokusů proběhl v červnu v Salzburgu, tým z IZW Berlín však bohužel nebyl úspěšný. V polovině července pak došlo k pokusu o odběr oocytů u samice Jessiky v ZOO Dvůr Králové, i ten byl však neúspěšný.

Samice Nabiré, poslední nosorožec tuponosý severní v Evropě, uhynula v červenci 2015. Foto: Joel Sartore / www.joelsartore.com

Uspání jižní samice Jessiky v říjnu 2015. Při zákroku se podařilo odebrat pět oocytů. (sj)

Samice Nola uhynula v San Diego Zoo Safari Parku v listopadu 2015. Na světě tak zůstali poslední tři nosorožci tuponosí severní. (jst)

Bohužel, v pondělí 27. července večer samice Nabiré uhynula. Zdravotními komplikacemi trpěla už delší dobu, bezprostřední příčinou smrti bylo prasknutí cysty uvnitř těla samice. Cysta byla obrovská, po vypuštění tekutého obsahu vážila ještě 40 kilogramů. Kvůli této teoretické naději byl samici okamžitě po úhynu odebrán potenciálně zdravý vaječník a odvezen do specializované laboratoře v Itálii. Odebrány byly rovněž vzorky několika různých typů tkání, které by mohly být využity pro budoucí techniky umělého oplodnění.

V říjnu se odborníci z IZW Berlín znovu pokusili odebrat vajíčka z dvorské samice Jessiky a tentokrát byli úspěšní. Odebrali celkem pět oocytů, které se podařilo dopravit do laboratoře v italské Cremoně.

V druhé polovině října pak proběhlo setkání odborníků v keňské Ol Pejetě, na němž ZOO Dvůr Králové zastupoval vedoucí zahraničních projektů Jan Stejskal. Za dohledu Kenya Wildlife Service byl proveden pokus o manuální odběr semene samce Sudána. Kvůli možným negativním účinkům sedativ bylo vyloučeno jejich použití, samec Sudán však stál zcela klidně i bez nich. Žádné semeno se ale odebrat nepodařilo.

Navštíveny byly i samice Nájin a Fatu, obě vypadaly velmi dobře, i když Nájin měla stále zadní nohy hodně podlomené. Sudán chodil do výběhu, který je u bom z kůlů, Nájin byla společně s jižní samicí Tavu ve velkém travnatém výběhu, který je mezi výběhem u kůlů a obrovským zadním výběhem, v němž je Fatu společně se skupinou jižních samic a také s jižním samcem Kingim. Podle strážců se Kingi snažil naskakovat i na Fatu, ta pod ním ale záměrně klesala a o páření neměla zájem.

Součástí návštěvy Ol Pejety bylo i jednání o dalším průběhu projektu a o plánu na záchranu cenného genetického materiálu ze samic v případě, že by některá z nich náhle zemřela. Navštívena byla rovněž laboratoř jihoafrického veterináře Morného de la Rey v Ol Pejetě jako místa, kde by se mohlo pracovat na dozrávání oocytů, jejich fertilizaci a na produkci embryí v případě jejich odběru v Ol Pejetě.

V listopadu přišla smutná zpráva z amerického San Diega. Veterináři tam 22. listopadu přistoupili k eutanazii samice Noly, která byla do tamní zoo poskytnuta ze ZOO Dvůr Králové. Šlo o zvíře, které pocházelo ještě z volné africké přírody, do dvorské zoo byla z jižního Súdánu převezena v roce 1975.

Se souhlasem ZOO Dvůr Králové byly z Noly odebrány vzorky, které bude možné využít pro případné rozmnožení nosorožců tuponosých severních umělými technikami reprodukce. ZOO Dvůr Králové byla také oslovena organizací Smithsonian Institute ve Washingtonu, zda by ostatky Noly mohly být uloženy v této instituci. Jednání ještě nebyla uzavřena.

Další pokus o odběr oocytů proběhl 30. listopadu v Salzburgu, bohužel však neúspěšně.

Ve dnech 3. - 6. prosince se ve Vídni konalo odborné jednání “Ochrana přírody pomocí buněčných technologií”. Pod vedením IZW Berlín, San Diego Zoo Global, ZOO Dvůr Králové a vídeňské zoo Schönbrunn na něm přední světoví odborníci, kteří se sjeli ze čtyř

kontinentů, připravili záchranný plán pro nosorožce tuponosé severní. Plán zahrnuje použití jak pohlavních buněk posledních žijících jedinců, tak tzv. indukovaných pluripotentních kmenových buněk (v angličtině iPS cells). Tyto buňky je možné získat z tělních buněk nosorožců, například z jejich kožní tkáně. Následně existuje možnost z iPS buněk vyvinout nervové buňky, buňky srdečního svalu, nebo dokonce pohlavní buňky. Pokud by šlo vše podle plánu, in vitro oplodněné pohlavní buňky by bylo možné vložit do náhradní matky, která by porodila plodného jedince severního bílého nosorožce.

I v roce 2016 se snahy ZOO Dvůr Králové o záchranu nosorožců tuponosých severních zaměří na umělé techniky reprodukce, a to zejména na zdokonalení techniky pro odběr vajíček, na vývoj embrya in vitro a na prohloubení spolupráce mezi zúčastněnými institucemi.

Další informace o severních bílých nosorožcích a Ol Pejetě najdete v minulých výročních zprávách a na stránce:
http://www.zoodvurkralove.cz/cs/pomahame-zviratum/nosorozci-bili/

Nosorožci dvourozí v Mkomazi, Tanzanie

Základní informace o projektu: V roce 2009 ZOO Dvůr Králové poslala tři nosorožce dvourohé (jinak též černé, *Diceros bicornis*) do tanzanského národního parku Mkomazi. Samice Deborah a samci Jamie a Jabu si na nové podmínky rychle zvykli. V říjnu 2011 Deborah dokonce porodila samičku Hillu a v červnu 2014 další samičku Tunu. V Mkomazi, kde byli v 80. letech všichni nosorožci vybiti, se tak dnes i díky ZOO Dvůr Králové rozvíjí nadějný projekt, který přispívá k záchraně nosorožců v Tanzanii.

Hlavní zásluhu na tom má legendární ochranář Tony Fitzjohn, který za svého mládí společně s Georgem Adamsonem vracel do divočiny lvy. Na konci 80. let začal v tu dobu pytláctvím a pasením dobytka značně zpustošenou oblast obnovovat a od roku 1997 v Mkomazi běží záchranný program východního poddruhu nosorožce dvourohého. Zvířata jsou přísně střežena v oplocené rezervaci uvnitř národního parku, který se rozkládá na území přibližně 3250 kilometrů čtverečních podél hranic s Keňou. Za hranicemi na něj navazuje národní park Tsavo, kde byli v 70. letech odchyceni nosorožci dvourozí tehdejším ředitelem zoo Josefem Vágnerem. Dvorští nosorožci se tak vrátili do země svých předků.

Nosorožců dvourohých žilo na jih od Sahary v roce 1970 okolo 65 000 kusů. V důsledku nekontrolovaného lovu a zejména pytláctví však jejich stavy poklesly až na 2 300 jedinců v roce 1993. Po řadě ochranářských opatření se jejich počet ve volné přírodě vyšplhal na přibližně pět tisíc, počet zvířat východního poddruhu je ale stále odhadován na pouhých 800, přičemž v Tanzanii jich je zřejmě jen přibližně 100 až 150. V ZOO Dvůr Králové je tento poddruh chován od 70. let minulého století a do konce roku 2015 se v zoo narodilo 41 mláďat. Jako jeden z nejlepších chovatelů nosorožců dvourohých v zajetí na světě si velice ceníme toho, že se můžeme alespoň částečně podílet na jejich záchraně přímo v jejich původním prostředí.

Samice Nájin společně s jižní samicí Tavu v keňské Ol Pejetě, říjen 2015. (jst)

Samec Sudán odpočívající mezi akáciemi, říjen 2015. (jst)

Thomas Hildebrandt z IZW Berlín vysvětluje veterináři Ol Pejety Stephenu Nguluovi, jak odebírat krev bez uspání zvířete, říjen 2015. (jst)

V prosinci 2015 se světoví odborníci na umělé techniky oplodnění sjeli do Vídně, aby připravili záchranný plán pro nosorožce tuponosé severní. (jst)

Další informace o nosorožcích černých a Mkomazi najdete v minulých výročních zprávách a na adrese:
http://www.zoodvurkralove.cz/cs/pomahame-zviratum/nosorozci-cerni/

Vývoj projektu v roce 2015: Nosorožci Jamie, Deborah, Hilla a Tunu stále žili ve svém velkém výběhu a sameček Jabu sdílel svůj výběh se samcem Mondulim, který do Mkomazi přišel z anglického Port Lympne.

Kvůli zvýšení ostrahy rezervace byli do Mkomazi v průběhu roku přivezeni dva stopovací psi, oba belgičtí ovčáci malinois. Strážci i psi byli trénováni přímo v parku, na kratší dobu však vyrazili i za svými zkušenějšími kolegy, a to mimo jiné i do keňské rezervace Ol Pejeta, kde jsou nosorožci tuponosí severní ze Dvora.

Kromě záchranné stanice pro nosorožce se však Tony Fitzjohn snaží pomoci i dalšímu velmi ohroženému savci – psu hyenovému. ZOO Dvůr Králové mu proto v roce 2015 přispěla na nákup foukacích střel, které potřebuje pro jejich imunizaci.

Během celého roku 2015 rovněž probíhaly úřední přípravy na převoz nosorožčí samičky Elišky do záchranné stanice v Mkomazi. V polovině července samičku navštívila britská velvyslankyně v ČR, paní Jan Thompson, která návrat nosorožců černých zpět do Afriky podporuje už od roku 2014, kdy ve spolupráci s dvorskou zoo uspořádala ve své residenci fundraisingovou večeři na shromáždění potřebných finančních prostředků pro transport Elišky do Tanzanie.

Na konci září se pak s Eliškou mohla rozloučit i veřejnost. Hlavním hostem slavnosti byl herec Josef Dvořák, který Elišku v roce 2012 pokřtil.

Eliška do Mkomazi pojede pravděpodobně v červnu 2016. Před cestou ji ještě čeká několikaměsíční příprava, aby všechno zvládla za co nejmenšího stresu.

ZOO Dvůr Králové přitom veřejnosti umožnila, aby na její převoz mohl přispět každý. „Naším cílem je zvířata do Afriky nejen vracet, ale pomáhat je chránit i přímo v rezervacích, kam je posíláme, případně pomáhat se vzděláváním a osvětou obyvatel, kteří v blízkosti rezervací žijí, anebo mají zásadní vliv na přežití zvířat ve volné přírodě," uvedl ředitel zoo Přemysl Rabas při zakládání konta WILDLIFE, z něhož ZOO Dvůr Králové financuje své ochranářské projekty.

Podepsání dohody mezi ČR a Vietnamem na společném boji proti nezákonnému obchodu s ohroženými druhy zvířat

ZOO Dvůr Králové se 19. listopadu 2015 stala dějištěm události, jaká se v zoologických zahradách odehrává jen zřídka. Zástupci České republiky a Vietnamu tady podepsali Deklaraci o spolupráci v oblasti implementace úmluvy CITES (Úmluva o mezinárodním obchodu s ohroženými druhy volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin). Jedná se o

historicky první smlouvu o spolupráci v této oblasti, kterou ČR uzavřela s jiným státem. Za ČR ji podepsal náměstek ministra životního prostředí Vladimír Dolejský, za Vietnam náměstek ministra zemědělství a rozvoje venkova Ha Cong Tuan. Slavnostní akt se uskutečnil za přítomnosti ředitele ZOO Dvůr Králové Přemysla Rabase.

Dvorská zoo byla pro podpis smlouvy vybrána díky úspěšné osvětové kampani, při níž v roce 2014 spálila rohovinu z nosorožců. Informace o této kampani obletěla celý svět. "Velice si vážíme toho, že vietnamská strana vnímá poptávku po nosorožčí rohovině a slonovině jako problém, že zareagovala částečně i na naši kampaň a rozhodla se pro spolupráci s Českou republikou," uvedl Přemysl Rabas.

Cílem vzájemné spolupráce obou zemí je výměna informací a zkušeností o managementu populací ohrožených druhů chráněných CITES a především zvýšení osvěty veřejnosti vedoucí k potlačení nelegálního obchodu s ohroženými druhy, a to hlavně se slonovinou a nosorožčími rohy. Česká republika je jednou z tranzitních zemí, přes kterou především nosorožčí rohovina proudí do konzumentských zemí východní Asie. Pro pašování jsou zneužívány zejména lovecké trofeje dovezené z jižní Afriky, byly ale také zaznamenány případy, kdy byla rohovina ukradena z historických sbírek.

Současná situace nosorožců ve volné přírodě je kritická. V poslední době překupníci záměrně šíří lži, že rohovina posiluje organismus a je účinná i proti rakovině. Rohovina se tak ve východní Asii během pár let stala statusovým symbolem. Každý den jsou pytláky zavražděni průměrně tři nosorožci. Zatímco v roce 2007 bylo v Jihoafrické republice upytlačeno pouze 13 nosorožců, v roce už to bylo přibližně 1200, často velmi krutým způsobem. Pokud by se poptávka po rohovině měla dále zvyšovat, mohlo by dojít až k vyhubení většiny nosorožců.
ZOO Dvůr Králové patří mezi nejúspěšnější chovatele nosorožců mimo Afriku, a dokonce je i vrací do jejich původního prostředí v Africe. To však nestačí, a proto se zoo zapojuje i do osvětových akcí, které se snaží na tíživou situaci nosorožců a na nutnost snížit poptávku po rohovině upozornit.

V září 2014 zoo zorganizovala za účasti generálního sekretáře úmluvy CITES Johna Scanlona akci Burn Horns, Save Rhinos (Spalte rohovinu, zachraňte nosorožce), při které veřejně spálila nejen své zásoby rohoviny, ale i rohy, která pocházely z nezákonné činnosti. „Naším cílem bylo zejména přitáhnout pozornost veřejnosti ke kritické situaci nosorožců a zvýšit povědomí o boji s nelegálním obchodem s nosorožčími rohy. Jedině omezením poptávky totiž můžeme zajistit nosorožcům bezpečnou budoucnost," uvedl ředitel ZOO Dvůr Králové Přemysl Rabas.

K pálení rohoviny, které v roce 2014 proběhlo pod záštitou ministra životního prostředí Richarda Brabce, se připojily i další české i zahraniční zoologické zahrady a rezervace a podpořilo ho mnoho významných osobností, například světoznámá primatoložka Jane Goodallová nebo keňský ochranář Richard Leakey.

Samice nosorožce dvourohého Eliška, která by měla v roce 2016 odcestovat do Tanzanie. (lp)

V listopadu byla v ZOO Dvůr Králové podepsána deklarace mezi Vietnamem a ČR o spolupráci v oblasti CITES, která by měla přispět k potlačení nelegálního obchodu s ohroženými druhy, a to hlavně se slonovinou a nosorožčími rohy. (sj)

Lubomír Peške - český specialista na telemetrii připravuje vysílače před nasazením. (ma)

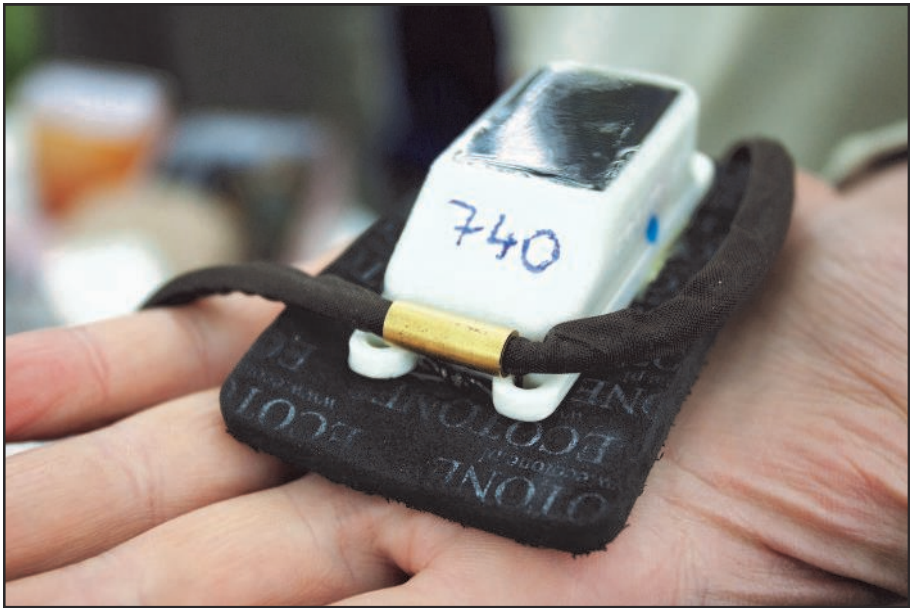

GPS GSM vysílač. (ma)

Sledování migrace husy velké

Základní informace o projektu: V roce 2012 zaštítila ZOO Dvůr Králové projekt Sledování migrace husy velké. Společně s Karlovou univerzitou v Praze jsou to dvě hlavní instituce, které tuto dlouhodobou mezinárodní iniciativu zaštiťují. Od roku 2004 je projekt v České republice koordinován Michalem Podhrázským.

Migraci ptáků lze sledovat různými způsoby. Základním principem je individuální značení. U ptáků se používá takzvané kroužkování, při kterém se jedinci připevní na dolní končetinu kroužek s individuálním kódem. První husy byly na našem území okroužkovány už v roce 1934. K jednoduššímu získávání zpětných hlášení se u některých druhů používá takzvané barevné značení. Jedná se o doplňující značení, kterým lze jedince identifikovat bez odchytu. U hus se používají barevné kroužky, barevné kroužky s kódem a barevné krční límce s kódem. První husy byly na našem území límcovány v roce 1973. K získání detailních informací o přesunech a migraci se používají různé vysílače. V roce 2010 byly u nás u hus poprvé použity konvenční vysílače a v roce 2012 byly poprvé použity GPS GSM vysílače.

Dlouhodobým sledováním migrace husy velké byly zjištěny výrazné změny migrace u tohoto druhu. Za posledních 40 let se změnilo načasování příletu hus na hnízdiště, změnila se doba odletu z našeho území, zimoviště našich hus se posunula na sever a mění se i tahové zastávky.

Další informace o sledování migrace husy velké najdete v minulé výroční zprávě.

Vývoj projektu v roce 2015:
V roce 2015 byl naplánován odchyt hus na čtyřech místech. V termínu 23. 5. proběhl odchyt na Vysočině na rybníku Stejskal. Celkem bylo odchyceno 14 hus velkých, ze kterých bylo 10 jedinců označeno límcem a 4 nedostatečně velká housata dostala barevné kroužky.

V jižních Čechách v Českobudějovické pánvi probíhal odchyt v termínu 30. – 31. 5. Husy byly chytány na rybnících Vyšatov a Volešek. Celkem bylo odchyceno rekordních 67 hus velkých, ze kterých bylo 61označeno límcem a 6 nedostatečně velkých housat dostalo barevný kroužek. Kromě toho bylo 6 jedinců označeno ještě GPS GSM vysílačem o hmotnosti 35 – 90 g. 4 vysílače pocházely z grantu ČZU (České zemědělské univerzity) v Praze (IGA FŽP 20154223). 2 vysílače byly poskytnuty darem z francouzského projektu, který vede Dr. Matthieu Boss. Na odchytu spolupracovali členové JOK (Jihočeský ornitologický klub) pod vedením Jaroslava Závory a Pavla Alberta a studenti z PřF UK a ČZU v Praze pod vedením Dr. Petra Musila.

Na Hodonínsku na soustavě Mutěnických rybníku (U Vrby), kde se v loňském roce límcovalo poprvé, probíhal odchyt v termínu 2. 6. Podařilo se odchytit 14 jedinců, 13 hus bylo označeno límcem a 1 jedinec dostal barevný kroužek. Na odchytu se se podíleli kolegové ze ZOO Hodonín, pracovníci Ústavu pro výzkum obratlovců z Brna a místní ornitologové.

Poslední odchyt proběhl 7. 6. v severozápadních Čechách na Chomutovsku na Droužkovické soustavě rybníků, kde se podařilo odchytit 8 hus, ze kterých bylo 7 označeno límcem a jedna husa již byla značená. Ten samý den probíhal odchyt ještě na Lounsku na Lenešických rybnících, zde se podařilo odchytit pouze jednu husu. Odchyt v severozápadních Čechách byl ovlivněn pozdní dodávkou nové série límců z Polska.

Krom těchto čtyř míst bylo ještě 5 husy označeno 25. 6. přímo v ZOO Dvůr Králové. Jednalo se o první divoký pár hus, který v zoologické zahradě v Safari zahnízdil a vyvedl 4 mladé. Podařilo se nám odchytit dospělého housera a všechna housata. Dále bylo označeno 6 hus ze Záchranné stanice živočichů Makov, jednalo se o 5 housat odchovaných od handicapovaného páru a jedno ztracené house, které bylo do stanice přineseno.

Průběh odchytu v roce 2015 lze hodnotit jako nadprůměrný, podařilo se celkem odchytit 113 hus, ze kterých bylo 102 jedinců nově označeno límcem a 5 vybaveno GPS GSM vysílačem. V průběhu roku se podařilo nashromáždit rekordních 2200 zpětných hlášení od označených hus, což je nejvyšší číslo v historii značení tohot druhu na našem území. Dosavadní výsledky byly prezentovány na VI. konferenci Metody a výsledky výzkumu ptačích populací v Pardubicích v přednášce Vývoj sledování migrace husy velké a na 34. Aktivu spolupracovníků Kroužkovací stanice Národního muzea v Kostelci nad Černými lesy v přednášce Tudy cesta nevede. Dále byly výsledky ze sledování hus pomocí GPS GSM vysílaček zpracovány a publikovány v článku (Adam M., Podhrázský M. & Musil P. 2016: Effect of start of hunting season on behaviour of Greylag Geese Anser anser. Ardea 104: ###–###. doi:10.5253/arde.v104i1.a#), který byl přijat a vyjde v roce 2016 v impaktovaném časopise Ardea. Ke konci roku byla zahájena příprava dalšího článku, který by shrnoval změny na zimovištích hus za posledních 60 let.

Nasazování vysílačů se protáhlo do noci. (ma)

Odchyt na Vysočině dokumentovala Česká televize. (jz)

Účastníci odchytu na Vysočine. (jz)

Lví safari

Radek Hlávka

Vjezd do Lvího safari. (zč)

Největší novinkou letošní sezony bylo bezesporu otevření lvího safari. S myšlenkou pro návštěvníky volně průjezdného výběhu se lvy se v královedvorské zoo pracovalo již od konce 60. let minulého století, kdy vznikala nová koncepce zoo, zaměřená především na faunu Afriky. Ačkoliv v průběhu několika následujících let vznikla studie i některé stavby (vjezdové koridory, tzv. lví brány, zvýšený betonový plot), k jejímu uskutečnění nikdy nedošlo.

Dalších konkrétních obrysů dostala tato myšlenka v roce 2014, kdy byla vytipována jiná lokalita. Jednalo se o částečně nevyužitý jižní svah, zvedající se od potoka Netřeby, ve střední části zoo, nedaleko původního pavilonu lvů, a který navazuje na okruh klasického safari.

Nové zařízení na prezentaci a chov lvů, tzv. lví safari, bylo následně vyprojektováno a sestává se z nového pavilonu s přilehlými předvýběhy, hlavního výběhu, do kterého mohou návštěvníci vjíždět vlastními vozy i safari trucky zoo, a dřevěné vyhlídky pro pěší návštěvníky. Jeho předlohou se nám stalo zejména podobné zařízení v dánské zoo Givskud, která provozuje lví safari již několik desítek let.

Se stavbou tohoto zařízení se započalo v podzimních měsících roku 2014. Vzhledem k příznivé zimě stavba pokračovala bez přerušení, takže již začátkem května 2015 mohl být dán do provozu pavilon s předvýběhy. Hlavní výběh byl dokončen o 14 dní později.

Nový pavilon pro lvy, ležící ve svahu přímo nad původním pavilonem lvů, má prostory až pro 10 zvířat a je řešen jako soustava propojitelných klecí (celkem 9), každé o velikosti 9m2. Povrch klecových boxů tvoří omyvatelná betonová stěrka, kovové prvky klecí jsou z pozinkované oceli a vybavení tvoří dřevěné palandy na ležení. Dále je zvířatům k dispozici i expoziční box o velikosti 35 m2, který umožňuje návštěvníkům je pozorovat i v době, kdy nejsou vypuštěni do výběhů. Vytápění pavilonu je řešeno elektrickou topnou spirálou v podlaze. Kvalitu vzduchu hlídají čidla, jež jsou napojena na ventilaci s rekuperační jednotkou. Součástí pavilonu je i sociální zařízení, které slouží ostraze lvího safari, a přípravna krmení. K pavilonu přiléhají dva předvýběhy o celkové ploše 305 m2, které umožňují pobyt lvů ve venkovním prostoru v době, kdy nemohou být vypuštěni do velkého výběhu. Předvýběhy, pavilon a hlavní výběh spojuje přeháněcí koridor. Součástí komplexu lvího safari je i dřevěná vyhlídka, umístěná ve svahu pod pavilonem lvů, z které je možno pozorovat zvířata v předvýbězích i ve velké části hlavního výběhu. Zároveň slouží i dětem jako visutá prolézačka.

Průjezd Lvím safari. (sj)

Hlavní expoziční výběh má rozlohu 1,6 hektaru a protíná jej okružní silnice o celkové délce cca 1/2 kilometru. Terén výběhu je mírně svažitý a je tvořen lesíky i volnými loukami. Vjezd a výjezd do výběhu je přes koridory, kam je vpuštěn a vypuštěn motorizovaný návštěvník ostrahou lvího safari. Před branami koridorů z vnitřní části jsou umístěny elektrické rošty. Ostraha má přehled o tomto prostoru ze „strážní“ věže. Plot kolem výběhu je vysoký 3,60 m, má 0,80 m přesahu a je vybaven několika řadami elektrického ohradníku o napětí 10000 V. Celý prostor výběhu je monitorován kamerami. Monitory ke kamerám jsou umístěny jak na věži, tak na pavilonu. Provoz v tomto výběhu byl koncipován jako samostatný okruh v rámci klasického safari, takže může být využit nezávisle na provozu safari a také umožnuje návštěvníkům, kteří lví safari navštívit nechtějí, jej minout.

Provoz lvího safari má ale určitá úskalí, s kterými jsme se museli před jeho spuštěním vyrovnat. Jde především o zajištění bezpečnosti návštěvníků při průjezdu výběhem se lvy. K tomu bylo zapotřebí zejména vyškolit ostrahu lvího safari. Ta dostala k dispozici terénní vůz Mitsubishi L200, jímž koriguje chování šelem, dozoruje provoz. Toto vozidlo má sloužit i k evakuaci návštěvníků při závažných situacích.

První zvířata se do dokončeného pavilonu nastěhovala již počátkem měsíce května. Jednalo se o čtyři lvice, které přišly v březnu z Holandska a které čekaly na dostavbu pavilonu v karanténních prostorách. Dále je po týdnu následovali tři samci, kteří přicestovali přímo z Anglie, a nakonec dva samci lva berberského, kteří u nás pobývali již od loňského roku. Ti se přestěhovali z původního pavilonu lvů.

Zkušební provoz ve lvím safari byl zahájen začátkem června, a to nejprve se třemi samci původem ze safariparku v anglickém Woburnu. Tito samci však byli v mládí kastrováni, takže postrádají typickou samčí hřívu. Tato zvířata byla pořízena zejména z důvodu „ošahání“ si problematiky provozu lvího safari zdejším personálem, neboť žili celý svůj dosavadní 11 – ti letý život v podmínkách lvího safari, a tudíž se dalo předpokládat, že budou minimálně problémoví. Další lvi, respektive lvice, kteří byli pořízeni do lvího safari, byly vykastrované samice ve stáří 9 – 16 let, původem z holandské Burgers Zoo Arnhem. Tyto lvice si začaly navykat na provoz od konce června. Neměly sice úplnou znalost provozu lvího safari, nicméně měly zkušenost se zajížděním vozidel do jejich výběhu. Z tohoto důvodu byla jejich aklimatizace o něco delší a složitější. Ale i ony za pár dní zvětšený provoz ve výběhu začaly zvládat. Závažným problémem se bohužel ukázala vzájemná nekompatibilita obou těchto lvích skupin. Ještě před spuštěním provozu lvího safari byly tyto dvě skupiny zvířat spojeny, aby vytvořily větší

skupinu. Zpočátku se jevilo, že spolu zvířata vydrží, ale po 10 dnech vzájemného soužití došlo k roztržce a od tohoto okamžiku se je již nepodařilo spojit. To zapříčinilo, že se během sezony obě skupiny ve velkém výběhu pouze střídaly. Další dvě zvířata, samci lvů berberských, nebyli do lvího safari na první sezonu plánováni, a to z důvodu jejich mladistvého temperamentu. Do velkého výběhu byli sice také nepravidelně vypouštěni, ale pouze mimo dobu provozu pro návštěvníky. Do budoucna by ale měli být tito berberští lvi trvale vypuštěni ve lvím safari a s dalšími zvířaty založit reprodukční skupinu tohoto v přírodě vyhynulého poddruhu lva.

První rok provozu lvího safari nám ale také ukázal i několik problémů, které čekají na vyřešení. Nejzávažnější z nich je neukázněnost některých návštěvníků, kteří odmítají respektovat bezpečnostní pokyny pro provoz v tomto zařízení, a to zejména zákaz otevírání okének a dveří osobních automobilů.

Výstavba lvího safari bohužel zasáhla i do prostoru několika výběhů chovného centra pro gepardy, jejichž plocha musela být zmenšena. A jelikož není ani ideální chov gepardů v blízkosti jiných velkých šelem, je hledána alternativa. Adekvátní náhradou by proto mělo být vybudování nového chovného centra pro tyto šelmy na vytipované lokalitě v jiné části zoo v dohledné době. Po gepardech osiřelé ubikace a výběhy by posléze měly sloužit pro expozici a chov psů hyenových a hyen.

Projížďka Lvím safari. (lp)

Český výzkum žiraf dobývá svět

Karolína Brandlová a Markéta Gloneková

Žirafy síťované. (sj)

Žirafy procházející otevřenou savanou jsou fascinující svým pohybem, žirafy v zoo zase svou velikostí a blízkostí. Právě tato blízkost, nejen blízkost žiraf nám lidem, ale i vzájemná blízkost jednotlivých žiraf v zoo, nám umožňuje studovat detaily jejich chování, které jsou v přírodě těžko k zahlédnutí. Žirafy v zoo se musí nějak vypořádat s krátkou vzdáleností k ostatním žirafám, vždyť v přírodě je vzdálenost jedné žirafy od druhé průměrně 100 m, čehož lze dosáhnout opravdu v málokterém výběhu. Náš tým z Fakulty tropického zemědělství na České zemědělské univerzitě v Praze se věnuje výzkumu chování žiraf v zoologických zahradách již od roku 2007, kdy začal první sběr dat v Zoo Praha. V dalších letech přibyla data z českých zoologických zahrad (mnoho desítek hodin výzkumu bylo provedeno také v ZOO Dvůr Králové) a následně se zapojily i zahraniční instituce.

Naším prvním výzkumným cílem bylo zjistit, proč žirafy v zoo kojí cizí mláďata. A děje se to i v přírodě? Na druhou otázku bylo snazší nalézt odpověď – není to časté, ale i v přírodě bylo zaznamenáno několik případů, kdy samice kojila cizí mládě. První otázka je větší oříšek. Kojení cizích mláďat (alokojení) bylo studováno u dalších druhů savců a může být například důsledkem příbuzenského výběru, recipročního altruismu, může přinášet sociální výhody samici a také přispět k tomu, že se samice učí rodičovským dovednostem. Samice se také může

zbavovat nadbytku mléka, které její mládě nedokáže vypít, anebo probíhá alokojení vlastně omylem – samice nepozná, které mládě je její nebo si nechá mléko ukrást. Naše české žirafy jsou v alokojení přebornice – podařilo se jim obsadit horní příčku pomyslného žebříčku, když se 46 % alokojení překonaly všechny ostatní nedomestikované savce. Výsledky naší studie byly v dubnu 2016 publikovány v prestižním časopise Animal Behaviour a doslova obletěly svět. Ze všech možných vysvětlení alokojení na žirafy sedí nejvíce ona zmiňovaná krádež – cizí mláďata se „schovávají" za vlastní, aby na ně samice tak snadno nedosáhla. Jako další možnost vysvětlení nám vyšla reciprocita, tedy žirafí matky spíše kojily mládě té samice, od níž sálo také jejich vlastní mládě. Tohle zjištění je převratné a dobře podporuje nové poznatky o sociálním chování žiraf, které mají ve svém zdánlivě náhodném společenství zjevně větší řád a možnosti spolupráce, které si v minulosti nikdo nedokázal představit.

Žirafy Rothschildovy. (sj)

Stavy zvířat

Irena Čiháková

Pohled na odpočívající antilopy koňské. (sj)

Stavy zvířat k 1. 1. a 31. 12. 2015

Animal Census on 1st January and 31st December 2015

Stavy zvířat *Animal census*	**Stavy zvířat k 1. 1. 2015** *Animal census on 1st January*			**Stavy zvířat k 31. 12. 2015** *Animal census on 31st December*		
	Druhy *Species*	**Formy** *Forms*	**Kusy** *Specimen*	**Druhy** *Species*	**Formy** *Forms*	**Kusy** *Specimen*
Savci *Mammals*	77	89	855	80	92	863
Ptáci *Birds*	148	149	755	146	148	769
Plazi *Reptiles*	56	56	152	53	53	142
Obojživelníci *Amphibians*	4	4	23	1	1	2
Ryby *Fish*	46	46	296	47	47	287
Obratlovci celkem *Vertebrates in total*	331	344	2081	327	341	2063
Bezobratlí *Invertebrates*	**–**	**69**	**71 + X**	**–**	**61**	**117 + X**
Celkem *Total*	**331**	**413**	**2152+ X**	**327**	**402**	**2180 + X**

X – neurčitý počet; unspecified number

Změny stavu zvířat 2015

Animal Census Changes in 2015

Změny stavu zvířat *Animal Census Change*	**1.1.2015**	**Příchod** *Arrival*	**Odchod** *Depart.*	**Naroz.** *Birth*	**Úhyn** *Death*	**31.12.2015**
Savci *Mammals; Mammalia*	**855** *242.592.21*	84 *34.23.27*	112 *63.49.0*	238 *102.114.22*	202 *93.76.33*	**863** *222.604.37*
Ptáci *Birds; Aves*	**755** *346.321.88*	90 *38.31.21*	98 *38.51.9*	246 *51.50.145*	224 *68.69.87*	**769** *329.282.158*
Plazi *Reptiles; Reptilia*	**152** *50.52.50*	18 *9.2.7*	18 *4.0.14*	19 *0.0.19*	29 *8.9.12*	**142** *47.45.50*
Obojživelníci *Amphibians; Amphibia*	**23** *0.0.23*		5 *0.0.5*		16 *0.0.16*	**2** *0.0.2*
Ryby *Fish; Pisces*	**296** *0.0.296*	6 *0.0.6*			15 *0.0.15*	**287** *0.0.287*
Obratlovci celkem *Vertebrates in total*	**2081** *638.965.478*	198 *81.56.61*	233 *105.100.28*	503 *153.164.186*	486 *169.154.163*	**2063** *598.931.534*
Bezobratlí *Invertebrates; Evertebrata*	**71 + X** *0.0.71*	90 + X *0.0.90*		X	44 + X *0.0.44*	**117 + X** *0.0.117*
Celkem *Total*	**2152 + X** *638.965.549*	288 *81.56.151*	233 *105.100.28*	503 + X *153.164.186*	530 + X *169.154.207*	**2180 + X** *598.931.651*

1.0.0 - samec; male; 0.1.0 –samice; female; 0.0.1 – neurčené pohlaví; unspecified sex

Mláďata narozená resp. vylíhlá v roce 2015

Offspring born or hatched in 2015

Mláďata *Offspring*	**Druhy** *Species*	**Formy** *Forms*	**Narozeno** *Born/Hatched*	**Odchováno** *Reared*
Savci *Mammals*	43	48	238+x	180+x
Ptáci *Birds*	45	46	246	173
Plazi *Reptiles*	3	3	19	13
Obojživelníci *Amphibians*	0	0	0	0
Ryby *Fish*	0	0	0	0
Obratlovci celkem *Vertebrates in total*	**91**	**97**	**503+x**	**366+x**

Savci Mammals *Mammalia*

Druh *Species*	**01.01.2015**	**Příchod** *Arrival*	**Odchod** *Depart.*	**Narození** *Birth*	**Úhyn** *Death*	**31.12.2015**
Primáti Primates *Primates*						
Bodlín Telfairův Lesser Madagascar *Echinops telfairi*	**1 . 1 . 0**			0 . 0 . 5		**1 . 1 . 5**
Hrabáč kapský Aardvark *Orycteropus afer*	**1 . 0 . 0**					**1 . 0 . 0**
Ježek bělobřichý Four-toed Hedgehog *Atelerix albiventris*	**1 . 0 . 0**					**1 . 0 . 0**
Lemur kata Ring-tailed Lemur *Lemur catta*	**0 . 5 . 0**	1 . 0 . 0				**1 . 5 . 0**
Kočkodan Campbellův Campbell´s Monkey *Certopithecus campbe-*	**1 . 2 . 0**	1 . 0 . 0	1 . 0 . 0			**1 . 2 . 0**
Kočkodan bělonosý Greater Spot-nosed *Certopithecus nictitans*	**0 . 0 . 0**	1 . 3 . 0			0 . 1 . 0	**1 . 2 . 0**
Dril černolící Drill *Mandrillus leucophaeus*	**0 . 0 . 0**	3 . 4 . 0				**3 . 4 . 0**
Talapoin severní Gabon Talapoin *Miopithecus ogouensis*	**1 . 1 . 0**					**1 . 1 . 0**
Gueréza angolská Angolan Colobus *Colobus angolensis*	**2 . 3 . 0**			1 . 0 . 1	1 . 0 . 0	**2 . 3 . 1**
Hulman jávský Javan Langur *Trachypithecus a.*	**2 . 4 . 0**		2 . 4 . 0	0 . 1 . 0	0 . 1 . 0	**0 . 0 . 0**
Šimpanz Chimpanzee *Pan troglodytes*	**1 . 3 . 0**				0 . 1 . 0	**1 . 2 . 0**
Gorila nížinná Lowland Gorilla *Gorilla gorilla gorilla*	**1 . 0 . 0**					**1 . 0 . 0**

Druh *Species*	**01.01.2015**	**Příchod** *Arrival*	**Odchod** *Depart.*	**Narození** *Birth*	**Úhyn** *Death*	**31.12.2015**
Orangutan bornejský Bornean Orang-utan *Pongo pygmaeus pyg-*	**0 . 2 . 0**					**0 . 2 . 0**
Šelmy Carnivores *Carnivora*						
Surikata Suricate *Suricata suricatta*	**10 . 7 . 0**		8 . 1 . 0	2 . 3 . 4	0 . 2 . 4	**4 . 7 . 0**
Mangusta liščí Yellow Mongoose *Cynictis penicillata*	**3 . 2 . 0**		2 . 1 . 0	1 . 5 . 1	1 . 0 . 1	**1 . 6 . 0**
Mangusta trpasličí Dwarf Moongoose *Helogale parvula*	**3 . 3 . 0**	1 . 1 . 0	1 . 0 . 0	0 . 0 . 4	0 . 0 . 4	**3 . 4 . 0**
Promyka červená Slender Mongoose *Galerella sanguinea*	**1 . 1 . 0**			0 . 2 . 1	0 . 2 . 0	**1 . 1 . 1**
Cibetka africká African Civet *Civettictis civetta*	**1 . 1 . 0**				0 . 1 . 0	**1 . 0 . 0**
Ženetka tečkovaná Small-spotted Genet *Genetta genetta*	**1 . 1 . 0**			0 . 0 . 2	0 . 0 . 2	**1 . 1 . 0**
Hyena skvrnitá Spotted Hyaena *Crocuta crocuta*	**1 . 1 . 0**					**1 . 1 . 0**
Fenek Fennec *Vulpes zerda*	**1 . 1 . 0**					**1 . 1 . 0**
Šakal čabrakový Black-backed Jackal *Canis mesomelas*	**1 . 1 . 0**					**1 . 1 . 0**
Pes hyenový African Wild Dog *Lycaon pictus*	**1 . 2 . 0**	0 . 1 . 0			1 . 0 . 0	**0 . 3 . 0**
Pes ušatý Bat-eared Fox *Otocyon megalotis*	**1 . 3 . 0**	1 . 0 . 0			1 . 0 . 0	**1 . 3 . 0**
Karakal Caracal Lynx *Caracal caracal*	**1 . 1 . 0**			2 . 1 . 0	1 . 0 . 0	**2 . 2 . 0**

Druh *Species*	**01.01.2015**	**Příchod** *Arrival*	**Odchod** *Depart.*	**Narození** *Birth*	**Úhyn** *Death*	**31.12.2015**
Serval Serval *Leptailurus serval*	**1 . 1 . 0**					**1 . 1 . 0**
Levhart perský Persian Leopard *Panthera pardus saxi-*	**2 . 3 . 0**		1 . 1 . 0			**1 . 2 . 0**
Tygr ussurijský Amur Tiger *Panthera tigris altaica*	**2 . 1 . 0**		2 . 1 . 0			**0 . 0 . 0**
Lev indický Lion *Panthera leo persica*	**0 . 1 . 0**				0 . 1 . 0	**0 . 0 . 0**
Lev berberský Barbary Lion *Panthera leo leo*	**2 . 0 . 0**					**2 . 0 . 0**
Lev Lion *Panthera leo*	**0 . 0 . 0**	3 . 4 . 0				**3 . 4 . 0**
Gepard Cheetah *Acinonyx jubatus*	**5 . 4 . 0**	2 . 0 . 0	2 . 0 . 0			**5 . 4 . 0**
Medojed kapský Ratel *melivora capensis*	**0 . 0 . 0**	1 . 0 . 0				**1 . 0 . 0**
Chobotnatci Elephants *Proboscidea*						
Slon jihoafrický African Elephant *Loxodonta africana*	**1 . 2 . 0**					**1 . 2 . 0**
Damani Hyraxes *Hyracoidea*						
Daman stromový Tree Hyrax *Dendrohyrax arboreus*	**1 . 0 . 0**					**1 . 0 . 0**
Daman skalní Rock Hyrax *Procavia capensis*	**1 . 0 . 0**	0 . 1 . 0		1 . 1 . 0	1 . 2 . 0	**1 . 0 . 0**
Lichokopytníci Odd-toed Ungulates *Perissodactyla*						
Nosorožec dvourohý Black Rhinoceros *Diceros bicornis*	**5 . 8 . 0**			1 . 1 . 0		**6 . 9 . 0**

Druh *Species*	**01.01.2015**	**Příchod** *Arrival*	**Odchod** *Depart.*	**Narození** *Birth*	**Úhyn** *Death*	**31.12.2015**
Nosorožec širokohubý Northern White Rhino- *Ceratotherium simum*	**0 . 1 . 0**				0 . 1 . 0	**0 . 0 . 0**
Nosorožec širokohubý Southern White Rhino- *Ceratotherium simum*	**1 . 1 . 0**	1 . 0 . 0				**2 . 1 . 0**
Osel poitou Poitou Donkey *Equus asinus domestic*	**0 . 0 . 0**	1 . 0 . 0				**1 . 0 . 0**
Osel zakrslý Sardinian dwarf donkey *Equus asinus domestic*	**1 . 1 . 0**			0 . 1 . 0		**1 . 2 . 0**
Osel somálský African Wild Ass *Equus africanus soma-*	**1 . 5 . 0**					**1 . 5 . 0**
Zebra bezhřívá Maneless Zebra *Equus quagga borensis*	**2 . 10 . 0**		1 . 1 . 0	1 . 1 . 0		**2 . 10 . 0**
Zebra Böhmova Grant Zebra *Equus quagga boehmi*	**2 . 6 . 0**	1 . 0 . 0	4 . 0 . 0	3 . 0 . 0		**2 . 6 . 0**
Zebra damarská Damara Zebra *Equus quagga antiquo-*	**1 . 7 . 0**			1 . 0 . 0	1 . 0 . 0	**1 . 7 . 0**
Zebra Chapmanova Chapman Zebra *Equus quagga chap-*	**1 . 10 . 0**	1 . 0 . 0	1 . 0 . 0			**1 . 10 . 0**
Zebra Grévyho Grevy Zebra *Equus grevyi*	**4 . 14 . 0**			5 . 3 . 0	1 . 2 . 0	**8 . 15 . 0**
Zebra Hartmannové Hartmann Zebra *Equus zebra hartman-*	**4 . 7 . 0**	1 . 0 . 0	1 . 1 . 0	3 . 2 . 0		**7 . 8 . 0**

Druh *Species*	**01.01.2015**	**Příchod** *Arrival*	**Odchod** *Depart.*	**Narození** *Birth*	**Úhyn** *Death*	**31.12.2015**
Sudokopytníci Even-toed Ungulates *Artiodactyla*						
Nepřežvýkaví Nonruminants *Nonruminantia*						
Prase savanové Warthog *Phacochoerus africanus*	**1 . 2 . 0**					**1 . 2 . 0**
Štětkoun africký African Bush Pig *Potamochoerus porcus*	**1 . 2 . 0**	1 . 0 . 0		1 . 0 . 0	1 . 0 . 0	**2 . 2 . 0**
Velbloud jednohrbý Dromedary *Camelus dromedarius*	**1 . 1 . 0**					**1 . 1 . 0**
Hrošík liberijský Pygmy Hippo *Hexaprotodon liberien-*	**0 . 2 . 0**	1 . 0 . 0				**1 . 2 . 0**
Přežvýkaví Ruminants *Ruminantia*						
Žirafa Rothschildova Rothschild Giraffe *Giraffa camelopardalis*	**4 . 13 . 0**			1 . 4 . 0	0 . 2 . 0	**5 . 15 . 0**
Žirafa síťovaná Rothschild Giraffe *Giraffa camelopardalis*	**5 . 12 . 0**		2 . 0 . 0		0 . 2 . 0	**3 . 10 . 0**
Okapi Okapi *Okapia johnstoni*	**1 . 1 . 0**		0 . 1 . 0			**1 . 0 . 0**
Sitatunga západoafric- Sitatunga *Tragelaphus spekii*	**4 . 12 . 0**		2 . 2 . 0	6 . 9 . 0	5 . 2 . 0	**3 . 17 . 0**
Nyala nížinná Lowland Nyala *Tragelaphus angasii*	**6 . 16 . 0**	1 . 0 . 0		5 . 5 . 0	5 . 2 . 0	**7 . 19 . 0**
Kudu malý Lesser Kudu *Tragelaphus imberbis*	**13 . 19 . 0**	1 . 0 . 0		6 . 4 . 0	6 . 1 . 0	**14 . 22 . 0**
Kudu velký Greater Kudu *Tragelaphus strepsice-*	**8 . 13 . 0**				1 . 1 . 0	**7 . 12 . 0**

Druh *Species*	**01.01.2015**	**Příchod** *Arrival*	**Odchod** *Depart.*	**Narození** *Birth*	**Úhyn** *Death*	**31.12.2015**
Bongo Bongo *Tragelaphus eurycerus*	**1 . 6 . 0**			1 . 2 . 0	0 . 1 . 0	**2 . 7 . 0**
Antilopa losí Eland *Taurotragus oryx*	**7 . 22 . 0**		6 . 3 . 0		0 . 1 . 0	**1 . 18 . 0**
Antilopa koňská Roan Antelope *Hippotragus equinus*	**7 . 24 . 0**			5 . 2 . 0	9 . 2 . 0	**3 . 24 . 0**
Antilopa vraná Sable Antelope *Hippotragus niger niger*	**8 . 19 . 0**			2 . 5 . 0	6 . 4 . 0	**4 . 20 . 0**
Chocholatka červená Red Forest Duiker *Cephalophus natalensis*	**2 . 1 . 0**		1 . 0 . 0			**1 . 1 . 0**
Adax Addax *Addax nasomaculatus*	**4 . 8 . 0**	1 . 0 . 0	1 . 0 . 0		2 . 0 . 0	**2 . 8 . 0**
Oryx jihoafrický Gemsbok *Oryx gazella gazella*	**4 . 11 . 0**	1 . 0 . 0	3 . 1 . 0		1 . 3 . 0	**1 . 7 . 0**
Přímorožec šavlorohý Scimitar-horned Oryx *Oryx dammah*	**2 . 7 . 0**			4 . 3 . 0	2 . 3 . 0	**4 . 7 . 0**
Buvolec běločelý Blesbok *Damaliscus pygargus*	**5 . 8 . 0**	1 . 0 . 0		1 . 2 . 0	3 . 0 . 0	**4 . 10 . 0**
Pakůň modrý Brindled Gnou *Connochaetes taurinus*	**5 . 11 . 0**				0 . 1 . 0	**5 . 10 . 0**
Pakůň bělobradý White-bearded Gnou *Connochaetes taurinus*	**2 . 7 . 0**		1 . 2 . 0	1 . 1 . 0		**2 . 6 . 0**
Pakůň běloocasý White-tailed Gnou *Connochaetes gnou*	**5 . 17 . 0**		0 . 3 . 0		4 . 0 . 0	**1 . 14 . 0**
Bahnivec horský Mountain Reedbuck *Redunca fulvorufula*	**6 . 5 . 0**				2 . 0 . 0	**4 . 5 . 0**

Druh *Species*	**01.01.2015**	**Příchod** *Arrival*	**Odchod** *Depart.*	**Narození** *Birth*	**Úhyn** *Death*	**31.12.2015**
Voduška jelenovitá Common Waterbuck *Kobus ellipsiprymnus*	**5 . 16 . 0**	1 . 0 . 0		5 . 4 . 0	5 . 3 . 0	**6 . 17 . 0**
Voduška znamenaná Ellipsed Waterbuck *Kobus e. ellipsiprymnus*	**3 . 15 . 0**		1 . 4 . 0	5 . 6 . 0	6 . 2 . 0	**1 . 15 . 0**
Voduška abok Nile Lechwe *Kobus megaceros*	**3 . 15 . 0**			2 . 7 . 0	3 . 4 . 0	**2 . 18 . 0**
Voduška červená Kafue Lechwe *Kobus leche kafuensis*	**7 . 39 . 0**			1 . 1 . 0	7 . 3 . 0	**1 . 37 . 0**
Impala jihoafrická Impala *Aepyceros melampus*	**4 . 27 . 0**			2 . 6 . 0	4 . 9 . 0	**2 . 24 . 0**
Gazela Thomsonova Thomson´s Gazelle *Eudorcas thomsonii*	**3 . 5 . 0**	3 . 3 . 0		1 . 2 . 0	1 . 1 . 0	**6 . 9 . 0**
Gazela dama Dama Gazelle *Nanger dama ruficollis*	**1 . 5 . 0**			1 . 0 . 0	0 . 1 . 0	**2 . 4 . 0**
Dikdik Kirkův Kirk´s Dik-dik *Madoqua kirkii*	**2 . 4 . 0**	1 . 0 . 0		1 . 1 . 0	1 . 1 . 0	**3 . 4 . 0**
Antilopa skákavá Springbok *Antidorcas marsupialis*	**2 . 8 . 0**	1 . 0 . 0	1 . 0 . 0	2 . 3 . 0	0 . 4 . 0	**4 . 7 . 0**
Koza domácí kamerunská Domestic Goat – Came- *Capra hircus*	**1 . 16 . 0**	1 . 0 . 0	0 . 1 . 0		1 . 5 . 0	**1 . 10 . 0**
Ovce domácí kamerunská Domestic Sheep *Ovis aries*	**5 . 17 . 0**		4 . 9 . 0	6 . 7 . 0	6 . 0 . 0	**1 . 15 . 0**
Ovce somálská Somali Sheep *Ovis aries*	**0 . 0 . 0**	1 . 1 . 0				**1 . 1 . 0**
Paovce hřivnatá Barbary Sheep *Ammotragus lervia*	**1 . 12 . 0**			5 . 1 . 0	1 . 1 . 0	**5 . 12 . 0**

Druh *Species*	**01.01.2015**	**Příchod** *Arrival*	**Odchod** *Depart.*	**Narození** *Birth*	**Úhyn** *Death*	**31.12.2015**
Buvol kaferský Cape Buffalo *Syncerus caffer caffer*	**8 . 19 . 0**		5 . 5 . 0	3 . 4 . 0	1 . 0 . 0	**5 . 18 . 0**
Buvol pralesní Red Buffalo *Syncerus caffer nanus*	**1 . 4 . 0**		0 . 1 . 0	0 . 2 . 0	0 . 1 . 0	**1 . 4 . 0**
Tur domácí – watusi Ankole Cattle *Bos primigenius f.*	**5 . 11 . 0**		4 . 2 . 0	5 . 4 . 0	1 . 1 . 0	**5 . 12 . 0**
Tur domácí – dahomey Dahomey Miniature Cattle *Bos primigenius f.*	**2 . 3 . 0**		0 . 1 . 0	2 . 0 . 0		**4 . 2 . 0**
Zebu Dwarf zebu *Bos primigenius f.*	**1 . 2 . 0**	1 . 4 . 0	1 . 2 . 0			**1 . 4 . 0**
Hlodavci Rodents *Nonruminantia*						
Krysa obrovská Gambian Giant Pou- *Cricetomys gambianus*	**1 . 2 . 0**				0 . 1 . 0	**1 . 1 . 0**
Myška africká Pygmy Mouse *Mus musculoides*	**0 . 0 . 0**	0 . 0 . 9		x		**0 . 0 . 9**
Myš bodlinatá Cairo Spiny Mouse *Acomys cahirinus*	**0 . 0 . 0**	0 . 0 . 18		x		**0 . 0 . 1**
Myš východoafrická Neumann´s Grass Rat *Arvicanthis neumanni*	**0 . 0 . 21**				0 . 0 . 21	**0 . 0 . 0**
Osinák africký African Brush-tailed Porcupine *Atherurus africanus*	**1 . 0 . 0**	0 . 1 . 0		1 . 0 . 0		**2 . 1 . 0**
Dikobraz jihoafrický African Crested Porcu-pine *Hystrix africaeaustralis*	**1 . 1 . 0**		0 . 2 . 0	1 . 2 . 2	0 . 0 . 1	**2 . 1 . 1**
Veverka kapská Cape Ground Squirrel *Xerus inauris*	**10 . 5 . 0**		5 . 0 . 0	5 . 6 . 2	1 . 0 . 0	**9 . 11 . 2**
Celkem 82 druhů, 97 *Total 82 species*	**242.592.21**	**34.23.27**	**63.49.0**	**102.114.22**	**93.76.33**	**222.604.37**

Ptáci Birds Aves

Druh *Species*	**01.01.2015**	**Příchod** *Arrival*	**Odchod** *Depart.*	**Narození** *Birth*	**Úhyn** *Death*	**31.12.2015**
Pštrosi Ostriches *Struthioniformes*						
Pštros dvouprstý African Ostrich *Struthio camelus*	**1 . 2 . 0**			0 . 0 . 5	0 . 0 . 4	**1 . 2 . 1**
Potápky Grebes *Podicipediformes*						
Potápka malá Little Grebe *Tachybaptus ruficollis*	**1 . 1 . 0**			2 . 1 . 3	1 . 1 . 1	**2 . 1 . 2**
Veslonozí Pelicans and Relatives *Pelecaniformes*						
Pelikán kadeřavý Dalmatian Pelican *Pelecanus crispus*	**7 . 5 . 0**		4 . 2 . 0	1 . 1 . 6	0 . 0 . 2	**4 . 4 . 4**
Pelikán bílý White Pelican *Pelecanus onocrotalus*	**5 . 8 . 0**		3 . 6 . 0	3 . 3 . 2	1 . 0 . 0	**4 . 5 . 2**
Pelikán skvrnozobý Spot-billed Pelican *Pelecanus philippensis*	**7 . 11 . 0**		1 . 3 . 0	1 . 1 . 6		**7 . 9 . 6**
Pelikán africký Pink-backed Pelican *Pelecanus rufescens*	**7 . 4 . 0**		3 . 0 . 0	0 . 0 . 5	0 . 0 . 1	**4 . 4 . 4**
Brodiví Herons and Relatives *Ciconiiformes*						
Volavka červená Purple Heron *Ardea purpurea*	**1 . 1 . 0**					**1 . 1 . 0**
Volavka rusohlavá Cattle Egret *Bubulcus ibis*	**6 . 5 . 0**		2 . 4 . 0	4 . 3 . 0		**8 . 4 . 0**
Volavka proměnlivá Green-backed Heron *Butorides striatus*	**1 . 0 . 0**					**1 . 0 . 0**
Volavka stříbřitá Little Egret *Egretta garzetta*	**2 . 2 . 0**			0 . 0 . 4		**2 . 2 . 4**
Kvakoš noční Black-crowned Night *Nycticorax nycticorax*	**4 . 3 . 0**			0 . 1 . 7	0 . 1 . 0	**4 . 3 . 7**

Druh *Species*	**01.01.2015**	**Příchod** *Arrival*	**Odchod** *Depart.*	**Narození** *Birth*	**Úhyn** *Death*	**31.12.2015**
Bukáček malý Little Bittern *Ixobrychus minutus*	**1 . 1 . 0**			0 . 0 . 1	0 . 0 . 1	**1 . 1 . 0**
Kladivouš africký Hammerkop *Scopus umbretta*	**4 . 2 . 3**	1 . 0 . 0	2 . 0 . 3	1 . 2 . 1	1 . 0 . 1	**3 . 4 . 0**
Čáp bílý White Stork *Ciconia ciconia*	**2 . 0 . 0**				1 . 0 . 0	**1 . 0 . 0**
Čáp simbil Abdim´s Stork *Ciconia abdimii*	**8 . 10 . 0**		4 . 6 . 0	2 . 2 . 0		**6 . 6 . 0**
Čáp sedlatý Saddle-billed Stork *Ephippiorhynchus*	**1 . 2 . 0**			vejce		**1 . 2 . 0**
Marabu africký Marabou Stork *Leptoptilos crumeni-*	**3 . 4 . 0**			vejce	0 . 2 . 0	**3 . 2 . 0**
Nesyt africký Yellow-billed Stork *Mycteria ibis*	**4 . 2 . 0**	0 . 1 . 0	1 . 0 . 0	2 . 0 . 0		**5 . 3 . 0**
Zejozob africký African Openbill *Anastomus lamelligerus*	**2 . 2 . 0**	2 . 3 . 0		vejce	2 . 2 . 0	**2 . 3 . 0**
Ibis hagedaš Hadada Ibis *Bostrychia hagedash*	**2 . 3 . 0**		0 . 1 . 0	1 . 1 . 5	0 . 0 . 5	**3 . 3 . 0**
Ibis rudý Scarlet Ibis *Eudocimus ruber*	**0 . 0 . 0**	1 . 1 . 1	1 . 1 . 1			**0 . 0 . 0**
Ibis hnědý Glossy Ibis *Plegadis falcinellus*	**2 . 2 . 0**					**2 . 2 . 0**
Ibis jihoafrický Bald Ibis *Geronticus calvus*	**1 . 5 . 0**			vejce		**1 . 5 . 0**
Ibis posvátný Sacred Ibis *Threskiornis aethiopi-*	**3 . 2 . 0**	0 . 1 . 0	0 . 2 . 0	0 . 2 . 0		**3 . 3 . 0**

Druh *Species*	**01.01.2015**	**Příchod** *Arrival*	**Odchod** *Depart.*	**Narození** *Birth*	**Úhyn** *Death*	**31.12.2015**
Kolpík africký African Spoonbill *Platalea alba*	**6 . 7 . 0**		2 . 3 . 0	3 . 0 . 0		**7 . 4 . 0**
Kolpík bílý Eurasian Spoonbill *Platalea leucorodia*	**3 . 3 . 0**	1 . 0 . 0			1 . 0 . 0	**3 . 3 . 0**
Plameňáci Flamingos *Phoenicopteriformes*						
Plameňák růžový European Flamingo *Phoenicopterus roseus*	**26 . 24 . 2**			1 . 0 . 10	2 . 0 . 5	**25 . 24 . 7**
Plameňák malý Lesser Flamingo *Phoeniconaias minor*	**13 . 0 . 0**					**13 . 0 . 0**
Vrubozobí Waterfowl *Anseriformes*						
Husa velká Greylag Goose *Anser anser*	**4 . 2 . 0**				1 . 0 . 0	**3 . 2 . 0**
Husička dvoubarvá Fulvous Whistling Duck *Dendrocygna bicolor*	**2 . 2 . 0**			vejce		**2 . 2 . 0**
Husička vdovka White-faced Whistling *Dendrocygna viduata*	**3 . 2 . 0**	0 . 3 . 0	0 . 1 . 0		0 . 1 . 0	**3 . 3 . 0**
Husice egyptská Egyptian Goose *Alopochen aegyptiacus*	**2 . 3 . 1**		0 . 0 . 1	0 . 0 . 6	0 . 0 . 1	**2 . 3 . 5**
Pižmovka ostruhatá Spur-winged Goose *Plectropterus gamben-*	**4 . 7 . 0**		2 . 3 . 0	3 . 5 . 2	0 . 1 . 0	**5 . 8 . 2**
Pižmovka hřebenatá Comd Duck *Sarkidiornis m. melano-*	**1 . 2 . 0**					**1 . 2 . 0**
Husice šedohlavá South African Shelduck *Tadorna cana*	**0 . 1 . 0**	1 . 0 . 0				**1 . 1 . 0**
Husička krátkoocasá White-backed Duck *Thalassornis leucono-*	**2 . 2 . 0**				1 . 0 . 0	**1 . 2 . 0**

Druh *Species*	**01.01.2015**	**Příchod** *Arrival*	**Odchod** *Depart.*	**Narození** *Birth*	**Úhyn** *Death*	**31.12.2015**
Kachnička pestrá African Pygmy-goose *Nettapus auritus*	**3 . 1 . 0**				3 . 1 . 0	**0 . 0 . 0**
Kachnice africká Maccoa Duck *Oxyura maccoa*	**0 . 2 . 0**	1 . 1 . 0				**1 . 3 . 0**
Ostralka rudozobá Red-billed Pintail *Anas erythrorhyncha*	**0 . 0 . 0**	1 . 1 . 0				**1 . 1 . 0**
Kachna madagaskar- Meller´s Duck *Anas melleri*	**1 . 1 . 0**			vejce		**1 . 1 . 0**
Čírka hottentotská Hottentot Teal *Spatula hottentota*	**3 . 3 . 0**					**3 . 3 . 0**
Čírka modrá Garganey *Spatula querquedula*	**1 . 1 . 0**	0 . 1 . 0		1 . 0 . 0		**2 . 2 . 0**
Kachna temná South African Black *Anas sparsa*	**1 . 1 . 0**		0 . 3 . 0	1 . 4 . 0		**2 . 2 . 0**
Kachna žlutozobá Yellow-billed Duck *Anas undulata*	**2 . 2 . 0**			vejce	1 . 0 . 0	**1 . 2 . 0**
Čírka popelavá Cape Teal *Anas capensis*	**2 . 1 . 1**				0 . 1 . 1	**2 . 0 . 0**
Čírka obecná Green-winged Teal *Anas crecca*	**1 . 0 . 0**	0 . 2 . 0				**1 . 2 . 0**
Čírka černoskvrnná Madagascar Teal *Anas bernieri*	**4 . 2 . 0**			vejce		**4 . 2 . 0**
Čírka úzkozobá Marbled Teal *Marmaronetta angus-*	**2 . 2 . 0**				0 . 2 . 0	**2 . 0 . 0**
Zrzohlávka rudooká Pochard *Netta erythrophthalma*	**1 . 2 . 0**					**1 . 2 . 0**

Druh *Species*	**01.01.2015**	**Příchod** *Arrival*	**Odchod** *Depart.*	**Narození** *Birth*	**Úhyn** *Death*	**31.12.2015**
Zrzohlávka rudozobá Red-crested Pochard *Netta rufina*	**2 . 2 . 0**			0 . 1 . 0		**2 . 3 . 0**
Polák malý Ferruginous Duck *Aythya nyroca*	**3 . 3 . 0**			vejce		**3 . 3 . 0**
Husice modrokřídlá Abyssinian Blue-winged Goose *Cyanochen cyanopterus*	**1 . 1 . 0**					**1 . 1 . 0**
Dravci Birds of Prey *Falconiformes*						
Hadilov písař Secretary Bird *Sagittarius serpentarius*	**2 . 3 . 0**	1 . 0 . 0		0 . 0 . 2	0 . 0 . 2	**3 . 3 . 0**
Hrabaví Gamebirds *Galliformes*						
Křepelka harlekýn Harlequin Quail *Coturnix delegorguei*	**2 . 3 . 0**	3 . 0 . 0	3 . 2 . 0	5 . 7 . 3	3 . 4 . 3	**4 . 4 . 0**
Kur bankivský domácí Red Junglefowl *Gallus gallus*	**0 . 0 . 0**	3 . 0 . 0				**3 . 0 . 0**
Frankolín dvouostruhý Double-spurred Francolin *Francolinus bicalcaratus*	**0 . 0 . 0**	2 . 0 . 0				**2 . 0 . 0**
Koroptev madagaskarská Madagascar Partridge *Margaroperdix madagarensis*	**2 . 2 . 0**				1 . 2 . 0	**1 . 0 . 0**
Frankolín žlutohrdlý Yellow-necked Spurfowl *Pternistis leucoscepus*	**3 . 2 . 0**		1 . 0 . 0	1 . 2 . 9	0 . 0 . 9	**3 . 4 . 0**
Frankolín rudohrdlý Angolan Red-necked Francolin *Pternistis afer*	**0 . 1 . 0**					**0 . 1 . 0**
Frankolín chocholatý Crested Francolin *Dendroperdix sephaena*	**0 . 1 . 0**			vejce	0 . 1 . 0	**0 . 0 . 0**

Druh *Species*	**01.01.2015**	**Příchod** *Arrival*	**Odchod** *Depart.*	**Narození** *Birth*	**Úhyn** *Death*	**31.12.2015**
Perlička kropenatá domácí Helmeted Guineafowl *Numida meleagris*	**0 . 0 . 50**			vejce	0 . 0 . 18	**0 . 0 . 32**
Perlička kropenatá Helmeted Guineafowl *Numida meleagris*	**1 . 0 . 0**	0 . 1 . 0				**1 . 1 . 0**
Perlička chocholatá Crested Guineafowl *Guttera p. pucherani*	**1 . 2 . 0**					**1 . 2 . 0**
Perlička supí Guineafowl *Acryllium*	**3 . 3 . 0**				3 . 3 . 0	**0 . 0 . 0**
Krátkokřídlí Cranes and Relatives *Gruiformes*						
Chřástal žlutozobý Black Crake *Amaurornis flavirostra*	**0 . 2 . 0**	3 . 0 . 0			1 . 2 . 0	**2 . 0 . 0**
Slípka modrá Purple Swamphen *Porphyrio p. porphyrio*	**1 . 1 . 0**					**1 . 1 . 0**
Jeřáb královský Crowned Crane *Balearica regulorum*	**2 . 1 . 0**	0 . 1 . 0		1 . 1 . 0		**3 . 3 . 0**
Jeřáb bradavičnatý Wattled Crane *Bugeranus caruncu-*	**0 . 1 . 0**	1 . 0 . 0				**1 . 1 . 0**
Bahňáci Waders and Auks *Charadriiformes*						
Ostnák africký African Jacana *Actophilornis africana*	**2 . 3 . 0**		0 . 1 . 0		0 . 1 . 0	**2 . 1 . 0**
Dytík úhorní Stone Curlew *Burhinus oedicnemus*	**1 . 1 . 0**					**1 . 1 . 0**
Ústřičník velký Eurasian Oystercatcher *Haematopus ostrale-*	**1 . 1 . 0**		0 . 1 . 0		1 . 0 . 0	**0 . 0 . 0**

Druh *Species*	**01.01.2015**	**Příchod** *Arrival*	**Odchod** *Depart.*	**Narození** *Birth*	**Úhyn** *Death*	**31.12.2015**
Tenkozobec opačný Pied Avocet *Recurvirostra avosetta*	**9 . 8 . 0**				0 . 4 . 0	**9 . 4 . 0**
Čejka chocholatá Northern Lapwing *Vanellus vanellus*	**1 . 0 . 0**				1 . 0 . 0	**0 . 0 . 0**
Čejka běločelá Blacksmith Plover *Vanellus armatus*	**3 . 2 . 0**				1 . 1 . 0	**2 . 1 . 0**
Čejka korunkatá Crowned Lapwing *Vanellus coronatus*	**1 . 2 . 0**	1 . 0 . 0		vejce	1 . 2 . 0	**1 . 0 . 0**
Vodouš rudonohý Common Redshank *Tringa totanus*	**2 . 2 . 0**				1 . 0 . 0	**1 . 2 . 0**
Stepokurové Sandgrouses *Pteroclidiformes*						
Stepokur hnědobřichý Chestnut-bellied Sand- *Pterocles exustus*	**2 . 2 . 0**				0 . 1 . 0	**2 . 1 . 0**
Měkkozobí Pigeons and Relatives *Columbiformes*						
Holub olivový Olive Pigeon *Columba arquatrix*	**0 . 0 . 0**	1 . 1 . 0				**1 . 1 . 0**
Holub skvrnitý Speckled Pigeon *Columba guinea*	**3 . 3 . 1**	1 . 1 . 3		1 . 0 . 3	2 . 3 . 4	**3 . 1 . 3**
Hrdlička kapská Namaqua dove *Oena capensis capensis*	**1 . 0 . 0**					**1 . 0 . 0**
Holub horský Pheasant Pigeon *Otidiphaps nobilis*	**0 . 1 . 0**		0 . 1 . 0			**0 . 0 . 0**
Hrdlička damarská Ring-necked Dove *Streptopelia capicola*	**1 . 1 . 0**			0 . 0 . 6		**1 . 1 . 6**
Hrdlička madagaskar-ská Madagascar Turtle *Streptopelia picturata*	**2 . 1 . 0**				1 . 1 . 0	**1 . 0 . 0**

Druh *Species*	**01.01.2015**	**Příchod** *Arrival*	**Odchod** *Depart.*	**Narození** *Birth*	**Úhyn** *Death*	**31.12.2015**
Hrdlička senegalská Laughing Dove *Streptopelia s. senegalensis*	**3 . 4 . 0**			0 . 0 . 1	0 . 1 . 0	**3 . 3 . 1**
Holub africký Reichenow´s Pigeon *Treron calvus*	**2 . 1 . 0**			vejce	1 . 0 . 0	**1 . 1 . 0**
Holub sahelský Bruce´s Green Pigeon *Treron waalia*	**2 . 1 . 0**				1 . 1 . 0	**1 . 0 . 0**
Hrdlička modrohlavá Blue-headed Dove *Turtur brehmeri*	**1 . 1 . 0**					**1 . 1 . 0**
Papoušci Parrots *Psittaciformes*						
Agapornis šedohlavý Grey-headed Lovebird *Agapornis cana*	**1 . 0 . 0**	0 . 1 . 0			0 . 1 . 0	**1 . 0 . 0**
Agapornis růžovohlavý Nyasa Lovebird *Agapornis lilianae*	**2 . 0 . 2**	0 . 0 . 2		1 . 0 . 9	1 . 0 . 1	**2 . 0 . 12**
Agapornis hnědohlavý Black-cheeked Lovebird *Agapornis nigrigenis*	**0 . 3 . 0**	0 . 0 . 3		0 . 0 . 15		**0 . 3 . 18**
Agapornis škraboškový Masked Lovebird *Agapornis personata*	**1 . 1 . 0**	0 . 0 . 3			0 . 0 . 1	**1 . 1 . 2**
Agapornis růžovohrdlý Rosy-faced Lovebird *Agapornis roseicollis*	**0 . 0 . 5**					**0 . 0 . 5**
Vaza velký Vasa Parrot *Coracopsis vasa*	**0 . 0 . 0**	0 . 1 . 0				**0 . 1 . 0**
Papoušek žlutotemenný Meyer´s Parrot *Poicephalus meyeri*	**2 . 0 . 0**					**2 . 0 . 0**
Papoušek zelenobřichý West Cape Parrot *Poicephalus robustus*	**1 . 1 . 0**					**1 . 1 . 0**

Druh *Species*	**01.01.2015**	**Příchod** *Arrival*	**Odchod** *Depart.*	**Narození** *Birth*	**Úhyn** *Death*	**31.12.2015**
Papoušek hnědý Ruppell´s Parrot *Poicephalus rueppellii*	**1 . 1 . 0**				1 . 1 . 0	**0 . 0 . 0**
Papoušek oranžovobři- Red-bellied Parrot *Poicephalus rufiventris*	**1 . 1 . 0**					**1 . 1 . 0**
Ara ararauna Blue-and-Yellow Ma- *Ara ararauna*	**0 . 1 . 0**					**0 . 1 . 0**
Kukačky Cuckoos and Turacos *Cuculiformes*						
Banánovec obecný Violet Turaco *Musophaga violacea*	**0 . 2 . 0**	1 . 0 . 0			0 . 1 . 0	**1 . 1 . 0**
Banánovec chocholatý Lady Ross´ Turaco *Musophaga rossae*	**0 . 1 . 0**	1 . 1 . 0	0 . 1 . 0		1 . 1 . 0	**0 . 0 . 0**
Turako chocholatý Guinea Turaco *Tauraco persa buffoni*	**1 . 1 . 0**			vejce	0 . 1 . 0	**1 . 0 . 0**
Turako černozobý Black-biled Turaco *Tauraco schuettii*	**1 . 1 . 0**			0 . 0 . 1	1 . 0 . 1	**0 . 1 . 0**
Turako Hartlaubův Hartlaub´s Turaco *Tauraco hartlaubi*	**1 . 1 . 0**				0 . 1 . 0	**1 . 0 . 0**
Turako bělokorunkatý White-crested Turaco *Tauraco leucolophus*	**1 . 0 . 0**					**1 . 0 . 0**
Turako lesklohlavý Violet-crested Turaco *Tauraco p. porphyreo-*	**0 . 1 . 0**				0 . 1 . 0	**0 . 0 . 0**
Sparák naholící Ugogo Black-faced Go-away Bird *Corythaixoides perso-*	**1 . 1 . 0**	1 . 0 . 0				**2 . 1 . 0**

Druh *Species*	**01.01.2015**	**Příchod** *Arrival*	**Odchod** *Depart.*	**Narození** *Birth*	**Úhyn** *Death*	**31.12.2015**
Sparák bělobřichý White-bellied Go-away *Corythaixoides leuco-*	**1 . 0 . 0**	1 . 0 . 0				**2 . 0 . 0**
Sparák hnědý Western Grey Turaco *Crinifer piscator*	**1 . 1 . 0**				1 . 0 . 0	**0 . 1 . 0**
Turako velký Great Blue Turaco *Corythaeola cristata*	**0 . 0 . 0**	0 . 1 . 0				**0 . 1 . 0**
Sovy Owls *Strigiformes*						
Výr africký Spotted Eagle Owl *Bubo africanus*	**3 . 1 . 0**			vejce	2 . 0 . 0	**1 . 1 . 0**
Myšáci Colies *Coliiformes*						
Myšák hnědokřídlý Speckled Mousebird *Colius striatus*	**4 . 1 . 12**		0 . 0 . 4	3 . 1 . 4	7 . 2 . 12	**0 . 0 . 0**
Myšák dlouhoocasý Blue-naped Mousebird *Urocolius macrourus*	**2 . 6 . 0**			3 . 1 . 2	5 . 7 . 2	**0 . 0 . 0**
Srostloprstí Kingfishers and Relatives *Coraciiformes*						
Dudek chocholatý Hoopoe *Upupa epops*	**1 . 1 . 0**				1 . 0 . 0	**0 . 1 . 0**
Vlha nubijská Northern Carmine Bee- *Merops nubicus*	**1 . 3 . 0**				0 . 1 . 0	**1 . 2 . 0**
Mandelík hajní European Roller *Coracias garrulus*	**1 . 0 . 0**					**1 . 0 . 0**
Mandelík modrobřichý Blue-bellied Roller *Coracias cyanogaster*	**2 . 2 . 0**			vejce		**2 . 2 . 0**
Zoborožec Deckenův Von der Decken´s *Tockus deckeni*	**1 . 1 . 0**			0 . 0 . 1		**1 . 1 . 1**

Druh *Species*	**01.01.2015**	**Příchod** *Arrival*	**Odchod** *Depart.*	**Narození** *Birth*	**Úhyn** *Death*	**31.12.2015**
Zoborožec žlutozobý Eastern Yellow-billed *Tockus flavirostris*	**1 . 1 . 0**				1 . 0 . 0	**0 . 1 . 0**
Zoborožec šedý Grey Hornbill *Tockus nasutus*	**2 . 2 . 0**			0 . 0 . 2		**2 . 2 . 2**
Zoborožec strakatý African Pied Hornbill *Tockus fasciatus*	**1 . 1 . 0**					**1 . 1 . 0**
Zoborožec naříkavý Silvery-cheeked *Bycanistes brevis*	**1 . 1 . 0**					**1 . 1 . 0**
Zoborožec šedolící Trumpeter Hornbill *Bycanistes bucinator*	**1 . 1 . 0**		1 . 0 . 0	1 . 0 . 0		**1 . 1 . 0**
Zoborožec chechtavý Piping Hornbill *Bycanistes fistulator*	**1 . 1 . 0**					**1 . 1 . 0**
Zoborožec kaferský Southern Ground *Bucorvus leadbeateri*	**1 . 1 . 0**					**1 . 1 . 0**
Šplhavci Woodpeckers and Toucans *Piciformes*						
Vousák senegalský Bearbet Barbet *Lybius dubius*	**2 . 2 . 0**			0 . 0 . 2	0 . 1 . 2	**2 . 1 . 0**
Pěvci Passerines *Passeriformes*						
Krkavec bělokrký White-necked Raven *Corvus albicollis*	**1 . 1 . 0**	1 . 1 . 0				**2 . 2 . 0**
Bulbul zahradní White-vented Bulbul *Pycnonotus barbatus*	**4 . 5 . 0**		4 . 5 . 0	3 . 3 . 3	0 . 0 . 3	**3 . 3 . 0**
Drozdík bělotemenný Snowy-headed Robin *Cossypha niveicapilla*	**2 . 1 . 0**			1 . 3 . 1	1 . 0 . 1	**2 . 4 . 0**

Druh *Species*	**01.01.2015**	**Příchod** *Arrival*	**Odchod** *Depart.*	**Narození** *Birth*	**Úhyn** *Death*	**31.12.2015**
Drozdík běločapkový White-crowned Robin *Cossypha albicapilla*	**2 . 3 . 0**			2 . 1 . 2	2 . 2 . 1	**2 . 2 . 1**
Špaček laločnatý Wattled Starling *Creatophora cinerea*	**3 . 2 . 0**	3 . 3 . 0			1 . 2 . 0	**5 . 3 . 0**
Špaček rudokřídlý Red-winged Starling *Onychognathus morio*	**2 . 2 . 0**					**2 . 2 . 0**
Leskoptev purpurová Purple Glossy Starling *Lamprotornis pur-*	**4 . 5 . 0**		0 . 1 . 0			**4 . 4 . 0**
Leskoptev smaragdo- Emerald Starling *Lamprotornis iris*	**1 . 1 . 1**					**1 . 1 . 1**
Leskoptev nádherná Superb Starling *Lamprotornis super-*	**1 . 1 . 0**				0 . 1 . 0	**1 . 0 . 0**
Leskoptev zlatoprsá Regal Starling *Cosmopsarus regius*	**2 . 3 . 0**		1 . 1 . 0	2 . 3 . 2	1 . 1 . 2	**2 . 4 . 0**
Leskoptev bělobřichá Plum-coloured Star- *Cinnyricinclus leuco-*	**3 . 4 . 0**		1 . 2 . 0	1 . 1 . 0		**3 . 3 . 0**
Snovatec Red Fody *Foudia madagascari-*	**1 . 1 . 0**					**1 . 1 . 0**
Snovač kaferský Red Bishop *Euplectes orix*	**3 . 2 . 0**				1 . 0 . 0	**2 . 2 . 0**
Snovač oranžový Orange Bishop *Euplectes franciscanus*	**2 . 1 . 0**		0 . 1 . 0			**2 . 0 . 0**
Snovač zahradní Black-headed Weaver *Ploceus cucullatus*	**10 . 6 . 9**		2 . 0 . 0	0 . 0 . 8	0 . 1 . 2	**8 . 5 . 15**

Druh *Species*	**01.01.2015**	**Příchod** *Arrival*	**Odchod** *Depart.*	**Narození** *Birth*	**Úhyn** *Death*	**31.12.2015**
Snovač zahradní Black-headed Weaver *Ploceus cucullatus*	**3 . 2 . 0**			0 . 0 . 1	0 . 1 . 0	**3 . 1 . 1**
Snovač žlutý Southern Masked *Ploceus velatus*	**0 . 0 . 0**	1 . 0 . 0				**1 . 0 . 0**
Snovač Jacksonův Golden-backed Weaver *Ploceus jacksoni*	**3 . 0 . 0**	0 . 0 . 4				**3 . 0 . 4**
Snovač žlutavý Weaver *Ploceus vitellinus*	**0 . 3 . 0**					**0 . 3 . 0**
Snovač černohlavý Black-headed Weaver *Ploceus melanocepha-*	**0 . 0 . 0**	1 . 0 . 0		vejce		**1 . 0 . 0**
Snovač rudohlavý Red-headed Quelea *Quelea erythrops*	**0 . 2 . 0**					**0 . 2 . 0**
Snovač rudozobý Red-billed Quelea *Quelea quelea*	**6 . 4 . 0**					**6 . 4 . 0**
Snovač ohnivý Black-winged Red *Euplectes hordeaceus*	**3 . 3 . 0**			vejce	1 . 1 . 0	**2 . 2 . 0**
Snovač bělohlavý White-headed Buffalo *Dinemellia dinemelli*	**4 . 1 . 0**				1 . 0 . 0	**3 . 1 . 0**
Snovač Napoleonův Golden Bishop *Euplectes afer afer*	**1 . 0 . 0**					**1 . 0 . 0**
Snovač černobřichý Zanzibar Red Bishop *Euplectes nigroventris*	**6 . 5 . 0**				5 . 1 . 0	**1 . 4 . 0**
Vida dlouhoocasá Yellow-mantled Why- *Euplectes m. macrou-*	**2 . 2 . 0**					**2 . 2 . 0**

Druh *Species*	**01.01.2015**	**Příchod** *Arrival*	**Odchod** *Depart.*	**Narození** *Birth*	**Úhyn** *Death*	**31.12.2015**
Vida límcová Red-collared Widow Bird *Euplectes ardens*	**1 . 1 . 0**				0 . 1 . 0	**1 . 0 . 0**
Přádelník rezavoocasý Rufous-tailed Weaver *Histurgops ruficauda*	**2 . 1 . 0**			vejce		**2 . 1 . 0**
Vdovka dominikánská Pin-tailed Whydah *Vidua macroura*	**1 . 1 . 0**					**1 . 1 . 0**
Vrabec hnědohřbetý Sudan Golden Sparrow *Auripasser luteus*	**6 . 2 . 0**	0 . 0 . 4		0 . 0 . 5	1 . 1 . 1	**5 . 1 . 8**
Vrabec kaštanový Chestnut Sparrow *Sorella eminibey*	**0 . 0 . 0**	3 . 4 . 1				**3 . 4 . 1**
Stračka velká Magpie Mannikin *Spermestes fringilloides*	**1 . 0 . 0**					**1 . 0 . 0**
Zvonohlík šedý White-rumped Seede-ater *Serinus leucopygius*	**0 . 0 . 1**	1 . 1 . 0				**1 . 1 . 1**
Zvonohlík mozambický Yellow-fronted Canary *Serinus mozambicus*	**3 . 2 . 0**					**3 . 2 . 0**
Celkem 158 druhů, 160 forem *Total 158 species*	**346.321.88**	**38.31.21**	**38.51.9**	**51.50.145**	**68.69.87**	**329.282.158**

Plazi Reptiles *Reptilia*

Druh *Species*	**01.01.2015**	**Příchod** *Arrival*	**Odchod** *Depart.*	**Narození** *Birth*	**Úhyn** *Death*	**31.12.2015**
Želvy Tortoises and Turtles *Chelonia*						
Želva annámská Annam Leaf Turtle *Mauremys annamensis*	**0 . 1 . 0**					**0 . 1 . 0**
Želva nádherná Red-eye Turtle *Trachemys scripta*	**5 . 4 . 9**					**5 . 4 . 9**

Druh *Species*	**01.01.2015**	**Příchod** *Arrival*	**Odchod** *Depart.*	**Narození** *Birth*	**Úhyn** *Death*	**31.12.2015**
Želva mapová Barbour´s Map Tortoise *Graptemys barbouri*	**0 . 2 . 0**					**0 . 2 . 0**
Želva mississippská Mississippi Map Turtle *Graptemys pseudographica kohni*	**0 . 1 . 0**					**0 . 1 . 0**
Orlicie bornejská Malaysian Giant Pond Turtle *Orlitia borneensis*	**1 . 3 . 0**					**1 . 3 . 0**
Karetka novoguinejská New Guinean Pig-nosed Turtle *Carettochelys insculpta*	**0 . 2 . 2**				0 . 1 . 0	**0 . 1 . 2**
Dlouhokrčka Siebenrockova Siebenrock's Snake-necked Turtle *Chelodina siebenrocki*	**0 . 1 . 0**					**0 . 1 . 0**
Dlouhokrčka Schultzova New Guinea´s Napping Turtle *Elseya schultzei*	**0 . 1 . 0**				0 . 1 . 0	**0 . 0 . 0**
Klapavka běloústá White-lipped Mud Turtle *Kinosternon leucostomum*	**0 . 1 . 0**					**0 . 1 . 0**
Želva obrovská Aldabra Tortoise *Aldabrachelys gigantea*	**2 . 1 . 0**					**2 . 1 . 0**
Želva skalní African Pancake Tortoise *Malacochersus tornieri*	**0 . 1 . 0**	1 . 0 . 0				**1 . 1 . 0**
Želva uhlířská Red-footed Tortoise *Chelonoidis carbonaria*	**1 . 1 . 0**		0 . 0 . 5	0 . 0 . 6	0 . 0 . 1	**1 . 1 . 0**
Želva paprsčitá Radiated Tortoise *Astrochelys radiata*	**2 . 0 . 0**					**2 . 0 . 0**

Druh *Species*	**01.01.2015**	**Příchod** *Arrival*	**Odchod** *Depart.*	**Narození** *Birth*	**Úhyn** *Death*	**31.12.2015**
Želva čtyřprstá Central Asian Tortoise *Testudo horsfieldii*	**0 . 0 . 1**					**0 . 0 . 1**
Emydura červenobřichá Redbellied Shortnecked Turtle *Emydura subglobosa*	**1 . 2 . 0**		0 . 0 . 2	0 . 0 . 2		**1 . 2 . 0**
Tereka africká Helmeted Turtle *Pelomedusa subrufa*	**0 . 0 . 4**	1 . 1 . 5				**1 . 1 . 9**
Krokodýli Crocodilians *Crocodylia*						
Kajman hladkočelý Dwarf Caiman *Paleosuchus palpebrosus*	**1 . 0 . 0**					**1 . 0 . 0**
Krokodýl čelnatý Dwaef Crocodile *Osteolaemus tetraspis*	**1 . 2 . 0**					**1 . 2 . 0**
Tomistoma úzkohlavá False Gavial *Tomistoma schlegelii*	**1 . 1 . 0**			vejce		**1 . 1 . 0**
Šupinatí Squamates *Squamata*						
Ještěři Lizards *Lacertiliaa*						
Chameleon jemenský Veiled Chamaeleon *Chamaeleo calyptratus*	**0 . 0 . 3**				0 . 0 . 1	**0 . 0 . 2**
Chameleon Jacksonův Jackson´s Chameleon *Chamaeleo jacksonii*	**1 . 2 . 0**	1 . 1 . 0			1 . 2 . 0	**1 . 1 . 0**
Chameleon pardálí Panter Chameleon *Furcifer pardalis*	**0 . 0 . 3**				0 . 0 . 1	**0 . 0 . 2**
Chameleon obrovský Oustalet´s Chameleon *Furcifer oustaleti*	**1 . 2 . 0**	1 . 0 . 0			1 . 0 . 0	**1 . 2 . 0**
Leguán zelený Green Iguana *Iguana iguana*	**0 . 1 . 0**					**0 . 1 . 0**

Druh *Species*	**01.01.2015**	**Příchod** *Arrival*	**Odchod** *Depart.*	**Narození** *Birth*	**Úhyn** *Death*	**31.12.2015**
Gekon obrovský Tokay Gecko *Gekko gecko*	**0 . 1 . 1**					**0 . 1 . 1**
Gekon panenský Common Smoth-scaled Gecko *Lepidodactylus lugubris*	**0 . 0 . 2**					**0 . 0 . 2**
Felzuma Klemmerova Yellow-headed Day Gecko *Phelsuma klemmeri*	**0 . 0 . 2**				0 . 0 . 2	**0 . 0 . 0**
Felzuma zlatoocasá Gold Dust Day Gecko *Phelsuma laticauda*	**2 . 0 . 0**		2 . 0 . 0			**0 . 0 . 0**
Dracéna krokodýlovitá Caiman Lizard *Dracaena guianensis*	**1 . 1 . 1**					**1 . 1 . 1**
Scink obrovský Blue-tongued Skink *Tiliqua scincoides intermedia*	**1 . 0 . 0**		1 . 0 . 0			**0 . 0 . 0**
Blavor žlutý European legless lizard *Pseudopus apodus*	**0 . 0 . 0**	0 . 0 . 1				**0 . 0 . 1**
Agama Weberova Weber´s Crested Lizard *Hydrosaurus weberi*	**0 . 0 . 5**					**0 . 0 . 5**
Agama vousatá Bearded Agama *Pogona vitticeps*	**1 . 0 . 6**				1 . 0 . 2	**0 . 0 . 4**
Trnorep africký Dabb Spiny-tailed Lizard *Uromastyx acanthinura*	**1 . 1 . 0**	2 . 0 . 0			1 . 0 . 0	**2 . 1 . 0**
Bazilišek zelený Double Crested Basilisk *Basiliscus plumifrons*	**1 . 1 . 0**				1 . 0 . 0	**0 . 1 . 0**
Varan Mertensův Merten´s Goanna *Varanus mertensi*	**1 . 0 . 0**		1 . 0 . 0			**0 . 0 . 0**

Druh *Species*	**01.01.2015**	**Příchod** *Arrival*	**Odchod** *Depart.*	**Narození** *Birth*	**Úhyn** *Death*	**31.12.2015**
Varan nilský Nile Monitor *Varanus niloticus*	**2 . 1 . 0**	0 . 0 . 1			1 . 1 . 0	**1 . 0 . 1**
Hadi Snakes *Serpentes*						
Hroznýš královský King Boa *Boa constrictor*	**1 . 1 . 0**					**1 . 1 . 0**
Krajta tmavá Indian Python *Python molurus bivittatus*	**1 . 1 . 0**					**1 . 1 . 0**
Krajta královská Royal Python *Python regius*	**0 . 0 . 1**					**0 . 0 . 1**
Krajta písmenková African Rock Python *Python sebae*	**0 . 2 . 0**					**0 . 2 . 0**
Užovka červená Corn Snake *Elaphe guttata*	**1 . 1 . 0**					**1 . 1 . 0**
Užovka mandarínská Mandarin Ratsnake *Euprepiophis mandarinus*	**3 . 1 . 3**		0 . 0 . 1			**3 . 1 . 2**
Korálovka sedlatá Sinaloan Milk Snake *Lampropeltis triangulum sinaloe*	**2 . 1 . 1**					**2 . 1 . 1**
Langaha madagaskarská Leaf-nosed Snake *Langaha madagascariensis*	**2 . 2 . 0**				1 . 1 . 0	**1 . 1 . 0**
Kobřík kapský African Coral Snake *Aspidelaps lubricus*	**1 . 1 . 0**					**1 . 1 . 0**
Mamba černá Black Mamba *Dendroaspis polylepis*	**0 . 0 . 0**	1 . 0 . 0				**1 . 0 . 0**
Mamba západoafrická West African Green Mamba *Dendroaspis viridis*	**1 . 1 . 0**	1 . 0 . 0			1 . 0 . 0	**1 . 1 . 0**

Druh *Species*	**01.01.2015**	**Příchod** *Arrival*	**Odchod** *Depart.*	**Narození** *Birth*	**Úhyn** *Death*	**31.12.2015**
Kobra černá Black Forest Cobra *Naja melanoleuca*	**1 . 1 . 0**					**1 . 1 . 0**
Kobra kapská Cape Cobra *Naja nivea*	**2 . 1 . 0**				0 . 1 . 0	**2 . 0 . 0**
Křovinář ostnitý Eyelash Pit Viper *Bothriechis schlegelii*	**1 . 1 . 0**		0 . 0 . 6	0 . 0 . 11	0 . 0 . 5	**1 . 1 . 0**
Lijánovec kapský Twig Snake *Thelotornis capensis*	**0 . 0 . 2**					**0 . 0 . 2**
Bojga africká Boomslang *Dispholidus typus*	**2 . 0 . 1**	1 . 0 . 0				**3 . 0 . 1**
Zmije Nitscheiova Great Lakes Bush Viper *Atheris nitschei*	**2 . 0 . 0**					**2 . 0 . 0**
Zmije stromová African Bush Viper *Atheris squamigera*	**0 . 1 . 3**				0 . 1 . 0	**0 . 0 . 3**
Zmije útočná Puff Adder *Bitis arietans*	**1 . 1 . 0**					**1 . 1 . 0**
Zmije gabunská Gaboon Viper *Bitis rhinoceros*	**1 . 1 . 0**				0 . 1 . 0	**1 . 0 . 0**
Zmije rohatá Desert Horned Sand Viper *Cerastes cerastes*	**1 . 1 . 0**					**1 . 1 . 0**
Celkem 58 druhů *Total 58 species*	**50.52.50**	**9.2.7**	**4.0.14**	**0.0.19**	**8.9.12**	**47.45.50**

Obojživelníci Amphibians *Amphibia*

Druh *Species*	**01.01.2015**	**Příchod** *Arrival*	**Odchod** *Depart.*	**Narození** *Birth*	**Úhyn** *Death*	**31.12.2015**
Mlokovití Salamanders and Newts *Salamandridae*						
Čolek mečoocasý Gold Dust Newt *Cynops ensicauda*	**0 . 0 . 2**					**0 . 0 . 2**
Žáby Frogs and Toads *Anura*						
Pralesnička batiková Green Arrow Frog *Dendrobates auratus*	**0 . 0 . 13**		0 . 0 . 4		0 . 0 . 9	**0 . 0 . 0**
Pralesnička harlekýn Yellow-banded Arrow *Dendrobates leucome-*	**0 . 0 . 6**				0 . 0 . 6	**0 . 0 . 0**
Pipa americká Surinam Toad *Pipa pipa*	**0 . 0 . 2**		0 . 0 . 1		0 . 0 . 1	**0 . 0 . 0**
Celkem 4 druhů *Total 4 species*	**0.0.23**	**0.0.0**	**0.0.5**	**0.0.0**	**0.0.16**	**0.0.2**

Ryby Fish *Pisces*

Druh *Species*	**01.01.2013**	**Příchod** *Arrival*	**Odchod** *Depart.*	**Narození** *Birth*	**Úhyn** *Death*	**31.12.2013**
Mnohoploutví Polypterids *Polypteriformes*						
Bichir mramorovaný Marbled Bichir *Polypterus palmas*	**0 . 0 . 1**					**0 . 0 . 1**
Kostlíni Gars *Semionotiformes*						
Kostlín obrovský Alligator Gar *Lepisosteus spatula*	**0 . 0 . 4**					**0 . 0 . 4**
Máloostní Cyprinids *Cypriniformes*						
Karas zlatý Goldfish *Carassius auratus*	**0 . 0 . 20**					**0 . 0 . 20**

Druh *Species*	**01.01.2015**	**Příchod** *Arrival*	**Odchod** *Depart.*	**Narození** *Birth*	**Úhyn** *Death*	**31.12.2015**
Kapr Koi Koi *Cyprinus carpio Koi*	**0 . 0 . 20**					**0 . 0 . 20**
Trnobřiší Characins *Characiformes*						
Patetra šestipruhá Sixbarred Distichodus *Distichodus sexfascia-*	**0 . 0 . 10**					**0 . 0 . 10**
Neonka červená Neon Tetra *Paracheirodon axelro-*	**0 . 0 . 1**					**0 . 0 . 1**
Piraňa Pacu *Colossoma sp.*	**0 . 0 . 3**					**0 . 0 . 3**
Sumci Catfish *Siluriformes*						
Anténovec červenoo- Red Tail Catfish *Phractocephalus*	**0 . 0 . 2**					**0 . 0 . 2**
Anténovec tygří Tiger Catfish *Pseudoplatystoma*	**0 . 0 . 2**					**0 . 0 . 2**
Peřovec velkoploutvý Lizardfish *Synodontis velifer*	**0 . 0 . 1**					**0 . 0 . 1**
Sumeček žraločí Shark Catfish *Pangasius sa-*	**0 . 0 . 1**					**0 . 0 . 1**
Krunýřovec mno- Ancistrus *Ancistrus multispinis*	**0 . 0 . 7**					**0 . 0 . 7**
Krunýřovec čer- Black-striped Panaque *Panaque nigrolineatus*	**0 . 0 . 2**					**0 . 0 . 2**
Trnovec Irwinův Irwin´s Megalodoras *Megalodoras irwini*	**0 . 0 . 1**					**0 . 0 . 1**

Druh *Species*	01.01.2015	Příchod *Arrival*	Odchod *Depart.*	Narození *Birth*	Úhyn *Death*	31.12.2015
Sumec Doradid *Doras sp.*	0 . 0 . 1					0 . 0 . 1
Ropušnicotvární *Scorpaeniformes*						
Perutýn ohnivý Red Lionfish *Pterois volitans*	0 . 0 . 1					0 . 0 . 1
Ostnoploutví Spiny-rayed Fish *Perciformes*						
Bodlok pestrý Palette Surgeon *Paracanthurus hepatus*	0 . 0 . 3					0 . 0 . 3
Bodlok žlutý Yellow Sailfin Tang *Zebrasoma flavescens*	0 . 0 . 6					0 . 0 . 6
Bodlok hnědý Brown Sailfin Tang *Zebrasoma scopas*	0 . 0 . 4					0 . 0 . 4
Bodlok plachtonoš Pacific Sailfin Tang *Zebrasoma veliferum*	0 . 0 . 1					0 . 0 . 1
Králíčkovec čtyřpruhý Rabbitfish *Siganus tetrazona*	0 . 0 . 1					0 . 0 . 1
Králíčkovec Double Barred Rab- *Siganus virgatus*	0 . 0 . 1					0 . 0 . 1
Králíčkovec liščí Fox Face *Siganus vulpinus*	0 . 0 . 2					0 . 0 . 2
Bodlok běloprsý Powder Blue Tang *Acanthurus leucoster-*	0 . 0 . 1					0 . 0 . 1
Bodlok proužkovaný Lined Surgeonfish *Acanthurus lineatus*	0 . 0 . 1					0 . 0 . 1
Bodlok maskovaný Yellow Mimic Tang *Acanthurus pyroferus*	0 . 0 . 1					0 . 0 . 1

Druh *Species*	**01.01.2015**	**Příchod** *Arrival*	**Odchod** *Depart.*	**Narození** *Birth*	**Úhyn** *Death*	**31.12.2015**
Bodlok Unicornfish *Naso sp.*	**0 . 0 . 1**					**0 . 0 . 1**
Sapín oranžovopruhý Spiny Puller *Acanthochromis*	**0 . 0 . 30**				0 . 0 . 10	**0 . 0 . 20**
Klaun uzdičkatý Tomato Clownfish *Amphiprion frenatus*	**0 . 0 . 3**					**0 . 0 . 3**
Klaun očkatý Common Clownfish *Amphiprion ocellaris*	**0 . 0 . 3**					**0 . 0 . 3**
Klaun tmavý Black Clownfish *Amphiprion polym-*	**0 . 0 . 2**					**0 . 0 . 2**
Klipka hrotcová Pennant Butterflyfish *Heniochus acumina-*	**0 . 0 . 4**					**0 . 0 . 4**
Pomec skvrnitý Yellowbar Angelfish *Pomacanthus macu-*	**0 . 0 . 1**					**0 . 0 . 1**
Sapín zelený Green Chromis *Chromis viridis*	**0 . 0 . 20**					**0 . 0 . 20**
Sapín azurový Yellow Tailed Azur *Chrysiptera he-*	**0 . 0 . 5**					**0 . 0 . 5**
Sapín žlutoocasý Yellow Tailed Blue *Chrysiptera para-*	**0 . 0 . 3**					**0 . 0 . 3**
Sapínek South Seas Devil *Chrysiptera taupou*	**0 . 0 . 1**					**0 . 0 . 1**
Komorník běloocasý White-tailed Damsel- *Dascyllus aruanus*	**0 . 0 . 25**					**0 . 0 . 25**

Druh *Species*	**01.01.2015**	**Příchod** *Arrival*	**Odchod** *Depart.*	**Narození** *Birth*	**Úhyn** *Death*	**31.12.2015**
Klipka Kleinova Klein´s Butterfly *Chaetodon kleinii*	**0 . 0 . 2**					**0 . 0 . 2**
Čichavec obrovský Gurami *Osphronemus goramy*	**0 . 0 . 3**					**0 . 0 . 3**
Tlamovec Lake Malawi Cichlid *Copadichromis borleyi*	**0 . 0 . 15**					**0 . 0 . 15**
Tlamovec Humphead Cichlid *Cyphlotilapia frontosa*	**0 . 0 . 0**	0 . 0 . 6			0 . 0 . 2	**0 . 0 . 4**
Tlamovec Moor´s Cichlid *Cyrtocara moorii*	**0 . 0 . 15**					**0 . 0 . 15**
Tlamovec Lavender Mbuna *Iodotropheus spren-*	**0 . 0 . 15**					**0 . 0 . 15**
Tlamovec Lake Malawi Cichlid *Otopharynx lithobates*	**0 . 0 . 15**					**0 . 0 . 15**
Tlamovec Zebra Cichlid *Pseudotropheus*	**0 . 0 . 15**					**0 . 0 . 15**
Cichlida madagaskar- Cichlid *Paratilapia polleni*	**0 . 0 . 20**				0 . 0 . 3	**0 . 0 . 17**
Celkem 47 druhů *Total 47 species*	**0.0.296**	**0.0.6**	**0.0.0**		**0.0.15**	**0.0.287**

Bezobratlí Invertebrates *Evertebrata*

Druh *Species*	**1.1.2015**	**Příchod** *Arrival*	**Odchod** *Depart.*	**Naroz.** *Birth*	**Úhyn** *Death*	**31.12.2015**
Korálnatci Sea Anemones *Anthozoa*						
Actinodiscus sp.	X					X
Anthelia sp.	X					X
Briareum asbestinum	X					X
Cladiella sp.	X					X

Druh *Species*	**1.1.2015**	**Příchod** *Arrival*	**Odchod** *Depart.*	**Naroz.** *Birth*	**Úhyn** *Death*	**31.12.2015**
Discosoma florida	X					X
Gorgonia sp.	X					X
Litophyton arboreum.	X					X
Sinularia asterolobata	X					X
Sinularia brassica	X					X
Sinularia mollis	X					X
Sinularia polydactyla	X					X
Sinularia sp.	X					X
Scleractinia- skupina	0	X				X
Xenia sp.	X					X
Mlži Bivalves *Bivalvia*						
Tridacna derasa	0	2				2
Pavoukovci Arachnids *Arachnida*						
Pavouci Spiders *Aranae*						
Agriope flavipalpis	1				1	0
Brachypelma smithi	1					1
Brachypelma vagans	1					1
Heteropoda sp.	X			X	X	X
Latrodectus mactans		2				2
Latrodectus sp.		1				1
Nephila constricta	X				X	0
Nephila sp.	0	X				X
Psalmopoeus cambridgei	X				X	0
Psalmopoeus irminia	X					X
Štíři Scorpions *Scorpionidae*						
Heterometrus petersi	2				1	1
Parabuthus raudus	2				1	1
Damon variegatus	X				X	X
Korýši *Crustaceans Crustacea*						
Calcinus elegans	10					10
Caridinia sp.	X					X
Gecarcinus quadratus	1					1
Neocaridinia heteropoda	X					X
Mnohonožky Millipedes *Diplopoda*						
Archispirostreptus gigas	2					2
Archispirostreptus sp.	X					X
Globotherium sp.	10				10	0
Stonožky Centipedes *Chilopoda*						
Scolopendra subspinipes	1	2			1	2

Druh *Species*	**1.1.2015**	**Příchod** *Arrival*	**Odchod** *Depart.*	**Naroz.** *Birth*	**Úhyn** *Death*	**31.12.2015**
Hmyz Insects *Insecta*						
Švábi Cocckoaches *Blattaria*						
Archimandrita tessellata	X			X	X	X
Gromphadorina grandidieri	X			X	X	X
Therea olegrandjeani	X			X	X	X
Brouci Beetles *Coleoptera*						
Anthia sexmaculata	10				10	0
Anthia fabricii	0	4				4
Coelorrhina hornimani	X				X	0
Cyprolais aurata	X				X	0
Diconorrhina derbyana layardi	X				X	0
Eudicella smithi bertherandi	X				X	0
Eudicella tetraspilota	X				X	0
Chelorrhina polyphemus	X	12			X	12
Chlorocala africana	X					X
Mausoleopsis amabilis	X				X	0
Mecynorrhina torquata	X				X	0
Mecynorrhina ugandensis	0	10				10
Pachnoda ephippita	X				X	0
Pachnoda marginata	X				X	0
Pachnoda marginata peregrina	0	25				25
Pachnoda aemula	0	10				10
Pachnoda thoracica	X				X	0
Xylotrupes gideon bornensis	X				X	0
Polokřídlí Bugs *Hemiptera*						
Platymeris biguttata	X			X	X	X
Platymeris rhadamanthus	X			X	X	X
Kudlanky Praying mantises *Mantodea*						
Sibylla dolosa	5				4	1
Sphodromantis viridis	8				8	0
Rovnokřídlí Grasshoppers/Locusts *Orthoptera*						
Cosmoderus femoralis	0	2				2
Diestrammena asynamora	X			X	X	X
Enyaliops sp.	2				2	0
Locusta migratoria	X				X	0
Phymateus aegrotus	6				6	0
Phymateus baccatus	0	4				4
Stilpnochlora couloniana	X			X	X	X
Strašilky Walkingsticks *Phasmatoptera*						
Diapherodes gigantea	X	6			X	6

Druh *Species*	**1.1.2015**	**Příchod** *Arrival*	**Odchod** *Depart.*	**Naroz.** *Birth*	**Úhyn** *Death*	**31.12.2015**
Epidares nolimentangere	X				X	0
Eurycantha calcarata	X			X	X	X
Heteropteryx dilatata	X			X	X	X
Necroscia annulipes	0	2				2
Parapachymorpha zomproi	X			X	X	X
Peruphasma schultei	X			X	X	X
Phaenopharos khaoyaiensis	X			X	X	X
Pharnacia ponderosa	X			X	X	X
Phyllium sp.	X				X	0
Phyllium giganteum	0	4				4
Phyllium philippinicum	0	4				4
Sungaya inexpectata	X			X	X	X
Trachyaretaon sp.	X					X
Ježovky Sea Urchins *Echinoidea*						
Diadema sp.	9					9
Celkem 82 druhů a forem *Total 82 species and forms*	***71 + X***	***90 + X***		***X***	***44+ X***	***117 + X***

Přehled deponovaných zvířat k 31.12.2015

Druh *Species*	**Počet** *Number*	**Deponován v** *On Loan to*	**Druh** *Species*	**Počet** *Number*	**Deponován v** *On Loan to*
Savci Mammals *Mammalia*					
Gorila nížinná Lowland Gorilla *Gorilla gorilla gorilla*	0.1	Zoo Praha, Česko	**Dikobraz srstnatonosý** Indian Crested Porcupine *Hystrix indica*	1.1	Zoo Chomutov, Česko
Orangutan bornejský Bornean Orang-utan *Pongo pygmaeus*	1.0	Zoo Bělehrad Srbsko	**Dikobraz jihoafrický** African Crested Porcupine *Hystrix africaeaustralis*	0.0.2	Zoo Praha, Česko
Levhart perský Persian Leopard *Panthera pardus saxicolor*	1.0	Zoo Orsa, Švédsko	**Paka horská** Mountain Paca *Agouti taczanowski*	0.2	Amazon World Park, U.K.
Tygr ussurijský Amur Tiger Panthera tigris altaica	1.0	Zoo Plzeň, Česko	**Zebra Grévyho** Grevy Zebra *Equus grevyi*	0.1	Zoo Norimberk, Německo
Tygr ussurijský Amur Tiger Panthera tigris altaica	0.1	Zoo Tábor, Větrovy, Česko	**Nosorožec širokohubý severní** Northern White Rhino *Ceratotherium s. cottoni*	1.2	Ol Pejeta, Keňa
Tygr ussurijský Amur Tiger Panthera tigris altaica	1.0	Zoo Ohrada, Hluboká n. Vlt., Česko	**Nosorožec indický** Indian Rhinoceros *Rhinoceros unicornis*	0.1	Zoo Lisabon, Portugalsko
Šakal čabrakový Black-backed Jackal *Canis mesomelas*	0.1	p. Jindra, Hřebeč, Česko	**Antilopa losí** Eland *Taurotragus oryx*	2.3	ČZU Praha, Česko
Fenek Fennec *Vulpes zerda*	1.1	J.Hofmanová, Trutnov, Česko	**Voduška červená** Kafue Lechwe *Kobus leche kafuensis*	1.0	Zoo Ústí n.L. Česko

Druh *Species*	**Počet** *Number*	**Deponován v** *On Loan to*	**Druh** *Species*	**Počet** *Number*	**Deponován v** *On Loan to*
Pes ušatý Bat-eared Fox *Otocyon megalotis*	0.1	p. Jindra, Hřebeč, Česko	**Watusi** Ankole Cattle *Bos primigenius f. taurus*	2.2	Zoo Vyškov, Česko
Medvěd hnědý Brown Bear *Ursus arctos*	0.0.1	Státní zámek, Náchod, Česko			
Ptáci Birds *Aves*					
Čáp bílý White Stork *Ciconia ciconia*	1.0	Ochrana fauny, Votice, Česko	**Plameňák karibský** American Flamingo *Phoenicopterus roseus*	2.2.1	Zoo Ostrava, Česko
Marabu africký Ringed Teal *Leptoptilos crumeniferus*	0.0.2	Zoo Antverpy, Belgie	**Kachnička šedoboká** Ringed Teal *Callonetta leucophrys*	2.2	Z.Veverka, Prachatice, Česko
Marabu africký Ringed Teal *Leptoptilos crumeniferus*	1.0	Parc Merveill-eux, Lucem-bursko	**Pižmovka ostruhatá** Spur-winged Goose *Plectropterus gambensis*	0.0.2	Zoo Jihlava, Česko
Marabu africký Ringed Teal *Leptoptilos crumeniferus*	1.0	Zoo Jihlava, Česko	**Pižmovka ostruhatá** Spur-winged Goose *Plectropterus gambensis*	0.0.3	Zoo Košice, Slovensko
Pelikán bílý White Pelican *Pelecanus onocrotalus*	0.0.4	Litva	**Banánovec chocholatý** Lady Ross´ Turaco *Musophaga rossae*	0.1	Zoo Lešná, Česko
Plameňák malý Lesser Flamingo *Phoeniconaias minor*	0.2	Zoo Lešná, Zlín, Česko	**Timálie čínská** Red-billed Leiothrix *Leiothryx lutea*	2.2	Zoo Děčín, Česko
Plameňák růžový European Flamingo *Phoenicopterus roseus*	0.0.2	Zoo Jihlava, Česko			
Plazi Reptiles *Reptilia*					
Želva obrovská Aldabra Giant Tortoise *Dipsochelys dussumieri*	1.1	Zoo Praha, Česko	**Kajman hladkočelý** Dwarf Caiman *Paleosuchus palpebrosus*	1.0	Zoo Brno, Česko
Želva zelenavá Hermann´s Tortoise *Testudo hermanni*	2.4	p.Čuboň, Bílá Třemeš-ná	**Gaviál indický** Gharial *Gavialis gangeticus*	0.3	Zoo Berlin, Německo
Krajta kobercová Northwestern Carpet Python *Morelia spilota variegata*	1.1	Zoo Brno, Česko			
Celkem k 31. 12. 2015 *Total (on 31st Dec. 2015)*				**78 zvířat v 32 druzích** *78 animals of 32 species*	

OBSAH

3 Úvodní slovo
5 Vedení a zaměstnanci

Zoo a veřejnost
6 Marketing
12 Významné události
50 Vzdělávání
68 Zahraniční cesty

Služby a provoz zoo
70 Návštěvnický servis
74 Hotel Safari
78 Safari Kemp
82 Gastronomické služby
88 Technický provoz a servis

Finanční zprávy
90 Ekonomika zoo
96 Investiční činnost, opravy a projekce
100 Adopce zvířat
106 Sponzoring a dary
109 NATURA VIVA

Zoologické zprávy
110 Zoologie
112 Šelmy a malí savci
120 Kopytníci
128 Bezobratlí
130 Sloni, damani a hrabáč
132 Ptáci
144 Primáti
150 Obojživelníci, plazi a ryby
154 Veterinární zpráva
156 Oddělení výměny zvířat
161 Výživa

Články
164 In situ a další ochranářské projekty ZOO Dvůr Králové
178 Lví safari
182 Český výzkum žiraf dobývá svět

184 Stavy zvířat

ČSOB

GENERÁLNÍ PARTNER ZOO DVŮR KRÁLOVÉ

Generální partner ZOO Dvůr Králové

SKUPINA ČEZ

Hlavní partner ZOO Dvůr Králové

LESY ČR

Partner Lvího safari